

Geuzeke Drei

W. LAATSMAN

1. Geuzeke Drei krijgt kolieken van ne zesponder.

Geuzeke Drei liep op huis toe, dwers deur den donkeren nacht van Allerheiligen.

't Was stil in de parochie van Lapschure. De menschen lagen al te bedde. Alleen op het kerkhof stond er hier of daar nog ne verloren lampke te branden.

De wind zwierde deur de tekken en schoof de schaduwkens van de boomen heen en weere over de kasseien van den weg.

„Het es goed, dat ik niet oan spoken geloof,” peinsde Geuzeke Drei, „anders zou ik finaal angstig worden van al dat schaduwkens gezwier.”

Hij liep ne paske rapper, en schuifelde ¹⁾ ne vooiske tusschen de tanden.

Plotseling, bij de poorte van het kerkhof, hield hij stille en keek met groote oogen deur de spijlen naar de gravekens.

Ne groot keun, ²⁾ met rosse oogskens, zat neffens ne arduinen steen en Geuzeke Drei zijn stroopersherthe schoot op eenen keer klaar wakker.

Hij schoof stillekens het poortekte deur, langs de kruiskens en de glazen kaskens, die op de kindergraven stonden...

Het keun zat roerloos tegen den steen en... met ne rappen zwier van zijn groote handen greep Geuzeke het beeske in den nek. Het spertelde ne momentje, maar daarna hing het strek en stille in zijn handen.

„Het es ne schoon keun, zulle!” peinsde Geuzeke Drei, „moar, het es ne wit en dat op het kerkhof! Het es toch moar goed, dat ik geen tjefke ³⁾ ben!”

Hij stak het doode beestje onder zijn wollen veste en liep den Steenweg weer op. Het retselde in de boomen en de wind tjepte ⁴⁾ in de struiken. Geuzeke wierd er koud en werm van tegelijk, maar hij hield zich dapper en ging ne paske kalmer loopen, om zijn herte rust te geven.

In zijn huizeke brandde het licht deur de ruiten. Zijn vrouwe stond in de keuken de kernemelkspap te roeren, die in ne casserole op den stove stond.

„Waar hedde gij gezete?” vroeg zij. „Het es al na elve!”

„Wijveke, zie ne keer! Ne zesponder, zulle! Het liep, als het ware, finaal in mijn ermen!”

Hij hield het keun op zijn vlakke handen en het lag er zoo schoone, wit gelijk ne poeseke, onder het licht der lampe.

„He? vleesch van ne witte deugt niet!” zei Sophie en schudde heur donker hoofde. „Waar hedde hem bekommen?”

„Op het kerkhof, neffens den steen van den Scheepene zaliger!”

„Op het kerkhof? En dat op Allerheiligen? Smijt hem de deur uit, Geuzeke, rap!”

„Neen!”

„Joa, zeg ik oe! Het brengt oe misere, gij zult het zien!” Geuzeke lei het keun op tafel en streelde het den dikken witten buik en zei:

„Sophie, wij zijn geuzen, hé? Wij gelooven niet oan al

die miraculeuse dingen. En omdat ik ne geus zij, zal ik het keun eten, voilà!”

Hij wierp zijn klakke ¹⁾ op ne stoel en schoof zijn zetel neffens den stove. Sophie zweeg en roerde heur pap, en van tijd tot tijd keek zij ne keer naar het keun, dat plat en stijfgestrekt op de tafel lag...

De parochie van Lapschure raakte er niet over uitgekapt. 't Was effectief ne mirakel, doar! Cyriel, de kuipersgast, had in heel zijn leven zoo'n historie niet gezien of gehoord.

Hij had pourtant heel den grooten oorlog aan den IJser gestaan en vier jaarkens in den Congo gewerkt, en d'r es geen land in heel de wereld, waar ne mensch zoo-veel mirakels kan zien, als in den Congo.

Maar nu, hier op het dorp, neen, dat was ne mirakel op ne mirakel!

Peins ne keer! In den nacht van Allerheiligen op Allerzielen had Geuzeke Drei ne witte keun gevangen, die op het kerkhof zat. Het beeske was finaal in zijn ermen geloopt. En het had van die schoone, roode oogskens gehad!

En dat beeske, dat keun, met die schoone roode oogskens, gevangen op het kerkhof, in den nacht van Allerheiligen op Allerzielen, was deur Geuzeke Drei geslacht geworden en opgegeten!

Op de Bolderbane van „het Oud Jerusalem,” het café van Mathildeke, wierd er al ne uur over geklapt.

„Dat geeft trammelant ²⁾ op de parochie!” zei Cyrielke. „Het es de Heilige Hubertus verzoeken, ge zult het zien! Mijn onkel zaliger heeft ne keer ne wit keun gevangen op ne heiligen dag en drei doagen nadien...”

Hij zweeg, bukte zich en greep ne schijve om te gaan bolderen. ³⁾ Maar het mansvolk om hem heen riep:

„En toen, Cyrielke? En toen?”

„Toen, joa, lag hij dood neffens den ijzeren weg!” ⁴⁾

Allen zwegen. Zij hadden het al wel tien keer gehoord, deze historie, en zij wisten allemaal, dat het iederen keer op ne ander manierke wierd verteld, maar zij zwegen...

„Geuzeke ligt ook al ziek,” riep er ne stemme.

„Doar hedde het al!” riepen allen tegelijk, en Cyrielke riep er seffens bovenop: „Wie goat er nu ne mirakel opeten? Moar die geuzen zijn ne oardig volk. Zij doen justement het contreere van ons!”

„Het es wreed,” zei er eene, „om zoo den spot te drijven met het geloof. Wie goat er nu ne wit keun opeten?”

„Op Allerzielen nog well!” liet Cyrielke er op volgen, en hij slingerde opeens de schijven over de bolderbaan. Zij rolden en zwierden in ne cirkelke heen en weer en trilden zich plat op de plaatse, waar het geld lag te blinken in het licht.

„Gij hed chance!” ⁵⁾ riep Mathildeke, die de pottkens bier bracht. „Vier frankskens in eenen klop!”

Cyrielke lachte en greep ne potteke bier uit heur handen. „Santé,” zei hij, „santé en chance, zulle!”

't Was op dit oogenblikke, dat Geuzeke Drei het hek van de bolderbaan binnenstapte en met ne ferme stemme riep: „Ik zeg, goejen oavond!”

't Was opeens heel stille. Zoo stille, of de paster zelf met het heilig sacrament de bolderbaan was opgestapt. Niemand zei ne woordeke en Mathildeke stond te beven op heur beenen.

„Ik zeg, goejen oavond!” zei Geuzeke nog ne keer.

1) floot
2) konijn
3) kwezel
4) huilde

1) pet
2) moeilijkheden
3) spel met schijven die over de baan rollen
4) spoorweg
5) geluk

„Zijde niet ziek?” vroeg Cyrielke.

„Ikke? Nooit geweest!”

„Moar het keun, Geuzeke, het witte keun?”

„Es soldaat!”¹⁾ riep Geuzeke lachend uit. „Het smoakte goed, zulle! 't Was alleen een beetje veel veur eenen mensch, hé? Sophie wilde er niette van eten en Fonske ook niette.”

Allen zwegen en keken Geuzeke aan, gelijk ne wonder. Hij schoof zijn klakke achterover op den kop en trok zijn veste uit, om te gaan bolderen, toen Cyrielke hem aan de schouder pakte en zei:

„Geuzeke, serieus! Zijde niet ziek geweest?”

„Neen, ikke!”

Hij keek heel verwonderd op, over zooveel belangstelling, maar opeens scheen hij alles te begrijpen en zei:

„Nu verstoat ik oe allen! Neen, zulle, ik zij ne geus en ne geus pakt geen mirakel!”

„Wat ne geloof!” zuchtte Cyrielke.

„Joa,” zei Geuzeke, „wat ne geloof, hé? Kijk, ne geus gelooft niette oan spoken, gelooft niette oan witte keunen! Ne geus eet alles en het smoakt hem aldeure, of het goeje Vrijdag es of Allerzielen!”

Hij stak zijn duimen tusschen zijn giletoksels en keek in triomf de bolderboane rond.

„Kijk, voader was ne geus, hé? En grootvoader ook! En nu zij ik de derde in de familie: Geuzeke Drei, en bij dat geloof blijf ik en ge ziet, het es ne goed geloof! Ge kunt er ne wit keun bij eten, gevangen op het kerkhof op Allerheiligen, zonder er ziek van te worden.”

En dienen avond op Lapschure was iedereen het er over eens, dat het geloof van Geuzeke Drei ne mirakels goed geloof was.

Toen... wist nog niemand, dat Geuzeke Drei zelvvers met kolieken²⁾ op zijn kamerke lag...

Hij rolde gelijk ne tonneke door zijn bedde en smeed af en toe de zakskens werm lijnzaad regelrecht de kamer in. Sophie schudde heur hoofd en probeerde het met mosterdpleisters en toen dat ook niet hielp, riep zij Fonske, heur zeune, om den dokter te gaan halen.

„Rap loopen, zulle!” zei zij. „Oe voader ligt te sterven van de kolieken!”

Fonske schoot zijn broek en veste aan en liep, gelijk ne hazewind, de dorpsstraat in.

De nachtwaker, die in een portiekske van de kerk stond, verschoot er van. Zóó rap had hij Fonske nog nooit zien loopen. Nog geen kwartierken nadien stond de dokter voor het bedde van Geuzeke Drei.

„Zoo, mijnen vriend, zijde ge ziek? Hedde kolieken?” vroeg de dokter.

„Joa, het es, of er met ne mes deur mijnen buik wordt gesneden,” riep Geuzeke.

„Wat hedde gedronken?” vroeg de dokter.

„Niette, ne simpel pinteke bier op de bolderboane!”

„En gegeten?”

Geuzeke zweeg en keek Sophie aan, en die zweeg ook.

„En gegeten?” herhaalde de dokter.

„Ne keun!” zei Geuzeke, dapper.

„Ne wit keun!” verbeterde Sophie. „Ne zesponder, heel alleene!”

„Ne versch?” informeerde de dokter.

„Ik zoe het gelooven,” zei Geuzeke. „Het liep finaal op het kerkhof in mijn ermen!”

De geneesheer lachte. Hij was ne oprechte liberaal, die den geus geerne zag en dat alleene es de reden geweest, dat er op de parochie geen eene te weten es gekomen, dat Geuzeke Drei ziek was geweest.

(Wordt vervolgd.)

¹⁾ opgegeten

²⁾ krampen

Voor de Zieken

Door Ds A. C. DIEDERIKS

Wees sterk en heb goeden moed. Dat zegt God ons telkens weer. Dat is ook wel noodig, want wij zijn meestal zwak en nietig, moedeloos en verbrijzeld. Ook die zelfbewuste mannen en vrouwen, die 't zoo goed weten, die 't beter weten dan wie ook, ach, in hun hart is toch ook wel af en toe even het gevoel van zwakheid en nietigheid. Ook tegen u zegt God: wees sterk. Omdat Hij wel ziet, dat al die flinkheid „pose” is, en dat gij noodig hebt Zijn belofte: Ik zal u niet begeven en u niet verlaten.

Ga dan maar moedig voort met dit woord, wat minder drukte over 'n ander, wat stiller voor u zelf, wat blijder voor u zelf.

Gelukkig als ge u zelf verliest en door God wordt gevonden!

WEEK-OVERPEINZINGEN

Dank!

Nu ik mij neerzet om voor den nieuwen Jaargang de rubriek „Weekoverpeinzingen” — een jaar geleden voor „Timotheüs” begonnen — voort te zetten, moet ik allereerst antwoorden op enkele brieven.

Ik voel mij vooraf verplicht, mijn hartelijken dank uit te spreken voor de bemoediging die ik ontving van sommigen, neen, van velen mag ik zonder overdrijving zeggen, die mij schreven dat mijn artikelen hen geholpen hadden op den levensweg of op andere wijze bijgedragen hadden hen te zegenen. Daar dit van het eerste begin af mijn bedoeling geweest is, ben ik blij te hooren dat ik er in slaagde dit doel een klein weinigje te bereiken, en ik hoop dat het tweede jaar van mijn werk dienen mag om steeds beter het ideaal te verwezenlijken. Ik betreur het slechts dat ons blad niet groter is en dat ik daarom niet op een bredere schaal gevolg heb kunnen geven aan de uitnodiging van sommigen om over bepaalde onderwerpen mijn inzichten te geven. Maar misschien zal die tijd eens komen. Laat ons hopen en werken! En niet vergeten, dat de geest van een blad van meer belang is dan honderd of duizend regels minder of méér.

Ut omnes unum sint *)

De eerste vraag die op antwoord wacht, heeft betrekking op de eenheid der Christelijke Kerk. Iemand vraagt mij of de eenheid van Christus' kerk niet in gevaar wordt gebracht in onze dagen. Beminnelijke manier om zich uit te drukken! Alsof de eenheid van de Kerk niet in stukken geslagen is op de meest schandelijke manier. De vrager vraagt wat mijn meening is over de voortdurende twisten, die de Christenen in ons land er op na houden. Mijn antwoord kan kort zijn. Holland is een kikkerland. Als gij op een avond door Zuid-Holland spoort met zijn honderden slooten, open dan het venster van den coupé en luister; het kikkerdom kwaakt in de slooten; het kwaakt hier, het kwaakt daar, het kwaakt overal; 't is een schrill geluid van kwakende stemmen die den avond vullen... à qui mieux mieux! **) Iemand, die verstand van kikkers heeft, vertelde mij, dat er tusschen kikkers een ongelooflijke jaloezie bestaat en dat, als in de ééne sloot een paar kikkers beginnen te kwaken, onmiddellijk een ander paar daartegen ingaat, totdat een derde sloot met haar bewoners invalt en de heele zaak probeert te overstemmen.

Wat zijn er ook op kerkelijk gebied veel kikkerpoelen, vol elkander den loef afstekende, snaterende kikvorschen inplaats dat zij zangscholen zijn, die harmonisch den lof

*) Opdat zij allen één zijn. **) Om het hardst.

Geuzeke Drei

W. LAATSMAN

II. Geuzeke, gij zijt ne slechte geus!

Lapschure was ne schoone parochie, maar het stond uren in het rond slecht bekend, om zijn viezen ¹⁾ veldwachter, den garde, gelijk iedereen hem noemde.

't Was ne groote kadee, met ne paar oogskens in zijnen kop, om van te beven. En nu wilde het ongeluk, dat diene garde hoorde klappen over het keun van Geuzeke Drei.

„Zoo ne strooper!” gromde hij tusschen zijn tanden. „'t Zal dienen geus niet glad zitten, zulle!”

Hij trok de parochie in en het geluk diende hem.

Geuzeke stond voor de deure van zijn smedse ne hoepelke te kloppen om het wiel van ne kurtewagen. ²⁾ Hij zag de garde het pleintje oploopen en peinsde subiet:

„Geuzeke, het es veur het keun! Diene sloeber heeft het gehoord!”

Hij gaf nog ne klopke op het wielke en hief zijn kop op. „Goeien dag, garde!” zei hij, „ne goed weerke, hê?”

De garde knikte met zijnen kop en stak ne versch pruimke achter zijn tanden.

„Geuzeke Drei,” zei hij, „luister ne keer! Hoe smaakte het keun?”

„Goed, garde! Het zat mirakel goed in zijn vleesch!”

„Het es stroopen, Geuzeke! Het zal oe ne conterventie ³⁾ kosten!”

„Neen,” zei Geuzeke ferm, „dat lap ik hem niette!”

De garde werd rood van koleere. ⁴⁾ Zijn oogskens vlemden.

„Ik zal er oe opzetten!” zei hij, „en goed ook, vuile strooper!”

Geuzeke Drei smet zijn hamer neer en trok zijn leeren schabbe recht en riep:

„Luister, garde! Ne keun op het kerkhof vangen, zoo met oe bloote handen, es dat stroopen?”

„Joa! Effectief stroopen!” riep de garde weerom.

„En dat vangen in den nacht van Allerheiligen op Allerzielen?”

„Joa, het blijft stroopen!”

„Zoo,” zei Geuzeke, „en, als het ne wit keun es en gij eet dat op, ne zesponder, heel alleene?”

De garde zweeg, schartte ⁵⁾ zich achter zijn ooren.

„Het es toch niet woar?” vroeg hij, „ne wit keun, ne zesponder, en dat alleene opeten! En Sinte Hubertus loat oe hier gezond hoepelkens kloppen? Het es ne mirakel, doar!”

Geuzeke Drei lachte, zette zijn vuisten ferm op zijn heupen en zei:

„Gelijk ge ziet, garde! En als de gij doarvan ne conterventie opmoakt, zal Sinte Hubertus oe den board scheren, gelijk geen enen barbier oe geschoren heeft! Saluut, zulle!”

Hij keerde zich om en liep de smedse in. De garde stond gelijk geslagen naar het wielke van den kurtewagen te kijken. Hij trok zijn klakke recht en liep den Steenweg op.

Geuzeke keek hem deur de berookte vensterkens achterna.

„Fonske,” zei hij tot zijn zeune, „den diene heeft zijn portie te pakken! Maar pas op manneke, op oe zal hij het wreken, zulle! Speel geen voetbal meer op het kerkpleintje!”

Hij lachte luid op en zong zijn vooiske. ¹⁾ Het klonk regelrecht uit zijn herte en Fonske, die aan den balg trok, zong mee met zijn tjiemstemme. ²⁾

Het liep tegen den noen. Geuzeke Drei trok zijn schabbe uit, liep op het café van Mathildeke aan en klapte à passant over de affaire met den garde.

Mathildeke klopte van leute op heuren buik en heur oogskens schreiden.

„Het es wel besteekt!” zei zij, „zoo ne kadee! Moar het es, datte gij ne geus zijt! Gij kost dat zeggen!”

„Joa,” zei Geuzeke Drei, „dat kost ik! Het es ne formidabel goed geloof! En het es gemakkelij! Gij hed met geen enen paster te maken en met geen enen koster en het kost oe geen cens oan misse lezen! Ik goa met Paschen en Kerstdag noar de kerke in de stad. En dat es all!”

„Het es wreed, doar!” zei Mathildeke. „En kunde oe zaligheid doarmee verdienen?”

Geuzeke dacht even na en zei:

„Neen, het es al verdiend! Deur Jezus zelvrs. Wij hên niette te doen!”

Hij liep de deure uit, op zijn huizeke aan, eñ rook in de verte al de gebakken visch.

„Het es toch komiek!” peinsde hij, „dat ne mensch moar zoo weinig van doen heeft, om van zijn geloof te weten. Moar, als ik ne keer alles kost weten, wat ne ferme kadee zoe ik dan zijn!”

Hij liep de keuken in en het eten smaakte hem goed. „Pas maar op!” waarschuwde Sophie, „peins aan de kolieken!”

„Niette, zulle! Woar de visch komt te zitten, es het keun er al uit!”

Hij wilde justement ³⁾ weer de smedse in stappen, als hij veur de deure den dominé zag staan.

't Was ne klein manneke, dat er ziekelijk uitzag en dat twee keer per jaar heel te gaâr uit de stad kwam, om hem te bezoeken.

„Meniere den domino!” riep hij, „kom binnen! Dat doet mijn herte deugd, ⁴⁾ oe te zien!”

De dominé lachte en liep achter hem aan, de keuken in. Sophie schoof de leege tellooren ⁵⁾ de tafel af, zette den waterketel op het vier veur ne potteke koffie. En binst dienen tijd klapte Geuzeke al maar over die historie met het keun en de affaire met den garde. Hij sloeg op tafel van leute en zijn oogskens dansten finaal heen en weere van plezier.

Maar op eens peinsde hij aan Mathildeke en in zijn herte klom ne groot verlangen op, om alles te weten van zijn geloof.

„Meniere,” zei hij, „ik zij gewoar geworden, dat ik zoo weinig van mijn geloof weet. Voader was ook niet geleerd en ik heb alleene ne Bijbel geërfd van hem. Ik zoe zoo geerne alles willen weten!”

„Ge moet meer in de kerke komen, Geuzeke!” zei de dominé. „Iederen Zondag explikeer ik twee keer Gods Woord.”

„Het es te wijd!” ⁶⁾ zei Geuzeke, „en ik bolder zoo geerne! Moar geef mij ne boekske, woar het instoat!”
(Wordt vervolgd.)

1) kwaden
2) kruiwagen
3) bekeuring
4) woede
5) krabde

1) liedje
2) hooge stem
3) juist
4) goed
5) borden
6) ver

De haat wreekt zich, de toorn doet pijn, de wrevel
verbittert, de liefde alleen tuchtigt.

Geuzeke Drei

3)

De dominé schoof zijn stoel dicht bij tafel, legde zijn armen er op en zei:

„Geuzeke, tien jaarkens bezoek ik oe al en telkens constateer ik, datte zoo'n slechte geus zijt!”

„Ikke? En dat zegde gij! Overal weten ze, dat ik ne geus zij. Ik klap er met iedereen over. En ge zegt, dat ik ne slechte geus zij? Dat es wreed, zulle! Het es, dat gij den domino zijt, anders smet ik oe de deur uit!”

Hij sloeg zijn vuist op tafel. Sophie verschoot er van en schonk het water neffens den kaffeepot.

„Het es de waarheid!” zei de dominé. „Gij hed geen geloof! Gij leeft op het geloof van oe vader en grootvader. Al geef ik oe twintig boekskens en ne tweeden Bijbel er bij, dat helpt oe niette. Ge moet op oe knieën goan liggen veur God.”

„Ne geus knielt niette,” zei hij ferm weerom.

„Toch, veur God en veur geen anderen! Maar ik heb oe dat al bij ieder bezoek gezeid en het helpt niette. Ik peins er over, om oe name uit den boek in de kerke ¹⁾ te schrijven!”

Geuzeke Drei verschoot. Zijn name uitschrijven uit den boek, geen geus meer zijn! Wat zoe het dorp wel peinzen!

„Neen,” zei hij, „niet doen, domino! Ik zal iederen Zondag in de kerke komen!”

„Niet genoeg!” zei de dominé kalm.

„Twee keer!”

„Niet genoeg, Geuzeke!”

„Ik zal knielen veur God!”

„Niet genoeg!”

„Moar wat moet ik dan doen?”

„Oe herte loaten stuk sloan deur God!” zei de dominé.

„Meer niet, moar ook niet minder!”

Hij kost er niet van werken. Heel den namiddag zat hij over dat bezoek te peinzen, en hij werd niet gewaar, dat Fonske uit de smedse was weggelopen en met ne paar kameraden op het pleintje aan het voetballen was. Justement, toen de garde den hoek omkwam, sloeg Fonske een ruit in.

Geuzeke zag er niette van en stopte zijn pijpke toebak. Hij kost zijn oogen niet gelooven, toen zoo op eens de garde weer veur hem stond, met Fonske neffens hem. „Geuzeke, oe zeune heeft ne ruit ingesmeten met voetballen. 't Zal oe cens kosten. Ik geef geen pardon!” Geuzeke keek Fonske aan en zei:

„En ik heb oe zoo gezeid, niet te voetballen! Ge wist, dat hij op oe loerde!”

„Dat es niet woar,” protesteerde de garde.

„Toch!”

„Niette!”

„Toch!”

„Wil ik oe wat zeggen, Geuzeke? Ge zijt de eenigste geus op de parochie, moar ge zijt ook de eenigste deugniet! Saluut, zulle!”

Hij liep het plein op, fier, gelijk ne keunink en Geuzeke Drei stond gelijk gesloagen in zijn deure.

¹⁾ lidmatenboek.

„Dat es wreed,” zei hij, „ne mensch zoo te affronteren! ¹⁾ Eerst diene domino en nu de garde!”

„Fonske, pas op de smedse! Ik goa ne oogenblik noar het „Oud Jerusalem”!”

III. Ruzie met den garde

Het wilde, dat de koster voor den toog stond, op het oogenblik, dat Geuzeke de zoale binnenstapte. 't Was ne ongewoon uur veur Geuzeke en Mathildeke peinsde subiet: „D'r es wat doende met Geuzeke Drei! Het es zijn tijd niette!”

„Ge hed toch geen kolieken?” vroeg zij.

Geuzeke verschoot. Zou zij het weten?

„Neen,” zei hij, „ik heb allerhand misère vandoage.”

„Met den garde, zeker?” vroeg de koster.

„Joa, en met mijnen domino!”

't Was er uit en hij verschoot opnieuw. Wat moest dienen koster wel peinzen van hem?

„Ik heb zoo dikwijls trommelant ²⁾ met den paster!” lachte de koster. „Dat es niette, zulle! Ge moet ne paster ne beetje op zijn soutane zitten. Dat es gezond! Ze worden anders te vet!”

Hij lachte weer zijn helderen, leutigen ³⁾ lach en Geuzeke begost van den weeromstuit ook te lachen.

„Kijk,” vroeg hij, „zij ik ne goeje geus, of niette?”

„Dat geloof ik!” zei de koster. „Ge doet altijd het contrare van ons. 't Zal dus met oe geuzerije wel in orde zijn!”

„Ziede. Nu luister, de domino zegt, dat ik ne slechte geus zij. En de garde zegt, dat ik ne deugniet zij.”

„Geuzeke, ik heb oe aldeure gerespecteerd en de paster doet dat ook, omdatte gij geen propaganda maakt veur oe geloof! Ge zijt erin geboren, hé, moar, als ik oe was, zoe ik... mijn kazakke draaien.”

„Neen, nooit! Ik zij ne geus en ik blijf het.”

„En oe eigen domino...”

„Luister. Ik heb het geloof geërfd van voader en den diene van grootvader. Ik mag toch mijn familie niette bestelen!

„Kijk, koster, ik zij ne fiere Vloamink en ik heb mijn eigen gedacht over God en over de kerke. Wil ik oe eens wat zeggen? Heel mijn geloof goat in ne eierschoalke. Het es, dat ik geen eenen mensch van doen heb en regelrecht in den hemel goa, als ik in Jezuke geloof. En al ben ik de grootste deugniet van het dorp, volgens den garde altijd, dan zij ik nog niet zoo slecht als de moordeneere oan het kruis en den diene ging ook nog het Paradijs in!”

Hij zweeg en de koster wist ook niet, wat te zeggen over zoo'n sermoen.

Geuzeke had zijn herte gelocht en dat deed hem deugd. Hij betaalde zijn verteeringe, salueerde en ging het café uit, op huis aan.

„Het es ne goeje kadee!” ⁴⁾ zei de koster tot Mathildeke, „ne beetje vreemd, hé, gelijk zijn voader ook was. En die geuzerije, och de paster zegt aldeure: „Het es zoo wreed niet met Geuzeke. Zoo ne geus of geen eene es om het effen!”

Sophie zat in de keuken en sneed het brood in schijven. 't Was ne heele toren met boterhammen, die op het plankske lag, want Fonske kost goed eten, zulle! Ne schotel hoofdvlaak ⁵⁾ stond neffens het brood en ne schoone kluit boter lag op de telloore. ⁶⁾ Fonske zat op zijnen stoel en las de gazette.

(Wordt vervolgd.)

¹⁾ beleedigen. ²⁾ moeilijkheden. ³⁾ vroolijken. ⁴⁾ kerel. ⁵⁾ zure zult. ⁶⁾ bord.

Geuzeke Drei

4)

„Woar of voader toch blijft?” vroeg moeder.
„Bij Mathildeke,” zei Fonske, zonder opkijken.
„Goa hem dan roepen!”
„Ik niette,” zei Fonske, met ne kopschuddinge, „als hij mij ziet, peinst hij subiet aan den garde.”
De deure ging open en Geuzeke kwam zelvvers binnen. Hij waggelde ne beetje en Sophie zag seffens, dat hij ne scheute op had. Zij zei niette, schoof enkel zijnen zetel aan tafel en schonk de kaffee in.
„Het es koud,” zei Geuzeke, „de locht stoat zoo strek, gelijk ne stolpske, en de moan ligt gelijk ne bolder-schijve er bovenop.”
Hij zette zich en greep zijn brood, zag Sophie, die heur handen vouwde en bad, en van den weeromstuit nam hij zijn klakke af en bad ook.
Het smaakte hem weerom en hij sneed met het broodmes nog ne plakke hoofdvlakke uit den ronden schotel.
„Hoe es het met diene ruit?” vroeg hij opeens aan Fonske.
Fonske verschoot en hoestte in zijn boterham.
„Het es..... goed.....” zei hij,..... „de klakpotter ¹⁾ heeft er al ne nieuwe ingezet.....”
„Zoo, nu, luister mijn jonk.....!”
Verder kwam hij niet. Hij veege de zijn mond af en stond op. Zijn vrouwe drukte hem weerom in zijn zetel en zei: „Zoede niet ne kapittelke lezen? Ge zult er uit leeren, hé!”

„Het es goed,” zei Geuzeke, „geef mij den Boek!”
Hij nam den Bijbel in zijn handen en sloeg de bladzijden om. Hij las: „De wijn is een spotter, de sterke drank is woelachtig; al wie daarin dwaalt, zal niet wijs zijn.” (Spr. 20 : 1.)
„Ik zij verkeerd,” zei hij en sloeg wat verder den Bijbel open. Weer las hij: „Gij zijt het zout der aarde. Indien nu het zout smakeloos wordt, waarmede zal het gezouten worden?” (Matth. 5 : 13.)
„Ik zij weer verkeerd,” bromde hij, en sloeg de bladzijden om.
Hij zocht lang en las ten slotte: „Simon, Simon, ziet, de satan heeft ulieden zeer begeerd te ziften, als de tarwe. Maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude en gij, als gij eens zult bekeerd zijn, zoo versterk uw broeders.”
Hij zweeg en las stil voor zich heen verder. Zijn hand lag zwaar op tafel en met de andere wreef hij over zijn hoofd.
Sophie zei niette, keek naar Fonske, die tegenover heur zat en probeerde de gazette te lezen, die op ne stoel lag. Eindelijk sloeg Geuzeke den Boek dicht en zei: „Diene Petrus es toch ook ne rare kadee geweest, zulle! En ze zeggen, dat zoo ne mensch nog ne heilige es geworden!”
Hij zette zijn klakke weer op, greep de gazette en las.

Bij het naar bedde gaan, toen Sophie al met de keersepanne ²⁾ in de hand stond, wierd er op de deur geklopt.
Fonske deed de deure open en zag den garde op de zulle staan.
„Es oe voader nog op?” vroeg hij.
„Joa, garde, hij es hier! Kom binnen!”
De garde liep de kamer in en zag Geuzeke tegen de schouwe staan, met de pijp in zijnen mond.

¹⁾ schilder ²⁾ kaarshouder

„Goejen oavond,” zei hij.
„Dat es de derde keer vandoage,” bromde Geuzeke achter zijn pijpken, „datte gij mij komt embêteeren. ¹⁾ Hedde ne abonnement op mij?”
De garde scheen het niet te hooren, haalde een pampierke uit zijn borstzak, vouwde het open en zei:
„Hier is de conterventie, Geuzeke!”
„Nu al, van diene vensterruit?”
„Neen, van oe veloplakke. ²⁾ ne maandeke geleden.”
Geuzeke herinnerde zich. Hij had zijn veloplakke verloren en de garde had hem zien rijden zonder den diene.
Hij hield zich goed, maar het bloed kroop hem naar de keele.
„Het es in orde,” zei hij, „merci!”
De garde keerde zich omme. Er lag ne venijnig spotlachske om zijn mond, als hij de deure verliet.
„En den diene dierf te zeggen, dat ik de grootste deugniet van de parochie zij,” gromde Geuzeke. „Hij es effectief ne Judas!”
Hij had op eenen keer geen goesting meer, om te gaan slapen. Hij zette zich bij de stove en koterde het vier op. Hij hoorde Fonske in zijn bedde schieten. De matrassen kraakte er finaal van, en Sophie liep op en neere op de slaapkamer.
„Ik moet dienen garde zijn besteeke geven,” bromde hij, „op zoo'n manierke, dat hij met eenen keer es uitgediend! Om mij zoo te treiteren! ³⁾ Het es ne schande! Kost ik moar nog ne keer ne wit keun vangen...!”

IV. De bolderclub van Lapschure

Op de bolderbaan was het volop feest. Er hingen roode lanteernkens aan de balken en 't was alles met sperregroen versierd, want de bolderclub van Lapschure bestond vijf en twintig jaarkens. Het feestcomiteit had in de parochie gecollecteerd veur ne schoone cadeau en ne pracht mandeke vol bloemekens.
Madame Mathilde had ne extra goeje soorte wijn ingelagen en ook ne flaske champagne, om den Burgemeester, na zijn toesprake, te tracteeren. Dat had de president van de bolderclub speciaal aan heur opgedragen.
De paster van de parochie hield ne extra hoogmesse veur de jubeleerende club. Al de leden waren met het bestuur en hulder familie en vrienden ter kerke gegaan. De drapeau ⁴⁾ van de club stond neffens den altaar en in het koor zongen de creolen ⁵⁾ ne schoon Te Deum. 't Was alleen zoo spijtig geweest, dat Geuzeke Drei niette wilde meegaan naar de kerke.
„Ik wil in de zoale feest vieren!” had hij gezeid. „Ik zal er zelfs ne schoon vooiske veur hulder zingen, moar noar de kerke ne goa ik niette. Ik zij ne geus!”
Hij had met zijn hand in de locht geslagen, als wilde hij zeggen: dat es mijn laatste wordeke, en was regelrecht naar zijn huizeke gegaan.
„Het es spijtig,” had de president gezeid, „moar ik kan het respecteeren.” Alleen de paster, die ook in het bestuur zat, had zijn neuze gekuischt en achter zijn roojen neusdeuk ne beetje gelachen, toen Geuzeke Drei zijn gedacht had gezeid.
En nu was de dag van de feeste al half ten einde, en zou het groote feestprogramma beginnen op de bolderbaan. (Wordt vervolgd.)

¹⁾ plagen ²⁾ belastingmerk voor een rijwiel ³⁾ plagen - sarren ⁴⁾ vlag ⁵⁾ kerkzangers.

Geuzeke Drei

5)

Geuzeke Drei was ook van de partij. Hij stond in zijn witte tricot aan het eind van de zaal en klapte over den slechten tijd. D'r was geen centiem meer te verdienen in de smedse. Ne groot karwei zag de niet meer. Alleen ne gebroken sleutel, ne lam deurslot of ne kolenschupken, dat kapot was. Maar het werk, waar het geld aan zat, ging naar het fabriek.

De fanfare zette den feestmarsch in. Mathildeke en heur zuster schoven huppelend met de pottkens bier langs de banken en de tafelkens. Het bestuur van de club nam plaats op het verhoog en waren de eenigste van heel de feestgangers, die serieus en deftig keken. Achter hulder zetels stond de garde in zijn speksplenternieuwe uniform. Hij draaide gelijk ne ouwe ijzervreter van Napoleon, aldeure zijn moustache aan den eenen kant in ne sierlijk krulleke, terwijl de andere slap omleeg hing.

De president rees op en stak zijn discours af. Hij klapte over de triomfen van de club, over de leden en hulder capaciteit van bolderen, over het feeste. Hij stak ne pluimke op den hoed van den burgemeester, die ieder jaarke vijftig frankkens gaf veur het concours, en hij sprak de belofte uit, dat zij zijn goed herte nooit zouden vergeten.

Ne ferm applaus klonk op bij deze woordkens en ne stemme riep dwers deur het handengeklets: „Leve onze Burgemeester!”

Daarna kreeg meniere den paster zijn portie te pakken van de bedankingen. Maar het ging den President niet zoo goed af, als bij den burgemeester, want hij wist geen weg met ne geestelijke toesprake en ten einde raad zei hij enkel:

„Ik wensch oe ne oprecht onze Vaderke toe, meniere den Paster!”

Maar iedereen vond het schoone, zoo'n slot van ne discours.

Daarna speelde de fanfare weer ne walske en het mansvolk stak ne versche sigare op, of ne pijpke.

Het woord was nu aan Geuzeke Drei, die ne schoon gedicht zou voordragen. Hij stond bekend, als ne eerste klas déclamateur. En d'r was geen zelveren of gouwene bruiloft op de parochie, of de geus wierd gehaald.

Hij liep deftig het verhoog op, trok zijn witte tricot recht over den breedden schoer en even breede borst, klopte ne keer op zijn dik buikske en begost:

Het Witte keun van Lapschure.

Ne rillinge liep deur de zaal. De garde zette zijn oogen scheef in zijnen kop en ne wijveke gilde van angst.

Geuzeke Drei begost opnieuw:

Het Witte keun van Lapschure.

D'r zat ne keer ne keun zoo wit,
Op 't kerkhof van Lapschure,
En Geuzeke dacht, dat keun, dat zit
Doar niet veur mijn geburen.

„Stop ne keer!” riep de president. „Dat heeft niette te moaken met het jubilé van de bolderclub!”

„Toch,” zei Geuzeke. „Luister!”

't Zat er te bolderen op ne steen.
(De garde stond te slapen),
En Geuzeke peinsde, dat ziet er geen,
En greep het in zijn rapen.

Het volk keek nu niet angstig meer rond, maar zat te lachen en te twinkelen. Alleen de garde op het verhoog stond zoo stijf gelijk ne stokvisch.

Geuzeke zong verder:

Het keun was vet, het keun was goed,
't Zat zes pond in zijn lappen.
De garde stampde met zijn voet,
Wilde over boete klappen.

De president rees op, kletste in de handen en riep: „Bravo.” Heel de zaal kletste mee en men riep al maar: „Bravo! Bravo!”

„Ik zij nog niet ten ende,” riep Geuzeke. „Luister!” Weer kletsten de handen en aan het geroep kwam geen einde. Hij kost niet meer aan het spreken komen en trok zijn schoer op, terwijl hij het verhoog afstapte. Hij passeerde den garde, die nog altoos zoo stijf als ne stokvisch onder ne lanteerne stond.

„Sloeber,” zei hij, „ne sloeber zijde gij!”

Geuzeke Drei lachte en liep op zijn bankske toe.

In de pauze trok de paster hem aan zijn mouwe.

„Geuzeke,” zei hij, „waarom zijde gij niet in de kerke gekomen? 't Was veur de bolderclub en 't zoe oe geen kwoad gedoan hên.”

„Ik zij ne geus,” zei hij, „en dat past mij niette.”

„Moar gij kost mij ne plezierke doen. Ik doe oe ook geen kwoad en er es toch moar eenen God, Geuzeke!”

„Doar hedde geliek oan,” zei hij. „Moar toch doe ik het niette.”

De paster zweeg, begost over het vooiske¹⁾ te klappen van het witte keun. Daar klaptten ze allemaal over en Geuzeke moest iederen keer er op tracteeren. En zoo tegen ten elve zakte hij op de smedse aan, zingend: „Leve de geuzen, bom, bom, bom!”

Achter hem liep de garde, gelijk ne spook, in de schaauwe der huizekens. Hij zag Geuzeke Drei den sleutel zoeken en het sleutelgat, en telkens opnieuw viel de sleutel uit zijn handen. Hij zakte deur de knieën en zat op de zulle²⁾ van zijn deur en zong:

't Zat er te bold'ren op ne steen.

(De garde stond te slapen.)

En Geuzeke peinsde, dat ziet er geen,

En greep het in zijn rapen.

Maar opeens schoot er ne ferme hand in zijn nek en ne stemme riep:

„Opstoan, zeg ik oe! Zat zijde gij en 'k zal oe ne conterventie moaken veur het zingen na den tienen, op den openbaren weg.”

Geuzeke Drei was op eenen keer klaar wakker. Hij rees op en keek den garde ferm in de oogen.

„Zoo,” zeide hij, „wilde gij dat doen? Nu, luister, als ik nog ne keer ne conterventie van oe krijg, dan zal ik oe ne wit keun op oe dak zenden. Verstoade gij mij? Luister ne keer, als ne geus oe zoo'n keun op oe dak zendt, dan dansen de spoken iederen nacht ne polka om oe bedde! Saluut, zulle!”

Hij liep den hoek van de smedse om, het achterpoortje in, dat aldeure openstond. De garde schudde zijnen kop en sloeg ne kruiske op zijn herte.

„Dat es wreed!” zei hij. „Zoo'n redenatie heb ik nog nooit gehoord! Wat ne deugniet! Het sloat oe finaal om het herte.”

Hij liep door en tegen zijn gewoonte in liep hij te midden van de stroate, en voor zijn oogen draaide aldeure ne wit keun met ne zwert plekske op zijnen kop.

¹⁾ liedje. ²⁾ drempel.

(Wordt vervolgd.)

Geuzeke Dree

6)

V. Geuzeke es kwoad

De dag nadien was het ne Zondag. Bij het opstaan, toen Geuzeke zijn broek aantrok, peinsde hij opeens aan den domino en aan de kerke en bovenal aan den grooten Boek, waar zijn name in stond als geus. En de domino had gezeid . . .

Hij stond veur het venster en keek naar de locht. 't Was ne schoone locht, zonder ne spetteke regen er in.

Hij keerde zich om en trok zijn beste costuum aan, en zoo, op zijn sokken, liep hij de keuken in, waar Sophie, zijn vrouwe, al heur kommeke kaffee dronk.

„Ik goa noar de kerke,” zei hij, „noar de stad. Ik zal den domino ook ne keer ne plezierke doen!”

Hij at zijn boterhammen, trok nadien zijn schoenen aan en liep de smedse in, waar zijn velo stond.

't Was eenzaam op den Steenweg en 't was koud ook. Hij zwierde zijn beenen op de pedalen rond en schuifelde ¹⁾ ne vooiske, om den tijd te korten. 't Was ne lange weg, ne vol uurke rijden, en hij was content, toen hij de eerste huizen van de stad gewaar werd.

Het kapelleke stond aan de veste ²⁾ en hij zwierde met ne ferren zwaai van zijnen velo den hoek om, regelrecht er op aan.

D'r zaten nog niet veel menschen op de banken. Het orgel speelde ne psalm en de koster gaf hem ne plaatske recht veur de preekstoel. Hij zocht in zijnen Bijbel, om den tijd te passeeren, ne kapittelke op, en bemerkte niet, dat de domino al op den kansel was gekomen en een psalmvers opgaf om te zingen.

Hij wierd het pas gewaar, toen het orgel frisch inzette. Met zijn volle tenorstem zong hij de woordkens mee en boog nadien eerbiedig het hoofd tot gebed. De domino sprak over den tekst: „Heere, maak mij Uwe wegen bekend!” Psalm 25.

't Was ne schoon sermoen en Geuzeke luisterde met open oorkens.

„D'r zijn veel menschen, die op den weg loopen, en heel te gaâr niet weten, waar of den dienen uitkomt. Ze loopen er alleene op, omdat er niet veel volk opwandelt en er meer ruimte op es. En het staat courageus, om ne weg alleene te gaan.”

Geuzeke draaide heen en weere, maar hij kost het luisteren niet laten.

„Maar es het de goede weg?” vroeg de domino. „Es het de weg van den Heere, door Hem oe getoond? Kijk ne keer rondom oe! Staan er kruisen op? Es hij ne smalle weg? Es het ne weg, waar enkel om de zes of zeven Zondagen ne kerke staat? Of iederen Zondag twee stuks neffens elkander?”

Geuzeke kreeg de kriebel op zijn rugge . . .

„Luister; de goede weg, de weg van den Heere, es de weg, waar gij heelemaal niet loopen kunt, waar de oe zelvvers moet laten dragen door Jezus Zelvvers. Iedere andere weg es ne verkeerde!”

De domino leunde over de balustrade van den kansel en keek de kerke in, regelrecht in het wezen van Geuzeke en hij zei:

„Loopt de gij nog zelvvers op ne weg? Hedde nog aldeure van die ferme voeten onder oe herte, en loopen die op ne schoone effen kasseiweg? Joa? Keer dan weere, en goa den anderen op, waar de Heere oe op de schoer moet nemen, gelijk de Herder ne verloren lammeke doet.”

¹⁾ floot ²⁾ gracht

Geuzeke verschoot. Hij was content, toen hij den slotzang kost meezingen en weer in de vriezende locht op de veste stond. Hij greep zijn velo en sprong op het zadel en reed regelrecht op huis aan.

Sophie stond in de keuken heur vleesch te braden en zag hem de velo in de smedse neersmijten en gelijk ne pierewiet de keuken binnenvallen.

„Wat zijde gehaast?” zei zij. „Hedde het koud?”

„Neen!”

„Hedde honger?”

„Neen! Ik zij kwoad, dat ik gegoan zij. Heel den dienst heeft hij op mij gepreekt, diene domino! Ik vraag mij af, hoe diene kadee wist, dat ik komen ging! Ze hên allemoal ne pik op mij, de garde, de paster, de domino. Moar terten zal ik ze, alle goâr!”

Hij wierp zijn klakke in ne hoek en zette zich aan tafel.

„Waar preekte de domino over?” vroeg Sophie, terwijl zij de patatten in den schotel liet vallen.

„Uit ne psalm. „Heere, maak hem Oewe wegen bekend!””

„Dat heeft toch niet met oe te moaken?” zei Sophie.

Geuzeke keek op.

„Toch,” zei hij, „'t was op mij, ik kan oe dat zoo niet explikeeren, moar 't was op mij. Hij wilde zeggen: Geuzeke, gij bewandelt geenen goeden weg!”

„Dan moeten wij ne betere kiezen!” zei Sophie.

Zij was ne verstandige vrouwe en klapte nooit te veel.

„Geuzeke klapt al genogt!” zei ze altoos. „Most ik nog goan klappen er bij, dan zou mijn huis ne caféetje worden!”

Moar als zij klapte, dan zat er ne hertig brokske in. Zij stelde zich tegenover Geuzeke met heur handen veur de borst gekruist en zei:

„Luister! Ge zijt ne geus, of ge zijt er geene! Ne geus moet God dienen uit liefde en niet, omdat 'ne reglement es! En gij doet noch het eene, noch het andere. Ge zijt ne effectieve vrijdenker, doar! En ik heb recht op ne geus. Ik heb oe als ne geus getrouwd.”

Zij snakte naar locht, want zij was ne beetje amechtig van de dikte, en kost geen groote redenatie houden. Zij zette zich en riep Fonske, die neffens de stove zijn voetbal zat te repareeren.

Geuzeke zat gelijk geslagen in zijnen zetel!

„Hedde ook al ne pik op mij?” vroeg hij kwaad.

Zijn vrouwe vouwde de handen en sloot de oogen.

„Bidden,” zei ze enkel. „Zet oe klakke af, Fonske!”

Geuzeke sloot ook de oogen, maar hij kost niet bidden en nam zwijgend zijn fourchette ¹⁾ op. Hij at ne brokske vleesch en ne patat of tweeën en schoof toen zijn telloore op zij. „k Heb genogt! Het smoakt mij niette!”

Dat was te veel voor Sophie. Zij schoof de telloore terug veur Geuzeke en zei:

„Geen kuren, ²⁾ zulle! Eten! Het geloof heeft niette met patatten en vleesch te moaken!”

„k Heb genogt!” zei Geuzeke nog ne keer. „Dat sermoen zit mij dwers in het herte. Luister, wijveke! De domino klapte over Jezus, die oe moet draagen op den weg. De goeje weg es ne wegelke, verstoed de mij, en geenen steenweg. En ik loop op ne steenweg.”

Sophie knikte met heur hoofde en schoof nog ne stukske vleesch op Geuzeke's telloore. En den diene, in zijn gedachten en gepeins verzonken, greep de fourchette en at al maar deure . . . tot de laatste patat uit den schotel was en toen:

„Geef mij den Bijbel Fonske! Ik wil dienen psalm lezen.”

Hij nam het Boek aan, zocht het kapittel op en las:

„Een psalm van David,

¹⁾ vork ²⁾ buien

Tot U, o Heere, hef ik mijn ziel op!

Mijn God, op U vertrouw ik. Laat mij niet beschaamd worden; laat mijn vijanden niet van vreugde opspringen over mij...

„Dat es de gardel!” zei hij tot Fonske. „Neen,” zei Sophie, „dat es ne brokske van oe zelvvers.” Geuzeke keek zijn vrouw aan. Zijn vingers schoven over den Boek en hij wilde klappen, maar kost niette, sloeg de oogen omleegge en las verder: „Heere, maak mij Uwe paden bekend, leer mij Uwe paden!

Leid mij in Uwe waarheid en leer mij!”

En heel dienen Zondag bleef hij thuis en niemand op de bolderbaan verstond er hem aan, dat Geuzeke Drei zijnen kop niet buiten de deure stak.

(Wordt vervolgd.)

WEEK-OVERPEINZINGEN

Over het klimaat

Een van mijn lezers is een beetje ontstemd en boos op mij geweest over enkele woorden van afkeuring die ik schreef over het klimaat dat wij hier in Holland hebben. Daar zij zelf langeren tijd in Afrika geleefd had en de weersgesteldheid dáár van nabij had leeren kennen, vond zij dat elke vergelijking beslist uitvallen moet ten gunste van het klimaat dat wij hier in Holland hebben. „Weet u hoeveel dagen van het jaar het in de Noorsche stad Bergen niet regent?” riep zij uit. „De menschen maken daar gewoon wandelingen in den regen.” En uit dat alles concludeert zij dat wij, alles bij elkander genomen, niets te klagen hebben. Mogen wij al niet het beste klimaat van de wereld hebben, er zijn veel factoren die ons toch dankbaar behoorden te stemmen.

Ik dank mijn lezeres hartelijk voor deze reprimande, die misschien wel verdiend was. Het is altijd een waardevol bezit een vriend te hebben die u uw feilen toont, vooral wanneer het op zulk een wellevende en vriendelijke manier gebeurt als hier het geval was. Dan helpt het u en het voorkomt dat gij topzwaar naar één zijde wordt.

Wat nu de kwestie van het klimaat zelf betreft, welk een groot verschil bestaat er in de beoordeeling daarvan, en hoe gelukkig is het dat wij niet allen dezelfde behoeften hebben in dit opzicht. Ik heb menschen ontmoet die in Indië woonden en letterlijk dweepten met het Indische klimaat; zij genoten volop van die heete dagen en van die brandende zon, als een wolkenlooze hemel voorspelde dat het in weken, misschien in maanden niet regenen zou. Toen zij met verlof in Holland waren en de straten zagen die glimmend nat van den regen waren, kwam er een zekere heimwee naar zonnig Indië, als een donkere vogel, in hun hart nestelen. Maar anderen, die lang in de Riviera hadden gewoond, vertelden dat juist niets hun zoo welkom was, toen zij in Holland terugkeerden, dan de afwisselende temperatuur die wij hier hebben, waar hevige hitte nooit zoo lang duurt en spoedig gevolgd wordt door regenbuien, en regenbuien op hun beurt spoedig plaats maken voor volgenden zonnenschijn.

Hier zien wij dat „klimaat” een zeer persoonlijk ding is. Ik houd het er voor dat iemands fysiek gestel een groote rol speelt in de beoordeeling. Laat ons daarom nooit te boud spreken, en vooral niet generaliseeren, een zonde die Prof. I. van Dijk rekende tot de hoofdzonden van ons geslacht. Wij hebben waarschijnlijk hier in Holland juist het klimaat dat wij noodig hebben. Zonder voortdurende regens zouden onze slooten, die in de oogen van een vreemdeling de schoonheid geven aan ons landschap, spoedig uitdrogen; onze prachtige veestapel zou van dorst kwijnen en onze pitoreske watermolens zouden ophouden te malen. Zoo blijkt het ook hier dat oneindige wijsheid het karakter is van al Gods werken en dat Hij alle dingen schoon maakt

op hun tijd. Laat ons dit vertrouwen. En laat ons dankbaar zijn. En laat ons het beste maken uit elke situatie, zelfs uit een situatie die tegen onze smaak ingaat. Het is misschien door zulke situaties dat ons karakter het meest gevormd wordt en dat wij leeren „dankbaar te zijn in alles.” En dat is, volgens den grooten apostel, Gods wil tot onze heiligmaking.

Ons geestelijk klimaat

Dit brengt mij ertoe, enkele dingen te zeggen over Christus. Het zou wel heel moeilijk zijn, een definitie te geven van wat klimaat eigenlijk is. Ik veronderstel dat klimaat een te gecompliceerd verschijnsel is, dan dat men het in een definitie goed kan omschrijven. Maar wij gevoelen allen dat klimaat zeker in verband staat met twee groote krachten in de natuur, n.l. met het licht en met de zon. Zon en licht bepalen een klimaat. Zelfs de regen is aan deze twee ondergeschikt, want als de zon sterk genoeg schijnt, zwelgt zij de wolken op en komt er geen regen.

Zon en licht! En hebt gij nooit bemerkt dat het juist met deze twee woorden is, dat Christus heel dikwijls genoemd wordt in den Bijbel? Hij wordt genoemd: de Zon der gerechtigheid. En Hij wordt genoemd: het Licht der wereld. De ware Zon en het ware Licht, dat is Hij! En daarom meen ik niet te overdrijven of te fantaseeren als ik zeg dat de Bijbel Christus ziet als het ware Klimaat, in Wiens frisheid het leven alleen bloeien en zijn ware schoonheid en gezondheid krijgen kan. Hij, Christus, is de ware dampkring dien onze geestelijke longen moeten inademen om zich gezond, gelukkig en wèl te gevoelen. Is het niet iets gelijk dát, dat Paulus bedoelt als hij altijd spreekt over een leven „in” Christus. Hoe wonderlijk is dat kleine woord „in” toch! Paulus moet daarbij gedacht hebben aan een sfeer, een dampkring, een geestelijk klimaat. Voor hem was die dampkring Christus. Anderen mochten misschien hun geestelijk klimaat gevonden hebben in enkele andere personen, zooals sommige Grieksche of Romeinsche wijsgeeren, maar hij liet zijn geestelijke longen enkel toe adem te halen in Christus, met al de gelukkige gevolgen die daaraan voor hem verbonden waren. Zooals een man op het platteland de sterkende geuren van korenveld, klaverland en bloesems inademt, zoo ademde Paulus de sterke lucht van Christus in. En hoe sterk is hij daarvan geworden! Hoe gezond! Hoe geestelijk welvarend! Hoe heeft hij in Efeze als een held gevochten tegen zijn vijanden, die hij de „wildedieren” noemt. Gevoed met de Zon des levens, Christus, was hij zóó gezond geworden dat hij zich opgewassen voelde tegen alle moeilijkheden en den standaard van het Evangelie op alle kusten planten kon, zonder ooit verslagen te worden.

Het Super-Klimaat

Daarom, als wij Christus in dit verband een naam zouden geven, zouden wij Hem 's menschen Super-Klimaat noemen, insoover Hij ons het klimaat geeft dat wij allen en overal en in alle tijden noodig hebben. Wij hebben niet allen het boschklimaat noodig: sommigen voelen zich beter als ze niet in de bosschen zijn, maar aan zee leven. Anderen schuwen juist het zeeklimaat, omdat het hen prikkelt en de bosschen een meer kalmeerenden invloed op hun zenuwen uitoefenen. Ik heb niet noodig wat mijn vriend noodig heeft; en wij samen hebben niet noodig wat een derde vriend behoeft. Maar wij hebben allen Christus noodig. Dank Hem daarom, dat Hij overal is; dat wij „in” Christus kunnen leven, wáár wij ook wonen; en dat Hij niet het klimaat van één bepaald land en van één bepaald volk, zooals het met het klimaat in de natuur is, maar het Klimaat van de wereld is. Overal waar zwakke, behoeftige schepselen zijn, zooals wij allen zijn, daar schijnt Zijn zon en vallen Zijn stralen; daar is gezondheid en kracht die ons doen opstaan en vroolijk aan het werk gaan; en ons doen zingen met gelukkige stemmen over de glorie van dezen grooten Zoon van God.

A. G. Barkey Wolf

Geuzeke Drei

7)

VI Een wielke over ne voeteke liep...

Fonske van Geuzeke zag heur toch zoo geerne, en Prudence van heuren kant liep tien keer per dag de smedse voorbij. Heur moeder verstond er heur niet aan, dat Prudence zoo op eenen keer gereed stond om commissies ¹⁾ te doen bij den vleeschhouwer en in het winkelke van het Volksbelang. Zij brocht heur broerke Joseph naar de schoole en vroeger wilde zij geenen voet uit huis verzetten. Fonske was dat ook gewaar geworden en hij had zijn gerief van achter uit de smedse naar den bank veur het venster gedragen.

„Ik kan hier beter zien, voader!” had hij gezeid. „Het zijn de donkere dagen veur Kerstdag en ik heb geen goesting ²⁾ om mijn oogen te bederven.”

Maar gisteren avond hadden zij opeens tegenover elkander gestaan, in de poorte van het Begijnhof...

Fonske rolde ne wiel veur zich uit en 't was met ne slingeringe tegen ne meiske opgerold, dat uit de poorte kwam. 't Was finaal over heur teenen gerold en zij had staan dansen op heur eenen voet en gezeid:

„Kunde niet uitkijken? Zoo ne mensch te doen verschieten!”

„Ik... zag... oe niet,” hakkelde Fonske, en ving zijn rollend wielke op.

„Neen, mij ziede niet...! Oef, mijn grooten teen!”

„Ge moet hem wrijven! Trek oe schoen uit!”

Prudence trok hem uit en hield heur voet in de hoogte.

Fonske zei: „Zal ik oe wrijfje?”

Met zijn grove smedshanden wreef hij heur voet. Prudence wierd zoo zwijgzaam en stil, gelijk ne vogelke in neste. Het licht van de gaslanteern boven de poorte viel neffens hulder neere en zij stonden in het donker van het gemuurte.

„Es het zoo goed?” vroeg Fonske.

Prudence knikte alleen, maar zij trok heur voet niet weerom, liet hem rusten tegen den manchester broek van Fonske's beenen.

Hij schoof de schoen over heur teenen, heur knoesel ³⁾ en knoopte het riempke vast.

„Het es goed zool!” zei hij, „zet hem neere!”

Hij rees op en zoo op eenen keer viel er gelijk ne sterrekenslicht in heur oogen. Het glinsterde hem tegen uit de donkerte van heur haar, uit het rood geplek van heur wezen. Hij legde zijn forsche handen op heur armen... en een half uurke nadien lag het wielke nog op straat in het licht van de lanteerne en de garde, die justement zijn ronde liep, struikelde er bijkans over.

Maar de garde had in zijn struikelen veel meer gezien dan enkel ne witgeschaafd wielke.

Een uurke nadien wist zijn vrouwe het al, wat hij gezien had in de donkerte van de poorte, en als zijn vrouwe het wist... zoo'n kletsdamadke...

't Was zoo tegen den noen van den volgenden dag, dat zij ne kapotte kolenschup in de smedse brocht.

Geuzeke geloofde zijn oogen niet. Het wijf van den garde in zijn smedse!

„Wat es er van uwen dienst?” vroeg hij.

„Wilde dat kolenschupken ne keer reparieren?” vroeg zij. „Het es nog te goed, om weg te smijten. Ha, Fonske! Wat zijde neerstig, mijn jonk! Ge kunt beter in ne

poorteke stoan, hé? Moar, je hed geliek, zulle! Tot later, Geuzeke. Ne goejen dag, zulle!”

Fonske wierd zoo rood, gelijk ne smedsvier en Geuzeke keek zijn zeune met spleetoogskens aan. Opeens bemerkte hij, dat Fonske zoo frisch was en zoo groot en dat er in zijn oogen ne vreemd geglinster zat.

Hij lei zijn hamer neer op den blok en vroeg:

„Wie es het?”

„Prudence van Meerke Anna.”

't Was ne momentje stille in de smedse. Geuzeke moest de woordekens verwerken in zijnen kop. Prudence trok weer zijn oogen voorbij, en Anna, heur moeder, de weeuwe, die met zes kinders alleene in het leven stond. Hij nam in gepeins zijn hamer weer op en schoof ne stuk plaatijzer onder den blok.

„Fonske,” zei Geuzeke, „ge zijt de zeune van ne geus, mijn jonk, en gij moet die erfenisse bewaren in de familie. Oe Moeder is ne geuzinneke geworden veur mij en ge weet, ze es het goed gebleven ook!”

Fonske keek zijn vader aan. 't Was of over diens wezen ne serieuse schaáuwe was getrokken, gelijk hij nog nooit tevoren had gezien. Hij zwierde den hamer boven zijnen kop en liet die vallen op het plaatijzer, dat trilde onder den zwaren slag.

Fonske had den hamer wel willen tegenhouden, den forschen arm opvangen in zijn eigen forsche handen en willen zeggen:

„Voader, geen verdriet, zulle! Peins er niet over!”

Maar feller dan tevoren vielen de slagen op het ijzer neer, feller en rapper tegelijk. Heel de smedse dreunde er van, en boven al dat lawijd uit bampen de klokken.

Aan tafel zei Geuzeke niette. Hij at zijn patatten. Fonske zat naar buiten te kijken, naar de sneeuw, die gelijk ne donzeke omleege viel.

Sophie peinsde en keek af en toe de getweeën aan, die vóór en neffens heur zaten. Na het maal stond zij op en nam den Bijbel uit het schoofke.

Geuzeke sloeg de blaadskens omme. Hij peinsde aan zijn grootvader zaliger, den eersten geus in de familie. Den diene had ook iederen dag gelezen uit het Evangelie. 't Was de beste geus in de familie geweest, diene oude!

„Kunde niets vinden?” vroeg Sophie.

„Joa,” antwoordde Geuzeke, „ik peinsde alleene aan grootvader!”

Hij sloeg nog ne blaadske omme en las de geschiedenis over het verraad van Judas in den hof.

Na het danken rees Geuzeke op en liep de smedse in.

Fonske bleef achter in de keuken en prutste ne beetje aan zijn horloge. „Wat es er met voader?” vroeg zijn moeder, „hij es zoo serieus!”

Fonske keek zijn moeder recht in de oogen en zei:

„Voader heeft gehoord, dat ik... met Prudence ga.”

Sophie legde heur handen op den tafelrand en keek heur zeune aan. Hij zat daar zoo gezond en frisch veur haar en zijn wezen was precies het wezen van Geuzeke, toen hij jonk was en achter den boomgaard om heur vrijde. Zij hadden elkander de krieken en pruimen om het hoofde gesmeten en in het vlemmende zonlicht dwers deur de tekken van den kerselaar gekust.

„Fonske!” zei zij, „ik verstoat alles, mijn jonk. Ge zult het niet gemakkelijk krijgen met God!”

Zij wilde nog meer zeggen, maar kost niet. Zij liep op Fonske toe en gaf hem ne kus op zijn zwert berookt hoofd, keerde zich omme, zette de tellooren in elkander en lei den Bijbel terug in het schoofke.

(Wordt vervolgd.)

Indrukken

HOOFDREDACTEUR

In de dagbladen wordt bijna dagelijks de naam genoemd van den Chineeschen generaal Tsjang-Kai-Tsjek. Nu en dan wordt ook over zijn vrouw gesproken. Het zijn beiden merkwaardige menschen. Ik neem van elk hunner hier een uitspraak over van den laatsten tijd.

Generaal Tsjang richtte op een Conferentie in het begin van dit jaar tot zijn volk een boodschap, waarin hij o.a. zei: „Ik ben thans bijna tien jaar Christen, en heb gedurende dezen tijd voortdurend den Bijbel gelezen. Nooit echter is dit boek voor mij zoo dierbaar geweest als gedurende de twee maanden mijner gevangenschap. Deze ongelukkige gebeurtenis overkwam mij geheel onvoorbereid; ik werd onverwacht gevangen en bezat niets wat stoffelijke waarde had. Van mijn gerechtsdienaars vroeg ik maar één ding: een Bijbel. In mijn eenzaamheid had ik rijkelijk gelegenheid tot lezen en overdenken. Het was mij alsof de grootheid en de liefde van Jezus mij opnieuw werden geopenbaard. Zij staalden mijn kracht tot den strijd tegen den booze, tot overwinning van de verzoeking en tot het doen van gerechtigheid. Overal bedreigden mij gevaren. Maar ik dacht er niet aan, er voor op zij te gaan. Mijn geloof in Christus groeide.“

En Mevrouw Tsjang gaf een geschrift uit onder den titel **Belijdenis van een Chineesche Christin**, waarin zij de volgende opmerking maakt:

„Mijn moeder leefde in innigen omgang met God. Ik achtte haar hoog. En ik geloof, dat haar opvoeding grooten invloed op mij uitoefende, hoewel ik in dien tijd min of meer weerspanning was. Het moet mijn moeder veel leed hebben gedaan, dat ik het Bijbellezen vervelend vond, en het ontliiep als ik maar even kon. Ik moest ook mee naar de kerk, maar haatte de lange preeken. Nu heb ik echter ervaren, dat deze godsdienstige gewoonten mij een zekere vastheid hebben gegeven, waarvoor ik mijn ouders dankbaar ben.

Generaal Tsjang-Kai-Tsjek en zijn vrouw

90

Mijn moeder was niet sentimenteel; soms spartaansch streng. Maar een van mijn sterkste indrukken uit mijn jeugd verkreeg ik, doordat ik moeder op zekere tijden naar boven zag gaan in een kamer, die zij alleen gebruikte voor gebed. Soms bracht zij daar langen tijd door. Ook wel vóór het aanbreeken van den dag. Als wij haar om raad vraagden, zei ze dikwijls: „Ik moet het eerst aan God vragen.“ En dan moesten wij wachten. Ik moet eerlijk zeggen, dat, zoo dikwijls mijn moeder bad en de beslissing aan God overliet, de uitkomst goed was.“

We beleven veel-bewogen tijden. En in zulke tijden heeft God bijzondere menschen. Ik heb daarmee niet bepaald het oog op geloovigen. Onder de merkwaardige menschen van onzen tijd zijn die er ook, Gode zij dank! Maar ik denk aan menschen, die meer dan anderen begaafd zijn, eigen gedachten hebben, en onder Gods leiding door hun oorspronkelijkheid invloed uitoefenen op heel het wereldbestuur.

EEN WOORD VOOR ELKEN DAG

Zondag — Joh. 11 : 11

Jezus noemt Lazarus Zijn vriend. In Joh. 15 : 14 zegt Hij tot Zijn discipelen: „Gij zijt Mijn vrienden, zoo gij doet al wat Ik u gebied.“

Maandag — Joh. 11 : 11-14

Jezus noemt den dood een slaap. Opwekken noemt Hij wakker maken. Beide hebben betrekking op het lichaam.

Dinsdag — Joh. 11 : 15

Alles wat Jezus doet, heeft tot doel, dat wij gelooven. (Joh. 11 : 42.) Heel het Evangelie van Johannes heeft datzelfde doel. (Joh. 20 : 31.)

Woensdag — Joh. 11 : 16

Thomas was een zwaarmoedig man. Hij zag altijd de dingen op z'n ergst. Hij had moeten gelooven.

Donderdag — Joh. 11 : 17-21

Wij meenen dikwijls, dat de hulp des Heeren te laat komt.

Vrijdag — Joh. 11 : 22

Als we dan maar ons vertrouwen in Hem niet verliezen, en gelooven, dat Hij, die alles had kunnen voorkomen, nóg alles kan doen.

Zaterdag — Joh. 11 : 23 en 24

Jezus is de Levensvorst. Hij kan aan dooden het leven hergeven. Eens zullen alle dooden Zijn stem hooren en uit de graven uitgaan. (Joh. 5 : 28 en 29.)

Geuzeke Dree

8)

VII Geuzeke wil geus blijven, zulle!

Geuzeke Dree had ne besluit genomen en ge kost het gelooven, als den diene ne besluit nam, dan stond het ferm gegoten. Ge kost het dan zien aan de manier, hoe hij zijn dik buikske onder de breede borst droeg en aan de wijze, waarop zijn oogen de wereld inkeken. Hij was dan zoo zwijgzaam gelijk ne doffer, die aan het vermuiten¹ is.

't Was ne dag of twee, nadat Fonske hem in de smedse over Prudence had geklapt, dat Geuzeke zijn bolhoed opzette en ne blauwe foulard om zijn hals knoopte. Hij liep de stroate op en ging eerst effekens bij Mathildeke aan. Het madamke stond alleene achter heuren toog. Zij was ne proper, vriendelijk wijveke, dat er nog snel uitzag voor heur vijftig jaarkens en ook altijd geerne ne wordeke klapte met heur klanten.

¹) aan de rui is

„Het es ne slechte tijd, Geuzeke, zoo tegen Kerstdag!”
„Joa,” knikte Geuzeke.
„Hedde er ook last van, in oe affaire?”
„Joa,” gromde Geuzeke.
Madamke Mathilde keek op. Ze was zoo'n kort antwoord niet van hem gewend.
„Es er wat?” vroeg zij, „ge zijt zoo serieus!”
„Joa,” zei Geuzeke, „die kinders kunnen oe, als voader, wat lappen, zulle!”
„Oe Fonske? Het es pourtant ne goeje kadee!”
„Joa, dat es hij. Moar, als er vier tegen het ijzer oplemt, wordt het rood, Mathildeke!”
Hij schudde zijn hoofde.
„Saluut!” zei hij, „tot ziens!”
Hij trok de deure achter zijn rugge dicht en stond weer buiten op straat. Het was donker en koud en hij stak zijn handen in de zakken van zijn paletot.¹⁾ Hij liep achter de kerke om, deur de poorte van het Bagijnhof, op de Donkersteeye aan.
In het eerste huizeke om den hoek, woonde Meerke Anna en hij klopte en trok meteen de klink van de deur open en stond in de kamer.
Meerke Anna zag Geuzeke Drei de kamer binnestappen en keek over heuren bril in zijn wezen.
„Goeien avond, Anna!” zei hij, „ik kom ne keer klappen met oe!”
„Goa zitten,” zei het wijveke, en trok ne zetel bij de stove. „Het es hier beter dan bij de deure. Het trekt doar zoo!”
„Sloapen de kinders?” vroeg hij.
„Joa. Prudence alleene es nog even noar heur tante.”
Geuzeke knikte en wreef zich de handen, zette zijn voeten op de stange van de stove en keek naar de roode vuurplaat, waarop de waterketel raasde.
„Ik kom oe klappen over Fonske!” zei hij. „Weet het al?”
„Neen, ikke! Wat es er? Moet hij soldoat worden?”
„Neen. Ik zal het oe maar regelrecht in oe wezen zeggen, Anna! Hij loopt met Prudence en Prudence loopt met hem! Doar, nu weet het in eenen keer!”
't Was er uit en het deed hem deugd. Hij kende Meerke Anna al heel zijn leven lang, al van de schoole af. Hij was ook op heur bruiloft en een jaarke of tien geleden had hij heur Lowietje naar het kerkhof gedragen. Nu keek hij haar aan en zag, hoe over heur bleek wezen ne wolkske trok en dat heur handen bevend over heur grijzend haar wreven.
„Fonske es ne goed jonk!” zei zij, „moar... hij es ne geus!”
„Joa,” zei Geuzeke. „Dat es hij en dat blijft hij. Moar wat zal Prudence nu doen? Tweeërlei geloof goat niet in ne bedde, Anna! Dan sloapt de duvel er tusschen in.”
„D'r es moar ééne God,” zei Anna, „de diene van oe es gelijk oan den dienen van ons. De paster leeft vriendelijk met oe en gij met den paster.”
„Joa,” zei Geuzeke weer, „dat es woar! Ik heb nog justement zijn stove gerepareerd en ne slot op de deure. Moar met dat al, ik zij toch ne geus.”
„De paster zal geen bezwaar hên, als Prudence en Fonske trouwen. En hulder kinders, ja, ik zoe die toch geerne in mijn geloof zien!”
„En ik in het mijne, Anna! Dat es het justement. Ik mag mijn familie geen oneere aandoen.”
„En ik de mijne niette, Geuzeke!”
Zij zwegen stil; zagen geen poorteke van uitkomst, Anna kotterde het vier op en Geuzeke Drei voelde zich gelijk ne kieken zonder kop. Hij kost niet meer peinzen

¹⁾ overjas

en maar één gedacht trok deur zijn herte: „Geus blijven, geus!”
En tegenover hem zat Meerke Anna, met heur zelve-rend haar en trouwe moederoogskens, die aldeure opkeken naar het Mariabeeldeke aan den muur...
„Kost ik oe moar overtuigen!” zei Geuzeke, „hoe de geuzerije in mijn herte zit. Het zit er van grootvader en vader af. Het es geërfd met de smedse en met de pullekens op mijn schouwe.”
Hij rees op, zette den stoel weerom tegen den muur. Hij hoorde voetstappen op de kasseien van het steegske, hoorde ne paar stemmen, die fluisterend onder de blafeturen¹⁾ stonden...
Hij voelde het aan zijn herte! Doar stond Fonske aan den anderen kant van het muurke met Prudence... Zij kost over ne minuutje binnenkomen en hem zien...
„Meerke Anna,” zei hij, „loat ons er nog ne keer over peinzen!”
„Ik zal ne beëvaart lopen!” zei het wijveke.
Geuzeke wilde antwoorden, maar Prudence stak de deure open en kwam, rood gelijk ne kriekske, de kamer binnen. Heur oogen verschoten, toen zij Geuzeke Drei zag staan neffens heur moeder. Hij liep haar meteen voorbij en zei alleen: „Goejen avond verder...!”
In de verte zag hij nog ne zwerte gestalte de straat afloopen, verdwijnen in het donker van de Begijnpoorte.
Deur het venster van „Het Oud Jerusalem” straalde het licht op de kasseien en Geuzeke Drei liep het café in. Het bestuur van de bolderclub zat te kaarten onder de lampe, en toen zij Geuzeke gewaar werden, riepen zij lachend:
„Kom hier, Geuzeke! De vierde man ontbreekt. Het es, of de gij geroepen zijt!”
Geuzeke wierp zijn bolhoed op ne tafel; smet zijn paletot er neffens, en, terwijl hij zijn handen om de schoulers kletste, riep hij:
„Vooruit, het es goed.”
Hij speelde. Het geluk diende hem en schreefke na schreefke zette de president achter zijn name.
„Het es komiek, Geuzeke, dat heel den avond aldeure de zotten in oe handen zitten!” zei hij lachend.
Geuzeke zei niette. Het stak gelijk ne splenter in zijn herte.

Zacht zwierde hij zijn keuken binnen, probeerde geen lawijd te maken. Op tafel stond nog ne propere tasse en de kaffeepot stond op de stove.
„Joa,” peinsde hij, „Sophie es ne goed wijveke. Zij peinst aldeure aan mij.”
Met beverige hand schonk hij de tasse vol, dronk de heete kaffee met snokskes leeg.
„Ik zij ne zot,” peinsde hij, „ne zot, moar wat doede er oan?”
Zijn oogen zwierven de keuken rond, over de stoelen, de tafel, het kaske.
Hij zag den Bijbel liggen tusschen de tassen²⁾ en het dooske met lepelkens. Hij ging op den Bijbel toe en greep hem, viel neer op den zetel, en zat met den Boek op zijn knieën wezenloos vóór zich uit te staren.
„Ik weet geenen weg met oe,” gromde hij, „moar oe opgeven, dat nooit, zulle! Nooit... nooit...”
Hij streelde met zijn grove smedshanden over den bruinen band. Tranen van onmacht stonden in zijn oogen en zijn stemme brak in de woordekens...
„Heere God! Ik zij ne duts van ne geus... ne sukkeleere...”
(Wordt vervolgd.)

¹⁾ vensterblinden ²⁾ kopjes

Geuzeke Drei

9)

VIII Ne tweede wit keun.

't Was inmiddels Kerstavond geworden. En op dienen Heiligen avond wandelde Geuzeke onder ne sterpinkelende locht op huis aan.

Hij had, sinds zijn bezoek aan Meerke Anna, geen rustig uurke meer gekend en had zich voorgenomen om op Kerstdag naar de kerk te gaan en den dominé om raad te vragen. Die affaire met Fonske had op heel zijn huis ne domper gezet. Sophie keek aldeur zoo serieus en zat iederen dag in heuren Bijbel te lezen. Fonske zelve was ook al zijn leute kwijt. Hij zat aan tafel, met ne wezen, gelijk ne kraaie, die den paster moet begraven. Van den weeromstuit ging hij iederen avond maar in „Het Oud Jerusalem,” ne kaarte leggen met het Bestuur van de bolderclub.

De eenige op de parochie, die nog ne leutig wezen kost zetten, was de paster. Die liep drei keer per dag de smedse veurbij en had iederen keer ne saluutje veur hem, of ne klapske over het weer en den Kerstdag.

Zou den diene het al weten van Fonske en Prudence? Heur moeder liep iederen dag ne kruisweg in de kerke... Hij was nu het kerkhof genaderd en hoorde den wind spelen in het dor getek van de boomen en slaan tegen het blekwerk, dat op de graven hing. Hij zag deur de spijlen de zerke van den Scheepene ¹⁾ zaliger, den steen, waar, op Allerheiligen, het witte keun had gezeten, met zijn oorkens recht op in den wind.

Maar... was het ne droom of was het ne duvelskonste...? Daar zat..., maar daar zat... weer ne wit keun, met ne zwert plekske op zijnen kop...

Geuzeke zakte gelijk ne blok op zijn knieën achter den arduinen muur en stak zijn oogen over den rand uit... Hij was plotseling al de misère vergeten, Fonske, Sophie, en al het vriendelijke van den paster en keek alleen met zijn oogskens naar den steen, waarneffens het witte keun zat, met dat plekske op zijnen kop.

't Was de waarheid, zulle! 't Was geene droom! Het beeske schartte zich de ooren met zijn pootekens en zat gelijk ne postuurke ²⁾ op zijn gatkeke.

Geuzeke kroop langs het muurke het kerkhof op. Zijn dik buikske schoof gelijk ne kussen over de arduinen steenen. Zijn kopken lag verstoken achter de kransen en kronen. Met ne rappen zwier van zijn ermen, sloeg zijn hand in de locht, viel gelijk ne hamerke zoo rap en zoo zwaar op het witte koppeken en terwijl de pootekens van het keun tegen zijn ermen opspertelden, sprong Geuzeke overeinde, stak het beeske onder zijn paletot en liep gelijk ne keunink zoo fier den Steenweg weer op.

„Dat es ne goeje affaire,” klapte hij tusschen de tanden. „Het es zeker de kameroad van dien eerste. Het es datte als geus niet gelooven meugt aan mirakels, moar anders is dit er eene, zulle! Weer op ne heiligen Nacht, en op het kerkhof! Het es niet te gelooven, doar!” Plots bleef hij stilstoan. Wie was dat...?

't Was de garde, die recht veur hem stond, bij den draai om den hoek. De garde, die de ronde liep in het dorp en de koleere in het herte had, dat hij op Heiligen avond de stroate op moest!

„Goejen avond; zoo loat op den weg, Geuzeke?” Zijn spleetogskens keken Geuzeke aan en zochten als het ware onbewust de dikte onder den paletot. Geuzeke meende dat ook te zien en in zijnen kop schoot ne schoon gedacht.

¹⁾ wethouder ²⁾ beeldje

Hij dacht aan den garde, die hem conterventie op conterventie had willen lappen; die hem had uitgescholden veur deugniet en sloeber. De garde, die ne pik op hem had. Hij peinsde aan zijn dreigerije: „Ik zal oe ne wit keun op oe dak zenden... gevangen...”

Met ne snok trok hij zijn paletot open en met ne rappe hand hief hij het witte keun aan zijn ooren in de hoogte en liet het zwieren veur de spleetogskens van den garde. „Hier,” zei hij, „ik heb het oe gezeid! Hier es het keun gevangen op het kerkhof, op Heiligen avond...”

De garde verschoot. Ge kost in het licht van de lanteerne zien, dat zijn oogen zoo groot wierden lijk marbels. ¹⁾ Hij sprong ne stapske achteruit en zei met ne stemme vol alteratie... ²⁾ „Geuzeke... zijde zot! En het es er eene, met ne zwert plekske op den kop!”

Geuzeke lachte en zwierde het witte keun, gelijk ne meulenske aan zijn oorkens om en omme, veur het wezen van den garde.

„Hier,” zei hij, „het es veur oe, moar wees voorzichtig, mijn vriend, met ne conterventie, zulle!”

De garde zei niette, keerde zich omme en sloeg ne kruiske. Hij liep regelrecht op zijn huizeke aan, dat nefens het gemeentehuis lag, en Geuzeke hoorde hem de deure dicht smijten met ne slag.

Geuzeke liep voors. Sophie was nog op en zag hem de keuken binnenstappen met ne wit keun in zijn handen.

Sophie verschoot ³⁾ danig. In heur herte zat nog, in ne diep hoekske, de angst veur het mirakel.

„Al weer eene,” zei zij en keek over de tafel heen naar het witte keun, dat Geuzeke op de roode steenen smeed. „Ik zal er mergen schoon van eten,” zei hij. „Het es wel geen zesponder, maar ne vijvene es het zeker. Zijde weer al oan het lezen?”

„Joa, het is zoo schoone!” Zij wreef met heur handen over het Bijbelblad, dat open op heur schoot lag.

„Joa, Geuzeke! Zet oe ne keer en luister. Het es zoo schoone, moar het es zoo serieus gelijk. Hier staat het. Lees het ne keer!”

Geuzeke Drei nam den Bijbel en las:

En gij zult van allen gehaat worden om Mijnen naam, maar die volstandig zal blijven tot het einde, die zal zalig worden..... Een iegelijk dan, die Mij belijden zal voor de menschen, dien zal Ik ook belijden voor Mijnen Vader, Die in de hemelen is.

Die vader of moeder liefheeft boven Mij, is Mijns niet waardig en die zoon of dochter liefheeft boven Mij, is Mijns niet waardig. (Matth. 10.)

Geuzeke las het nog ne keer over.

„Fonske moet dat ne keer lezen, Sophie. Ik zal het morgen oan tafel veurlezen. Zet er ne schreefke bij!”

„Neen,” zei Sophie, „het es in de allereerste ploatse veur ons, Geuzeke. Ik gevoel datte. D'r es iets bij ons, dat niette deugt.....”

Geuzeke keek de keuken rond, zag het wit keun liggen.

„Ik zal dat keun wegsnijten! Stroopen deugt niette..... En ne keer zien..... wat zoe er nog niet deugen?”

Hij zat in zijn zetel en zocht. Eindelijk sprak hij:

„Sophie, het es moeilijk, om ne geus te zijn. Ik word dat iederen dag meer en meer gewoar. En het es nog gewoerlijk ook, want met zoone Boek in huis, zijde niet seffens gereed veur God.”

Hij stond op, rekte zich, liep op het witte keun toe en greep het in den nek.

„Wat goade doen?” vroeg Sophie.

„Beginnen met dát de deure uit te smijten.”

¹⁾ knikkers ²⁾ aandoening ³⁾ schrok

En dienen nacht in het dorp, waren er twee mensen, die niet kosten slapen.

De eene was de garde, die aldeure ne wit keun zag zweven veur zijn oogen, en ne geus, die het aan de oorkens trok. En hij wilde den geus in zijn nek grijpen en hem ne conterventie schrijven, maar telkens, als hij het papierke wilde pakken, liet hij het vallen.

En de andere was Geuzeke Drei, die in het bedde lag en naar het vensterke keek, waarachter het sterreke pinkte op ne donkere locht. En hij peinsde aan grootvader, die ne geus wierd, omdat . . . ja, waarom? Hij had grootvader nog gekend, als hij met zijn grooten, witten baard veur de deure van de smedse zat te lezen in den Bijbel. En zingen kost grootvader . . . ! Van die schoone vooiskens . . . En bidden! . . . Ja, dat kost hij bovenal. Zoo heel alleene op zijn kamerke, terwijl vader in de smidse op den blok sloeg. En toen Geuzeke ne keer als ne klein manneke ziek te bedde had gelegen, had grootvader zijn handekens gevouwen en gezeid:

„Sluit oe oogskens, Geuzeke! En luister ne keer. Ik goa veur oe klappen met God.”

Klappen met God! Dat had hij gezeid.

Bidden. Klappen met God.

Geuzeke peinsde verder. Opeens sloot hij de oogen en in zijn herte begost het te spreken:

„Heere God, ik zit zoo in neste. Loat mij ne keer klappen met Oe. Het Evangelie loopt mijn huizeke uit en ik kan het niette vasthouden. O, Heere, want mijn handen zijn te zwak. Ik zij ne sukkeleere, en ik verstoer er niette van. Leer mij, hoe ik moet klappen met Oe . . .”

Hij liet zijn handen los, keek ne keer naar Sophie, die op heur rugge lag met gesloten oogen.

„Zoe zij ook klappen met God?” peinsde zijn herte.

(Wordt vervolgd.)

WEEK-OVERPEINZINGEN

„It can't happen here” *)

„It can't happen here” is de titel van een boek dat door Sinclair Lewis geschreven werd. Ofschoon ik het boek niet gelezen heb, kan ik niet losraken van dezen titel, dien ik in verschillende bladen nu en dan aangekondigd zag. Misschien weten mijn lezers, hoe zulk een titel van een onbekend boek in hun gedachten een zekere plaats kan innemen. Gij bekleedt zoo'n titel met een eigen kleed van uw gedachten; gij geeft eraan een inhoud van uzelf; en zoo beluistert gij in zoo'n titel misschien dingen die de schrijver zelf er allerminst in heeft willen leggen. Heeft Sinclair Lewis erbij gedacht aan den oorlog; aan groote revoluties, zooals zij in Italië en Duitschland plaats hadden, en heeft hij een soort oppervlakkige menschen sprekend willen invoeren, die zeggen: „Dat . . . o dat kan bij ons niet gebeuren!” Als hij werkelijk dit bedoeld heeft, zou zijn boek een heel ernstige waarschuwing voor ons allen kunnen zijn. Dingen die wij ver weg wanen, zijn dikwijls in werkelijkheid dichtbij, achter de deur. Toen Petrus zei: „Dat zal mij nooit overkomen,” was het de vooravond van den donkersten dag die ooit was aangebroken in zijn leven. Laat ons nooit vergeten dat gebeurtenissen als revoluties en oorlogen vleugelen hebben en dat catastrofen het vermogen bezitten zich te verplaatsen met de snelheid van den wind. Wat de Romeinen zeiden van den dood: „Hodie mihi cras tibi” (heden ik, morgen gij) geldt niet enkel van den „laatsten vijand,” maar ook van al die dreigende gevaren waarop wij hier het oog hebben. 's Avonds droeg de akker van den man in de gelijkenis nog geen onkruid, maar in minder dan twaalf uur tijds kwam de „vijand”, als een dief in den nacht, en veranderde heel de situatie, en toen de morgenzon opging, scheen zij over een akker met

*) „Dat kan hier niet gebeuren.”

de kiemen van doornen en onkruid in zich. „Het kan ook hier gebeuren” zegt Sinclair Lewis misschien wel ergens in zijn boek. In elk geval zegt een Ander het, die veel grooter is dan deze schrijver, als Hij het in Zijn Woord uitspreekt: „Die meent te staan, zie toe dat hij niet valle.”

Moet het komen?

Met dit bepalend lidwoord „het” bedoel ik: den oorlog, en alles wat hij met zich meevoert. Tot nu toe bleven wij er genadig voor gespaard. Misschien niet op ons gebed, maar o n d a n k s het feit dat wij vergaten te bidden het oude, klassieke gebed: „A fama, peste et bello libera nos, Domine” (verlos ons, Heer, van hongersnood, pest en oorlog) werden wij verhoord door een God, van Wien één der profeten zegt, dat Hij zelfs het niet-biddende koren en de niet-smeevende most verhoort. Maar omdat deze gevaren er nu nog niet zijn, beteekent dit niet dat zij niet zullen komen. Ik heb altijd een gevoel dat een verziende geest als die van onzen minister-president, niet zonder reden onze landsverdediging zoo hoog opvoert en dat hij ermee wil zeggen: mijn volk, „it can happen here.” **) De toestand is zóó snel verergerd en het gevaar voor oorlog is, naar aller meening, zóó veel grooter dan het enkele jaren geleden was, dat men onwillekeurig denken moet aan de geschiedenis van dien werkman, die van het hoogste dak van een gebouw met veertig verdiepingen in Amerika viel, en in het voorbijgaan tot menschen op de tiende verdieping riep: „Tot hiertoe gaat alles goed.” Hij kon dit nog zeggen, toen hij langs de derde verdieping viel en toen hij langs de tweede verdieping passeerde, maar op den beganen grond aangekomen, kon hij die opmerking zeker niet meer maken. Wie zal zeggen hoe spoedig wij dit laagste punt bereiken zullen, het punt dat „it happens here” en wij midden in de ellende en misère zitten.

Wat wij dan noodig zullen hebben

Ik kijk er soms, zonder het hem te zeggen, mijn kleinen jongen op aan, met de gedachte: „als het eens hier komen zal, misschien zal ik jou dan ook moeten afstaan.” Ik wil die gedachte niet verder uitwerken, maar misschien hebben andere ouders, precies als ik, haar ook wél eens voelen opkomen. Dan is de groote gedachte die ons overvalt, ik spreek nederig voor mijzelf, deze: „als hij dan maar zijn Heiland kent en gelooft in Hem, dien God gezonden heeft.” Als de dingen gaan uitloopen op het allerergste, als wij onze kinderen zouden moeten afstaan om hen te doen lijden in de hel van het onverzadigbare slagveld, dan zal, met Gods genade, ons dagelijksch gebed voor hen zijn: „Houd Gij hun handen beide, met kracht omvat.” En alleen wanneer wij dan weten zullen dat dit gebed verhoord is en dat zij hun bevende hand gelegd hebben in de hand van hun Schepper en hun Verlosser, zullen wij in staat zijn het uit te houden en elk bericht van het slagveld, zelfs het allerbangste, tegemoet kunnen zien in ons huis.

Laat ons hun dan leeren, nu, terwijl het nog vredestijd is, die Hand aan te grijpen, opdat zij haar niet missen zullen als die donkere dagen zijn gekomen. In dezen tijd van elementair gevaar zijn het de elementaire dingen die wij moeten kennen voor onszelf, en anderen bekend moeten maken. Tot deze elementaire dingen van onze geestelijke uitrusting behooren ook, om met Victor Hugo te spreken, een paar sterke vleugels.

Laat mij besluiten met zijn gedicht aan te halen, waarin gewezen wordt op de noodzakelijkheid dat ons geloof in die donkere dagen twee sterke vleugels heeft. Ik haal het in het Fransch aan; misschien is er wel iemand die deze regels in goed Nederlandsch kan overzetten; ik dank u bij voorbaat ervoor.

„Soyez comme l'oiseau posé pour un instant
Sur des rameaux trop frères,
Qui sent plier la branche et qui chante pourtant
Sachant qu'il a des ailes!”

A. G. Barkey Wolf

**) Dat kan hier gebeuren.

Dank U God voor Vaders hand,
Voor het speelgoed straks voor 't strand.

Geuzeke Drei

10)

IX Geuzeke gaat peinzen

In den vroegen mergen stond Geuzeke op en kleepte zich op zijn Paaschbest. Sophie kost niet meegaan naar de kerke vanwege het rheumatiek. Hij greep zijn velo uit de smedse en trok ne foulard om zijn nek en reed de stroate op. Bij het kerkplein was er ne oploop van kinders, die zingend en tierend naar ne plekske op den grond stonden te kijken. Geuzeke, die het pleintje moest oversteken, vroeg zich af, wat er toch gaande kost zijn? Maar gelijk ne drapeau schoot er opeens ne bessemsteede de locht in en aan een koordeke hing..... Geuzeke stopte en keek toe, kost zijn oogen niet geloovent, zette zijn eenen voet op den grond en voelde zijn handen beven op het stuur van de velo. Aan de bessemsteede hing het witte keun, dat hij den avond te voren uit de deure had gesmeten. De kinders dansten er om heene en ne groote zwiep van ne jongen zong met ne forsche stemme:

D'r zat ne keer ne keun zoo wit,
Op 't kerkhof van Lapschure.
En Geuzeke dacht, dat keun, dat zit
Daar niet veur mijn geburen!

't Was het vooiske, dat hij zelverson gezongen had op het feeste van de bolderclub.
Nog altoos zwierde het witte keun in de locht, sloeg af

en toe omleeg, dwers in de meiskes, die schreiend en zingend tegelijk weglieden.

Justement kwam meniere de paster de pastorije uit en zag de heele bende elkander achterna loopen met het witte keun, zwierend en zwaaiend boven de hoofden. Zij liepen in hulder leute finaal den priester in de ermen..... Geuzeke Drei zag hem den stokdrager opvangen, die van het verschieten de stok losliet, zoodat het keun met ne klop op het hoofde van den koster viel, die neffens den paster stond.

„Dat es wreed!“ peinsde Geuzeke en liep met zijn velo op het plekske toe, waar het beeske op de kasseien lag. Maar de kinders wierden hem gewaar en begosten opnieuw te zingen:

D'r zat ne keer ne keun zoo wit,
Op 't kerkhof van Lapschure.
En Geuzeke dacht, dat keun, dat zit
Daar niet veur mijn geburen.

Het daverde het pleintje over en de paster zelverson wierd er rood en peers van, zag Geuzeke staan en vroeg:

„Es dat woar? Es dat keun van oe?“

„Geweest!“ zei Geuzeke. „Ik smeeet het de stroate op.“

„Kost ge het niet begraven? Zoo'n arm beeske, en dat op Kerstdag de stroate opsmijten?“

„Ik ving het, op Heiligen Avond, op het kerkhof,“ zei Geuzeke, „en het zat mij dwers in het herte.....“

De paster verschoot. Ne wit keun op Heiligen Avond en op het kerkhof? En eene met ne zwert plekske op den kop.....!

„Koster,“ zei hij, „roep den garde! Neen, niet vastpakken! Laat de garde het weghalen en begraven.“

Hij sloeg ne kruiske en de koster liep op het gemeentehuis aan.

Geuzeke trok de schoer op, peinsde aan de kerke en wilde op zijn velo stappen.

„Wat wilde?“ vroeg de paster.

„Wegrijden!“

„Neen, hier blijven, zeg ik oe! Het es ne gestroopt keun. Wacht op den garde!“

Dat was te veel voor Geuzeke. Hij zette zijn velo tegen ne boom en liep op den paster toe en zei:

„Hoor ne keer, ik zij ne geus en ik neem geen commando's van ne paster oan, zulle! En wat den garde betreft! Den diene heeft het keun al gezien!“

„Gezien? De garde?“

„Joa. En hij es weggeloovent van koleere en angste, want als ne geus ne wit keun vangt, op Heiligen Avond.....!“

De paster zweeg, keerde zich om en liep de kerke in.

De garde kwam het plein op met den koster. Deze dierf Geuzeke bijkans niet aanzien.

„Hier es het beeske,“ zei de koster.

„Joa,“ zei de garde. „Die kinders ook! Die kinders.....!“

Hij nam het dierke op, hield het ne half meterke van zijn lichaam af.

De kinders zagen het en ne groote gast begost te zingen:

De garde heeft ne keun gepakt
Op 't pleintje veur de kerke.
De garde zet het keun in 't kot...

Dat was te veel voor den garde. Hij slingerde het beest met een verwensching het plein over en gromde:

„Ik zij geen doodgraver van keunen! Loat de paster het begraven of diene geus! Saluut zulle!“

(Wordt vervolgd.)

AFRIKANER-BEDE

Harte word stil en kom tot inkeer
 Oë gaan toe.
 Laat vandag bedek word met die sluier van die nag.
 Kyk! in die lig van ons Afrikanerdom
 Hoe ons helde oor ons velde, oor ons berge kom!
 Struikelend kom hulle en vallend,
 Diep is hul spore deurweek van hul bloed....

Knielend en lowende God onse Vader
 Neem ons ons volksbestaan
 Uit hulle hande aan.

Here wees U ons genadig:
 Laat ons Vaders in ons leef!
 Dan gee ons ook onbeskuldig
 Die fakkel van ons volksbestaan
 Sterker brandend verder aan.

JOHANNA VAN BROEKHUIZEN

Gepubliseer in die Dingaansleesnummer van Die Vaderland 1935

Geuzeke Dree

11)

Geuzeke kwam door heel die storie te laat in de kerke. De dominee was reeds lang aan het preeken en Geuzeke voelde ne groot verdriet in zijn herte zinken, want hij had heel den nacht wakker gelegen en liggen verlangen naar ne woordeke veur z'n herte. En nu keek de dominee hem nog aan ook, peinsde zeker — dacht Geuzeke — „Wat komt den diene loat in de kerke.”

Na afloop van den dienst liep hij regelrecht de consistorie in.

„Meniere den domino,” zei hij, „ik moet oe spreken.”

„Zet oe, Geuzeke. Ge waart loat in de kerke!”

„Joa. Ik had ne heele storie met ne wit keun en den garde en den koster. Och, domino toch! Het geuzerije loopt finaal mijn huizeke uit. Fonske nu ook weere...!”

„Het es nooit in oe huizeke geweest,” zei de dominee kalm terug.

„Wat zegde? Nooit in mijn huizeke geweest? En het es ne erfenisse van vader op zeune!”

„Geloof es geen erfenisse,” zei de dominee, „dat heb ik oe al wel tien keer gezeid. Heel oe geuzerij es ne sigaar. Ge rookt er oan en het wordt kleiner. Op ne schoonen dag hedde nog ne stommelke over en dat smijt ge dan ook weg!”

„Nooit!” schudde Geuzeke met zijnen kop, „nooit! D'r ontbreekt mij veel, dat weet ik, moar ne geus blijf ik...!”

De dominee kende Geuzeke, en ge kost ook nu aan zijn wezen zien, dat hij diep met Geuzeke begoan¹⁾ was. Hij boog zich voorover en zei:

„Mijn vriend, gij loopt met oe geuzerije rond, gelijk met ne drapeau, moar ge moet het kruis van den Heiland dragen in oe herte. Ge moet ne zondaar worden veur God, zoo'n heel klein manneke, dat in ne hoekske stoat!”

Hij greep zijn Bijbel en zei: „Lees ne keer het kapittelke van den tollenaar in den Tempel, die klapte met God.”

„Dat deed grootvader ook altoos!” zei Geuzeke, „klappen met God. En ik kost vannacht niet sloapen en heb God ook gevraagd, om mij te leeren ne geus te zijn.....”

„Ne zondaar!” verbeterde de dominee.

¹⁾ Met Geuzeke medelijden had.

„Dan moet ik het overdoen,” zei Geuzeke, en schudde zijn hoofd. „Sophie zegt het ook aldeure: „d'r mankeert iette bij ons!” D'r wezen staat zoo serieus en heur Bijbel ligt den heelen dag op het kaske en ze leest kapittelke na kapittelke. En Fonske, het arme jonk.....”

Hij boog het hoofd en ne paar tranen schoten in zijn oogen. De dominee zag het. In zijn hart jubelde nog de engelenzang van Efrata's velden na, en nu opeens stond hij weer voor den nood der zielen.

„Geuzeke, ik zij content, datte gij gekomen zijt, om met mij te klappen, maar luister ne keer, laten wij klappen met God.”

Geuzeke reed weer het dorp door, op huis aan. Hij wiede het pleintje over en zag het keun liggen, bemodderd en vuil tegen den muur van de kerke op. Ne hond trok aan het velleke en gromde. Geuzeke stapte af en nam het doode beeske op en met eene hand op het stuur van zijn velo en in de andere het keun, liep hij het erf van zijn smidse op.

Sophie zat in de keuken en zag hem het doode keun op het plankske van den vuilbak leggen.

„Wat zijde loat!” zei zij, toen hij binnenstapte. „Ik peinsde, dat oe ne ongeluk was gepasseerd!”

„Neen, wijveke, ik heb met den domino geklapt, moar ik zij er niet wijzer van geworden.”

Hij trok zijn veste¹⁾ uit en zat in de hemdsmouwen aan tafel, dronk ne tasseke kaffee en vervolgde:

„Het es al de woarheid, wat hij zegt, en als ik veur hem zit, moet ik zeggen: „Geuzeke, het es zoo,” en mijn gedacht peinst: „Geuzeke, als de gij nu thuis komt, moede het ne keer overdoen. Moar, het es komiek, als ik weer buiten de kerke of de pastorije stoa, en ik voel mijn herte kloppen in de frissche schoone locht, dan zij ik alles weere kwijt!”

„Kijk, Sophie, weette gij, wat ik peins? Dat er geen eenen mensch in ons schoon Vloanderen es, die mij helpen kan. Zij kunnen klappen met oe en oe ne ferme hand geven. Zij kunnen bidden met oe en oe ne minuutje ne brokske van den hemel doen zien. Moar de misère uit het herte halen, en al die raadselkens uit oewen kop, dat kan er geen eene, wijveke.....!”

„Het es, dat ik ne geus zij, anders smee ik mijn kop in den wind!”

Het was stil in de kamer. Sophie schonk nog een tasse kaffee in, en Geuzeke Dree sloot zijn oogen. De zwartmarmeren pendule op de schouwe tikte de stilte en het vier knetterde in de stove.

Fonske was de keuken binnengeloopen. Hij droeg zijn Zondagsche costuum en de nieuwe klakke op het hoofd.

„Goa de voors?” vroeg Sophie. „Wandelen?”

„Neen, ik goa met Prudence na den eten noar de stad, noar de cinema.”

Sophie voelde heur herte zeere doen. Zij keek naar Geuzeke, maar den diene hoorde het niet, was in slaap gevallen.

„Fonske,” zei ze, „waarom doede dat? Kom..... met Prudence hier in huis, mijn jonk. Ik zal krentenbrood bakken en ne toarte.....”

Fonske sloeg de oogen neer. Eindelijk zei hij:

„Dat kan niet, moeder! Prudence heeft angste veur ons geuzenhuizeke!”

Hij keerde zich om. 't Was of er ne smerte in zijn oogen blonk en met ne forschen zwier trok hij de deure achter zijn rugge dicht.

(Wordt vervolgd.)

¹⁾ Jas.

Gedachte

Vroeger dacht ik, dat de verhooring van mijn wenschen een blijk van de liefde Gods was, maar ik heb ondervonden, dat verliezen en teleurstellingen meer het hart verbinden aan Hem, die geeft en neemt.

ELIZABETH KEMPER

Geuzeke Drei

12)

X Voader en Zeune.

't Was heel laat op den avond, dat Fonske weerom kwam. Hij liep op zijn teenen het steenen straatje over, dat neffens het huizeke lag en trok de klinke van de achterdeure open.

„k Heb chance,” bromde hij, „voader en moeder liggen al te bedde.” Hij trok zijn schoenen uit en liep op zijn sokken de keuken door op de stove aan. Hij greep den kaffeepot en zette de tuut aan zijn mond. De zwerte, bittere kaffee deed hem deugd, frische zijn kop een beetje op en 't was, of de slaap uit zijn oogen trok.

„'t Was schoone in de cinema!” peinsde hij. „En Prudence had ook leute gehad! 't Es er beter, dan thuis!” Hij keek rond naar de witgeschuurde tafel en de oude zetelkens van vader en moeder, naar de roode plavuisen op den grond, naar de stove, die al ne paar lapskens droeg op zijn rooden potbuik.

En daar verder, achter Lapschure, lag die schoone wereld! Ge kost die in de cinema zien. Schoone wijvekens en mansvolk, dat het geld zoo op de stroate smeed! En ze hadden allemaal ne automobiël. D'r was er geen eenen bij, die wordekens met zijn lief kreeg over het geloof.

Hij peinsde en trok zijn veste uit, keek naar het klein petroleumpitteke, dat op de tafel stond. En achter Lapschure, daar verderop in de wereld, was alles elektriek. Hij nam het lampeke, hield het veur zijn borst en liep de trappe op, naar zijn kamerke. Hij hoorde in de kamer er neffens zijn vader ronken.

„Dat moeder bij zoo'n kadee sloapen kost!” peinsde hij, en sprong in het bedde.

Hij hoorde de deur opengaan, rees op en keek. 't Was zijn moeder, die stillekens en op heur bloote voeten, met ne tabberd om heur schouders, voorzichtig op hem toeliep en zich op den rand van zijn bedde zette. Het lampekenslicht plekte over heur wezen, dat er bleek en vermoed uitzag.

„Fonske,” zei zij, „oe voader sloapt. Ik hoorde oe komen, k had op oe liggen wachten.”

Zij zweeg. Fonske zag heur beven van de koude, zag, hoe heur ermen gekruist over de borst lagen, met de vingers tegen de schouders op.

„Goa toch sloapen,” zei hij, „ge zult ziek worden.”

„Ik moet oe wat vroagen, Fonske! Wat goade doen met Prudence? Wordt zij ne geuzinneke of niette?”

Fonske trok zijn schoer op, schoof zijn handen onder zijn hoofde en keek naar het plafond, naar het cirkelke van het pitteke licht, dat er op danste.

„Klap ne keer, mijn jonk!” zei moeder.

„Ik weet het niet, ik peins van niette. Zij heeft angste veur de geuzerije.”

„Moar niet veur oe,” zei moeder ne beetje vinnig. „Ik heb angste over oe voader. Het es zoo ne koleerige kadee. Hij staat op zijn geuzerije, als hij ziet, dat Prudence niette wil, smijt hij oe de deur nog ne keer uit.”

„Dat es goed,” zei Fonske kalm. „Moar heur opgeven

doe ik nooit zulle! Veur het geloof van voader, loat ik mijn lief niet loopen.”

Moeder Sophie zweeg. Die wordekens sloegen zoo diep in heur herte. Zij boog heur hoofde uit de donkerte naar Fonske over, zoodat het licht van het lampke heel te goar op heur wezen viel.

„Fonske,” zei ze, „doar hedde geliek in! Veur het geloof van oe voader zou ik het ook niet doen, ook niette veur oe grootvoader, zulle! Moar ge moet het doen veur God.”

„D'r es er moar Eene! De Diene van Prudence es ook de Diene van mij.”

„Joa,” zei Sophie, „moar Prudence dient Hem geliek ne soldaat, die in den troep moet marcheeren, met ne zorg in het herte, moar ge moet Hem liefhebben, geliek ne kindeke zijn voader liefheeft.”

Zij rees op en trok de serges van het bedde recht, stak Fonske's ermen onder de lakens en gaf hem ne kus op het hoofde.

„Sloap ze, Fonske!” zei ze, en ne traanke viel uit heur oogen op zijn veurhoofde.

Toen sloeg hij de lakens weg en de armen om heur schouders en zei: „Moeder, ge moest ne keer weten, wat er hier in mijn herte vlemt.”

Even hield hij zijn hoofd tegen haar schouders op, snikte het haast uit van ingehouden smerte, maar hij hield zich ferm en liet zijn hoofd terugvallen in het kopkussen.

„Sloap ze, moeder!” zei hij, „goa noar oe bedde, rap, zulle! Wees gerust.”

Geuzeke Drei trok den volgenden dag zijn deurke open. 't Was tweede Kerstdag en hij peinsde er over, om ne keer het land op te goan, ne groote wandeling te moaken deur de Meerschen. ¹⁾

't Was schoon weere, ne open locht en d'r stond geen spet van ne windeke.

Achter hem in de keuken rept Sophie heur handen om het brood te snijden. Fonske lag nog op het bedde, wilde nog ne uurke slapen. Dat stond Geuzeke Drei niet aan. Hij had liever gezien, dat zijn zeune met hem den boer optrok, dwers deur de landerijen. De jonkheid van tegenwoordig lag liever te zweeten in hulder bedde.

Hij bukte zich, zag ne rood briefke liggen en nam het in de handen. 't Waren er twee op elkander. Geuzeke las het druksel, dat zwert op het rood lag: Cinema Moderne stond er op. Twee plaatskens van drei frankskens ieder.

„Hoe komen die hier?” peinsde hij, „zoo ver uit de stad? Het waait pourtant niette?”

Opeens schoot ne gedachte deur zijn kop. Prudence en Fonske! En daarom lag Fonske nog te bedde, was te laat thuis gekomen en had zeker de briefkens verloren! Hij liep de keuken in en smeed de roode lapkens op de tafel, vlak veur moeder Sophie heur broodmes en zei: „Twee ploatskens veur de cinema! Doar goan oe cens! Ik had nooit gepeinsd, dat die Prudence ook al zoo'n floddermeiske was!”

Het klonk hard uit zijn mond en deed Sophie pijn. Zij nam de briefjes op en wierp ze in den kolenbak.

„Zet oe, Geuzeke! Loat het oe smoaken! Goade noar de kerke?”

„De kerke? Vandoage weere? Neen, zulle! Ik ben al genogt geaffronteerd. Gisteren zei de domino, dat de geuzerije nog nooit oprecht in mijn huizeke had ge-

¹⁾ polders

woond. Peins ne keer! Wat ne affront! Sophie, geloof mij, het es met de domino's gelijk met de pasters, ge hed er oprechte menschen onder, moar ook sloebbers, zulle! Ge zit hier alleene op ne parochie, als ne geus! Ge steekt oe gedacht onder geen stoelen of banken, en ze zeggen oe, dat in oe wezen!"

Hij leunde zwaar met zijn hand op tafel en at zijn boerenbrood, stak met zijn zakmes ne brokske spek in den mond en zei verder:

„En het wreede es, ge hed geen anderen domino in de gebuurte. Ge moet met dienen patatten blijven pellen in vriendschap, of hij schrijft oe name uit den geuzenboek.“

„Ik zou toch noar de kerke goan,“ zei Sophie, „en Fonske ne keer meenemen!“

„De diene goat liever noar de cinema,“ gromde Geuzeke tusschen de tanden. „Moar te avond zal hij thuis blijven. Dat belooft ik oe en als zijn lief hem geerne ziet, kan zij hier komen. Het kost hier geen centiem en nog ne potteke kaffee toe.“

Hij kauwde zwaar zijn brood en mompelde een afgebroken woord.

(Wordt vervolgd.)

WEEK-OVERPEINZINGEN

Dit keer wil ik van mijn vasten weg afwijken door in deze kolommen een paar woorden te zeggen over een drietal kleine boekjes die verschenen in de bekende serie „Brandende kaarsen.“

„Ik ben het Licht der wereld.“

Mijn eerste woorden staan in verband met het boekje „Ik ben het Licht der wereld“ van Dr Ed. Thurneysen. Aan hem wijd ik eerst een woord, enkel omdat hij een vreemdeling is en omdat wij aan vreemdelingen soms meer eer bewijzen moeten dan aan onze eigen landgenooten. Misschien is dat de beteekenis, die er voor een boekenrecensent ligt in Jezus' gelijkenis van den barmhartigen Samaritaan. Niet dat ik bedoel dat Thurneysen een man zou zijn die onder de moordenaars gevallen is. Ik herinner mij niet dat hem zoiets ooit overkwam. Méer dan zijn vrienden Karl Barth en Emil Brunner, leidt Thurneysen een betrekkelijk rustig leven, dat hij gebruikt om ons enkele heel mooie boeken te geven, en van al de boeken die ik van hem las, durf ik vrijmoedig zeggen, dat dit kleine boekje het fijnste en het sterkste is. Het staat zoo heel dicht bij ons in taal en in gedachten, veel dichter, naar mijn gevoel dan Barth, wiens heelen „Römerbrief“ ik doorworstelde, maar toen ik het lijvige boekwerk dicht-sloeg, moest ik zuchten dat ik misschien honderd blad-zijden ervan goed begrepen had. Thurneysen heeft m.i. met de dialictische theologie enkel gemeen het puntige, en dat strekt hem tot eer. Hij slaat zijn woorden als spijkers in uw hersenen; hij steekt ze niet als bloemen in uw knoopsgat. Daarom herinnert gij u later, wat hij heeft gezegd. Dit boekje bevat twintig overdenkingen „voor den Kersttijd.“ Ik zou dezen ondertitel betreuren indien iemand denken mocht, dat hij deze overdenkingen na Kersttijd niet meer lezen kon. Evenals alle goede Evangelische overdenkingen zijn ze boven-tijdelijk. U kunt ze gerust het heele jaar door lezen. Ik raad u aan, dit kleine boekje te koopen, ermee neer te zitten en u te verwarmen in de stralen die schijnen uit Hem, die hier zoo prachtig als het Licht der wereld gepredikt wordt.

„Bij U is vergeving.“

Dit is het Oudejaarsavondboekje van Ds A. K. Straatsma. En laat mij het maar aanstonds zeggen: het is heelemaal Ds Straatsma. Voor wie hem kennen, hoef ik er nu niets meer aan toe te voegen. Deze man heeft een echt charisma van preeken. Hij preekt altijd. Maar er is preeken en preeken; er is tweeërlei preeken. Als Straatsma preekt, houdt hij een samenspraak met zijn gehoor. Hij vraagt;

en u antwoordt. Het verschil is, dat hij het met woorden doet, maar zijn hoorders geven hem antwoord op allerlei manieren, bijv. door stil te worden; of door een groot heimwee te krijgen naar den hemel; of, zooals ik het eens in de Bethlehemkerk meemaakte toen hij daar preekte, met een meisje dat naast mij zat, door in een stil snikken uit te breken.

In dit boek drukt hij de fluit van het Evangelie aan zijn lippen en zingt het lied van het oude Credo: „Bij U is vergeving.“ Hij zet dit thema midden in ons leven. En het mooiste van alles is dat hij op een oudejaarsavond, als onze harten zoo licht geneigd zijn in onszelf en in onze zonden te eindigen, een gevoel van bevrijding geeft door te accentueeren dat heerlijke „Maar.“ „Maar bij U is vergeving.“ Straatsma's theologie is oud, (Gode zij dank, dat zij dat is; ik ken geen andere theologie dan de zijne) maar zijn woorden, zijn aanpak van de stof, zijn kijk op een tekst, zijn altijd nieuw en frisch, zoodat ik de kerk gelukkig prijs, die zulk een prediker mag bezitten. Velen zullen dit boekje willen lezen en dan zullen zij stil worden tot God. „Zoo lang er vrees is, is er geen geloof. Voorzoover er geloof is, is er geen vrees. Hieraan kunnen wij weten, in hoever wij ernst maken met de vergeving, die God ons biedt. Of wij den geloofsmoed hebben om aan het eind van een lang jaar tot God te gaan en het in groote blijdschap te zeggen: Vader, en toch is alles goed! Want bij U is vergeving en daarom is mijn vrees weg.“

„Solidair“

Het derde geschrift is van de hand van den jongen, geleerden Dr A. van Selms, die spoedig ons land zal verlaten om te gaan doceeren in Zuid-Afrika, waar hij geroepen werd om onderwijs te geven aan een van de Universiteiten. De schrijver van het eerste geschriftje is misschien een grooter denker; de tweede is zeker een grooter dichter; maar deze is de bekwaamste theoloog. Dat bewijst hij door een prachtige samenlezing te geven van alles wat de Schrift ons leert over de ware solidariteit. Hij begint zijn praktische studie bij 't Oude Testament en doorzocht daarna het Nieuwe Testament, en overal waar hij in den Bijbel bladert vindt hij onder de echte geloovigen solidariteit, behalve bij de Farizeërs, die er van houden apart te gaan staan en zichzelf, in tegenstelling van alle anderen, een brevet van heiligheid uitreiken. Hij zegt prachtige dingen, die wij allen eens goed ter harte moeten nemen en die ons een heel stuk verder zouden brengen. Ook zijn ze, ieder in onze eigen kerk, bezonnen toe te passen. Een echt oecumenisch geschrift! Dr Van Selms blijkt van het slag te zijn, dat zich niet laat ontmoedigen met praatjes als, dat wij toch nooit iets zullen bereiken op het gebied van de eenheid van Christus' Kerk. Hij geloof t. En in het geloof eindigt hij o.a. met deze woorden: „Het leek ons, na zoo menige droeve ervaring met menschen, die naar algemeen gevoelen tot de kerk gerekend werden, dat de gemeenschap der heiligen een kleineren kring omsloot, een kerkje in de kerk, een groep van gelijkgezinden. Maar nu zien wij het anders: niets is wijder dan wat wij aanduiden met de woorden: ik geloof de gemeenschap der heiligen.“

Jammer, dat wij iemand die de dingen zóó ziet, moeten gaan missen in ons land. Maar gezegend zal hij werken in Afrika. God zij met hem! En — schrijf nóg eens een dergelijk boekje, collega!

A. G. Barkey Wolf

TEEKENEN DER TIJDEN

SIKKEL EN HAMER

Het doet wel eigenaardig aan, als men over Rusland leest, dat de godloozen-organisatie zich daar zoo inspant tegen het Kerstfeest.

Er is sprake van een campagne, die bijna twee maanden tijds zou vereischen, om de viering van een Christelijk feest van twee dagen te fnuiken.

De denneboom kan blijkbaar bij dezen strijd niet worden gemist, alleen maar met dit verschil, dat niet het kruis maar de sikkel en de hamer het symbool zullen zijn.

Geuzeke Drei

13)

Sophie voelde, dat er ne gevaar in de locht hing en zij dacht: „Als Fonske nu maar niet omleege komt, als hij moar boven blijft, tot zijn voader weg es.” Maar... de treden van de trappe kraakten al onder zijn voeten, en met ne slaperig wezen en zijn haar links en rechts om den kop, stapte hij de keuken in.

„Goeje mergen,” zei hij, en liep het achterhuis in, waar de pompe stond. Men hoorde den zwengel op en neere gaan.

't Was stil in de keuken. Moeder Sophie zat met de handen in heur schoot gevouwen en Geuzeke zelvrs keek 't venster uit, de stroate op. Fonske, met ne wezen, dat glom gelijk ne spiegelke, zette zich aan tafel en greep zijn brood.

„Moede niet bidden?” zei moeder rustig.

Fonske aarzelde, keek zijn moeder aan en sloot toen de oogen, maar ge kost zien, dat er geen woordeke uit zijn herte kwam. Hij at langzaam zijn brood, speelde ne beetje met het poeseke, dat aldeure tegen zijn knieën oplom, om ne brokske van het spek.

Plotseling zei Geuzeke Drei:

„Fonske, het es schoon weere. Goa de mee wandelen, dwers deur de Meersche op den dijk aan?”

„Neen, ik goa met Prudence uit!” antwoordde Fonske.

„Gij? Alweere?”

„Joa, ik heb het heur beloofd. Zij goat in de stad noar het kapelleke van Sinte Theresia, heur gebeden lezen. Ik goa niet mee, zulle! Ik blijf wel oan de deure wachten. Ik zij ne geus, gelijk oe.”

Geuzeke Drei rees op uit zijn zetel. Zijn oogen bolden uit den kop en terwijl zijn vuiste op tafel viel, smeed hij er uit:

„Neen, zoo'n geus zijde niette. Ik heb nooit mijn lief naar de poorte van ne kapelleke gebracht. Moar in mijn eigen kerke! Es het niet woar, Sophie?”

Moeder Sophie knikte. Zij drukte Geuzeke weerom in zijn zetel en greep den Bijbel.

„Lees het Evangelie!” zei ze.

Geuzeke kalmeerde. Hij trok zijn hemde recht aan den hals, sloeg den Bijbel open en las.

Zijn stemme sloeg wel ne keer over van de moeilijke woordekens, die hij bijkans niet lezen kost, maar in zijn herte zakte de koleere af en toen hij den Bijbel dicht-sloeg, keek hij Fonske vriendelijker aan en zei:

„Luister mijn jonk, doe mij ne plezierke en steek dat wit keun ne keer in den grond. Het ligt aldeure op het plankeske van den vuilbak en zeg ne keer, meende dat? Datte gij ne geus zijt, gelijk ik!”

Zij stonden tegenover elkander en keken in elkanders blikken.

Sophie zag het ook en hoorde hulder stemmen klappen en zag hen tegôaren de deure uitloopen, het plaatske op, waar de schuppe stond.

„Twee forsche menschen!” mompelde zij, „die met hulder herte overhoop liggen. Och Heere, och Heere, woar moet dat naar toe?”

XI De garde en Geuzeke

Zoo naderde het Nieuwe jaar. In den vroegen morgen zag men al de kinders over de strate wandelen, op weg naar hun meetje ¹⁾ of hulder peetje, met ne schoone peperkoek vol suiker op de gestrekte ermen. De leden van de bolderclub gingen, na de hoogmesse, bij Madame Mathilde ne druppelke pakken op elkanders gezond-

¹⁾ dooptante.

heid en Geuzeke Drei, die heel veel vrienden had, wist niet, waar hij beginnen of eindigen most.

Op den toog en de tafelkens van het café stonden de leege glaaskens gelijk piotten ¹⁾ in rotjes en Mathildeke verloor heuren kop bij het maken van de rekeningen en sloeg er maar ne gatteke in.

De paster kwam ook nog met den koster; en de notaris van de parochie, die anders nooit ne voet in ne café zette, tracteerde nu ne koppelke boeren.

De garde alleene liep met ne vies wezen rond, want de burgemeester had hem op het gemeentehuis geroepen en gezeid: „Garde, pas op, peins aan het vorig jaar! Weet het nog? Ge drinkt geen droppel, zulle! Eén vent op het dorp moet tenminste nuchter blijven.”

Hij zag Geuzeke Drei naar zijn smedse sukkelen. Op eens klom er in zijn herte ne verlangen op, om den diene ne plezierke te doen. Hij liep op hem toe en zei:

„Geuzeke, ne gelukkig nieuwjaar, zulle!”

„Ge zijt verkeerd,” zei Geuzeke, „ge hed ne verkeerde voor, garde!”

„Neen, ik heb den goeje te pakken! Laten we vrede sluiten, Geuzeke!”

„Mensch,” zei Geuzeke, „we hèn nooit oorlog gehad! Alleen de pik op elkander. Moar het es goed, zulle! Hier hedde mijn hand.”

Zij stonden gelijk twee vrienden op het trottoir en de leden van de bolderclub riepen elkander toe:

„Hé, Cyrielke, kijk ne keer! Die getweeën doar!”

De garde hoorde het en schaamde zich ne beetje. Hij wilde doorloopen, maar Geuzeke hield hem aan de knoppen van zijn tuniek vast en zei:

„Doar drinken we ne druppelke op, garde! Wat zegde gij? Niette? Papperlappap toch, zulle!”

Hij greep met zijn grove smedshanden den garde aan den schoer en duwde hem „Het Oud Jerusalem” in.

Ne ferm hoera-geroep steeg op, toen de garde met Geuzeke binnenstapte en erm in erm op den toog toeliepen.

De garde dronk zijn glazeke, en van den weeromstuit gaf hij Geuzeke ook ne druppelke, en aleeer het ne kwartierke verder was, dronk de heele bolderclub op de portemonnaie van den garde, en ne half uurke nadien zwaaide de politiemann, met de klakke op zijn rechteroor, het café uit, het gemeentehuis op.

Geuzeke ging den anderen kânt uit, naar zijn smedse, maar hij was nauwelijks ne twintig minuutjes thuis, als er ne commissie kwam van den burgemeester, om subiet op het gemeentehuis te komen.

Sophie verschoot er van en vroeg:

„Hedde wat op oe geweten, Geuzeke?”

„Ikke, wel neen wijveke. Ik zij zoo onschuldig als ne kalf!”

„Noar den burgemeester en dat op nieuwaarsmergen,” zei Sophie, „het es vreemd, doar!”

Geuzeke liep het huis uit, op het gemeentehuis aan. Daar steeg hij de treppen op, de corridor in. Hij zocht de deurkens en klopte op de donkerbruine, die toegang gaf tot de burgemeesterskamer.

„Binnen!” riep ne stemme.

Geuzeke Drei drukte de deur open en zag den burgemeester zitten aan zijn tafelke, dat onder het venster stond. En op ne stoel veur hem zat de garde en die zat te zingen tusschen zijn tanden van het witte keun.

Het geuzeke voelde zijn beenen trillen onder zijn buikske en peinsde subiet: dat geeft trommelant. ²⁾

„Zoo,” zei de burgemeester, „zijde doar? Ne schoone historie hé?”

¹⁾ infanteristen. ²⁾ moeilijkheden.

„Ik weet niet, meniere,” zei Geuzeke, „wat es er oan de hand?”

„Wel, hier, met den garde. Es het niet genoeg, datte gij als geus hier in het ronde witte keunen stroopt? Gij hed den garde meegenomen noar het café! Gij hed hem dat vooiske geleerd:

Het keun was vet en 't keun was goed.

Gij hed den garde omgekocht...”

Dat was te veel voor Geuzeke Drei. Hij smiet zijn klakke op tafel en zei:

„Dat doet ne geus niette en daarbij, de garde es groot en oud genogt, zou ik gelooven. Moar gulder hed allemoal ne pik op mij, omdat ik ne geus zij.”

De burgemeester lachte, sloeg op tafel en zei:

„Ne geus, gij? Ge zijt zoo min ne geus, als die zatterik doar! Ik heb in Holland gewoond, in den oorlog, doar heb ik geuzen gezien, brave menschen, moar gij zijt ne deugniet. Ik zal oe ne conterventie geven voor het omkopen van ne ambtenoar in functie, verstoat de mij? Het es ne schande, doar! Goa uit mijn oogen... er uit!”

Geuzeke Drei aarzelde. Opeens riep hij:

„Ne pik hedde gulder op mij, omdat ik ne geus zij. Ze hèn allemaal ne pik op mij.”

Hij liep de deur uit, de straat op, regelrecht bij Mathildeke binnen. Hij sloeg op den toog en vertelde heel de historie aan de leden van de bolderclub, die met schuddende koppen het aanhoorden.

„Ik doe ne beroep op den gemeenteroad,” riep Geuzeke.

„Wacht ne keer!” riep de president, „ik weet het beter. We stellen Geuzeke candidoat bij de komende kiezerije veur den gemeenteroad.”

„Dat goat niet,” zei Geuzeke, „ik zij ne geus van gedacht.”

„Nog beter,” riep de president, „ge stelt oe candidoat veur de geuzepartije. Wij stemmen oe allemoal. En als de dan op het stadhuis zit van Lapschure kunde dien burgemeester ne keer oe gedacht zeggen.”

„Het zou schoone zijn,” zij Geuzeke Drei, „ne geus op het stadhuis! Stemde gulder mij allemoal?”

„Allemoal,” riepen de leden in koor.

„Goed,” zei Geuzeke, „het es in orde.”

Hij zat aan tafel tegenover Sophie. In zijn herte brandde het, maar hij dierf het niet te zeggen. Zij zag er zoo verdrietig uit, en Fonske ook, was heel te goâr niet leutig „Het es ne eigenoardige nieuwaarsdag,” zei Sophie. „Ik weet het niet, moar hij stoat mij niet oan.”

„Neen,” zei Fonske, „het es, of er ne storm in de locht zit!”

Geuzeke zweeg. Sophie nam den Bijbel op en hij schaamde zich ne beetje om te lezen... 't was zoo ne komieke dag geweest!... Maar hij greep toch den Boek en sloeg die open, zocht ne passageke op en las:

„Maar een zeker Farizeër stond op in den Raad, met name Gamaliël, een leeraar in de Wet, in waarde gehouden bij al het volk... en hij zeide tot hen... Houdt af van deze menschen... en zij gaven hem gehoor...”

Geuzeke zweeg, en legde zijn brillleke neer op het papier. Hij keek Sophie aan.

„Het es komiek,” zei hij, „dat was ook maar één mensch in diene Raad en al de anderen gaven hem gehoor. Doar ziede, wat eene mensch kan doen, als het moar ne ferme kadee es.”

Hij zweeg even, schartte zijn hals en vervolgde:

„Wijveke, ik zij besloten, mij candidoat te stellen veur den gemeenteroad van Lapschure. De bolderclub zal mij stemmen. 't Es veur ne geuzenpartije!”

„Moar Geuzeke, zijde zot? Gij? Eenen geus op het dorp...!”

„Dat geeft niette. Ge hed het gehoord uit den Bijbel.”

„Ge zijt zot, Geuzeke!”

Sophie zat bleek gelijk ne doekske op heuren stoel en Fonske zat sprakeloos. Alleen Geuzeke klapte deure:

„Kijk, wijveke, het moet, anders loopen ze ons, als geuzen, onder den voet. Wij moeten ons weeren, wijveke...!”

Toen was het geduld van Sophie ten einde. Zij kruiste heur ermen voor de borst en zei:

„Het es nog mijn dood, Geuzeke. Ik bid aldeure veur oe en veur Fonske en, o, God! de hemel ne hoort mij niette.”

Zij liet heur hoofd op tafel vallen en schreide. Fonske hield zijn ermen om heur schokkende schouders gesloagen en probeerde heur te kalmeeren en Geuzeke liep om ne glazeke water.

„Het es veur de geuzen, wijveke!” zei hij, „het es veur mijn geloof.”

Sophie sloeg zijn ermen weg en riep:

„Loop noar de pompe met oe geloof en oe geuzerije. Ge goat er mee om zeepe, Geuzeke! Doe ne keer wat verstandigs veur God.”

Heel het dorp klapte er over: Geuzeke zou zich kandidaat stellen bij de verkiezinge. Het was in het café van „Het Oud Jerusalem” besloten.

De vrouwe van den garde wist ook nog te vertellen, dat Geuzeke er eerst met den burgemeester over had geklapt, om zeker te zijn van de affaire, natuurlijk. 't Was oprecht waar. De garde was er zelve bij geweest.

Alleen de paster lachte niette. Die zat in zijn studeerkamer, op de pastorie, en hoorde den koster de heele historie vertellen.

„Het es ne zot,” zei de koster, „d'r es moar eene geus op het dorp...”

„Joa,” zei de paster, „en hij zal met zijn neusken dik in de koemest vallen, en toch... ne zot kan verstand krijgen... en als ne zot zijn verstand krijgt, wordt dat aldeure ne gevaarlijk mirakel...” (Wordt vervolgd.)

... Hij greep toch den Boek en sloeg die open ...”

Geuzeke Drei

14)

XII Geuzeke richt ne geuzenpartije op

Geuzeke was finaal den kop kwijt. Het werk in de smedse liet hij liggen veur Fonske, die er moar half over te spreken was, dat zijn voader aldoor op de parochie zat en hem veur het vier en den blok alleen liet staan. Geuzeke Drei stond of zat overal te klappen over de politiek.

Thuis, als hij den Bijbel las, probeerde hij uit ieder kapittelke ne politiek te halen en 't was wonderlijk zoo-veel politieke verzen en zinnkens hij er in vond. Ge hadt er bij tegen de tjefkens en tegen de roojen, tegen de liberalen en de nationalisten. Maar hij kost er geen eenen vinden, die veur ne politieke geuzerije was. Dat was spijtig, zulle! Sophie schudde enkel heur hoofde, telkens als Geuzeke den Bijbel greep, om ne politiek tegenstander met ne uitsprake van God den kop in te slaan, maar Fonske was ook al veranderd en hielp zijn vader. En tegen die getweeën kost zij niette op. Zij wierd heel stille en zwijgzaam en alleen, als Fonske in de smedse stond en Geuzeke op de parochie zat, nam zij den Bijbel op en las ne kapittelke veur heur ziele en herte. Zij probeerde wel ne keer, geliek Geuzeke, ne politieke tekste te vinden, maar heur ziele vond enkel woardekens veur het herte, waar zij aldoor stiller onder werd. Tusschen Fonske en Prudence boterde het ook al niette. Zij hadden iederen Zondagavond woardekens te goären en altijd over kleine muizenessen, waar ne verstandig koppel nooit ruzie over krijgt.

Sophie had al dikwijls het voornemen gehad, om Meerke Anna ne keer te gaan opzoeken, maar 't was aldoor bij voornemens gebleven, vanwege het slechte weer en het rheumatiek in heur beenen.

Zoo sukkelden zij allen Januari deure en Februari uit, en nu lag Maart al veur de poorte en nog zat er geen veranderinge in de locht.

't Was zoo tegen witten Donderdag, dat op een keer de domino de smedse binnenliep.

Geuzeke Drei stond justement gereed, om naar ne kaartuurke in „Het Oud Jerusalem” te gaan. Hij verschoot, toen hij het kleine manneke in zijn donker costuum en zwerten regenmantel veur hem zag staan.

„Goejen dag, domino,” zei hij. „D'r es courage van doen, om zoo wijd deur den regen te komen, meniere den domino!”

„Ik zit iederen dag op den weg,” zei hij lachend, „mijn parochie es zoo groot, Geuzeke! Es Sophie thuis? In de keuken?”

Hij liep regelrechte op de keuken aan en Geuzeke volgde hem op den voet.

Al heel rap zaten zij alle drei om de stove en d'r was geen eene, die de courage had, om het gesprek te beginnen.

Eindelijk zei de dominé:

„Op Kerstdag heb ik oe het laatste gezien, Geuzeke, en ik hoor van die eigenoardige dingen over oe en oe zeune. Es het woar, dat hij met ne meiske.....?”

„Joa,” zei Geuzeke, „het es ne ferme deerne, zulle, en wat het geloof oangoat, mijn Fonske weet dat hij mijn zeune es.”

Hij klopte fier op zijn herte en stak ne pijpke op.

„Kijk, domino, het es goed, datte gij ne keer hier komt. D'r zijn groote veranderingen op komste, hier op de parochie. De geuzerije marcheert.....”

„Wat zegde? De geuzerije marcheert?”

„Joa, meniere den domino! Met de kiezinge kom ik met ne geuzenlijste uit. Peins ne keer, ne geus in den gemeenteroad! Dat hedde gulder in de stad nog niette.”

Hij lachte en ge kost zijn oogskens zien vlemmen deur de toebakswelm.

De dominé lag achterover in zijn zetel en Sophie schudde het hoofd.

„Geuzeke,” zei de dominé, „gij zijt op den slechten weg.”

„Ziede well!” riep Sophie plotseling, „dat heb ik hem ook al gezeid. Het es wreed hier in huis. Ge ziet met den dag het geloof wegbranden gelijk ne keerske. Ik lig nacht op nacht God te bidden om uitkomste, moar het en helpt niette. Niette...! 't Wordt met den dag zotter.”

Zij bukte het hoofd en bedekte heur wezen met de handen.

Geuzeke liet zijn pijpken zakken en zei:

„Zoo es moeder nu iederen dag. Ze wil moar niette verstaan, dat ik ne geus zij en als ne geus handelen moet.”

De dominé zweeg. Het werkte in zijn herte en hij had geen goestinge om veur den tienden keer Geuzeke te zeggen, dat hij heel te gaar geene goeje geus was. Hij kreeg weer dat gevoel van onmacht, dat hij zoo dikwijls in het herte droeg. Hier kost ne mensch niet helpen. Hier moest God Zelf komen, om ne herte finaal kapot te slaan.

„Geuzeke,” zei hij, „gij zijt ne zondaar; ik heb oe dat aldeure gezeid. Ge moet ne keer klappen met God, op oe knieën, gelijk ne klein manneke, in ne hoekske van den tempel. En wat die kiezinge aangoat, doe het! God zal oe op dienen dag ne schobbeeringe¹⁾ geven, dat het bloed uit oe ziele spet! Saluut zulle!”

Hij stond op, gaf Sophie ne hand en Geuzeke ne groet met zijnen kop en liep regelrecht de straat op.

„Dat es oe schuld,” zei Sophie, „dat diene brave mensch wegloupt. Kijk, hij schudt het stof van zijn voeten, gelijk Jezus ne keer gezeid heeft.”

En dienen avond...

Geuzeke had geen goestinge in slapen. Hij zat alleene in de keuken. Sophie lag al te bedde en Fonske was met Prudence naar de stad. 't Was stil in de keuken en Geuzeke peinsde met allerhand gedachten, die dwers deur elkander in zijn kop zaten.

Ne vuist klopte op de deure. Hij verschoot, stond op en trok het schoofke van den balk.

't Was de garde, die op de zulle stond en met zijn hand aan de klakke tikte.

„Goejen avond,” zei hij, „zijde alleene, Geuzeke? Dat treft! Ik zoe oe zoo gerne ne keer spreken.”

Geuzeke keek den garde ne keer goed aan. Maar, hij had geen papierke in de handen en zijn oogen zagen er vriendelijk uit.

„Kom binnen,” zei hij, „en zet oe!”

Het duurde ne momentje, alear de garde zijn woardekens vond.

„Geuzeke,” zei hij, „k was ne week of drei geleden in de stad en hoorde doar op stroat ne geuzensermoen. Ne heere gaf mij ne pampierke mee. Ik heb dat thuis gelezen en 't was zoo schoone, ik moest het aldeure lezen. Het loat mij niet los en nu kom ik ne keer over dat geloof klappen met oe.”

(Wordt vervolgd.)

¹⁾ pak slaag.

Geuzeke Drei

15)

Geuzeke voelde zijn herte kloppen van geneugte. Hij zag zoo op eenen keer den garde al ne geus worden... en dat met de kiezinge...

„Doar hedde goed oangedoan, dat gij met mij komt klappen! Ik zij ne geboren geus, hé?”

„Joa,” zei de garde, „ne betere kost ik op de parochie niet vinden. Kijk, in dat briefken stoat over dienen Fari-zeër, die in de kerke kwam, hooveerdig, en zei: O, God, ik dank Oe, dat ik niet zij gelijk de andere menschen. Dat heb ik ook aldeure gepeinsd, Geuzeke, mijn leven lang, en ik heb ook twee keer per week gevast en aalmoezen gegeven voor de kerke. En die andere, die enkel zei: O, God, wees mij, zondaar genadig! die wierd rechtveerdig voor God. Peins ne keer, Geuzeke! Wat moet ik nu doen? Ne zondeere worden! Natuurlijk, moar, wat es datte? Ne zondeere worden!”

Hij zweeg. Geuzeke zag ne angste in zijn oogen blinken en draaide zelvrs onrustig op zijn stoel. Zoo ne vroege! En, indien hij geen antwoord kost geven, was er ne geus verloren op het dorp...

„Joa,” zei hij, „ge moet ne zondeere worden voor God. Dat zeit de domino ook altoos. Dat es kloar, hé?”

„Moar, wat es datte dan? Ne zondeere worden voor God?”

„De Bijbel,” zei Geuzeke en rees op, liep op het kasje toe en greep hem in zijn handen, „de Bijbel vertelt die historie, ik zal ze oeurlezen.”

„k Heb ze al gelezen,” zei de garde, „hij stond op het briefke. Dat verstoa ik wel. Moar alleene datte: ne zondeere worden veur God. Dat verstao ik niette en ik gevoel, dat dat alleene het sleutelke es van heel de geuzerije.”

Geuzeke voelde het zweet uit zijn kop bersten. „Diene garde brengt aldeure trommelant in oeur huizeke,” peinsde hij.

„Kijk garde,” zei hij, „ne goeje geus biecht niette, roept geen heiligen aan, heeft Jezuke lief, hé, met heel zijn herte. Ne goeje geus vecht veur zijn geloof en geeft ieder het zijne.”

De garde boog het hoofd, onder het spreken, en keek met triestige oogen naar de steenen op den vloer.

„Verstoa de mij?” vroeg Geuzeke.

„Joa,” zei de garde, „moar hier in mijn herte, hé! Doar zit geen redenatie over biechte of over heiligen, enkel moar die vroege: ne zondeere worden veur God! En... gij weet het ook al niette... gij ne geus...”

Geuzeke voelde zijn herte stille stoan van schaamte. Hij sloeg den Bijbel om en omme en opeens zei hij:

„Ik zal Sophie roepen. Zij zal het weten, garde!”

„Hedde gij het heur al ne keer gevraagd?” vroeg de diene.

„Neen, moar...”

„Dat es komiek, Geuzeke! Neen, loat heur sloapen! Ik peins, dat het beter es, dat ik het met God alleene uitmoak. Gij zijt ook moar ne mensch, Geuzeke, ... ne mensch!”

Hij stond op. Ne groote smert bleekte over zijn wezen.*) Zijn moustache hing dieper en slapper dan ooit tevoren, en zijn oogen lagen diep in de kassen.

*) gelaat

„Dat ne mensch zoo'n briefke moet krijgen,” zei hij, „en dat het zoo in het herte moet sloan. Goejen avond!” Hij trok de deur open en Geuzeke zag hem de straat opwandelen. Den diene sloeg de deur achter hem dicht en waggelde op tafel aan. En toen Fonske thuiskwam, lag Geuzeke nog aldeure met zijn kop op den Bijbel... en ne stil verdriet achter zijn gesloten oogen.

XIII Klap ne keer met God

Voor den derden keer al moest Fonske zijn moeder vertellen, hoe hij vader gevonden had, met den kop op den Bijbel en ne groot, stil verdriet in het herte.

„Hij wilde niet opstoan, moeder, hij zei enkel, goa noar bedde, Fonske, en loat mij alleene.”

„Het es komiek,” zei Sophie, „en nu blijft hij moar op zijn bedde liggen en zwijgt gelijk ne stomme. Ik heb het aldeure gepeinsd, die politiek sloat hem nog ne keer noar den kop. Ne docteur weet doar ook geen weg mee.”

Zij koterde het vier op en zuchtte, liep weer de trappe op naar boven met ne kommeke kaffee. Maar Geuzeke lag gelijk ne blok en keek heur niet aan.

„Hoor ne keer,” zei ze, „geen zottigheên, zulle! Drinken en opstoan, of ik loat den docteur hoalen!”

Geuzeke wendde zich om en zei: „De garde...”

„De garde?”

Sophie verschoot er van. De garde? Wat had diene kadee er mee te moaken? „Ziede wel, dat Geuzeke's kop niet in orde es!” peinsde zij. „Och Heere, och Heere, wat zal er nu weer gebeuren?”

Zij stommelde de trap af en riep Fonske, die al in de smedse stond.

„Hij vraagt om den garde,” zei zij, „dat es niet in orde! Zou die historie met het keun hem nog in den kop zitten?”

Zij stonden getweeën op het straatje veur de smedse en keken zwijgend omleege, naar den hond, die aan ne bot knaagde en ieder peinsde:

„Wat moeten wij doen?”

Wel tienmaal achter elkander liep Sophie de trappe op dien dag. Maar Geuzeke at of dronk niet en trok aldeure de lakens over zijn hoofde.

Zoo tegen den avond, toen de zonne goud en rood op de ruiten plekte, en over het bedde streeppte, greep hij opeens Sophie's handen en zei: „Wijveke, bidden!”

„Waarvoor?” vroeg ze. „En watte?”

„Bidden!” herhaalde hij.

't Viel op heur herte, gelijk ne steen en ze kost geen woordekens vinden.

„Ik kan niet,” zei ze. „Wat es er toch?”

Triestige oogen keken naar heur op. Ne trananke blonk in de hoekskens. Hij zei niette meer.

Fonske kwam uit het dorp en vertelde, dat hij den garde had gezien en gesproken. En den diene had er ook zoo triestig uitgezien en, toen hij verteld had, dat vader ziek lag, had hij gezeid: „Wat zoo'n briefke toch kan doen!”

„Hedde niet gevraagd, wat hij meende?” vroeg Sophie.

„Hij liep subiet deure,” zei Fonske. „Zoe voader ne interventie gehad hên? Hij heeft er nog drei loopen, van het witte keun en van die veloplakke en den diene van het Nieuwe joar.”

„Het es toch wreed,” schudde Sophie met den kop, „en dat veur ne geus! En wie weet, wat er nog loopende es... die politiek...”

(Wordt vervolgd.)

Geuzeke Drei

16)

Zij greep de keersepanne om naar boven te gaan, en liep met ne bezwaard herte de trappe op. Zij deed de deure van de slaapkamer open en zag Geuzeke op zijn knieën liggen veur ne stoel, met den kop op zijn handen.

De keersepanne beefde tusschen heur vingers, zij trok de deure weer toe en wachtte. Nog ne keer trok zij de deure open, maar nog aldeure lag Geuzeke op de knieën en bad. Stillekens liep zij het kamerke van Fonske binnen. 't Was er koud en zij beefde over heel heur lichaam. Zij liep weerom de gang op en luisterde. Nog aldoor hoorde zij de stem van Geuzeke.

Zij wilde wel naar binnen gaan, maar kost niet en liep de trappe af, de keuken weer in en ging zitten bij de stove. Het licht van de keerse flikkerde over de muren en de tafel; danste tegen heur oogen op. Zij hoorde Fonske, die weerom kwam van zijn lief en de smedse-deure opentrok, om zijn velo weg te zetten.

Hij kwam de keuken binnen en keek verwonderd op, toen hij zijn moeder zag zitten bij het licht der keerse. Hij wilde justement vragen, wat er doende was, toen de trappe kraakte en Geuzeke binnenstapte.

Zij verschoten beiden, toen zij zijn bleek wezen zagen, de zwerte diepte om zijn oogen.

„Sophie,” zei hij, „het es veurbij, wijveke! Geef mij den Bijbel en gij, Fonske, roep den garde!”

„Ik, den garde?” vroeg Fonske.

„Joa, roep den garde! Subiet!”

Fonske keek zijn moeder aan. Zij schudde het hoofde en vroeg: „Hedde ne conterventie gehad, Geuzeke? Wat moet die garde anders bij oe? Het es oe vriend niette.”

Geuzeke weerde met zijn handen in de locht, en zei nog ne keer: „Mijn jonk, roep den garde!”

Het duurde lang, eer de garde kwam en binst dienen tijd zat Geuzeke aan tafel en keek met groote oogen zijn Bijbel aan.

Sophie zat bij de stove en allerhand gedachten zwierden deur heur hoofde. Zij wilde klappen, maar kost niette. 't Was, of ne mensch heur keele toedrukte met geweld.

Eindelijk hoorde zij voetstappen op het straatje en ne oogenblikse nadien, kwam Fonske binnen met den garde achter zich aan.

Toen scheen Geuzeke te ontwaken uit zijn droomen en peinzen. Ne vreemd vier flikkerde op in zijn oogen en hij zei:

„Garde, goa zitten. Sophie en Fonske, zet oe ook!”

Hij zweeg even en vervolgde:

„Garde, nu weet ik het! Ne zondeere worden veur God es anders niette dan oe zelve op den blok leggen en zeggen: Heere, hier lig ik! Het es: oe dwaze geuzerije of Christeljkheid verliezen en ... ne evangeliemanneke worden. Dat es all!”

„Dat es van oe kant bezien,” zei de garde, „moar hoe es het van de mijne?”

Geuzeke peinsde ne oogenblikse na en toen:

„Het es geen ander veur deugniet of sloeber uitmoaken, moar op het herte sloan en zeggen: Heere God, ne deugniet en sloeber zij ik zelve veur Oe!”

't Was stille in de keuken. Sophie zat lijk gesloagen en kost heur ooren niet gelooven. Eindelijk zei ze:

„Hedde doarover liggen peinzen en bidden, Geuzeke?”

„Joa wijveke! Niet krijschen, m'n kind! Het es veurbij en het es alles nieuw geworden, zulle! En bij oe, garde? Bij oe?”

... en zag Geuzeke op z'n knieën liggen veur ne stoel

„Ik weet niet,” zei den diene, „ik had ne beter antwoorde van oe verwacht. Het es zoo gewoon, hé ... d'r zit geen stukske Latijn bij.”

„Ik kan het niet anders zeggen,” zei Geuzeke. „Misschien stoat het in den Bijbel beter.”

Hij zocht de kapittelkens na, maar vond niets.

„Ik zie niette, maer hier lees ik wat schoons. Luister!”

„Alle dingen, die gij biddende begeert, gelooft, dat gij ze ontvangen zult en zij zullen u geworden.”

De garde stond op, om heen te gaan.

„Ik goa voors,” zei hij, „mijn ronde wacht nog!”

Hij saluerde en liep de deure uit.

Geuzeke keek zijn vrouwe en zeune aan. Zij zaten nefens elkander bij de stove onder het getik der klokke aan den muur.

Allerhande gedachten gingen in hulder herte om. Sophie was de eerste, die de stilte verbrak.

„Dat was het laatste, dat ik verwacht zou hën. Ik liep aldeure te peinzen, dat er ne conterventie van den garde in het spel zat. En zegge, dat ik vandoage God nog verweten heb, dat Hij geen hulpe zond op mijn gebed.”

Zij schudde heur hoofde in verdriet en Geuzeke, die het zag opklimmen in heur oogen, lei zijn handen op heur armen en zei:

„Sophie, d'r zat al zoo lange iets in mijn herte te kloppen, moar ik kost het niet kwijt worden. Moar, toen gisteren de garde kwam, om mij ne vroagske te stellen en ik geen antwoord wist, toen voelde ik mij zoo'n klein manneke worden en ik dacht aan den dominé, die gezeld had: Geuzeke, ge moet ne keer ne heel klein manneke worden veur God.....”

Hij keek Fonske aan en opeens peinsde hij aan Prudence, en ne smerte stak in zijn herte.

„Fonske,” zei hij, „het goat met oe ook niet langer zoo, mijn jonk!.....”

„Ze wil geen geuzinneke worden,” zei Fonske, „en ik weet niet, wat te doen.”

„Neen,” antwoordde Geuzeke, „dat verstoat ik. Ge moet heur ne keer over het evangelie klappen, Fonske! Dan kunde met Jezus beginnen. En Jezuke heeft ze lief!”

(Wordt vervolgd.)

Indrukken

HOOFDREDACTEUR

ANTISEMITISME

Een Christen kan geen Anti-semiet zijn, omdat hij zich daarmee een vijand van Christus betoont.

In de Tweede Kamer heeft in de dagen vóór Kerstmis de Minister van Justitie zich aangesloten bij de protesten, die waren geuit tegen het Anti-semitisme; en hij wees er op, dat de veroordeeling van de Joden in strijd is met de Christelijke beginselen. „Ik wil er aan herinneren,” zoo riep de Minister onder doodsche stilte uit, „dat Hij, die door miljoenen als de Verlosser wordt erkend, is gesproten uit het Joodsche volk, en geboren uit een Joodsche moeder.”

Het heeft ons goed gedaan te lezen, dat na deze rede van den Minister van alle kanten een hartelijk applaus opklonk. Hoe geheel anders is het in de wereld over het algemeen daarmee gesteld! Er zijn velen, die hun Jodenhaat trachten te verbergen, — en toch, de bokspoot van het anti-Joodsche komt bij elke schrede onder hun kleed te voorschijn! Er zijn er véél meer, die hun haat niet onder stoelen of banken steken, en bij wie het gaat als eertijds in Efeze: toen men vernam, dat Paulus een Jood was, werd er een stem van allen, roepende omtrent twee uren lang: „Groot is de Diana der Efeziërs.”

Wat is het daartegenover verblijdend, in een Christenland te wonen, waar de groote meerderheid van het volk tegen Anti-semitisme gekant is, en dan van Regeeringszijde tegen den Jodenhaat te hooren getuigen.

De wereld keert zich tegen God en tegen het Lam. En haar haat jegens het volk Israël wordt met den dag gróóter. De Joden zijn hieraan zeker niet onschuldig; ze hebben door hun hebzucht en heerschzucht zich gehaat gemaakt en God laat, als oordeel over hen, aan de volken toe, om de Joden te verdrukken. Maar eenmaal zullen alle volken ter verantwoording worden geroepen, die zich aan de Joden hebben vergrepen, en zullen zij worden beloond, die hen hebben opgenomen en beschermd.

EEN WOORD VOOR ELKEN DAG

Zondag — Joh. 12 : 9

De menschen moeten aan ons kunnen zien, dat wij uit de dooden zijn opgewekt.

Maandag — Joh. 12 : 11

Velen gelooven, omdat zij de daden des Heeren aanschouwen.

Dinsdag — Joh. 12 : 13

We moeten Hem eeren, die ons van God tot een Helper is gegeven; om dan het kinderlijk gebed te uiten: „Hosanna” — Och, Heere, help ons toch!

Woensdag — Joh. 12 : 20

Onbewust was Jezus door vele Joden als Koning geëerd; en nu kwamen ook de Heidenen, de Grieken, die Hem wilden zien in Zijn majesteit.

Donderdag — Joh. 12 : 23

Maar de Christus moest lijden, alvorens in Zijn heerlijkheid in te gaan.

Vrijdag — Joh. 12 : 24

Alleen met een gestorven Christus kunnen wij verenigd worden in de opstanding.

Zaterdag — Joh. 12 : 25 en 26

We moeten ons leven verliezen, willen we het behouden.

Vervolg'd zelfs in het land der vaderen. Een bejaarde Jood in Jeruzalem wacht op het oogenblik, dat hij kans ziet een goed heenkomen te vinden gedurende een heftige demonstratie van de Arabieren.

Geuzeke Drei

17)

XIV Geuzeke wint ne prijske

Geuzeke Drei liep 's morgens de smedse in en greep zijn hamerke.

„Het goat goed,” peinsde Fonske. „Voader heeft weer goesting in zijn werk.” En van den weeromstuit begot hij ook te vijlen als de beste op den nieuwen sleutel veur het kot van de brandspuit.

't Was de dag veur Paschen en d'r lag nog veel werk, dat afgeleverd moest worden veur den hoogdag.

Geuzeke Drei salueerde met zijn hamerke en zong de geuzenliedjes dwers deur het gerinkel van ijzer en blek. In zijn herte zat ne groote leute en hij had zoo'n gevoel in zijn ermen, of hij alles breken kost. Hij verlangde naar den Zondag, naar de kerke en in zijn herte klapte hij al met den dominé. Als Fonske nu ook ne keer meeging, dat zoe schoone wezen!

„Hé, Fonske, goa de mergen mee noar de kerke? Het es ne hoogdag en ge zult schoone dingen hooren in het sermoen.”

Hij liep op het blok toe, waar zijn zeune stond te werken en vervolgde:

„Paschen es de schoonste dag in het jaar,” zei grootvader aldeure. Ik ging als ne klein manneke geerne met hem mee, zulle!”

Fonske knikte, maar zei niette weerom. Hij keek naar den sleutel en schuurde met zijn vingers over het lipke. „Goa de mee?” vroeg Geuzeke weere.

„Joa voader, 'k zal oe ne plezierke doen,” klonk het hem tegen.

Geuzeke verschoot. Dat had hij zelvrs vroeger ook aldeure gezeid, maar het deed zijn herte toch deugd, dat Fonske wilde meegaan.

Hij gaf hem ne kletske op de rugge en zei:

„Bravo, jonk, zoo es het goed en..... weette wat? Na den noen, zal ik ne voiture bestellen en we goan ne keer uit rijden met moeder en oe lief. Moar niet verklappen, zulle!”

Fonske schartte achter zijn ooren. „Met moeder en oe lief,” peinsde hij. En hij had met Prudence afgesproken om rijstap te goan eten in de parochie van Deurne. De rijstap op Paschen was er extra schoone en ze kwamen van heinde en verre om den diene te eten. En de jonkheid danste dan dwers langs de tafelkens en de bankskens hulder paaschdanske, onder het muziek der accordeons. En nu..... met ne voiture rijden.....”

„Moeder zal het niet willen,” zei hij.

„Papperlappah!” zei Geuzeke, „toen ik jonk was, sprongen wij te goären in iedere leege voiture, die wij tegenkwoamen.....”

Hij lachte en liep op zijn vier weerom en trok het rood gloeiend ijzer uit. Het lag zwaar in de tange, hij lei het op den blok en zijn hamer klopte de roode ginsters er uit.

De koster, die justement ne verloren minuutje had, om ne stukske brood te goan eten in zijn huis, hoorde het, stak zijn hoofde binnen de deure en riep: „Hé, Geuzeke, goejen dag! Hedde het ook zoo druk? Gij verdient ze, zulle! Wat ziede gij er leutig uit! Hedde ne prijske gewonnen?”

Geuzeke hoorde het, dwers deur zijn gehamer en riep weerom: „Joa, zulle! En ne goeje ook!”

De koster zette groote oogen op. Geuzeke ne prijske gewonnen? En hij had in de trekkinge al drei keer ne niet gehad.....!

„Gij hed chance,” zei hij. „Hoe groot es hij?”

Geuzeke bekeek zijn werk en stak het gloeiend ijzer in de watergeule. De rook siste er af en zwierde de deure uit, om den kop van het kosterke heen.

„Kijk,” zei Geuzeke, „dat kan ik niet in ne minuutje zeggen, moar kom ne keer in mijn huizeke, dan zullen wij er over klappen.”

De koster beloofde het en liep in ne drafke voort en aleere hij aan zijn eigen huizeke was gekomen, wisten drei menschen al, dat Geuzeke in de trekkinge ne prijs had gewonnen en ne groote ook, 't was in geen minuutje te zeggen, zoo groot was hij.

Toen 's avonds Geuzeke nog niet in „Het Oud Jerusalem” was geweest, om zijn pinteke bier te drinken, was iedereen het er over eens, dat het niet schoone van hem was, om niet te komen tracteeren.

Klokken bomden en bromden den Paaschmergen in. Hulder klank zat vol berstende vreugde. 't Was, of zij het zonnelicht uit hulder galmgaten smeten, de locht in. Uit alle deurkens en poortekens liep het volk ter kerke. De heilige kaskens op de hoeken der straten waren versierd in groen en blommen en het roode pitteke brandde

in de lanteernkens, waarop het felle zonlicht uit den hemel viel. En aldeure bomden en banden de klokken den Paaschmergen in.

Geuzeke zag het volk veurbij trekken, langs de smedse, het pleintje op en de donkere kerkpoorte in.

Zelf stond hij ook gekleed, om ter kerke te gaan, in de stad, en wachtte op Fonske, die de banden van zijn velo nog ne keer ne pompeke gaf.

Zoo reden zij tegoären ter kerke, dwers deur het groenende land. Duiven wiekten over de bloeiende hazelaars. Gaaikens vlogen over de Meerschen. 't Was nog stil op den Steenweg. En zij reden rap de bane af.

In de stad was het een en al lawijd van klokkengelui, en ne fanfare van de veloclub klaroende deur de straten. Voor den geuzentempel stonden nog ne paar wijvekens, en toen zij Geuzeke zagen, die zijn velo tegen den muur zette, lachten ze hem vriendelijk toe.

Het orgelspel ruischte hem tegen en hij ging met Fonske in ne hoekske zitten, tegen den muur. De dominé trok justement het deurke van den kansel dicht en hing zijn mutse op, zocht in zijn psalmboek en in zijn Bijbel de kapittelkens.

Geuzeke zong met volle stem de psalmen mee en gedurende het sermoen zat hij met den kop voorover te luisteren. Hij zag voor zijn oogen den Heere, Die de doekskens op ne hoopke lei en met ne vierglans om Zijn lichaam uit het graf verrees. Hij zag de wijvekens wandelen met ne herte vol droefenis op het graveke aan en hoorde de stemme van Jesuke zingen deur den hof: Weest gegroet!.....

Geuzeke boog dieper den kop. 't Was, of de Heere Zelvrs hem toeriep: „Wees gegroet, Geuzeke! Vrees niet! Ga henen en boodschap Mijnen broederen . . .”

En hij kost het niet uithouden, en zijn herte riep, gelijk dat wijveke ne keer geroepen had op Paaschmergen in den hof: „Rabbouni..... Heere, ik ga.....”

Weer ruischte het orgel over zijn hoofde. Hij hief het zijne op en zag den dominé, die in zijn zwerte toog op den kansel stond in het licht der zonne, dat deur de vensters viel. Hij zag zijn bleek, mager wezen, de zorg, die zwert in zijn oogen lag. 't Was, of die oogen Geuzeke zagen en of hulder blikken tot diep in zijn ziele drongen. Hij kost het niet uithouden in zijn bankske. 't Was, of er ne hof om hem heene lag, en Jezus Zelvrs hem aankeek. Hij rees op en..... met ne ferme stemme riep hij, dwers deur de kerke heene: „Joa, Heere, d'r es ne opstandinge in mijn herte . . .”

„Ik kost het niet helpen,” zei Geuzeke in de sacristije, „meniere den domino, het zat in mijn herte en het most er uit!”

De dominé begreep het, hield Geuzeke's hand vast en ne lach twinkelde in zijn oogen.

„Geuzeke,” zei hij, „ik zie het. God heeft geklapt met oe. Hij zal oe name overschrijven uit den geuzenboek in het Boek des Levens. Verstoa de mij, Geuzeke?”

Geuzeke Drei zweeg, knikte enkel met zijn stoeren kop. Hij zag Fonske neffens hem staan en opeens gaf hij hem ne hand. Hij zei geen wordeke, maar den druk, die in zijn handen lag, kost Fonske jarenlang niet vergeten. Zoo stonden zij gedreien in de sacristije, in het lichtgeplek der zonne. Buiten op straat blekkerde en koperde het muziek van ne accordeon tegen de muren op. Ne stemme riep ne refruintje de locht in.

„Loaten wij nog ne momentje hier blijven, Geuzeke,” zei de dominé, „en onze herten dankend openen veur God.”

(Wordt vervolgd.)

Geuzeke Drei

18)

XV Leve Geuzeke Drei!

In den nanoen, na den eten, terwijl Geuzeke Drei in zijn zetel achterover lag, om ne uilke te knappen, hoorde men plotseling ne fanfare, die de stroate afkwam.

Fonske liep naar buiten, om te zien, wat er doende was en Sophie keek ook ne keer deur het venster.

Het muziek naderde meer en meer. Het daverde tegen de huizekens op.

Geuzeke wierd er wakker van, rekte zijn ermen en gromde: „Wat ne lawijd! En dat op Paasch Zondag! D'r es toch geen feeste op de gebuurte?”

Sophie, die deur het venster gluurde, zei verwonderd weerom: „Moar het muziek houdt stille voor ons deure. Al de leden van de bolderclub zijn er ook bij, kijk, de president stoat met ons Fonske te klappen.”

Het muziek schetterde en Geuzeke liep ook ne keer op de deure toe, zoo, in zijn hemdsmouwen en zijn blooten kop.

Ne formidabel „hoerah” steeg op uit het volk. De leden van de bolderclub smeten hulder klakke in de locht en riepen: „Leve Geuzeke Drei!”

En het muziek speelde: Lang zal hij leven!

Geuzeke stond gelijk vastgeklonken en gepind op de zulle van zijn deur.

„Wat es er oan de hand?” vroeg hij Fonske. „Ik zij toch geen gedecoreerde vandoage!”

Fonske schokte zijn schoer op in een niet-begrijpen, en was zoo rood geworden gelijk ne biet. En nog aldeure speelde het muziek.

Na het zwijgen, liep de president van de bolderclub op Geuzeke toe en zei:

„Geuzeke, de club heeft gehoord van oe groote chance in de trekkinge en komt oe ne proficiat toewenschen, zulle! Wij hèn oe aldeure geerne gezien . . .”

„Zwijg ne keer!” riep Geuzeke, „wat zegde doar? Ne prijze in de trekkinge? Wie heeft dat gezeid?”

„Wie dat gezeid heeft? Wel, de koster!”

Geuzeke begost op eenen keer te lachen, gelijk ne orakel, klapte met zijn handen op de knieën en danste wel drei keer, gelijk ne pierewiet op zijn hakken rond.

„Den diene es goed! Den diene es goed!”

Van den weeromstuit begost de heele fanfare te lachen. Alleen het bestuur van de bolderclub stond heel serieus te kijken.

„Hedde geenen prijs gewonnen?” vroeg de president verontweerdigd.

Geuzeke Drei stond stil en zweeg. Hij zag het muziek en de boldereers voor zijn huizeke staan en daarachter de halve parochie, die was uitgelopen op het lawijd van het muziek. Hij zag in gedachten weer het kosterke in de smedsdeure, dat zich verwonderde, dat er zoo'n leute op zijn wezen lag. 't Was de leute geweest, omdat het evangelie in zijn herte was gedaald. Dat was de groote prijs geweest.

Nog ne keer keek hij naar het volk en hij zag den garde staan, om de orde te handhaven, als het te pas zou komen.

„Vrienden,” zei hij, „het es woar, zulle! Ik heb ne miljoenkensprijz gekregen. Luister!”

Ne miljoenkensprijz? Ze verschoten er allen van en de garde begost te hoesten, verslikte zich in zijn eigen zeever, ¹⁾ van den schok op zijn herte.

¹⁾ speeksel

„Geef mij ne stoel, Sophie!” zei Geuzeke tot zijn vrouwe. Geuzeke klom op de zitting, probeerde of hij kloek op zijn pooten stond en keek het volk aan.

„Luister! Het doet mij deugd, oe allen hier te zien! Ik zij geenen klapper, zulle, moar ne woordeke moet ik zeggen. Fonske haal den Boek!”

Hij zweeg en wachtte. Het volk drong op hem aan, en de leden van de bolderclub stonden tot tegen de vensters gedrukt om zijn stoel.

Fonske kwam naar buiten geloopt met den Bijbel. Geuzeke sloeg den Boek open en zei: „Luister, wat er in den Bijbel staat!

„En, als zij den verloren penning gevonden heeft, roept zij de vriendinnen en de geburinnen samen, zeggende: Weest blijde met mij, want ik heb den penning gevonden, dien ik verloren had. Alzoo zeg Ik ulieden is er blijdschap bij de engelen Gods, over eenen zondaar, die zich bekeert.”

Geuzeke sloeg den Bijbel dicht en keek de menschen recht in de oogen. „Ik zij aldeure ne geus geweest,” zei hij, „en ik zij het nog. Moar ik zij er nóg iets bij geworden, ne evangeliemanneke. En dat evangelie es de schoonste en de grootste prijs, dien ge winnen kunt. Als de gij den diene krijgt, dan worde op slag van ne zondeere ne kind van God. En dat prijske heb ik gevonden en gekregen.”

Het volk stond sprakeloos. Zij begrepen hem niette, hoorden alleen zijn geklap over „geus” en „prijske,” en de koster, die uit de kerke kwam, liep subiet de sacristije binnen en vertelde den paster, dat Geuzeke ne fanfare had gehoord en nu ne verkiezingsredenatie hield voor zijn deure.

„Propaganda voor zijn partije,” zei het kosterke, verklarend er bovenop. De paster wierd bleek van koleere en vroeg: „Woar es de garde?”

„Die stoat er bij, meniere den paster! En hij luistert toe, met zijnen mond wijd open.”

„Ik heb het oe gezeid, koster!” zei de paster. „Als ne zot zijn verstand krijgt.”

Geuzeke was zijn stoel afgeklommen en de fanfare had nog ne stukske gespeeld, maar de leden van de bolderclub hadden elkander ne keer aangekeken en gepeinsd: „Het es ne komieke historie, ne prijs en geen cens. Verstoa de gij datte?”

En toen Geuzeke zijn huizeke inliep, had de president gezeid: „Luister ne keer, Geuzeke! De fanfare verwacht ne druppelke, zulle!”

„Het es goed,” zei Geuzeke, „goa noar Mathildeke, ik kom ook seffens.”

Heel het café was volgestroomd. Zij klonken allen op Geuzeke's redenatie, op zijn komieken prijs, zonder cens, op zijn evangelie, dat ne millioenke weerd was!

En toen Geuzeke nadien zelve het café binnenstapte, daverde ne forsk geroep door de zoale: Leve de geus! Lang zal Geuzeke leven!

En door heel die affaire werd de rijtoer glad vergeten.

Eene was er, die niet gelachen had, of geroepen, toen Geuzeke Drei op zijn stoelke stond te klappen. 't Was Prudence geweest, die tusschen het volk had gestaan.

Toen een uurke nadien, Fonske heur kwam halen, om te gaan wandelen, vroeg zij hem regelrecht in het wezen: „Fonske, wat es datte, evangelie?”

Fonske aarzelde even.

„Het es. het es. geuzerije!”

„Dat kan niet,” zei Prudence. „Geuzerije heeft oe voader al meer dan veertig joarkens gehad en het evan-

gelie es nieuw bij hem. Luister ne keer, Fonske. Ik goa mee met oe, noar oe huis."

Fonske verstond er hem niet oan en Meerke Anna keerde zich omme en sloeg stillekens ne kruiske.

Zij liepen te goären op de smedse aan. Fonske drukte de deur open van de keuken. Moeder Sophie keek op: „Prudence, gij hier?"

Het meiske lachte en gaf heur ne hand. Zij liep op Geuzeke toe en gaf hem er ook een.

„Dat es schoone, datte gij komt," zei hij, „trek oe mantel uit en zet oe. Moeder, hedde ne tasseke kaffee?"

Zij zaten te goären om de tafel en ieder had ne leute in het herte. Geuzeke zong ne vooiske en Fonske hing den vogelpikschijve ¹⁾ aan den muur en om beurten smeten zij de pijlkens naar het geel en het rood en het zwerte rozeke in het midden.

Zoo tusschen het pikken door, vroeg Prudence op eens: „Geuzeke, zeg mij ne keer, wat es evangelie?"

Zij keek hem aan met heur vierige oogen en Geuzeke voelde, dat er wat in heur herte vlemde.

„Het es de courage, die God oe geven kan, om, aan de ermen van Jezus, in Zijn woning te willen komen," zei hij.

„Dat es schoone," zei Prudence, en smet met ne forsche zwier heur pijlke in het rozeke. *(Wordt vervolgd.)*

¹⁾ spel, een plankje, waarop men een pijltje moet werpen.

WEEK-OVERPEINZINGEN

De oogst op onverwachte plaatsen

Om uit te leggen wat ik bedoel met de uitdrukking „een oogst op onverwachte plaatsen," herinner ik u aan een klein voorval uit het leven van Jezus. Hij had Zijn merkwaardig gesprek gehouden met de Samaritaansche vrouw, bij de Jacobs-bron. Zijn discipelen waren teruggekeerd uit het dorp waar zij levensmiddelen gekocht hadden en hadden hun verwondering er over uitgesproken dat Hij sprak met een vrouw. Toen volgde het gesprek dat zich geheel wendte om een groote vergissing van de discipelen. Zij dachten dat Hij hongerig moest zijn en iets eten moest, maar Hij weigerde hun vriendelijk aanbod met de opmerking, dat Hij een spijs had om te eten die zij niet kenden. Als zij vragen of misschien iemand Hem te eten gebracht heeft, zie ik Hem opstaan midden tusschen Zijn discipelen, Zijn hand uitstrekken en, terwijl Hij wijst naar de nabij gelegen bergen, waar juist op dat oogenblik een schare Samaritanen afkomt om Hem te zien en te hooren, spreekt Hij tot zijn jongeren: „Zegt gij niet: het zijn nog vier maanden en dan komt de oogst? Zie, Ik zeg u, heft uwe oogen op en aanschouwt de landen, want zij zijn alreede wit om te oogsten." Wie had het kunnen verwachten dat langs deze bergen en in 't algemeen in Samaria, een schare kwam zoeken om Hem te zien en te hooren? Samaria scheen droog en dor en onvruchtbaar voor het Koninkrijk Gods te zijn. En nu — zie, zegt Jezus, terwijl Hij ze met Zijn hand aanwijst, daar zijn ze! De eerstelingen, die de Vader Mij heeft gegeven! Hij zag den oogst op onverwachte plaatsen. Hij zag velden die bedekt waren met koren. Zij juichten! Ook zongen zij!

Een recent voorbeeld

Aan zulk een oogst op onverwachte plaatsen worden wij dikwijls herinnerd in het leven. Persoonlijk hoor ik het ruischen van zulk een oogst dikwijls in mijn ooren. Wat een diepen indruk op mij gemaakt heeft deze weken, is de echt Christelijke toon dien ik beluisterd heb in enkele zoogenaamde neutrale dagbladen, juist da ar, met betrekking tot het al te vroegtijdig vooruitgrijpen naar de dingen die, naar wij allen hopen, komen zouden in het Koninklijk Huis. Ik kan volkomen begrijpen dat zulk een gebeurtenis niet verwacht kan worden zonder dat eenige voorbereidingen getroffen worden. Voórzorgen zijn niet altijd kwaad.

Het Fransche spreekwoord „Gouverner c'est prévoir" kan dikwijls niet straffeloos in den wind geslagen worden. Maar dat is toch iets anders dan wat wij gezien hebben hier en daar in onze dagen. Er klonk soms in de pers, zelfs in de kerkelijke pers, een taal waaruit het: „Als God wil en wij leven" geheel geschrapt scheen te zijn. De toon van een absolute zekerheid werd vernomen, alsof alle gebeurtenissen vast en zeker waren en er geen enkel ongeluk kon gebeuren. Die zeer bepaalde onzekerheid, welke altijd de geboorte van een kind vergezelt, zoowel voor het kind als de moeder, scheen uit de gedachte van zeer velen verdwenen te zijn. Gelukkig vielen er ook andere stemmen te beluisteren. Dezer dagen kreeg ik in handen „De Avondpost." Dit dagblad zal het mij niet kwalijk nemen als ik het niet noem: positief Christelijk, rechts, orthodox of zoo iets. Maar da ar vond ik den toon, den eenigen juiste, dien wij noodig hebben: een heenwijzen naar dingen, die wij niet in eigen handen hebben; een gevoel dat niet onze hand, maar Gods hand regeert; een opwekking om stil te verwachten en niets te forceeren, geen hoop te dwingen een werkelijkheid te worden. Dit noem ik: de oogst op onverwachte plaatsen. Gij hadt dit geluid van een anderen kant verwacht, maar, behalve uit „Pniël" hoorden wij het niet. Het kwam van de bergen aan den overkant. Het kwam van wat wij dan een „neutraal" dagblad noemen. Dit bewijst mij nog eens dat er iets ontoereikends ligt in onze populaire beschouwingen alsof waarachtig Christendom enkel daar te vinden is, waar wij onze etiketten hebben opgeplakt: Gereformeerd, Hervormd, orthodox, enz. Er is een oogst op onverwachte plaatsen. Er is iets als een „verborgen gemeente"; en soms laat die gemeente haar stem hooren; en wij kijken verrast op; en wij zijn hartelijk blij; en wij gelooven dat de tijden voorbij zijn waarin men zoo gemakkelijk de scheidslijn kon trekken: de geloovigen hier, en de ongelooovigen da ar! Neem het geval van Sichar! Wat zagen de discipelen in Sichar en in 't algemeen in Samaria? Harden grond! Zij verwachtten vandaár geen recruten voor het Koninkrijk van Christus. Alles wat zij wenschten was, zoo vlug mogelijk er doorheen te reizen! Zij dachten nooit dat Jezus het Samaria waard zou vinden om daar stil te staan en daar het Evangelie te brengen. En wat zag Jezus in hetzelfde Samaria? Velden „alreeds wit om te oogsten?" En dat was niet een voorval op zichzelf; het is een algemeen beginsel. En dit beginsel kan een ruimere toepassing krijgen.

Een toepassing voor onze dagen

Ik vraag mij af of dit groot beginsel niet een toepassing kan krijgen voor onze dagen. Wij leven in angstige en verwarde tijden. Dikwijls wordt er gezegd, dat het slechte tijden zijn voor den godsdienst. Maar ik vraag mij wel eens af, wat Jezus denken zou van dezen tijd en van ons land. Het zou mogelijk kunnen zijn dat, terwijl wij klagen en zuchten over de onvruchtbaarheid van den grond en de geringe belofte van vruchten, Hij „velden ziet die alreede wit zijn om te oogsten." Dat is het wat ik zeggen wilde in deze overdenking. Ik zou willen opwekken de teekenen van den oogst te zien, de teekenen van onzen tijd die vol bemoediging zijn voor de toekomst der religie. Ik wil u een hartversterkend en verblijdend woord meegeven. Want een ontmoedigd en bezwaard Christendom is altijd een zwak en krachteloos Christendom. En er is heel wat ontmoediging, bijna had ik geschreven, wanhoop onder Christenen in onze dagen, terwijl het niet altijd noodig is. Laat ons voortgaan met ons werk met dappere krachten, met de dapperheid die rust in de overtuiging dat ons werk niet ijdel is. Luister naar het geruisch van den oogst. Het is geen kwestie van „vier maanden," een lange, sleepende wachttijd, eer de oogst komt. De oogst is er al; hij staat voor de deur en wacht om ingezameld te worden. Het is nu de tijd voor de Kerk om haar kansen te grijpen. Wij leven midden in een volk dat niet slechts in nood verkeert, maar dat rijp is voor de verlossing. „Heft uwe oogen op en aanschouwt de landen, want zij zijn alreede wit om te oogsten."

A. G. Barkey Wolf

Geuzeke Dree

19)

XVI De garde moet knielen

Het zou geen parochie van Lapschure geweest zijn, indien het niet subiet was bekend geworden, dat Prudence van Meerke Anna in Geuzeke's huis op bezoek was geweest. Heel de parochie deed de eerste dagen niet anders dan over Geuzeke en zijn familie klappen. Het stond bij de smedse niet stil van allerhand volk, dat kleine reparaties om 't hande had, en zij probeerden allemaal ne klapske te maken met Geuzeke of Fonske. „Waar al dat werk op eenen keer vandoan komt?” vroeg Geuzeke zich af en keek naar het hoopke sloten, sleutels en schupkens, die in ne hoekske lagen. „'t Ziet er noar uit, of iedere deur geforceerd es geweest in Lapschure!”

Fonske zette zijn klakke achterover en peinsde. „Het es komiek,” zei hij, „ik blijf moar oan het vijlen. Kijk, doar komt de garde ook al met ne slot!” De politiemann stapte de smedse binnen. Zijn wezen stond weer heel serieus en dieper dan ooit lagen zijn spleetogskens in zinen kop.

„Goejen dag,” zei hij, „ik heb nog ne oud slot! Kunde dat reparieren? Ik wil het op mijn kiekenkot vijzen.”¹⁾ Hij wierp het op de bank en Geuzeke bekeek de roestige affaire. „Het es het reparieren niet weerd,” zei hij. „Ge kost beter ne nieuw koopen!”

De garde bromde iets tusschen de tanden, leunde tegen het blok op, keek Geuzeke aan en zei:

„Zeg ne keer, Geuzeke! Hoe zit die affaire in elkander met die trekkinge? Ik heb dat sermoen van oe gehoord, moar ik verstond er mij niet uit. Hedde ne nieuw geloof aangenomen? Zij de geen geus meer, moar ne evangeliemanneke? Wat heeft dat met ne prijs te moaken?” „Hedde het dan niet verstaan?”

„Neen. Ik heb er woordekens met den koster over gehad. Den diene beweerde, dat het ne propagandarede-natie was veur de kiezinge. Ik heb hem gezeid, dat het enkel..... enkel.....”

Hij kost niet uit zijn woorden komen en zweeg, keek Geuzeke aan met ne groote vraag in zijn oogen. En den diene wist ook niet, wat hij zeggen moest.

„Garde, gij zijt ne komieke kadee. Gij brengt aldeure trommelant, moar luister ne keer. Ik zal probeeren, oe dat duidelijk te moaken. Ge kunt ne geus zijn, zonder evangeliemanneke te wezen, moar ge kunt geen evangeliemanneke zijn, zonder ook ne geus te zijn.”

Hij keek triomfantelijk den garde aan en die herhaalde voor zich heen de woordekens.

„Hm! Joa, moar dat es van oe kant, moar van de mijne, hoe es het dan?”

„Wel sikipadoetaleere! Als de mij nu..... Gij met oe kant en de mijne! Kunde anders niets zeggen?” riep Geuzeke verontwaardigd uit.

„Moar, hoe stoat het evangelie tegenover mijn kant?” vroeg de garde, terwijl hij zijn spleetogskens optrok.

„Aan welke kant stoade gij? Rechts of links?”

„Ik stem aldeure katholieke,” zei de garde.

„Dat vraag ik oe niet.” Geuzeke schudde zijn kop in ne groote deernisse en keek meteen Fonske aan. Maar den diene trok aan den blaasbalg en koterde de vier-sintels op met zijn ijzeren tang.

„Luister,” zei Geuzeke tot den garde, „goa meel!” Zij liepen te goären het plaatske over, de keuken in.

¹⁾ vijzen = schroeven.

Geuzeke had plots ne goed gedacht bekomen. Hij herinnerde zich de spreuke uit het Woord van God: Al, wat gij in Mijnen Naam zult vragen, dat zal Ik u geven. In de keuken stond Sophie te strijken en keek vreemd op, toen zij Geuzeke met den garde achter zich aan, de trappe zag opklimmen, de slaapkamer op.

„Wat goade doen?” riep zij hulder achterna. Zij kreeg geen antwoord, hoorde alleen de slaapkamerdeur dichtslaan. Daarboven sprak Geuzeke: „Garde, luister! Hier heb ik ne keer liggen klappen met God, toen de gij mij ook ne keer ne vroage had gesteld, waarop mijn herte geen antwoord wist. Loaten wij het nu te goären onzen lieven Heer vroagen.” Geuzeke knielde bij ne stoel en zei: „Kom neffens mij.” „Ikke?”

„Joa, gij. Zoo, sluit oe oogen en vouw oe handen te goären en luister.” — „Heere God,” zoo bad Geuzeke, „de garde loopt met ne herte vol vroagskens rond en ik weet er geen antwoorde op. D'r zit aldeure trommelant in zijn optreden, moar komde Gij, o Heer, ne keer in zijn herte klappen. Ik zou hem zoo geerne zoo gelukkig zien, als ik zelve zij. Oe Zeune heeft gezeid, dat wij Oe alles vroagen mogen . . .”

Het liep uit zijn herte, gelijk woater uit ne kanneke, en onder het bidden greep hij de handen van den garde vast en hij voelde, dat er ne traanke uit diens spleetogskens op zijn vingers viel. Zij lagen neffens elkander voor de stoel en Sophie, die door ne spleetke van de deure keek, kost heur herte niet bedwingen bij het gezicht en sloot ook heur oogen.

„Amen,” zei Geuzeke en ook de garde klapte het na. Zij stonden op en keken te goären in de oogen.

„Geuzeke,” zei de garde, „zoo heeft er nog nooit ne paster veur mij gebeden. Waar hedde dat toch geleerd?” Geuzeke antwoordde niet, trok de deur open en zag Sophie bij de trappe staan. Zij liepen achter elkander naar beneden, de keuken in, en Geuzeke nam den Bijbel van het kaske en zei:

„Dat es de Bijbel! Het Evangelie. Kijk, garde, ge kunt diene Boek nu lezen, om ne keer te zien, hoe de oe gebuur ne conterventie kunt geven op zijn ziele. Dan es het ne Bijbel! Moar ge kunt het ook lezen, gelijk ne verloren zeune, die ne schoon briefke van zijn voader krijgt. Dan es het het Evangelie. Zoo lees ik het, sinds ik ne evangeliemanneke zij geworden.”

„Het es ne serieus geloof, oe geloof,” zei de garde. „D'r zit geen spetteke Latijn in. Ge kunt het met oe herte verstaan.”

„Dat es het!” zei Geuzeke blij. „Ge kunt het met oe herte verstaan, moar om er over te klappen, kost mij ne kopzorg, zulle!”

't Was denzelfden avond wekelijksche oefening op de bolderbaan. Geuzeke trok zijn veste aan, liep naar „Het Oud Jerusalem.”

Op het pleintje, vlak voor het café, stond de paster en keek naar den kerktoren, waarop ne sperwer zat te klapwieken in de locht.

„Goejen oavond, meniere den paster,” zei Geuzeke, „zit er weer zoo'n vogeldiefken op oe toren?”

„Zoo, zijde gij het, Geuzeke? Gij zijt tegenwoordig ook ne soort sperwer, hé?”

„Ikke? Ik heb nog nooit vogels gevangen, menier den paster. En het witte keunen stroopen es ook gedaan!”

„Neen, zielen stroopen doe de gij! Moar ik woarschouw oe, blijf met oe nagelkens van Prudence's ziele af en ook van den garde, zulle!”

Hij hief zijn wijsvinger op en in zijn oogen schoot gelijk

ne bleksemstraal! Moar ne minuutje nadien, zei hij zachter en vriendelijker, terwijl hij zijn hand op Geuzeke's schouder legde: „Geuzeke, blijf ne geus, gelijk de gij aldeure woart! Ik heb oe geerne gezien, ge weet het, moar tegenwoordig . . . moar, zand er over. Kom mee in de pastorije. Ik heb ne schoon karwei veur oe. Het Heiligenbeeld van Sinte Joseph stoat los in de kerke. Gij moet er ne keer ne ferme hoak insloan en het oan den muur klinken.”

Geuzeke zag den paster aan. Hij peinsde opeens aan den garde, die met ne gebroken herte rondliep in de steegskens; aan Prudence, die op dit oogeblikske met Fonske in den Bijbel zat te lezen, terwijl Sophie hulder ne tasseke kaffee inschonk. Hij peinsde aan den Paaschmergen, in de kerke, toen hij den Heer als het ware had gezien voor zijn oogen, zeggende: Vreest niet, gaat heen en boodschaft het Mijnen broederen!

„Menier den paster, het spijt mij. Ik kan het niet doen!” Hij salueerde en liep „Het Oud Jerusalem” in.

(Wordt vervolgd.)

WEEK-OVERPEINZINGEN

Bloemen tusschen naakte rotsen

Wanneer ik mijn Bijbel lees, krijg ik den indruk, dat er veel dingen zijn, die onuitgesproken blijven en toch, als zij in het licht van een onderzoek gebracht werden, blijken zouden een werkelijke hulp in het leven te zijn. Zulke dingen zijn niet altijd aanstonds zichtbaar. Zij springen niet in het oog. Zij groeien niet als bloemen op een open weide, maar liggen ergens verborgen tusschen woorden en zinnen en perikopen zoals kleine planten soms verborgen groeien tusschen steenen en spleten van rotsen. Als gij wandelt over die rotsen is het niet uw eigenlijke bedoeling te gluren in die spleten, maar plotseling staat gij stil, omdat gij getroffen wordt door de vriendelijke bloeseming van zulk een plant. Gij knielt op den steen neer; gij bewondert dat onaanzienlijke gewas; en eens opnieuw wordt gij eraan herinnerd, dat de waarlijk mooie dingen van het leven niet altijd de officieele zijn, die gezien kunnen worden op de hoofdwegen, maar dat kleine zijwegen een bijzondere bekoring kunnen hebben, waar soms schatten verborgen liggen in een barren grond.

Deze overleggingen zullen mij er toe brengen nu en dan in deze kolommen mee te deelen wat ik vond tusschen de groote steenen en rotsen van de Heilige Schrift. Onder den verzamelnaam „Tusschen de regels” zal ik enkele van deze vondsten publiceeren. Mogen zij de wijsheid en schoonheid toonen van Hem die Zijn zaad overal uitstrooit, op het vruchtbaar veld, op open hoogten en tusschen spleten van dorre rotsen.

Tusschen de regels (I)

Wanneer wij het verhaal lezen over de overspelige vrouw, is een van de hoofdindrukken dien wij krijgen: diè over de brutaliteit van de mannen welke de vrouw tot Jezus brengen. Zij schijnen te vergeten dat, waar de vrouw „op de daad zelf gegrepen werd, overspel plegende,” er nog een andere, een tweede persoon bij het drama betrokken moet zijn geweest, een manlijk persoon, die minstens even schuldig als de vrouw, maar misschien nog véél schuldiger dan zij moet zijn geweest. In hun fanatieken ijver zien zij de vrouw alleen als de schuldige.

Dan gaat het verhaal verder. Het brengt ons bij die wonderlijke vraag van Jezus: „Heeft niemand u veroordeeld?” Als de vrouw antwoordt: „Niemand, Heer,” spreekt Hij de nog meer wonderlijke woorden uit: „Zoo veroordeel Ik u ook niet.”

Hoe jammer is het dat wij den toon, het accent niet kunnen hooren, waarop dit woord uitgesproken werd. Als wij dit wél konden, als Zijn woord was vastgelegd op een gevoelige plaat en later had kunnen weergegeven

worden met al de modulatie van Zijn stem, zouden wij waarschijnlijk gehoord hebben dat Hij met Zijn stem allen nadruk legde op het woordje „u.” „. . . Ik veroordeel u niet.” U niet — maar een ander wel. U niet. . . maar ik weet, vrouw, dat er een ander is die ook heeft gezondigd. Uw aanklagers hebben hem niet tot Mij gebracht; zij hebben hem vrijuit laten gaan. Maar Ik ken hem; en een groot deel van de schuld van deze donkere uren ligt op hem.” Ik geloof dat deze gedachte bijzonder belangrijk is voor onze tijden.

Deze tijd heeft in zake de overtreding van het zevende gebod een heel gevaarlijke neiging. Het is de neiging om alle schuld enkel aan de vrouw te geven en om den man te excuseeren en vrijuit te laten gaan. Zij, en zij alleen, is de werkelijke schuldige in veler oogen. Misschien omdat zij zwakker is dan de man en niet beschikt over zooveel middelen om zichzelf te verdedigen, heeft men haar beladen met den smaad en de schande die aan zulke overtredingen verbonden zijn. Maar dat is heelemaal oneerlijk. Er hapert veel aan zulk een beschouwing, die sterk eenzijdig is. Als niet naast de vraag: „wie is de vrouw, die zoo struikelde?” de aanvullende vraag, vol verontwaardiging, gesteld wordt: „En wie was de man die tot zoiets in staat was?” worden de dingen scheefgetrokken en wordt de standaard van alles wat eerlijk en waar is naar beneden gehaald. Daarom is het woord „prostitutie” een leugen. Het duidt slechts een halve waarheid aan, omdat het een onderscheid maakt tusschen de schuld van man en vrouw in de kwestie van onreinheid. Zoolang de man die zondigt niet even diep gebrandmerkt wordt als de vrouw en de publieke opinie den man ontziet en verontschuldigt, zooals het gebeurt in veel moderne boeken, is er iets radicaal verkeerd in die opinie. En ik kan slechts dankbaar zijn dat Christus onze oogen daarvoor geopend heeft en dat Hij in een droevig verhaal, tusschen rotsen van farizeisme en dorre spleten van eigengerechtigheid, zulk een mooie en eeuwige waarheid verborgen heeft.

A. G. Barkey Wolf

VERTROUWEN

Eens logeerde ik ergens, het doet er niet toe waar en wanneer. Mijn gastvrouw vertelde me iets over een kind van haar buurvrouw. Iets, wat die buurvrouw op haar beurt ook had verteld. Het ging over intieme dingen . . . Ik vroeg: „zie je elkaar vaak? Ben je met elkaar bevriend?” En het antwoord was: „Welnee. Zoo eens een praatje over het hek, méér niet. Toen we hier kwamen wonen, hebben ze ons een bezoek gebracht en wij hen; daarbij is het gebleven.”

Blijkbaar had hier dus een moeder aan een haar feitelijk vreemde vrouw intieme dingen verteld uit het leven van haar kind.

Ik zou dit hier niet noemen, als ik niet dacht, dat zoiets vaker gebeurt. En — dat het, als het kind er van hoort, schade doet aan de verhouding tusschen moeder en kind.

Het is nu eenmaal zoo, dat moeders graag met andere moeders praten over hun kinderen. Dikwijls, omdat ze willen doen uitkomen, hoe flink en verstandig die kinderen zijn, doch ook wel eens om te klagen en te probeeren, of de ander misschien een remedie weet. Als ze weer thuis zijn, zouden ze in heel veel gevallen niet precies meer kunnen zeggen, wat ze hebben gezegd of gezwezen. Maar de andere vrouw weet het nog wel en vertelt het op haar beurt weer verder. Niet met het bepaalde doel eens anders kind zwart te maken, doch zomaar, omdat er toch een onderwerp van gesprek moet zijn. Het is heel onschuldig gemeend en het gaat meestal over dingen, die voor volwassen menschen niet van zoo erg groote betekenis zijn. Dat het echter ook wel eens

Geuzeke Drei

20)

XVII Geuzeke trekt zich terug... en toch...

„Gustavus, Polydorus, Joseph de Smet,” vroeg de garde, terwijl hij de papierkens deur de smedsdeure stak.
„Dat ben ik,” zei Geuzeke Drei, „het es mijn stadhuisnoame.”

„Twee conterventies,” zei de garde, „op Donderdag, a.s. ten elve, veur den vrederechter. Het spijt mij, Geuzeke.....”

Geuzeke Drei nam de twee papierkens op en las:
„Stroopen..... Zonder veloplakke op den openbaren weg rijden..... Het es ne schoone historie, zulle!..... Ik goa er niet mee accoord.....”

„Dat moede op het tribunaal zeggen!” raadde de garde.
„Nog ne keer! Het spijt mij oprecht, zulle! Moar het es moar een simpele affaire veur het lollekens tribunaal. 1) Het zal oe met de kiezingen niet schaden.....!”

„Met de kiezingen niet schaden? Dat zoe ik gelooven! Het stemrecht pakt de vrederechter mij niet af!”

„Ik meen, oe candidoat stoan op de lijsste!” zei de garde nu.

Opeens herinnerde Geuzeke Drei het zich..... dat was woar ook..... dat had hij gezeid en bezegeld in „Het Oud Jerusalem”! Dat wist heel de parochie! Hoe kost hij dat vergeten zijn!

„Ik zij dat heel te goâr vergeten. Ik heb er ook geen goestinge meer in. Zou de bolderclub het ook vergeten zijn?”

De garde trok zijn schouder op in een niet weten.
„Ik peins het niette en ik peins het wel. Gij hoort er zoe weinig over klappen!”

„Luister, garde!” zei Geuzeke, „doe mij een plezierke, klap er ook niet over, en als er eene het oe vraagt, zeg dan: 't Was moar ne lolleke van Geuzeke!”

De garde knikte, zei zijn goeiendag en liep op het gemeentehuis aan.

„Het es ne lamme historie,” bromde Geuzeke hem achterna. „Hoe komde er uit, hoe komde er uit.....?”

Hij smeedt ruw het ijzer heen en weer, zocht naar een stange, die de goeie dikte had, maar vond den diene niet.

En hij peinsde aan Meerke Anna, Prudence's moeder, die heur dochter gedreigd had met het klooster, als zij niet Fonske zijn congé gaf. En dat jonk liep nu dag aan dag met ne koleere in het herte rond!

Weer smeedt Geuzeke het ijzer heen en weere. Aan de overkante stond Mathildeke met gekruiste armen in de open deure van „Het Oud Jerusalem.”

Hij nam zijn klakke en liep de straat over.

„Hallo, Geuzeke” riep het wijveke, „Het es broeierig weere hé?”

„Joa, de wermte sloat op oe herte,” zei Geuzeke.

„Weet het al? De tjeefkenslijsste 2) es al uut veur de kiezinge!” zei Mathildeke en toonde Geuzeke ne briefke. Hij voelde zijn herte stille staan. Het zweet brak hem uit. Hij nam het briefke op en las de namen, zeven stuks in het geheel.

„Het es ne lange lijsste!” zei hij.

„Joa, als de rooje er ook zeven opzetten, stoat de halve parochie candidaate,” lachte Mathildeke. „En dan oe lijsste nog!”

„Luister Mathildeke,” zei Geuzeke, „wilde mij ne ple-

zierke doen? Gij weet, ik heb oe aldeure geerne gezien. Gij moet nooit meer over mijn lijsste klappen, met geen enen mensch. Ik trek mijn lijsste terug. Veur zot spelen ne past niet in mijn geloof.”

Mathildeke zweeg en keek Geuzeke aan. Ze mocht den geus ook geerne. Hij gaf nooit trommelant in het café en gij kost nog ne keer lachen met hem.

„Het spijt mij,” fluisterde zij eindelijk, „het spijt mij oprecht. En het spijt mij ook veur den paster. Ik had hem geerne ne keer ne klop gegund. Hij goat zich met alles bemoeien. Hedde het ook al gehoord? Dat hij over den dienst van den garde heeft geklaagd?”

„Heeft hij?” vroeg Geuzeke.

„Joa! Diene duts van ne vent moet nu uurke aan uurke opschrijven veur den burgemeester woar hij geweest es! Joa en de garde mag in geen enkel cafeetje meer komen. Dat es al den paster zijn werk!”

„Es het?” vroeg Geuzeke.

Zijn vrij en frank herte stond in viergloed. Hij peinsde na, klapte geen woardeke meer en ging even later heen. Fonske rolde ne kapot wiel op de smedse toe, keek verwonderd naar het wezen van zijn vader, dat er zoe serieus en peinzend uitzag.

„Die affaire met Prudence zit hem dwers,” bromde hij veur zich heen. „Arm meiske ook!”

— — — — —
Waar het gerucht vandaan was gekomen, wist niemand te vertellen, maar heel de parochie wist het, als effectief waar: Geuzeke Drei had zijn geuzenlijste voor de verkiezinge teruggetrokken, omdat de paster hem duzend frankskens had gegeven en de leverantie van ne groot karwei in de kerke.

„Ziede wel!” zei ne tjeefken in de bolderclub, „de geus peinst ook: geld ne riekt niette. Geef hem tien duzend frankskes en hij verkoopt zijn heele geloof!”

„Het es ongelooflijk!” zei de president, „dat had ik nooit van Geuzeke gepeisd.”

„Ik geloof er niette van,” zei Mathildeke, „'t zal wel ne leugen zijn. Gij doet Geuzeke onrecht!”

„Vraag het den paster,” zei het tjeefken, „dan zulde het hooren!”

Mathilde zweeg. De paster betrekken in ne leugen was gevaarlijk veur heur neringe. 1)

„Ik weet ne goed gedacht,” zei de president. „Luister! Wij stellen de lijsste op voor het verkiezingsbureel. Dan onderteekenen wij het en goan noar Geuzeke, om te vraagen, of hij zijn toestemming er onder zet. Doet hij het, dan es het ne leugen geweest, weigert hij te teekenen, dan... es hij ne sloeber.”

Allen vonden het voorstel goed. Zij schoven te goâren om ne tafel, en de president schreef op ne groot vel papier de aanvraage:

Ondergeteekenden, allen inwoners van de parochie van Lapschure, en stemgerechtigden veur den gemeenteroad, lid....

„Wacht ne beetje!” riep de president, „lid van de geuzenpartije kunnen wij niet zetten. Dat zijn wij niette...” Zij keken elkander aan. Dat was ne woarheid. Zij waren geen geuzen.

„Zet alleene: stemgerechtigden veur den gemeenteroad stellen candidaate den heer de Smet.”

„Dat es ne gedacht,” riep de president, en schreef verder. Het stuk zag er schoone uit en meer dan twintig leden van de club teekenden, tjeefkens en roojen deur elkander en zelfs ne stuk of twee liberalen waren er bij.

De president met twee leden zouden naar Geuzeke gaan. Door de vensterruiten zagen de achterblijvenden de drie

1) bedrijf

1) kantongerecht
2) R.-K lijsst

mannen verdwijnen in het donker, op de smedse aan...
„Het zal mij benieuwen,” zei er een.

Het duurde lang; meer dan een uurke was de delegatie al weg. Ze sloten onder elkander ne weddingschap op het al of niet teekenen van Geuzeke.

Eén van de leden kost het niet langer uithouden en liep de straat op, kroop onder het keukenvenster van de smedse door en luisterde achter de blaffeturen. 1)

Toen hij weerom kwam, zag hij zoo bleek, als ne doekske. „Zij zitten allemaal om de toafel,” zei hij, „en Geuzeke leest voor uit ne grooten Boek...”

„Het es de Bijbel!” zei er eene. „Hij zal het orakel van zijn geloof raadplegen.”

„Zij zeggen hem toch niette over die duzend frankskes?” vroeg een andere.

„Nee, dat zouden ze verzwijgen.”

De klokke sloeg al bij den tiene. Daar hoorde men leven op straat. De delegatie kwam de trottoir op en trok de cafédeure open. Heel de bolderclub vloog op de drei mannen toe en alle oogskens vroegen:

„Hij teekent niette!” zei de president met ne hoorbare stemme. „Hij weigert!”

„Zoo'n sloeber! Het es dus toch waar!” riepen de stemmen door elkander. „Wat ne deugniet!”

„Nee,” zei de president. „Ne sloeber es hij niette. Daar klapt hij te schoone veur over Jezuke.”

Maar dienen nacht, toen de boldereers op huis aantrokken, zongen ne paar stemmen op de stille straat:

Duzend frankskens veur ne lijst,
Duzend frankskens kost ne geus,
Het es nog schooner dan het prijske
Van het geuzeke, serieus!

1) vensterblinden

(Wordt vervolgd.)

WEEK-OVERPEINZINGEN

Eén dezer dagen las ik een studie over de arme, eenzame weduwe uit het Evangelie, die twee penningen „heel haren leeftocht” wierp in een van de dertien geldkisten, die altijd stonden bij den Tempel van Israël, in den voorhof der vrouwen. De schrijver maakte aan het eind van zijn studie deze mooie opmerking, dat er in het Oude Testament dikwijls gezegd wordt van een offer, dat het een „liefelijke reuk” was voor God. En dit offer van twee penningen, zei hij, moet wel een „liefelijke reuk” geweest zijn voor Christus, omdat Hij midden tusschen al het verval van Zijn volk in den Tempel, deze vrouw aantrof die God liefhad en haar liefde voor Hem uitdrukte in de gift van haar twee penningen.

Dit bracht mij opnieuw de oude waarheid voor den geest, dat de werkelijke hulp, die wij elkander bieden kunnen in het leven, meestal niet bestaat in groote dingen, maar in kleine dingen. Dit is een eindeloos thema om over te denken. Over dit thema wil ik hier iets schrijven, maar u wilt mij wel toestaan dat ik eerst, om uw geest te verrijken, een klein Engelsch gedicht overschrijf. Ik vond het jaren geleden in „the British Weekly”; misschien is er wel iemand die het zou kunnen vertalen in mooi Nederlandsch.

In all the strain and striving,
Of peasants or of Kings,
The secret of arriving,
Is found in little things.

Think not to gain the height, lad,
At one tremendous bound;
To climb the ladder right, lad,
You must tread round by round.

With lofty projects luring,
Remember as you mount,
In work that is enduring,
't Is little things that count.

In vain your haste and straining
To reach the goal on wings;
The secret of attaining
Is doing little things

Na u deze woorden doorgegeven te hebben, wil ik aantoonen dat het werkelijk dikwijls de kleine dingen zijn, die tellen en die meehelpen ons eigen leven en dat van anderen te zegenen.

ONS IS GEBOREN...

Lied voor een zangstem.

Tekst: Mej. J. KOUWENAAR.
Muziek: LEO MENS.

Eenvoudig

ZANG

Ons is ge - bo - ren een kin - de - kind, Een ko - nings - kin - de teer en klein.
Voor - de moeder en haar kind een beë: God geef haar vreugd' en ze - gen mee,

KLAVIER

Juicht, volk der Ne - der - lan - den! Uit sche - me - ring straalt plots - het licht, Ge -
Ver - sterk den band, die al - len bindt. Wees wel - kom, lief Prin - ses - je klein, Uw

luk - en vreugd op elk - ge - zicht, En ve - len vou - wen stil de han - den.
volk - wil steun en hulp - u zijn. Word een ge - luk - kig - menschenkind.

Indrukken

HOOFDREDACTEUR

HOUD UW ZIELEAKKER REIN

Dat zwaluwen en musschen u vliegen over 't hoofd, daar kunt ge niet van tusschen, Schoon gij 't begeert, noch looft.	Maar dat zij in uw haren zich nestelen en paren, en broeden, broeden, broeden, dát kunt gij toch verhoeden!
---	--

Begeerlijkheden komen tot ons; elken dag. Gedachten willen ons verontreinigen; voortdurend. Kwade vermoedens komen gestadig in ons hart op. Dáártegen kunnen we niets doen, tenzij dan in zóóver, dat we langzamerhand, door een innig gemeenschapsleven met Christus, er geheel of gedeeltelijk onvatbaar voor zijn. Maar al kunnen wij het niet verhinderen, dat zooveel kwade vogels over den akker onzer ziel vliegen en trachten het goede zaad weg te pikken, — we kunnen wel voorkomen, dat ze er zich nestelen. We moeten ze energiek verjagen. We moeten ze van onzen ziele-akker verdrijven. Want wee, als we ze toestaan om post te vatten bij ons! Dan voelen ze zich spoedig thuis; dan gaan ze paren en broeden; dan wordt spoedig het booze geboren en vermenigvuldigd. Daarom moeten we waken en bidden. Dadelijk onze neigingen tegengaan; onze gedachten oordeelen als ze niet goed zijn; of ook, indien ze niet gemotiveerd zijn door feiten, onze vermoedens wegdoen als in strijd met het Bijbelwoord: de liefde denkt geen kwaad. Wat al zonde, ellende en verwijdering wordt er gewekt en gewerkt, als we de „zwaluwen en musschen“ niet weg-jagen; als we de kwade vogels laten nestelen en paren en broeden!

Laten we dan bedenken, dat onze oude mensch met Christus gekruisigd is, opdat wij niet meer de zonde zouden dienen. We zijn in Christus nieuwe schepselen. Het oude is voorbijgegaan; zie, het is alles nieuw geworden!

EEN WOORD VOOR ELKEN DAG

Zondag — Joh. 13 : 1

Jezus' liefde is oneindig. Hij heeft de Zijnen niet alleen lief wáár ze zich ook bevinden, over de heele wereld, maar ook tot aan het einde van hun leven.

Maandag — Joh. 13 : 2

Jezus heeft lief in het aanschijn van den vijand!

Dinsdag — Joh. 13 : 3

Jezus' liefde openbaarde zich in het dienen.

Woensdag — Joh. 13 : 4

Nederbuigend en zorgzaam is Zijn liefde.

Donderdag — Joh. 13 : 5 en 6

Jezus' dienende liefde houdt nooit op; want hoewel Hij de Zijnen eens en voor al geheel gewasschen heeft in het bad der wedergeboorte, moet Hij hen toch telkens de voeten wasschen, d. i. reinigen van elke besmetting door de zonde, in deze wereld waarin zij wandelen.

Vrijdag — Joh. 13 : 7

„Wat mij hier 't geloof deed raán, zal ik Boven eens verstaan.“

Zaterdag — Joh. 13 : 8-11

Deel aan Jezus hebben we door het geloof, deel met Jezus hebben we, als we ons als geloovigen gewillig door Zijn Woord laten reinigen.

Geuzeke Dree

21)

XVIII. Wat doede, Geuzeke?

Fonske sloot de smedsdeure open en keek gelijk ne dwaas het houtwerk aan. Overal stonden met krijt getrokken streepkens en cirkelkens.

„'t Lijkt wel, of er overal duzend stoat,“ mompelde hij, „ne streepken met drei nullekens er achter. Wie zou dat gedoan hèn? En wat zou dat beteekenen?“

„Ik zal het loater met ne beetje woater afkuischen,“ peinsde hij en liep de keuken weer in, om het vader te vertellen.

Geuzeke luisterde toe en verstond er hem niet uit. „Loat zitten,“ zei hij, „het zal den een of anderen zotterik geweest hèn! Ik heb rond middernacht zoo'n kadee hooren zingen op de stroate.“

Geuzeke stond te hameren, gelijk de beste en had geen oogen voor het weer daarbuiten.

Zoo tegen de tienen stond plotseling de dominé midden in de smedse.

„Wel, wie we doar hèn?“ zei Geuzeke, en lei zijn hamer weg. „Meniere den domino! Alles nog goed?“

De dominé zag er slecht uit, mager en bleek, en in zijn diepe oogkassen lag de donkerte zwerter dan ooit.

„'t Gaat nog al,“ zei hij, „ik zij alleene zoo moe. Ik peinsde, 'k goa ne keer noar Lapschure.“

„Kom binnen!“ zei Geuzeke, „in de keuken!“

„Neen,“ zei de dominé, „loaten wij hier op het bankske goan zitten in het zonneke. Gij hed hier zoo'n schoon uitzicht op den toren en gij kunt zien dwars deur die donkere poorte, in dat zonnig oud steegske.“

„Doar woont Meerke Anna,“ zei Geuzeke, „de moeder van Fonske zijn lief.“

Hij begost te klappen over dienen zorg en de dominé luisterde toe.

„Ik ken die histories,“ zei hij kalm. „Ik kom ze iederen dag tegen in het rond. Het es de strijd niet, die ne mensch kapot maakt, Geuzeke, moar het es de zorg.“

„Geuzeke,“ vroeg hij, „hoe stoat het met oe herte? Es God nog aldeure nommer één in oe leven?“

Geuzeke bukte den kop, nam ne splenter ijzer op uit het zand en zei: „Joa, dat es Hij. Ik heb gisteren oavond nog ne heel gevecht geleverd in mijn ziele. Ik heb mijn candidaatstellinge veur de verkiezinge ingetrokken. 't Was moeilijk, zulle... moar veur God moest het.“

De dominé keek Geuzeke aan en peinsde: joa, dat zal moeilijk geweest zijn veur oe! „Geuzeke, ik kan niet iederen dag oe bezoeken, ook niet ieder moandeke zelfs, ik heb zoo'n groote parochie en ik zij aldeure zoo moe. Moar ik bid iederen dag veur oe. Gij moest ne keer weten, hoeveel joarkens ik al veur oe gebeden heb!“ Geuzeke gaf hem ne hand.

„Meniere den domino, merci zulle! Goa nu mee noar de keuken. Sophie heeft nog ne tasseke kaffee veur oe. 't Zal oe deugd doen, ze zet ne goed potteke, zulle!“

Geuzeke lachte ferm op. Sophie hoorde hem, keek op en zag hen getweeën aankomen op de deure toe.

Zij schoof rap ne zetel bij de tafel en zei: „Meniere den domino, dat es goed, datte gij komt. Zet oe!“

„Hedde nog kaffee?“ vroeg Geuzeke.

„Ik zal den domino ne tasse bouillon geven,“ zei ze, „het kickensoepke stoat zoo schoone te zooien in den pot!“

De dominé was heengegaan en Geuzeke stond weer in de smedse.

„Wat goade doen, Fonske?“ riep hij luide, toen hij zijn zeune met ne emmer woater zag loopen.

„Wel, al die duzendkens wegwisschen,“ zei den diene.

„Zoo ne zotterik!“ peinsde Geuzeke, „om oe huis vol krijtstreepkens te trekken!“ Hij liep naar buiten, om de affaire beter te bezien.

Terwijl hij zoo naar Fonske stond te kijken, hoorde hij

„Meniere den domino! Alles nog goed?“

ne stemme, die zei: „Veur duzend frankskens kunde allicht oe huis ne keer opkuischen, Geuzeke!“ Geuzeke Drei keerde zich om en zag den garde tegenover zich staan.

„Wat meende doarmee?“ vroeg hij.

„Wel... wel... moar ik had het toch nooit van oe gepeinsd, datte gij oe liet omkooopen veur duzend frankskens!“

Geuzeke werd bleek van koleere. Hij greep den garde met zijn beide grove smedshanden aan de schoeren vast, schudde hem heen en weere en bulderde er op los: „Gij deugniet, aldeure brengde gij trommelant in mijn leven! Zeg op, wat meende met dat omkooopen?“

De garde trok zich los, kneep zijn vieze spleetogskens samen en zei: „Luister! Ge hed oe candidaatslijste veur de kiezinge niet geteekend, omdat de paster oe duzend frankskens heeft geschonken en de belofte veur ne groot karwei in de kerke. Voilà! Nu weet het!“

Geuzeke schoot ne paske achteruit, leunde tegen den muur op. Klappen kost hij niette. Zijn tanden zaten gelijk moeren op elkander gevezen, ¹⁾ van verdriet en koleere tegelijk. Eindelijk zei hij: „En dat zegde gij, die met mij op de knieën gebeden hed veur God?“ ...

*) geschroefd

„Dat zegt de parochie,“ verbeterde de garde, „ik... ik... weet het niet, Geuzeke!“

Geuzeke keerde zich om, liep de smedse in. Hij smiet zijn schabbe in den hoek en greep zijn klakke. Met ne wezen, dat verwrongen stond van zielestrijd, liep hij de straat over, op het huis van den president van de bolderclub aan. Hij drukte de deur open en zag den president, ne kruidenier, achter zijn toog staan.

„Gust,“ zei hij, „woar es de lijste?“

„De lijste?“

„Joa, de lijste, geef op dat papier! Geef op, subiet! Of ik zal hem zelvrs ne keer uit oe zakken hoalen!“

De kruideniers-president verschoot, nam het papier uit het schoofke, waar het tusschen de quitanties en de facturen lag en reikte het Geuzeke over.

„Zoo,“ zei de diene, „gulder met oe vuile histories over den geus! Ik zal hulder toonen, dat ik ne eerlijke kadee zij!“

Hij vouwde het papier uit op den toog.

Geuzeke greep zijn groot smedscrayon en bekeek de punte en toen, met ne zwier van zijn hand en terwijl zijn tanden gelijk wielkens over elkander knarsten, schreef hij: Gustavus Polydorus Joseph de Smet en trok er ne dubbele streepe onder.

„Ziehier,“ zei hij, „nu zal de geus oe toonen, of hij veur duzend frankskens zijn geloof heeft verkocht!“

Het viel, gelijk ne bom, op de parochie.

Het gerucht splenterde alle huizekens in, vloog dwars deur de herten van de menschen!

Geuzeke es niette omgekocht geweest! Geuzeke heeft de lijste geteekend!

Iedereen beweerde, dat hij het aldeure wel gezeid had, dat Geuzeke ne eerlijke vent was gebleven en die omkooperijklap ne leugen was geweest.

Alleene Meerke Anna ...

„De dominé zal hem het dobbele geboden hèn,“ vertelde zij in het winkelke van het „volksbelang“. „Hij was ne uurke tevoren bij hem op bezoek geweest! Ze zaten te goären op het bankske in het zonneke! Joa... Geuzeke es politiek, zulle!“

(Wordt vervolgd.)

...vouwde het papier uit op den toog...

Een monnik uit het groote klooster bij Lhasa, bezig met het teekenen van „het levenswiel,” dat in het godsdienstig leven van de Tibetbewoners zulk een voorname plaats inneemt.

Indrukken

HOOFDREDACTEUR

STRIJDEN IN DE GEBEDEN

Er zijn in onzen tijd zoo vele gevaren en nooden. Vooral op het zendingsveld doen ze zich veel meer voor dan eenige jaren geleden. Telkens krijg ik brieven van zendingen van allerlei richting op gemeentelijk gebied, waarin gevraagd wordt, toch mede te strijden in de gebeden. Dus niet alleen maar te bidden, maar aan te houden, maar te kampen in het gebed. De Schrift spreekt daarom ook van smeeken.

In Japan en China hebben verschillende zendingen het reeds met hun leven moeten bekoopen, dat ze op hun post bleven. In Rusland en Spanje zijn ze vervolgd of zeer bemoeilijkt. Maar ze ondervinden, hoe velen er ver weg zijn, die met hun gebeden achter hen staan. En daarom is hun hart met dank vervuld.

Want immers: als God ons een toevlucht en sterkte is, vreezen we niet, al veranderde de aarde haar plaats, en al werden de bergen verzet in het hart der zee!... God zal helpen bij het aanbreken van den morgenstond! Laat dan een ieder, die bidden kan, voortgaan met bidden; ja, strijden in de gebeden! Als een Epafras, van wien Paulus het getuigenis gaf, dat hij altijd voor de Kolossenzen „streed in de gebeden.”

EEN WOORD VOOR ELKEN DAG

Zondag — Joh. 13 : 12

Om te verstaan wat Jezus van ons wil, moeten we letten op hetgeen Hij aan ons doet.

Maandag — Joh. 13 : 13

Jezus is niet alleen onze Heiland en Redder, maar ook onze Meester en Heer.

Dinsdag — Joh. 13 : 14

Indien dan Hij, de Meester en Heer, Zich zoo diep tot ons nederbuigt, zijn wij dan niet schuldig, elkander lief te hebben en te dienen?

Woensdag — Joh. 13 : 15 en 16

Jezus heeft ons in alles een voorbeeld gegeven, opdat wij Hem zouden navolgen; opdat wij Zijn trouwe en gewillige gezanten zouden zijn.

Donderdag — Joh. 13 : 17

Dit alles te weten is niet genoeg; we moeten het doen; dan spreekt Jezus ons welgelukzalig.

Vrijdag — Joh. 13 : 18

Hoe kan er ook bij hen, die zich discipelen des Heeren noemen, verzet leven in het hart jegens Hem, met Wien zij toch het brood hebben gegeten!

Zaterdag — Joh. 13 : 19 en 20

Het gaat bij alles om geloof en om een gewillig hart.

Geuzeke Dree

22)

XIX Geuzen-lambic, versch van de brouwerije!

„Geuzeke, gij zijt te rap geweest!” zei Sophie.

„Te rap? Ik kost niet rap genoeg wezen, om zoo ne vuile leugen den kop in te sloan!” zei Geuzeke vinnig weerom. „Ik zij achteraf content, dat de garde het mij verklapte!”

„Nu verstoa ik, waarom al die duzend frankskens op den muur stonden!” zei Fonske. „Het es alzo geenen zotterik geweest...”

„Ik zal hen duzendkes!” riep Geuzeke uit. „Ik zal ze geuzen, allemaal, geuzen zal ik hulder, dat er geen spet-teke vuil oan hulder botten blijft zitten!”

Hij kost er niet van eten en schoof zijn telloore de toafel over en Sophie wist niet, wat te beginnen met hem.

„En het es zoo schoon kiekensoepke! Ik heb er zoo mijn devoore op gedaan!” zei ze.

„Het es oe schuld niet, wijveke! Gij zijt ne goeje ziele, zulle! De domino zei ook, dat oe soepke zoo schoone was! Moar de koleere zit nu in mijn herte...”

„Wat zal de domino nu van oe peinzen!” zei Sophie.

Geuzeke sloot zijn oogen. De domino had hem gevraagd naar den staat van zijn herte en toen had hij gezeid: „Ik heb mijn candidaatstellinge veur de verkiezerije ingetrokken. 't Was moeilijck, zulle, moar het moest veur God...!”

Dat had hij, Geuzeke, den domino gezeid... en een uurke nadien...

Maar toen wist hij nog niet dat andere... Was dat nu goed geweest of niet goed? Was hij te rap geweest, gelijk zijn Sophie gezeid had?

Hij opende de oogen en wreef zijn vingers deur zijn haar en mompelde:

„Och Heere! Och Heere! Geuzeke, wat zitte gij toch in nesterijen! Hoe komde er uit? Hoe komde er uit?... En morgen weer dat tribunaal met twee contrenties...!”

„Eet ne stukske vleesch!” zei Sophie, „hier, ne kiekenpoteke. 't Es zoo schoone wit!”

„Kiekenpoteke! Kiekenpoteke!” riep hij plotselingforsch uit, „gij met oe kiekenpoteke, wijveke! Wie klapt er nu over kiekenpotekens, als heel oe huis vol trommelant zit van de zolderbalken tot in den kelder toe! Fonske's lief es één affaire. De twee contrenties es ne tweede affaire; de kiezerije es de derde affaire en... God es de grootste affaire. Es het nog ne wonder, dat ik geen kieken, met of zonder kop, kan zien...?”

Hij stond op, liep zijn keuken op en neer, gelijk ne ijsbeer in zijn kot.

Plots greep hij zijn klakke en liep op de deure toe.

„Wat goade gij doen?” vroeg Sophie en keek hem angstig in de oogen.

„Ik goa noar den paster!” zei Geuzeke, „ik zal hem ne keer mijn gedacht zeggen.”

„Geuzeke,” zei Sophie kalm, „ik zoe noar God goan! En Hij zal oe Zijn gedacht zeggen!”
Geuzeke Drei stond stille en peinsde na.
„Gij hed gelijk,” mompelde hij, „ik goa toch gelooven, dat ik te rap zij geweest, deur God veurbij te loopen.”
Hij zette zich in zijn zetel. Sophie redderde de tafel af en ging in het schotelhuis de tellooren wasschen.
Ze liet Geuzeke alleen. Een vol uurke lang.

Hij was naar de stad gereden en zat nu tegenover den domino. Deze had heel verwonderd opgekeken, toen hij Geuzeke zag binnenstappen en gevraagd:

„Zijde mij achterop gereden? D'r es toch niette, Geuzeke?”

Toen had Geuzeke verteld over al het trommelant, dat er in zijn leven zat, en dat hij nog geen uurke na zijn geklap met den domino God was veurbij geloopt... De domino zag de smerte op zijn wezen liggen en hij dacht: Och, Geuzeke, gij loopt in oe leven zoo dikwijls God voorbij, in het café, op de bolderbaan. Het zal oe zeere doen, als God met Zijn snoeischaar in oe leven komt! Moar nu...

Hij zat weggedoken in zijn grooten leunstoel en keek Geuzeke aan. Zijn herte bad tot God en zag in de oogen van Geuzeke Drei, dat de diene ook met de ziele omhoog keek.

„Geuzeke,” zei hij zacht voor zich heen, „wat moet de Heere oe toch liefhebben, dat Hij oe ijzeren ziele zoo tot ne kruisken wil smeden. D'r ligt zooveel ijzer op Lapschure, dat enkel tot schroot zal verklopt worden. Moar het smeden doet zeer, mijn vriend, het doet zeere...”

„Ik zal mij terugtrekken!” zei Geuzeke. „Het kan nog!”
„Nee, niet terugtrekken! Gij hed oe in den strijd gesmeten, loop er niet uit weg. Moar, moak er ne strijd van, niet veur oe zelve, moar veur God.”

In de oogen van Geuzeke lichtte ne zonneke op. De serieuze trek om zijn mond verdween, loste op in ne schoonen glimlach.

„Dat es ne gedacht,” zei hij, „dat kan gebeuren!”

„Joa,” vervolgde de domino, „breng het volk geen politiek, moar breng ze ne keer het Evangelie!”

Geuzeke leefde op. Zijn couraige groeide weer in zijn herte. Hij klapte en lachte en vergat, dat het al laat was geworden. Hij moest madamke van den domino ne keer begroeten en liet de twee kinders peerd rijden op zijn ferme forsche knieën.

Toen hij eindelijk buiten op straat stond, en zijn velo greep, om het land op te rijden, kocht hij eerst aan den overkant ne groote sigaar, eene met ne schoon breed bandeke er om heene, en gelijk ne baron wielde hij den steenweg over, op Lapschure aan.

De garde zag hem aankomen en stapte op hem toe, om hem ne goejen dag toe te roepen.

„Garde,” zei Geuzeke, „ik kom uit de stad van den domino. Ik heb met dienen mensch gesproken.”

De garde knikte, peinsde subiet aan hetgeen Meerke Anna had gezeid in het winkelke van het „Volksbelang”...

„De verkiezinge zal goed worden, zulle!” vervolgde Geuzeke Drei. „D'r zal ne groote surprise in zitten.”

De garde knikte weerom, krulde den eenen kant van zijn moustache op en zei: „Ga voors, ik luister!”

„Ik goa den menschen iets anders brengen dan politiek alleene. Ik zal hun het Evangelie brengen, garde, het Evangelie van Onzen Heere.”

„Oe nieuw geloof?”

„Nee, het Evangelie van onzen Heere.”

„Gij zult er mee verliezen!” zei de garde peinzend.

„God verliest nooit, garde, steek dat in oe zak, mijn vriend, het es ne hoofdprincipe van het Evangelie.”

Hij sprong op zijn velo en reed de dorpsstraat in. Zijn sigaar danste op en neer tusschen de lippen en Fonske, die hem zag aankomen, zei tot zichzelf:

„Voader smooit ne sigaar! 't Wordt goed, mijn jonk, 't wordt goed!”

Maar vader liep niet op de smedse toe, maar regelrecht op „Het Oud Jerusalem” aan. Mathildeke stond glazkens te spoelen, toen Geuzeke binnenstapte.

„Moede ne groote?” vroeg zij.

„Nee, ik kom veur ne andere affaire. Ik wil drei weken achter elkander iederen Maandagoavond oe bolderbaane huren. Hoeveel kost dat, Mathildeke?”

„Tien frankskens per avond, Geuzeke!”

„Dat es veel, zulle!”

Hij schartte achter zijn ooren en peinsde er over na.

„Het es voor... de verkiezinge... ziede gij...”

„Dan krijgde hem voor niet,” zei het wijveke, „ik gun den paster ne kloppinge.”

„Mathildeke,” zei Geuzeke, „het es mij te doen, om over het Evangelie te klappen, anders niette.”

Het Evangelie? Het wijveke dacht na. Dat was zeker zoo'n soortement plan van den arbeid! Wat hèn die geuzen toch ne vremde woordekens in hulder geloof!

Zoo gebeurde het, dat dienzelfden dag ne groot plakkaat veur het venster in „Het Oud Jerusalem” hing, waarop iedereen lezen kost, dat Geuzeke Drei ne redevoeringe zou houden in „Het Oud Jerusalem,” veur de geuzenpartije.

En Mathildeke, die ne handig wijveke was, had er met groote zwerte letters onder geschreven:

Dienen avond es er Geuzen lambic¹⁾ verkrijgbaar, versch van de brouwerije.

(Werdt vervolgd.)

1) een soort bier

... Mathildeke stond glazen te spoelen...

Geuzeke Drei

XX De Verkiezingsdag

Op het Tribunaal had Geuzeke verstek laten gaan. „Ik kan mij er toch niet verweren,” had hij gezeid. „En dan kom ik tegenover den garde te stoan. Dat kan ik niet over mijn herte verkrijgen. Den diene loopt ook met ne gescheurd herte rond...”

„Moar het zal oe cens kosten,” zei Sophie. „Ne keun vangen op het kerkhof, zoo met oe handen, es toch geen stroopen!”

„Wijveke, ik heb geen tijd, om doar over te redeneeren. Ik heb mijnen tijd hard van doene, om mij te prepareeren veur de redevoeringe in „Het Oud Jerusalem.” Ik moet den Bijbel nog ne keer bestudeeren!”

„Woarom komt de domino niet klappen?” vroeg Sophie; „het es den diene zijn stiel¹⁾ om veur het volk te klappen!”

„Doar heb ik nog over gepeisd,” zei Geuzeke; „moar... ik zij de candidaat. Ge kunt toch niet ne ander loaten klappen veur oe!”

„Gij hed oe in nesten gestoken, Geuzeke!”

Sophie schudde heur hoofde en zweeg. Geuzeke zat in den Boek te lezen en zocht allerhande passagekes en kapittelkens op, die hem te pas konden komen bij zijn klappen over het Evangelie.

Fonske was de straat op, liep te zoeken naar Prudence, die beloofd had, ne oogenblikke te komen...

De Maandag naderde rap en op de parochie was de algemeene gedachte, dat de zaal te klein zou zijn veur al dat volk. Zij vroegen om beurten, de wijvekens en het mansvolk, wat de paster wel over die affaire dacht. Maar de koster trok enkel zijn schouders op en zei: „Hij klapt er niet over en ik begin er niet over!”

Meerke Anna liep meer naar de kerke dan vroeger in heur leven en ze kost uren lang in de pastorije op bezoek blijven. Dan zat ze in de keuken te klappen met het meiske van den paster.

De bolderclub was een en al alternatie over de historie. Want, nu de affaire serieus werd, zaten ook zij in neste over de gevolgen. Het Bestuur vergaderde over wat zij Maandagavond moesten doen, komen of thuis blijven. Zij hadden geen courage om den paster onder de oogen te komen en den diene te vragen, wat zijn gedacht was.

Het wierd nu Maandag tegen den avond.

Twee gendarmes kwamen op de parochie, liepen de treppen van het gemeentehuis op en zaten veur het venster van de gardekamer op het pleintje te kijken.

De garde zelvres stond op het verhoog van de bolderbaan en trok ne heel vies wezen.²⁾

Het volk liep te goären en verdrong zich tusschen de bankskes en de stoelen, zat in de balken van het dak of stond op ne leerke, dat tegen den muur hing.

De candidaten van de tjeefkens en van de rooijen waren ook aanwezig en zaten broederlijk te goären in ne hoekske van de zaal, dronken ne pinteke bier en smoorden ne sigaar of ne pijpken.

Al het wachten was op Geuzeke Drei, die eindelijk het verhoog opliep, met Fonske, zijn zeune, achter hem aan. Het wierd muiskesstille op de baan. D'r was geen eenen, die nog sprak of lachte. Zij keken allen naar het geuzeke, dat eene van hulder parochie was, en nu ging klappen...

Hij stond er rechtop, met ne ferm bloske op zijn wezen en ne nerveuse trillinge om zijn lippen.

¹⁾ vak, ambacht ²⁾ kwaad gezicht

23)

„Vrienden,” zei hij, „ik zal moar direct het ijzer uit het vier hoalen en goan kloppen op de stange. Luister! Ik zij ne geus aldeure geweest, gelijk mijn voader en grootvoader zoaliger was. Ne geus droagt het Evangelie in zijn herte en over dat Evangelie wil ik oe ne woordeke zeggen.”

Hij sloeg zijn Bijbel op en las:

„Wij dan, gerechtveerdigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God, door onzen Heere Jezus Christus.”

„Dat es nu heel het Evangelie!” riep hij uit. „Ik zal oe dat explikeeren!”

Hij wilde verder gaan, maar... de deur van de bolderbaan schoof open... ne heere drong naar binnen... met achter zich aan ne heele zwerm jonk volk.

„Opzij!” riep Mathildeke, „opzij! Loat de domino deure...”

Het gonsde gelijk ne biënstal deur de zaal: „De domino met zijn geuzen! De domino met zijn geuzen!”

Geuzeke zag den man op het verhoog toelooopen, dwers deur de menigte en achter hem aan liep het jonkvolk uit de stad, de zangers van de geuzen. Zijn herte brak van vreugde en ne traanke schoot in zijn oogen.

„Domino,” zei hij, „ik zij content, datte gij gekomen zijt. Ik wist niet meer, wat te zeggen.”

De dominé lachte, ging neffens Geuzeke staan en het jonkvolk stelde zich als ne muur achter hulder op.

„Vrienden,” zei de dominé, „wij zullen eerst bidden!”

De klakken gingen omleeg; de oogen geopend, keken zij den dominé aan, die bad, eenvoudig en kort. Ge kost ne speldeke hooren vallen. Zoo stil was het.

Toen, na het amen, zoo op eens, ruischte ne geuzenlied door de zaal.

Twintig stemmen smeten, als het ware, de woordekens over de hoofden heene:

O, Vlaand' ren, land van vrijheid,
Te lang reeds nu geknecht,
Verbreek de slaafsche banden
En maak het kromme recht!
Het Woord van onzen Heere,
Dat heerlijk Woord, dat goed,
Het is uw schild en wapen
Waarmee gij strijden moet.
Op, jonge Vlaamsche scharen,
Voor 't Woord van onzen God;
De zegen komt van boven
En keert het bitter lot.
Gedenkt het oud verleden,
De strijders, voor de eer
Van 's Meesters kruisbanieren!
Zoo keert de vrijheid weer! *)

Heel de zaal beefde onder de woordekens en den zang. Geuzeke stond keersrecht neffens den dominé, en in zijn oogen brandde ne vier vol courage.

De zangers zwegen en de domino begost te klappen. Hij sprak over Jezus, Die door de wereld trekt, om zondeeren het Evangelie te brengen van verlossing en van genade.

Het kleine magere manneke, met zijn oogen, die diep in de kaskens lagen, hield alle herten gevangen deur zijn woordekens. D'r was geen eene in de zaal, die aan ne pinteke geuzen-lambic peinsde, die aan de kiezinge dacht. Weer zongen de geuzen hun vooiske, weer bad de dominé.

Toen kost Geuzeke het niet langer uithouden. Hij vergat alles om zich heen, greep zijn Bijbel en stak dien hoog, gelijk ne drapeau boven zijn hoofd, uit. En met ne stemme, die gelijk ne schot daverde deur de baan, riep hij: „Leve het Evangelie!”

Opeens brak het los van alle kanten: „Leve de geuzen! Leve het Evangelie!”

(Wordt vervolgd.)

*) woorden van B. ter Haar (Mechelen)

Geuzeke Drei

24)

XXI Mijn Koninkrijk is niet van deze wereld

Nadat de dominé met zijn geuzen vertrokken was, wierd er nog lang gediscuseerd op de bolderbaan. Het geuzeke lambic deed de koppen rood aanlopen en er wierd met vuisten op tafel geslagen.

„'t Was schoone,” zei er een, „en 't was woar ook.”

„Het was geen kiezingsredevoeringe,” riep ne ander.

„'t Was ne sermoen! Hedde iets gehoord over het kapitaal? Over den werkmensch? Over het bouwen van ne nieuwen kasseiweg? Niette. 't Was enkel God en nog ne keer God!”

„Joa, dat es woar!” zei ne boerenknecht, „het was, of de in de kerke zat. Als Geuzeke zoo op het Gemeentehuis redeneert, dan wordt dat ook ne kerke.”

„'t Was Geuzeke niette, 't was de domino. Loaten wij, tjeefkens, den paster voor ons klappen? Neen, dat doen wij zelvrs,” riep ne boldereere.

De president van de bolderclub zei niette. Hij zat bij den toog te peinzen over zijn positie in deze historie. Hij zat in neste en 't was hem ne paar briefkens weerd, om er uit te komen, zonder zijn reputatie te schaden.

„Mathildeke,” zei hij tenslotte, „diene geus heeft heel mijn kop op hol doen sloan. Ik had nooit gepeinsd, dat die historie zoo'n ende zou nemen. 't Was in den beginne meer ne lolleke, hé?”

„Joa,” zei Mathildeke, „en ge zult zien, d'r ontstoat ne groot affaire uit. De paster wordt geklopt en dan . . .”

„De paster geklopt?” vroeg hij. „Dat mag niet, zulle! Dan es mijn winkelke om zeepe.”

Hij rees op en liep de straat op, regelrecht op Geuzeke's huizeke aan, maar toen hij veur de deure stond, zonk de courage in zijn schoenen en liep hij naar de kosterije. De koster zat nog in zijn keuken en was verwonderd, toen hij zoo laat op den avond den president in de deur zag staan.

„Zoo loat nog, Gust!” vroeg hij.

„Joa, ik moet oe spreken. Ik heb wat op het herte.”

Hij vertelde zijn zorgen en de koster zat met zijn handen op tafel gevouwen en luisterde toe.

„Ik zou mergen goan biechten!” zei hij, „het zal oe met den paster verzoenen!”

De president lochte op. Dat was ne gedacht!

„Ik zal het den paster zeggen,” zei het kosterke, „datte gij hier woart. Het zal oe helpen in de absolutie.”

Den Maandag nadien was de bolderbaan maar ten halve bezet. Weer sprak de domino en zongen de geuzen. En toen Geuzeke, na afloop, met den domino de straat opliep, zei hij, met ne herte vol zorg:

„Het goat slecht, meniere den domino, het vier es uit de menschen gesloagen!”

„Ik geloof, dat wij de kiezinge gewonnen hën,” antwoordde de domino met ne lachskén.

„Dat es niet woar!” zei Geuzeke bruusk weerom.

En heel die laatste week liep Geuzeke, gelijk ne regelrechte propagandist, de huizekens af. Zijn vrouwe Sophie kreeg ook den weeromstuit te pakken en bezocht heur geburen en Fonske stond uren lang op het pleintje te redeneeren met de leden van de veloclub. Van werken kwam er niette, en de oude wijvekens beweerden, dat zelfs de paster zijn messe rapper zong dan gewoonlijk.

Den diene liep ook van den een naar den ander en

zelfs voor Geuzeke Drei nam hij deftig zijn hoed af, als hij de smedse voorbijliep.

En toen kwam de groote dag.

In de schoole zat het bureau achter de houten tafel en in een hoekske stonden de drei kotjes, waar, aan ne koordeke, de roode crayons bengelden. De fanfare van Lapschure liep blazend en klaroenend nog ne ronde veur de tjeefkenspartije en de leden van de veloclub reden bellend en roepend ne parochieronde voor de rooijen.

Zoo tegen den negenen al liep Geuzeke Drei met zijn Fonske, op het kiezingsbureau toe. Toen de heeren achter de tafel hen zagen binnenkomen, rezen zij uit hun zetels op en de veurzitter gaf hen het briefke in de handen.

Met ne wezen, dat rood was van spanning, zocht Fonske het kotje op. Maar Geuzeke Drei liep keerserecht en kalm het tweede kotje binnen. Hij wachtte op zijn zeune, die ne langen tijd van doen had, om het briefke te sluiten en zij keerden weer achter elkander op de tafel toe en smeten de briefkens in de trommel.

„Goejen dag, heeren!” zei Geuzeke en Fonske knikte enkel met zijn hoofde.

„Dat zijn er in ieder geval al twee,” zei Geuzeke op straat tegen zijn zeune. „Het es toch schoon, op oe eigen partije te kunnen stemmen, zulle!”

Fonske antwoordde niette. Hij had er ne zwaar hoofde in en heel dienen dag zweeg hij.

Geuzeke van zijnen kant, smoorde pijpke op pijpke en liep telkens de straat op. Hij zag den garde bij de deure staan, zag den koster het bureau binnenstappen met den paster neffens hem. Hij zag Cyrielke en den president van de bolderclub, en in zijn gedachten telde hij de stemmen op . . .

Zoo tegen de vijven liep het volk te hoop veur het gemeentehuis.

De garde stond op de trappe en viezer dan ooit, lagen de spleetogskens in zijnen kop. Hij draaide telkens opnieuw den eenen kant van zijn moustache in ne kulleke, en de andere kant hing omleege, gelijk ne uitgerafeld koordeke.

Geuzeke zat thuis. Hij had geen courage, om er heen te gaan. Hij had Fonske gezonden, die met zijn forsche ermen zich de baan vrijmaakte tot recht veur de trappe. De klok van de kerke sloeg zijn zes slaagskens weg.

„Het zal nu rap komen!” riep ne stemme, „ik zie door het venster den burgemeester al opstoan uit zijn zetel.” De koppen rekten zich en ge kost op de wezens lezen, dat ieder het zijne peinsde. Eindelijk kwamen de heeren de deure uit.

De veurzitter riep met ne groote stemme:

„De uitslag van de verkiezinge es als volgt:

Lijste eene!”

„De tjeefkens!” riep het volk.

„Lijste eene,” riep de veurzitter opnieuw, „twee honderd en twintig stemmen!

Lijste tweeë.”

„De rooijen,” riep ne stemme, „stilte!”

„Lijste tweeë . . . een honderd en negentig stemmen!”

Een protest ging op onder het volk, maar het verstomde subiet, toen de veurzitter riep:

„Lijste dreie!”

„De geuzenpartije!” riep men door elkander. „Luister!”

„Lijste dreie . . . vier stemmen . . .”

Ne gelach schoot op uit het volk. Alles begost dooreen te dansen en Fonske had de grootste moeite, om uit het gedwerrel los te komen.

Met ne bleek wezen liep hij op huis aan, de keuken in.

Vader zat er in den zetel en moeder Sophie stond neffens hem. Prudence zat in ne hoekske en keek met vragende oogen Fonske aan.

„Weet' het?” vroeg Geuzeke.

„Joa,” zei Fonske, „wij zijn geklopt.”

„Hoeveel, mijn jonk?”

„Vier stemmen, voader, . . . slechts vier . . .”

't Was stille in de keuken. Het water zong in den ketel en de klokke tikte zijn kettinge af . . .

„Viere,” fluisterde Geuzeke, lijk in gepeins, „dat es wreed, zulle!”

Hij rees op. Sophie hield heur ermen om zijn schoeren, maar hij trok zich langzaam los.

„O, God, waarom moede mij zoo op mijn herte sloan . . .?”

En terwijl Geuzeke, gelijk gebroken, in zijn keuken zat, liep de jonkheid erm in erm en dansend deur de straate. Zij zongen wild hun vooiskens weg onder het muziek van ne accordeon en veur de smedsdeure van Geuzeke zong ne dansend koppel:

Geuzeke, Geuzeke, waar blijf de nu?

Met oe vier trabanten? ¹⁾

Kunde niet klappen van verdriet?

Knens dan op oe tanden.

¹⁾ vrienden

(Wordt vervolgd.)

MENSCHEN INCOGNITO

FREEK

Vandaag kun je hem tegenkomen op den weg, kun je hem vinden voor je huis, mijn vriend Freek, den straatviolist met zijn Paganini-allures. Ja, die heeft hij. Paganini, hij vereert hem als een god, sinds ik hem verteld heb, dat hij wellicht de grootste aller violisten was, die slanke zwierige Zuiderling, en dat hij, Freek, qua postuur zeker zijn tweelingbroer had kunnen zijn. Freek, hij kent zichzelf tenslotte wel, maar zijn goedmoedige verbeeldingskracht is voor geen kleintje vervaard en als ik, zijn „vaderlijke vriend” het zeg, — zoo noemt hij mij het liefst, — dan kan het onmogelijk heelemaal onzin zijn.

Met zijn oolijken snuit weet hij het je nu met een gerust hart te vertellen, dat hij Paganini heet, een pseudoniem waarmee hij gaarne zijn familienaam verzwijgt.

Straatmuzikant, dat is en was toch ook zijn vak niet. Allicht dat je dan graag een onbekende blijft.

Freek, hij is er zich wel van bewust, is immers van goede familie. Was zijn grootvader geen vermaard professor, aan wien men, het Christelijk volksdeel inzonderheid, nog gaarne met eerbied terugdenkt?

Kon hij het helpen dat er crisis kwam en dat hij bovendien een lichamenlijk gebrek kreeg, waarom hij zijn zesjarig zeemanschap er aan geven moest?

En naar de steun? Niks hoor.

Liever een stuk brood zuurverdiend, maar dan toch zelf verdiend, dan genadebrood. Op dat punt is Freek bij het hooghartige af. Van werkloosheidsproblemen wil hij niets weten. Onbarmhartig lijkt hij als hij zijn sociale wijsheid verkondigt: steuntrekkerij is lijntrekkerij.

Maar ik ken hem langer dan vandaag. Die groot-sprekerij is immers niets dan angst. Alsof hij er zichzelf niet van bewust is, dat hij, maatschappelijk gesproken, elken dag opnieuw, met datzelfde stempel-lokaal voor oogen, op het randje loopt van zijn onafhankelijkheidszucht. Het is waar, bedelen moet hij nu eigenlijk ook, maar zoo ziet hij het zelf niet.

Laten ze hem een zwerver noemen, maar was hij dat als zeeman niet? Wat zijn de menschen toch kortzichtig, zegt hij. Was Columbus dan geen zwerver en Jan Pieterszoon Coen? Wat willen de menschen toch van me, die me in een ander baantje willen hebben?

En die viool van me. Spelen ze soms in het concertgebouw dan geen viool? Al ben ik dan geen Zimmermann of Kreisler, spelen doe ik toch ook. Met dat verschil dan, dat ik me laat hooren onder open hemel en zij in mufte en afgesloten ruimten.

Freek kan niet anders meer dan spelen en zwerven.

Tweemaal heb ik hem al in andere banen willen leiden, maar zet maar eens een ouden zeeman in een sousterrain van een banketbakkerij, of maak hem provisiereiziger, keurig netjes uitgedost met een smetteloos monstercoffertje in zijn oude zeemansknusten! Het gaat toch niet.

Freek, wat moet er tenslotte van hem worden? Had hij nog maar een thuis, maar zijn moeder stierf heel jong, en practisch gesproken, heeft hij ook geen vader meer. Zijn zolderkamertje heel hoog in een grijze straat van een dichtbewoonde volkswijk in Amsterdam, dat heeft hij, voor zijn goeie gave rijksdaalder in de week. Daar kan hij slapen en overdag is de cafetaria of gaarkeuken zijn toevluchtsoord. Maar klagen, ho maar, of het moet zijn over de te enge grenzen van zijn geboorteland, waarbinnen hij zich maar al te sterk gevangen weet.

Kon ik maar weer weg, ver weg, het is zijn dagelijksche hartewensch. Buenos Aires, Montevideo. Wat zou hij die steden nog eens gaarne zien. Hij spreekt de namen dier steden uit met eerbied en heimwee, zooals een Zionist in de verstrooiing „Jeruzalem,” en een Mohammedaan „Mekka” zeggen kan. Maar als Freek mij Buenos Aires en Jeruzalem in één adem hoorde noemen, zou hij zeker glimlachen. „Jeruzalem” hij weet het wel, men kan het uitspreken in tweeërlei zin, en in dien heiligen hemelschen zin is de tegenstelling met het wereldsch gezinde Buenos Aires te groot. Freek kent het wereldje. Nachtelijk Hamburg, hij zag het al op veertienjarigen leeftijd, meegetroond door oudere gezellen, die er plezier in hadden, het jonge scheepsmaatje in de geheimen van het groote stadsleven in te wijden.

Maar wat hij in Hamburg zag, was nog maar kinderspel bij Buenos Aires . . . En toch . . . Freek neemt het woord G o d niet makkelijk op de lippen, maar als hij mij vertelt, dat hij in die gevaarlijke centra maar steeds aan zijn gestorven moeder dacht, dan weet ik, dat hij Hem alleen dankt, dat hij — om in zijn eigen taal te spreken — dat „klatergoud heeft onderkend” en althans lichamenlijk voor besmetting gevrijwaard bleef. Buenos Aires, — de stad kan hem wat dat „klatergoud” betreft, gestolen worden. Maar waarom hem de namen van die verre steden al electriseeren, kan alleen hij verstaan, die zijn onrustige, romantische, zoekende ziel heeft gespeurd.

Freek, naarmate hij ouder wordt — het is mijn vaste overtuiging — zal zijn romantische ziel meer en meer verliezen, zal het verre Buenos Aires minder leeren achten, en het Jeruzalem, het „dichtbije” Jeruzalem, meer en meer leeren ontdekken en beminnen. Dan eerst zal het rustig in hem worden, desnoods te midden van permanenten crisistijd. Freek, hij is gelukkiger dan hij zelf beseft, maar wij, medemenschen, hebben jegens de zulken, naamloozen en zwervers-incognito, een groote verplichting en verantwoordelijkheid.

Hoort u hem spelen in uw straat?

Gaat daar de bel? . . .

H. VAN CAMPEN

Geuzeke Drei

25)

XXII En allen kwamen...

Dienen nacht werd er wreed gestreden op Lapschure. Geuzeke Drei was uit zijn bedde gekomen en naar zijn keuken gegaan. Daar, bij het licht der lampe, had hij zitten peinen over zijn verdriet. Zijn vrouw, die ook niet kost slapen, was hem gevolgd en zat in heur witten tabberd neffens hem aan tafel.

„Ik verstoa God niette,” zei Geuzeke. „ik heb veur Hem gestreden. Eerst was het veur de geuzen, dat es woar, moar naderhand was het veur Hem. Ik heb op de redevoeringe geen woordeke veur mijzelvers geklapt, 't was aldeure over God en Zijn Zeune. Ik had geen politiek program, moar enkel het Evangelie. De domino kan er getuige van zijn.”

Hij liet zijn hoofd op tafel zinken en schreide gelijk ne kind.

Sophie zat er roerloos tegen aan te kijken en wist ook niet, wat te zeggen.

„En nu die menschen,” zei Geuzeke, „wat moeten die wel peinen! Het Evangelie geklopt op Lapschure! Jezus Zelfers geklopt op de parochiel!”

„Zij stille!” suste Sophie, „moak niet zoo'n gerucht, Geuzeke! Fonske sloapt en het arme jonk heeft zijn sloap zoo van doen.”

„Jezus geklopt op Lapschure! Het es wreed, doar!” riep Geuzeke opnieuw.

„Geuzeke,” zei Sophie, „als wij ne keer het Evangelie lazen. 't Zal ons herte ruste geven.”

„Ik heb dat Evangelie, dien Boek, hoog boven mijnen kop gehouden,” riep Geuzeke uit, „doar, in „Het Oud Jerusalem,” en ze hèn allen geroepen: Leve het Evangelie, en nu... vier stemmen!”

„Het es gelijk met onzen Lieven Heere, Geuzeke!” troostte Sophie, „ze riepen in Jerusalem allemoal „Hosanna!” en eenige dagen nadien riepen dezelfde kadees: „Kruist Hem! Kruist Hem!””

„Dat es woar,” zei Geuzeke en richtte zijn hoofd op. „Laten wij dat ne keer lezen!”

Hij sloeg den Bijbel op, zocht en las het kapittelke van den intocht. Sophie luisterde toe, en telkens, als Geuzeke ophield, zei ze: „Lees deure, Geuzeke! Lees deure!”

En Geuzeke las:

„Jezus antwoordde: Mijn koninkrijk is niet van deze wereld. Indien Mijn koninkrijk van deze wereld was, zoo zouden Mijn dienaars gestreden hebben, opdat Ik den Joden niet ware overgeleverd, maar nu is Mijn koninkrijk niet van hier.” (Joh. 18 : 36.)

Hij zweeg en las het nog ne keer over. Sophie stootte hem aan en zei:

„Lees deure, Geuzeke! Lees deure!”

„Hiertoe ben Ik geboren en hiertoe ben Ik in de wereld gekomen, opdat Ik der waarheid getuigenis geven zou. Een iegelijk, die uit de waarheid is, hoort Mijne stem.” (Joh. 18 : 37.)

Geuzeke zweeg, keerde zich tot Sophie en zei: „Wij hèn gestreden veur... veur...”

„Zeg het moar! Veur ne keunink, die al lang ne overwinnoar es!” zei Sophie.

„En dat hed ik al eerder geweten,” zei Geuzeke, „want ik heb het nog es ne keer tegen den garde gezeid. En de domino wist het ook, want den diene zei: Geuzeke, de verkiezinge es al gewonnen. Wat zij ik ne stommerik geweest, ne zot!”

Hij sloeg zich op de borst en schudde zijn kop.

... hing de drapeau uit het dak van de smedse ...

„Moar de domino, den diene vocht toch mee met oe?” vroeg Sophie.

„Wel neen, wijveke, die gaf getuigenis van de waarheid, gelijk hier in het kapittelke stoat. Hiertoe ben Ik in de wereld gekomen, opdat Ik der waarheid getuigenis geven zou.”

Plotseling werd er op de blaffeturen geklopt en Geuzeke verschoot ne momentje, liep op het venster toe en luisterde.

„Wie es doar?” vroeg hij.

„Zijde gij doar, Geuzeke?” klonk het van den anderen kant. „Ik zij de garde. Doe ne keer open!”

Geuzeke liep terug naar de tafel en zei: „Het es de garde, Sophie, wat zou den dienen op het herte hèn? Hij brengt aldeure trommelant.” Toen liep hij met ne opgetrokken lipken op de deur toe.

De garde kwam binnen, zette zijn klakke af en zei: „Ik loop de ronde en zag nog licht branden. Ik peinsde: Geuzeke kan niette sloopen van nacht. Ik zal hem ne beetje troosten. Het es toch wreed, hèn, vier stemmen? Eene van oe, eene van Fonske, eene van mij en de vierde? Van wien zou den diene zijn?”

„Eene van oe?” vroeg Sophie verwonderd.

„Joa, ik heb het Evangelie gestemd. Op oe zou ik niet gestemd hèn, moar het was veur het Evangelie.”

Geuzeke ging zitten, keek met groote oogen den garde aan en deze vervolgde:

„Joa, dat sermoen van den domino was zoo schoon, hèn! Op oe bolderboan. Weet het nog? Den tweeden keer. Ik zij noar huis gegaan en ik heb op mijn knieën gebeden tot God. Het es zoo rustig in mijn herte nu.

Nu wilde ik oe vragen: kunde mij ne Evangelie be-

zorgen, Geuzeke? Nu ik het Evangelie heb gestemd op het bureau, wil ik ook trouw blijven."

Toen gebeurde er iets...

Geuzeke sprong op en liep den garde finaal tegen het lijf, zoodat hij ne paske achteruit botste tegen het kaske op.

"Garde," zei hij, "geef mij ne hand. God heeft mijn zotheid tot wijsheid gemaakt. Vrouwe, kotter de stove op. Zet ne tasse kaffee, wij willen God danken. Hoal Fonske uit zijn bedde! Het jonk moet er bij tegenwoordig zijn, als de garde met ons bidden goot!..."

En den volgenden morgen hing de drapeau uit het dak van de smedse. En niemand op Lapschure verstond er hem aan, dat de geus, die geklopt was in de kiezinge, ne drapeau dierf uithangen. Moar nog wonderlijker was het iedereen, dat er op de ruiten van „Het Oud Jerusalem" weer ne groot plakkaat hing, met het opschrift: Heden avond groote kiezingsvergaderinge van de geuzenpartije.

Ze raakten er heel den dag niet over uitgekapt. De leden van de bolderclub liepen gelijk geslagen rond in het dorp. Ze hadden met hulder twintig de lijst geteekend en wie weet, wat Geuzeke van plan was, om hulder in de schoenen te schuiven op zoo'n vergaderinge.

„Hij zal ons uitmoaken veur lafeerds," zei de president „en hij heeft gelijk, de arme duts, 't was ne lid van onze club. Zijn neerlage es de onze."

„Joa," zei de koster, „ik heb er geen schuld oan, zulle, en ik zij geenen vriend van de geuzen ook, moar dat es woar, gulder hed hem verraden."

Mathildeke knikte achter heuren toog. Heur herte deed er ook zeere van, en ze kost haast geen enkel lid van de bolderclub nog ne vriendelijk wezen geven.

(Wordt vervolgd)

WEEK-OVERPEINZINGEN

Dr Niemöller

Telkens wordt gevraagd waarom de Kerk in ons land niets doet om haar afkeuring te kennen te geven over het lijden dat Dr Niemöller wordt aangedaan of om hem moed in te spreken en hem het gevoel te geven dat de Gemeente van Christus over de heele wereld met hem meelijdt en meebidt in zijn donkere uren.

Laat mij kort mogen zeggen wat mijn inzicht in deze dingen is. Drie wegen zouden mogelijk zijn en zouden geprobeerd kunnen worden, maar van deze zijn de eerste twee ondoelmatig; alleen de derde zou kunnen worden ingeslagen. In de eerste plaats zou de Kerk kunnen protesteeren bij de hoogste instantie, bij Hitler zelf; maar ik hoor dat de Führer verboden heeft enig stuk, op deze aangelegenheid betrekking hebbend, hem persoonlijk onder de oogen te brengen, zoodat al onze requesten niet zouden doordringen tot het centrale bureau. Over den tweeden weg kan hetzelfde gezegd worden. Deze weg zou bestaan in het richten van een schrijven aan Dr Niemöller zelf, waarin de Kerk haar gevoelens van sympathie voor hem uitte, om hem te versterken en te bemoedigen. Maar het staat vast, dat dergelijke brieven hem niet bereiken, zoodat al onze inspanning en moeite vergeefs zou zijn.

De eenige weg, die beproefd zou kunnen worden, met het oog op een breede publicatie en het prikkelen van de conscientie der wereld, is het richten van een adhaesiebetuiging met de protesteerende woorden, die enkele kerken in Engeland hebben doen hooren. Dit zou een sterk

320

klankbord zijn, vanwaar uit onze stem zou kunnen doorklinken in de wereld. Publicatie daarvan zou dan volgen in de dagbladen van vele landen in Europa en Amerika, en dit zou kunnen vergrooten den steen van publieke opinie, die op het oogenblik, met steeds snellere vaart komt aanrollen tegen den Duitschen kolos. Maar eigenlijk geloof ik, dat elk middel doelloos zou blijken. Duitschland heeft zich gekleed in een pantser van ongenaakbaarheid, waarop de pijlen van ons protesteeren breken en afslaan. Laat ons iets dieper grijpen. Ik wil hier de vertaling geven van enkele brieven, die Dr Niemöller geschreven heeft aan zijn vrouw. Zonder commentaar kunnen zij een antwoord geven op de vragen, wat Dr Niemöller eigenlijk voor een man is.

Aan zijn vrouw na zijn arrestatie

2-7-'37

„Je moogt aan alle vrienden en aan heel de gemeente zeggen, dat, hoewel ik nog niet weet wat er met mij gebeuren zal, ik vollen vrede heb en dat ik hoop bereid te zijn, indien het mocht gebeuren, dat God mij leidde langs een weg, dien ik niet gezocht heb..."

Ik denk veel na over de laatste woorden van Jezus tot Petrus, en ik houd mij ervan verzekerd, dat mijn gemeente gelooft, dat niets in de toekomst terecht kan komen, indien niet het Evangelie van Jezus Christus verkondigd wordt, maar dat daarentegen alle dingen een gelukkig eind zullen hebben, wanneer wij den Heer trouw blijven. Ik ben dankbaar gestemd, dat ik geleid zal worden door Hem, dien ik zoo lang gepredikt heb.

Hoe heerlijk is het, dat de oude waarheid niet wankelt; dat de Rots overeind staat en niet bewogen zal worden te midden van alles wat ons bedreigt. Laten wij niet ongeduldig zijn! Moge God onze harten leiden in de liefde Gods en in de lijdzaamheid van onzen Heere Jezus Christus."

De lijdende Kerk

Advent 1937

„Ik kan onmogelijk antwoorden op al de groeten, die ik juist in dezen Adventstijd ontving, maar één bede zou ik tot allen willen richten, n.l. dat gij geen plaats geeft aan de moedeloosheid! Men hoort weer stemmen opgaan die zeggen dat het lijden van onze Kerk een bewijs is, dat wij op het verkeerde pad zijn geraakt.

Hierop moet ik, vol vertrouwen, antwoorden dat de Apostelen ons op dit punt anders geleerd hebben. Eén ding weten wij en dat zullen wij blijven vasthouden: dat, zooals voorspoed op zichzelf ons geen vrede met God brengt of waarborgt, ook ons lijden dit niet doet. De vrede wordt ons enkel geschonken door het werk en de genade van Hem, Wiens lijden reeds begonnen is in de kribbe en geëindigd is aan het kruis, opdat wij, als Zijn volk, kinderen Gods zouden genaamd worden.

Laat ons dit blijde Evangelie gelooven en voorwaarts gaan in de kracht van dit geloof, achter den Heere Jezus Christus aan, zonder ons te bekommeren om de blaam van menschen, maar met den vrede Gods in onze harten en den lof des Heeren op onze lippen. Daartoe helpe ons God."

Het schip van de Kerk

Januari 1938

„In de laatste zes maanden is het schip van de Kerk opnieuw van stapel geloopt. De kleur is veranderd; de masten zijn gebroken; het heele voorkomen is ontsierd; maar de Heere Jezus zit nog aan het roer, en het schip beweegt zich door de golven.

Wie had dit kunnen denken, toen Ludwig Müller dacht dat hij het er goed had afgebracht..."

Geuzeke Drei

26)

Zoo naderde de groote avond. Voller dan tevoren zat de bolderebaan.

Allen keken op naar het verhoog, waar de garde al stond.....

„D'r es geen mensch thuis gebleven,” zei de boldereere, „het lijkt wel, of heel de parochie hier present es.”

Op dit momentje kwam Geuzeke het verhoog op. Hij droeg zijn Paaschbest costuum en ne schoone zijden foulard om den hals en zijn wezen zag er leutig uit. Met eenen slag was het rustig in de zaal en zonder ne oogenblikse te aarzelen, zei Geuzeke met ne volle forsche stem: „Loaten we eerst bidden.”

Hij vouwde de handen en vroeg God om ne zegen op dezen avond. De woordekens liepen regelrecht als het ware zijn herte uit en iedereen in de zaal gevoelde, dat de woordekens klaptten tot hulder ziele.

Het gebed was gedaan. D'r waren er, die weer hulder klakke opzetten en ne woordeke wilden klappen tot hulder gebuur. Maar Geuzeke verhief zijn stem opnieuw en zei:

„Luister, ik wil hulder ne kapittelke veurlezen uit den Boek.”

„En Jezus antwoordde: Mijn koninkrijk is niet van deze wereld. Indien Mijn koninkrijk van deze wereld ware, zoo zouden Mijn dienaars gestreden hebben voor Mij, opdat Ik den Joden niet ware overgeleverd. Hiertoe ben Ik gekomen en hiertoe ben Ik in de wereld gekomen, opdat Ik der waarheid getuigenis geven zou. Een iegelijk, die uit de waarheid is, hoort Mijn stem.” (Joh. 18 : 36 en 37b.)

Hij zweeg, sloot den Boek en zei: „Vrienden, ik heb tegen deze woordekens van God gezondigd. Ik heb gemeend veur Hem te moeten strijden in de kiezinge op onze parochie. En dat had ik niet moeten doen. Toen heeft God toegestoan, dat ik geklopt wierd. Moar God es ne genadig Voader en Hij heeft mij in mijn dwaasheid toch nog gezegend, want al ben ik op 't gemeentehuis geklopt geworden, in de herten van zondeers es de kiezinge toch gewonnen. Dat heb ik vannacht nog ervaren, toen ne ziele, die in smerte lag, zich overgaf aan God, toen mijn eigen ziele kloarheid kreeg, in het Woord van God. Toen heb ik de drapeau uitgehangen uit de smedse en ik heb deze vergaderinge belegd, ne verkiezingsvergaderinge, veur God. D'r zit er hier in het zoalke nog eene, die op het Evangelie heeft gestemd. Wie het es, weet ik niette.....”

Een gemoppel ging op in de zaal en iedereen keek de bankskens rond, maar d'r was niemand, die opstond of riep: dat zij ikke geweest. En Geuzeke klapte door, over den Heiland, die in oe leven komt, in oe herte vol smerte en verdriet, en dan moe de kieze: Jezus of de smerte, het leven of het verdriet.

Zoo hadden zij Geuzeke nog nooit hooren klappen. 't Was een van hulder parochie, die zoo sprak, in hulder toale en sproake en het was of in hulder herte het verlangen daalde, om hem toe te roepen: Ga deure, Geuzeke, ga deure!

Toen Geuzeke eindigde, was er geen eene meer, die juichen kost of roepen: Leve de geuzen! Ze zaten heel stillekens ter neere en peinsden...

Na afloop, in de keuken van de smedse, zaten Geuzeke en Sophie met Fonske en Prudence nog ne beetje na te klappen. De garde had beloofd nog ne momentje te komen, om dan met hulder te goaren het Evangelie te lezen. Zonder ne klopske wierd de deure geopend en trad er ne simpele boldereere de keuken binnen.

„Goejen oavond, Geuzeke, goejen oavond, allemaal!” zei hij.

„Wel Cyrielke! Zijde gij doar? Wat es er van oe dienste?” riep Geuzeke hem toe.

„Ik zij diene vierde!” zei hij. „Ik stond in het kotje, om ne rooje te stemmen, moar ik hoorde aldeure in mijn ooren, dienen domino bidden tot God. Toen kost ik niet anders..... en ik stemde het Evangelie.....”

XXIII Roep de parochie, Fonske!

Geuzeke stond op de zulle van de pastorije in de stad. In zijn herte vierde de leute op, van wege het schoone nieuws, dat hij meebracht.

Madamke van den domino deed de deur open. Zij zag er bleek en moe uit en Geuzeke verschoot van heur serieus wezen.

„Dag Geuzeke,” zei zij, „kom binnen! De domino zal content zijn oe te zien. Hij ligt ziek te bedde.”

Geuzeke verschoot nog meer, nam zijn klakke af en stamelde: „Ziek te bedde? Och, Heere toch! Dat es wreed, zulle! Kan ik hem zien?”

„Joa, kom moar mee! Moar ge moet hem niet vermoeien.”

Hij liep het madamke achterna, de smalle trappe op, den verloop over en het kamerke in. De domino lag er bleek, op het witte bedde en ne koortsgloed vlamde in zijn oogen. Zijn wezen bloosde op, toen hij Geuzeke gewaar wierd. Hij trok zijn hand onder het laken vandaan en fluisterde: „Geuzeke Drei, dat es schoone, datte gij komt. Zet oe! Wijveke, zet mij ne beetje recht-op, wilde?”

Madamke stak ne kopkussen onder zijn rugge en hoofde, lachte hem ne keer toe en trok de deur achter zich dicht.

Zij waren alleene. Geuzeke wilde klappen, maar kost niette. Hij keek aldeur den zieke aan.

„Hoe es het op Lapschure?” vroeg den diene.

„Goed!” antwoordde Geuzeke. „De kiezinge es..... gewonnen, domino, met vier zielkens. De drapeau hangt uit boven de smedse!”

(Wordt vervolgd.)

Cliché Rott. Lloyd

Geuzeke Drei

27)

Er lichtte iets op in de koortsige oogen van den zieke. Hij gaf Geuzeke zwijgend ne hand en hield die ferm omklemd en toen vertelde Geuzeke alles. 't Was of God Zelf hem de woordkens in het harte gaf. Aldeure hield hij de hand van den domino vast, die koud en werm wierd na elkander. Geuzeke eindigde zijn verhaal en werd heel serieus. 't Was of hij in ne verre wijdte iets zag aankomen, dat donker was en zwert, en eindelijk zei hij:

„Ik zij nu op het wegelke gekomen, domino. Het schoone geuzenleven es veurbij. Ik gevoel datte. Ik zij er wel ne keer angstig van. En nu datte gij ziek zijt en mij niet helpen kunt . . .”

„Ik heb oe nooit kunnen helpen, gij zijt aldeure uit mijn handen weggelepen. Wegloopen es zoo erg niet, als oe moar de goede kant uitloopt!”

Geuzeke antwoordde niette. Hij kost zijn oogen niet van den zieke afhouden, en peinsde: „Hoe zou ik oe ne keer ne plezierke kunnen doen? Gij hed zoo veel veur mij gebeden en mij nooit alleene loaten stoan . . .!”

Hij keek rond en zag de twee groote kaders, ¹⁾ die aan den muur hingen, den scheurkalender, het kleine kruiske met ne spreuke er op.

Op ne tafelke lag het Evangelie, het versleten boekske, dat hij zoo dikwijls in zijn leven in de handen van den domino had gezien. Hij nam het boekje op en vroeg:

„Mag ik ne keer?”

De zieke begreep en knikte. Hij zag, hoe de grove smedshanden de dunne blaadjes omsloegen, en hoe de oogen zochten . . .

Met ne beverige, hakkelende stemme, las Geuzeke Drei:
Zingt den Heere een nieuw lied, want Hij heeft
wonderen gedaan.
Zijn rechterhand, en de arm Zijner heiligheid heeft
heil gegeven . . .

De domino sloot de oogen en vouwde de handen. Door het open raam drongen de klokkeklanken van ne kerk-toren deur en dwers deur die klanken heen klonk de stemme van Geuzeke als ne gebed en danklied tot God.

¹⁾ schilderijen

Toen hij zweeg, lag de domino nog altoos met z'n oogen gesloten.

„Geuzeke,” zei hij fluisterend, „ik dank oe! Ik lag aldeure in mijn ziekte te peinzen: O, God, ik heb twintig jaar van mijn leven moeten bidden veur anderen en veur mij zelvrs; was er nu moar eene, die het veur mij ne keer wilde doen.”

Hij opende de oogen en ne traan blonk in zijn ooghaarkens, rolde over zijn bleek wezen, in ne plooike van het laken.

„Wat goade doen?” vroeg Sophie, toen Geuzeke, gelijk ne wervelwind, zijn velo in ne hoek smeed en regelrecht op het kiekenkot toeliep. 't Was of de kiekens het ge-waar wierden en van angst tegen het traliwerk op-vlogen.

„De domino es ziek, diene erme mensch! Sophie, zet de casserole op, ik goa oe ne kieken geven veur ne soepke!” „Gij zijt altoos zoo rap, Geuzeke! Zet oe eerst ne keer!” „Neen, eerst het kieken! Fonske, loop noar Mathildeke en hoal ne flaske Spoansche wijn, van de beste, zulle!” Sophie zweeg. Als heur Geuzeke het op zijn heupen kreeg . . .

Diene arme domino ziek! Ze had het aldeure gepeinsd. Manneke, gij steekt in geen goed vel, zulle! En nu . . . Zij liep de keuken in, trok het schapraai ¹⁾ open en keek ne keer naar wat er op de plankskens lag en aan de nagelkens hing. Ne hespe en bloende, ²⁾ vette keeze . . . Dat kost zij ne zieke toch niet geven. Als ze ne keer ne lochte eppeltaarte bakte! Dat was ne gedacht! Ze greep de blomme, de blekken telloore, ³⁾ de boter . . .

Toen Geuzeke binnenkwam met ne schoon gemaakt kieken, zette zij heel de taarte al in den oven. Hij zag het en lachte:

„Wijveke, ik zij rap, moar gij zijt nog rapper, zulle!”

Fonske kwam ook weerom en zette het flaske op tafel. Geuzeke keurde het, hield het tegen het licht, om te zien of er geen droes in zat.

„Fonske, mijn jonk, trek al vast oe Zondagsche veste oan en roep de parochie te goären tegen den avond, ten achte. Ne klokke hën wij niet, dan moede het moar zoo!”

„De parochie te goären roepen?” Fonske herhaalde het nog ne keer en trok in onbegrepenheid zijn schouder op. „Joa, onze parochie: Prudence, Cyrielke en de garde. Zeg, dat de domino zwoar ziek es, en dat zij komen moeten, hier in de keuken.”

„Wat wilde doen?” vroeg Sophie.

„Wel wijveke, verstoa de dat niette? Diene mensch hed twintig joarkens veur ons gebeden. 't Wordt tijd, dat wij het nu ne keer veur hem doen, zoe ik peinzen. Ne soepke alleene en ne eppelteerte es niet genogt. Fonske, loop heen. En zeg, dat ze komen moeten, vooral den garde moede goed de affaire op het herte drukken, want dat es ne parochiaan, die de in de goaten moet houden.” Hij liep de keuken uit en de smedse in. Hij zag Fonske, die zijn velo greep en de straat opreed.

„Dat hadde nooit gepeinsd, Fonske!” lachte hij, „datte nog ne keer het kosterke van oe voader zou worden. Klokken luiden op ne velo!”

Hij lachte hard op, maar werd seffens heel serieus.

Hij zag in gedachten weer het witte bedde en het bleeke wezen van den domino, die met ne vertrokken mond zei: „Ik heb twintig joarkens veur oe allen gebeden.”

„Och Heere, och Heere, vergeef mij!” zuchtte Geuzeke, achter zijn smedsblok, „en ik heb hem nooit ne brokske vleesch gebracht, loat stoan ne gebede tot God!”

(Wordt vervolgd.)

¹⁾ provisiekast ²⁾ harde worst ³⁾ bord

Maar Jezus zweeg.
Wat een lafaards zijn wij, menschen!
Wat een held is Jezus!
Wij elken dag tot den krijg bereid; opgezweept, schreeuwend om het hardst. Maar Jezus... vol ingehouden kracht zwijgt Hij. Hij offert Zichzelf, en behaalt de overwinning, door Zichzelf te geven.

Indrukken

HOOFDREDACTEUR

HAHA!

Om ons heeft Gods Zoon zoo nameloos geleden; om onzer zonden wil.

Maar ook door ons; door onze vijandschap, zich uitend in spot, hoon, smaad.

Het is goed, ook met dit lijden onzes Heeren in onze gedachten ons bezig te houden. Met het lijden, dat wij Jezus aandeden.

De beroemde Hans Memling heeft een Ecce Homo geschilderd, waarvan hier een fragment in reproductie geplaatst wordt. Joden en Romeinsche krijgsknechten schreeuwen om het hardst; maken gebaren van verguizing en verachting. Het „Kruist Hem!“ is niet van de lucht!

Maar Jezus zweeg.

„Toen Hij verdrukt werd... deed Hij Zijn mond niet open.“ Hij werd verdrukt, geplaagd, bespuwd. Men solde met Hem. Men lachte om Zijn leed. Zelfs de oversten beschimpten Hem.

En zij, die Hem voorbijgingen aan het kruis, lasterden Hem, schudden verwijtend hun hoofden, en riepen: „Haha! gij, die den tempel afbreekt en in drie dagen opbouwt, verlos uzelf en kom af van het kruis!“

De uitdrukking: „Haha!“ wordt in den Bijbel verscheidene malen gebruikt om den overmoed van ons, menschen, uit te beelden. De Psalmen spreken van sterke stieren, brullende leeuwen, blaffende en keffende honden, — alles om aan te duiden hoe wij, menschen, Jezus aanvallend omringden! „Zij sperrèn hun mond wijd open tegen Mij en zeggen: Haha, ons oog heeft het gezien; haha, wij hebben Hem verslonden.“ „Tegen den avond keeren zij weder; zij tieren als een hond, zwaarden zijn op hun lippen.“ Ja, de tong is een vuur; een wereld van ongerechtigheid; vol doodelijk venijn!

Haha — roepen de benauwers van Jezus, en zij lachen. Maar eens zal die Jezus, die aan het kruis zweeg, en ook nu nog zwijgt, Zijn „haha!“ laten hooren. Dan zal Hij lachen over het verderf van hen, die over Hem lachten en zich niet bekeerden; spotten met hun vrees, wanneer deze komt, komt als een verwoesting vol benauwdheid en angst! Want het oordeel zal, zegt de Schrift, niet alleen komen over hen, die goddelooze werken hebben gedaan, maar ook over al de harde woorden, die goddelooze zondaars gesproken hebben tegen Hem, die de liefde zelve was.

O, laat ons ootmoedig de knie buigen aan den voet van het kruis, onze groote schuld belijden, en... aanbidden.

Geuzeke Dree

28)

XXIV Het kiekensoepeke

Het sloeg krek acht uurkens, toen Prudence de deure binnenstapte en achter heur aan kwam Cyrielke.

Geuzeke had de stoelen al om de tafel gezet en gaf hulder ne plaatske.

„De wacht es nog op den garde,“ zei hij. „Goat het goed, Prudence?“

Het meiske, dat neffens Fonske zat, trok ne lipken op en zei:

„Moeder loat mij geen uurke met ruste, hé! Moar ik peins aldeure: courage Prudence, betrouw op God, zulle!“

Geuzeke knikte, keek op de klok en gromde:

„Woar de garde toch blijft? Hedde het hem goed gezeld, Fonske?“

„Joa, heel goed!“

Zij klaptén nog ne beetje over het weer, over den arbeid van Cyrielke en eindelijk zei Geuzeke:

„De garde komt zeker niet. Het es al kwartje na den achten! Wij zullen moar beginnen.“

Hij ging zitten, deed nog ne trekske aan zijn pijpke en zei:

„Ik bezocht van doage den domino en den diene.....“

Een gebons op de deure deed hem verschieten en ophouden.

354

„'t Zal de garde zijn,“ zei hij, „den diene komt aldeure met trommelant in oe huis! Fonske, doe de deure ne keere open!“

Fonske rees op en trok de deure open. 't Was de garde, die werkelijk op de zulle stond, en, met ne bezweet wezen van het harde loopen, naar binnen stapte.

„Ik zij loat,“ zei hij, „moar ik moest eerst mijn ronde loopen. Goejen avond allemoal!“ Hij salueerde en nam zijn mutse af, zette zich op ne leege stoel, die tusschen Geuzeke en Cyrielke stond.

„Goejen avond!“ zei Geuzeke weerom, „ik peinsde al, zoe de garde het Evangelie in de steek loaten?“

„Nee, zulle! Dat nooit. Es er wat oan 't hande, Geuzeke?“

„Luister. — Ik zei doar ne momentje geleden, dat de domino ziek es. Moar dat es de hoofdzoak niette. Ik meen, ik wilde eerst wat anders zeggen. We zijn nu met ons zessen hier, die het Evangelie hebben leeren kennen en liefhebben, ja, Prudence es doar ook bij, es het niet, mijn kind?“

Prudence knikte en Sophie lachte heur toe.

„Alzoo,“ vervolgde Geuzeke, „met ons zessen zijn wij, en nu had ik gepeinsd, woar op het dorp ne bolderclub es, en ne veloclub, ne fanfare, ne vogelpikgarde, ne koartsocieteit en nog wel tien andere societeiten, — zoe het onzen Lieven Heere bestelen zijn, als er ook niet ne Evangelieclub was? Wat peinsde gulder doarvan?“

Hij zweeg en keek de menschen aan. Zij knikten allen met den kop en de garde bromde ne toestemminge tusschen de tanden.

„Doar zijn wij dus over accoord,” zei Geuzeke, en kletste met zijn hand op tafel. „Moar ne club kan het niette zijn, want het Evangelie es geen amusement, hê? Het es ne geloof, het geloof van onzen lieven Heere Zelfers.”

„Joa,” zei Cyrielke, „dat es de waarheid. Het zoe ne congregatie ¹⁾ kunnen worden!”

„Neen,” zei Geuzeke, „ne parochie. Ne geuzenparochie van Lapschure!”

Het sloeg gelijk ne bommeke op tafel. Ze zaten allemaal met ne open mond, alsof zij wilden klappen en geen eenen had er de courage toe.

„Ne parochie,” zei Geuzeke nog ne keer. „Ne geuzenparochie! De domino hên wij al. Wij lappen ieder ne franksken in de week en huren bij Mathildeke de bolderboane. Dat es voorloopig onze kerke!”

„Moar ik zij ne garde en ik zij in gemeentedienst. Ik zal er niet oan mee kunnen doen, zulle . . .!”

Geuzeke sloeg met het vlek van zijn hand op tafel en zei: „Zie de wel? De garde brengt aldeure trommelant. Nog geen minuutje geleên hedde gezeid: Ik blijf het Evangelie trouw, en nu er sproake es van ne parochie stichten, nu neemde al de beenen!”

De garde trok zijn moustache op en peinsde na.

„Zie ne keer,” zei hij eindelijk, „het es alles woar, wat gij gezeid hed. En wat ik gezeid heb, es ook woar. En het es toch différent, ²⁾ hê? In mijn positie . . .”

„Loat de garde ne stille blijven,” zei Cyrielke. „Hij kan ons steunen met zijn liefde veur ons en met zijn cens. De garde kan twee frankskens betoalen. Zijn cens liggen toch iedere maand gereed op het gemeentehuis!”

„Dat es woar,” zei de garde; en ge kost zien, dat hij er van oplochte.

„Oangenomen,” zei Geuzeke. „Dat es dus in orde! En nu nommer twee. De zieke domino. Sophie heeft ne goed kiesensoepke getrokken veur hem en ne eppelteerte gebakken. En ik heb er ne flaske Spoansche wijn bij gedaan.”

„Das es schoone van hulder,” zei Cyrielke, „ik peinsde al, wat riekt dat goed, hier in de keuken!”

Hij snoof zijn neuzeke op en de garde deed van gelieke.

Sophie hief den deksel van de caserole en ze stonden op en keken ne keer in de pot.

„Het zal hem deugd doen!” zei Prudence, „wie goat het hem brengen?”

„Ne delegatie van onze parochie,” zei Geuzeke. „Ik had gepeinsd, Cyrielke en de garde.”

„Goat niet,” zei de garde. „Ik heb dienst.”

„Joa, dan zal ikke met oe meegoan, Cyrielke!”

Het wierd dus besloten, dat Cyrielke en Geuzeke de affaire den volgenden mergen zouden gaan brengen.

Sophie schonk ne tasse kaffee in en tracteerde op ne schijve koek en Geuzeke op ne goeje sigaar.

„Alzoo,” zei hij, „op het einde zullen we ne keer afspreken, wanneer de volgende parochievergaderinge zal plaats vinden. Es Moandag goed?”

„Ik zoe 't op Zondag doen,” zei Sophie. „We lezen dan ne kapittelke uit den Bijbel en moaken er ne dienste van.”

„Dat es ne gedacht!” riep Geuzeke. „Zondag met den tien, neen, wacht ne keer, 's avonds ten achten. Es dat goed?”

Allen vonden het best, stonden op en namen afscheid. Geuzeke zag hen verdwijnen in het donker van de stroate: Fonske, die Prudence naar huis brocht, de garde, die keersrecht als ne bessemsteede het pleintje overstak, en Cyrielke, die op zijn velo sprong.

Boven hulder allen zwertte de nacht. Geuzeke zag geen enkel sterreke lichten aan den hemel.

„Het es toch schoon weere,” peinsde hij en keek naar den kerktoren op, of hij de wijzers zou kunnen zien van het uurwerk.

„Gulder doar!” peinsde hij verder, „en wij hier! Gulder ne parochie onder den toren en wij ne parochie onder het smedsdak! Wie had dat kunnen peinzen?”

Toen liep hij zijn huizeke in. Sophie stond al gereed, om naar boven te gaan, stak de keerse aan.

„'t Was ne schoone avond,” zei zij, „moar wij hên het voornoamste vergeten, Geuzeke. Ik peinsde er ook te loat oan!”

„Watte?” vroeg hij angstig.

„Het bidden!” zei zij simpel.

„Neen,” zei hij, kopschuddend weerom, „ik had mij voorgenomen, dat ne keer met oe alleene te doen . . .”

(Wordt vervolgd.)

WIJ TREKKEN ER UIT...

1) Vennootschap zonder finantieel gewin.

2) Verschillend.

Als de dag voorbij is

KINDERBEDEN

Wat stijgt daar zoo blank, in den morgenschijn,
 Door het schemerend nevelgewemel? —
 't Zijn de zingende beden van kinderkens rein,
 Die rijzen wel recht naar den Hemel.

Wat fladdert zoo ros, in het manelicht,
 Uit dorre besneeuwde landen? —
 De beden van droeven, die 't aangezicht
 Verbergen in krampende handen.

O God, die der kinderen beden aanvaardt,
 Uit gevotuwene handjes gevlogen,
 Tot die droeven, die hopeloos weenen, naar de aard
 Zend een Engel, de liefste, uit den Hoogen!

Dat hij neme die beden om troost en vrêe
 Uit die handen, van smart verwrongen,
 En breng' hen, in ruil, uit den Hemel mee
 De vreugd, waar die kindren van zongen.

HÉLÈNE SWARTH

Geuzeke Drei

29)

Den volgenden mergen reden Geuzeke en Cyrielke te goaren op de stad aan. Geuzeke droeg de groote casserole aan den ijzeren hengsel en balanceerde deur de bochten en de hoeksken van de stad, gelijk ne artist, de veste op. Cyrielke met het flaske wijn in zijn vestezak, zoodat de hals er van met het roode lakske boven het

klepske uitkeek, hield ne mandeke in zijn erm, waarin de eppelteerte lag. En, omdat hij wist, dat de domino kinders had, kocht hij in ne winkelke nog ne zakske muntepastilles er bij.

Madamke deed de deur open, keek verwonderd op.

„Wie we doar hên?” zei ze.

„Dat es mijn kameroad,” zei Geuzeke en wees op Cyrielke, die de eppelteerte droeg. „Es de domine te spreken?”

„Joa zeker! Zet die casserole moar neere en ge weet den weg.”

„Die casserole goat mee,” zei hij en liep meteen de trappe op. Cyrielke hem achterna.

Zoo traden zij het kamerke binnen, waar de domino nog bleek van wezen, op het witte bedde lag.

„Meniere den domino,” zei Geuzeke, terwijl hij de groote ijzeren casserole op den vloer zette. „ik kom oe ne kiekensoepeke brengen en ne eppelteerte, met ne flaske wijn, namens onze parochie. Joa, de nieuwe parochie, zulle! Niet de ouwe, moar de geuzenparochie!”

De domino keek verwonderd op. Geuzeke ging zitten en vertelde. Een glimlach kroop om de bleeke lippen van den zieke, en Madamke, die in de open deure stond, keerde zich omme, met traankes in de oogen . . .

Geuzeke zat er zoo sterk en forsch, met Cyrielke nefens hem, die maar aldeure naar de spreuke keek, die op het kruisike aan den wand was gedrukt.

En midden tusschen die beiden, op den vloer, stond de casserole met het soepke, lag de eppelteerte in het biezen mandeke, stond het flaske rechtop.

Toen kost Madamke het niet meer uithouden. Zij liep de trappe af, heur huiskamer in, waar de twee kinders in hun overmoedig spel over het versleten tapijt tolden.

XXV De parochie van Lapschure

Sinds de dagen, dat de Duits de parochie van Lapschure was binnengetrokken, was het dorp nooit meer in zoo'n beroeringe geweest, als toen men hoorde, dat Geuzeke Drei in zijn keuken ne geuzenparochie had opgericht. Iedereen noemde het ne schande, 't was effectief ne revolutionnaire daad.

„Het es, of hij van ons schoone dorp ne stukske wil stelen!” zei de president van de bolderclub. „Ons dorp en de parochie zijn één. Die er ne tweede parochie, en dan nog wel van ne ander geloof, in wil oprichten, stoat gelijk met ne deugniet, die neffens onzen gemeenteroad er nog ne tweede wil bijkiezen. Dat hij ne geus was, wist ik, moar ne bolsjewiek er bij, had ik niet gepeinsd.” Voor den eersten keer sedert de verkiezinge, dierven de bolderclubleden elkander weer vrij en frank te bekennen, dat ze eerlijke kadees geweest waren en geen lafaards.

„Als wij den diene hadden gestemd, wel, ge kunt mij gelooven, hij zoe den burgemeester zelvvers uit zijn zetel gesmeten hên,” vervolgde de president. „Het es niet enkel den paster in zijn wezen sloan, het es ons!”

„En Cyrielke dan? Den diene es er ook bij!” riep ne stemme.

„Het es wreed, doar! Moar met zulke kadees bolder ik niet meer,” riep de president. „Ik trek er tusschen uit!”

„Wij smijten hulder er uit!” werd er geroepen.

„Joa, dat es ne gedacht! Smijt hulder er uit!”

Zoo kwam het, dat nog dienzelfden avond Geuzeke zijn royement kreeg als lid van de bolderclub.

Het deed Geuzeke's herte zeere, want hij bolderde geerne en hij had ne momentje ne verlengen, om noar

„Het Oud Jerusalem" te stappen, en die gasten ne keer zijn gedacht te zeggen. Maar Sophie kalmeerde hem. De paster nam zijn hoed niet meer af voor hem, liep hem, gelijk ne verken, veurbij. En het kosterke was zoo kopschuw geworden gelijk ne goudvisch. Maar daarover lachte Geuzeke, zulle! Enkel dat Mathildeke hem zelfs geen bonjourke meer gaf, ging hem aan het herte. Daar had hij regelrecht smerte van.

„Ik ken heur al twintig joarkens," zei hij tot Fonske, „en zij was vriendelijk tegen mij. En nu? Wat ne parochie toch kan meebrengen, hé?"

„Het werk loopt ook niet hard," zei Fonske. „Ze hoalen zelfs het gerepareerde niet af!"

Op dit oogenblik kwam de garde het gemeentehuis uit, liep het pleintje over, met ne portefeuille in zijn handen. Geuzeke liep op de deure toe, om hem ne goejen dag toe te roepen en ne klapske te maken, maar de garde keek justement den anderen kant uit en zag niette.

„Wel, als de mij nu!" gromde Geuzeke, en liep zoo rap zijn beenen het toelieten den garde achterna. Bij het poorteke van het Begijnhof haalde hij hem in, greep hem aan den erm en zei:

„Zeg blinde en dooverik, kunde niet ne keer stoppen, als ik oe zie?"

„Geuzeke!" zei de garde, „terwille van vrouwe en kinders, loat mij los. Het es mijn schuld niette, moar als ze mij zien met oe..."

Hij stond er zoo zielig in al zijn grootheid veur Geuzeke, dat deze laatste er compassie mee kreeg en heel te goâr vergat, om verwonderd te zijn...

„Het es goed," zei hij enkel, „trommelant hedde aldeure gebracht garde. Nu ook weer in mijn nieuwe parochie. Het goat oe goed, zulle!"

Hij keerde zich om en liep op de smedse terug, maar er lag ne groot verdriet in zijn oogen. Fonske verschoot ervan, dierf niets te zeggen en keek aldoor zijn vader aan, als den diene over zijn werk stond gebogen.

Diene avond, bij het Bijbellezen thuis, zei vader op eenen keer: „Ik zal hulder het verrood van Judas veurlezen!"

..... ik kom oe ne kizkensoepke brengen...."

„Neen, toch niet, ik peins, dat de verloocheninge van Petrus in den hof beter es!"

— — — — —
Toen den Zondagavond nadien Geuzeke aan tafel zat, om de tweede parochievergaderinge te houden in zijn keuken, zaten zij te vieren, want van Cyrielke was er ne commissie gekomen, dat hij deur zijn patroon op ne groot karwei was gezonden in het Fransche.

Geuzeke zei niette er over, ook niet over het feit, dat de garde afwezig was. Hij las ne kapittelke uit den Bijbel en bad: „Zegen de parochie, o Heere, en loat er nog velen komen tot het Evangelie!"

Toen vertelde hij het sermoen, dat hij dien mergen gehoord had in de kerke in de stad. Ne vremde domino had er gesproken over het woordeke van den Heere: „Smijt oe brood op het water; na vele dagen zult gij het weer vinden."

Prudence luisterde toe met open monde. 't Was alles zoo nieuw voor haar. Zij had heur arm om den hals van Fonske gesloagen en ook den diene luisterde wat zijn vader klapte. Sophie zat met heur armen over de borst gekruist en ne groot geluk schoot op uit heur ziele.

„Geuzeke," zei ze zoo recht uit het herte, „wat hên wij toch ne schoone parochie van God ontvangen. Zoo zouen wij ne joarke geleden niet gezeten hên op Zondagavond!"

„Joa, wijveke, het es zoo," glimlachte hij, „ik heb weer al te wijd ¹⁾ gekeken en ge moet oe oogen noar binnen leeren sloan."

— — — — —
„Het zal rap gedoan zijn met zijn parochie," spotte het kosterke. „Ik heb ne uurke geleden achter zijn blaffaturen gestaon, en hij zat er alleene met Sophie, zijn zeune en Prudence. De garde en Cyrielke zijn hem al gepiept. Het es alleen zoo komiek, dat de paster nog zoo onrustig es. Diene mensch ligt wel drei keer per dag veur het heiligenbeeld te bidden om bijstand en hulpe."

„Heel onze parochie stoat anders achter hem," zei de president. „Zoo angstig behoeft hij niette te zijn."

„Joa, en toch, kosterke, zei hij ne keer tegen mij, neem het van mij oan, als ne zot zijn verstand krijgt, es het oppassen geblazen. Goed uit oe oogen kijken, zulle!"

Mathildeke kost het niet goed kroppen, als er slecht over Geuzeke geklapt wierd en toch stond het heur ook niet aan, dat hij geen druppelke meer kwam pakken in „Het Oud Jerusalem."

„Hij komt hier ook niet meer," zei ze, „het es, of hij kopschuw es geworden."

„Zij content, Mathildeke, hij zoe hier alles bederven."

„Loop noar oe meetje!" ²⁾ lachte Mathildeke.

„Toch. Ne geus doet allerhand mirakels. Weet het nog van het witte keun? Joa, hé? Wel, doar hedde al ne bewijs. Ne geus eet patatten met den duvel."

„Hedde dat gezien?" lachte Mathildeke.

„Neen, merci! Moar mijn voader zoaliger had ne boekse, woar dat allemaal in stond," zei de koster ferm.

„Geuzeke es ne gezonde, ferme vent, kosterke!"

„Joa, dat es hij, moar hij es ook ne geus."

Hij liep het café uit, regelrecht op de kosterije aan. Bij ne hoekske zag hij Fonske loopen, die zijn lief thuis ging brengen. Het kosterke sloeg ne kruiske en zwierde meteen zijn deure binnen.

Daar zat Meerke Anna op hem te wachten, en in heur oogen vlemde ne groote koleere op en ne verdriet tegelijk.

(Wordt vervolgd.)

¹⁾ ver ²⁾ dooptante

Indrukken

HOOFDREDACTEUR

„Die zijn het, die van Mij getuigen“

Bijbelverspreiding is een heerlijk werk.

Ik had het voorrecht, 8 April aanwezig te zijn op de Westermarkt te Amsterdam, bij de opening van de bekende Bijbel-kiosk, op haar nieuwe standplaats voor dit jaar.

Het mooie gebouwtje, waar het Wereldboek in 75 talen geheel of gedeeltelijk verkrijgbaar is, heeft nu al een zestal jaren in de hoofdstad van ons land op verschillende plaatsen gestaan. Ook in Antwerpen en Brussel heeft de Bijbel-kiosk haar nuttig werk verricht gedurende de groote Wereldtentoonstellingen.

Alles bij elkaar genomen, zijn er van de Bijbel-kiosk uit ongeveer 37300 Bijbels en gedeelten van den Bijbel, en ongeveer 300000 Nieuw-Testamenten en boekjes met getuigenissen over de Heilige Schrift onder de menschen gebracht. Behalve dit zijn er vele goede woorden gesproken door hen, die in de Bijbelkiosk werkzaam waren. De trouwe arbeider, die in Amsterdam reeds jaren dit werk verricht, heeft vele treffende ervaringen gehad in zijn omgang met hen, die de Bijbelkiosk bezochten. Menschen met bezwaarde gewetens spraken zich uit, en kochten na enkele bemoedigende woorden een Bijbel. Een Israëliet, die eenige jaren geleden zich een Nieuw-Testament aanschafte, kwam dit jaar meedeelen, dat dit hem tot den Heiland Jezus Christus had gebracht. „Nu kan ik ook aan anderen van mijn volk vertellen,” zoo zei hij, „dat onze Messias reeds gekomen is.” Bij de opening van de kiosk op 8 April, werd gewezen op het groote belang van Bijbelverspreiding, niet het minst door de bekende Bijbelgenootschappen; werd ook gewezen op het gewicht van onderzoek der Schrift.

„Maar,” zoo werd terecht opgemerkt, „wat zou het baten, zoo wij den Bijbel lezen en onderzochten, als het ons niet ging om den Christus der Schriften!”

In de dagen van de omwandeling des Heeren op aarde

378

waren er Schriftgeleerden. Maar met al hun bekendheid van de Schriften, van het Oude-Testament, wilden ze niets weten van den Christus. „Gij onderzoekt de Schriften,” zei de Heere Jezus tot hen, „want gij meent in dezelve het eeuwige leven te hebben.” Zij vereerden de letter der Schrift, maar vraagden niet naar den geest der Schrift. Zij pleegden eigenlijk afgoderij met de Schriften. Hadden zij ze onderzocht om den Messias te leeren kennen, dan zouden zij gemerkt hebben, dat de Schriften getuigden van Jezus; dan zouden zij den Zoon des menschen hebben aangenomen, en begrepen, dat de Christus moest lijden en sterven en alzoo in Zijn heerlijkheid ingaan; dan zouden ze tot Hem gekomen zijn om van Hem het leven te ontvangen. Ook voor onzen tijd is deze gedachte van zoo veel belang. Bijbelwaardering is goed, maar Bijbelvereering deugt niet. Als wij den Bijbel tot een god maken, zoeken wij in de Schriften het leven in plaats van in Hem, van Wien de Schriften getuigen.

„De Schriften zijn het, die van Mij getuigen,” heeft Jezus gezegd. Daarom moeten we de Schriften verspreiden; hoogelijk waardeeren als van God gegeven; gebruiken om den vijand der zielen en de tegensprekers te verslaan met een: „Er staat geschreven.” Maar dit alles niet zonder het aan de menschen voor te houden, dat de Schriften gegeven zijn om te getuigen van Jezus. Het „Wereldboek” moet leiden tot den „Heiland der wereld.”

Wij zijn overtuigd, dat zij, die het Bijbelkioskwerk in Amsterdam ter hand hebben genomen en verrichten, de Schriften daárom onder de menschen brengen, dat dezen den eenigen Naam onder den hemel zouden leeren kennen; dien Naam, onder de menschen gegeven, door welken wij moeten zalig worden.

En wij zijn ook overtuigd, dat gij, mijn lezer of lezere, in den zegen op dit werk wilt deelen, door erin mede te helpen door uw gebed en gaven.

ÉÉNDAGSBLOEMEN

We weten, God, ons ééndagsbloemen,
Gij hebt een handbreed onzen tijd gesteld!
Wij bloeien in den morgen op, maar in den avond
Wordt onze plaats niet meer geteld.

We weten, God, ons ééndagsbloemen,
Maar geef, dat wij als ééndagsbloemen, staan
met onze zielen wijd naar U, met onze harten open
En 's avonds in Uw armen slapen gaan. —

BERENDIEN MEIJER-SCHUILING

Geuzeke Dree

30)

XXVI Het hemelvier valt

Het zonneke wermde over het land. Ge kost oe handen niet tegen den kerkmuur opleggen van de hitte, en de garde liep aldeure met de klakke op het achterhoofd geschoven, en het haakske van zijn tuniek stond open om den hals.

Mathildeke keek uit het venster, het pleintje op. Geuzeke stond veur zijn smedse en wreef zich het zweet van het wezen. Achter zich, in de donkere diepte van de deur, kost men het vier rood zien opplekken en vlemmen. Opeens liep hij regelrecht op „Het Oud Jerusalem” toe. Het kosterke verschoot er van, toen hij zoo plotseling Geuzeke de deure zag binnenstappen.

„Goejen mergen,” zei hij, „het es werm, hé?”

„Het es slecht werken, bij zoo'n wermte, Geuzeke!”

„D'r es geen werk,” zei Geuzeke weerom, „het vier brandt wel, moar d'r komt geen brokske ijzer in. D'r es geen werk meer op de parochie! Ze brengen alles noar de parochie van Deurne!”

Het kwam er rap uitgesmeten en hij keek het kosterke recht in de oogen.

„Het es oe eigen schuld,” zei hij, „met... oe parochie! Geuzeke,” vroeg hij na een momentje; „hoe groot es oe parochie al?”

„Vier menschen,” zei Geuzeke kalm weerom, „de garde es weggelopen veur zijn brood en Cyrielke hên ze rap het dorp uitgetransporteerd.”

De koster keek op over zooveel oprechtheid. In zijn herte mocht hij Geuzeke nog aldeure en d'r ging geen dag veurbij, dat hij niet ne „wees gegroetje” bad tot onze Lieve Vrouwe veur zijn bekeeringe.

„Wat doede met vier menschen?” vroeg hij, „Geuzeke, gij zijt ne dwoas!”

„Luister ne keer, kosterke. Gij vraagt mij, wat doede met vier menschen? Zeg mij ne keer: Wat doede gij met Jesuke? Dat es moar eenen Mensch geweest.”

Zij zwegen allen. In de verte daverde ne donderslag deur de licht, trilde ne rooje gloed over de wolken.

„Ik bid aldeure tot Jesuke,” zei het kosterke, „ook veur oe.”

Weer daverde ne slag dwers over de parochie heen. Het licht lag gelijk ne vier op den toren van de kerke en ne groote regenslag tjokte tegen de ruiten op.

„Het wordt serieus,” zei het kosterke, „zat ik nu moar thuis bij moeder de vrouwe. Zij es aldeure angstig veur het hemelvier.”

Hij voelde zich niet op zijn gemak, vooral niet nu, in de gebuurte van ne geus. Hij zag, hoe Mathildeke heel effen ne kruiske op heur herte sloeg.

Weer schoot het vier gelijk ne slangske deur de lucht, daverde ne slag over hulder kop. Mathildeke sloeg heur handen veur het wezen en riep ne heilige aan...

„Den diene zit!” zei Geuzeke, „het es in de gebuurte, zulle!...”

Maar verder klappen kost hij niet. Hij zag opeens ne rook, die boven de smedse hing, ne vierstraal, die dwers er door heen sloeg, regelrecht den regen in...

„De smedse stoat in brand!” riep Mathildeke. „Geuzeke, oe smedse brandt!...”

Dwers deur den regen, terwijl over zijn kop het weerlicht opnieuw oprostte in de lucht, rende Geuzeke op de smedse toe. Fonske stond al op het plaatske en Sophie keek van achter de keukenruiten met ne angstig wezen naar het spetende vier.

Van allen kant liep het volk te goären. De garde, de koster, de president van de bolderclub. Zij liepen regelrecht Geuzeke's huizeke binnen en smeten alles deur de vensters de straat op. Geuzeke zelf probeerde in de smedse door te dringen, maar de rook sloeg hem op de keele, brandde in zijn oogen. Hij hoorde het gebolder van de brandspuit op de kasseien van het pleintje, het geroep en getier van het mansvolk, dat leerkens tegen de muren zetten en al-maar-door stoelen en tafelkens uit de vensters smet.

Boven al dat lawijt uit, dat sessen van het water op de vlammen en het gekraak der balken, daverde de donder aldeure zijn slagen boven het dorp.

De paster was ook toegelopen, stond neffens Sophie, die schreiend in den regen stond.

„Wijveke,” zei hij, „courage, zulle! Courage! Als God klapt, moeten wij het hoofde bukken.”

Sophie antwoordde niet. Zij zag Fonske, die het kaske de straat op trok en Geuzeke, die met ne vertrokken

wezen nog ne keer probeerde, om de kiekens uit het kot te jagen.

„Het es wreed!” berstte zij uit, „o, God, waarom datte ook nog?”

De paster hoorde die woorden. Hij wilde ne antwoorde geven, maar toen hij de smerte in heur oogen zag, zweeg hij...

Met ne krakend lawijt viel het smedsdak omleeg; gensters vier vonkten op in de lucht. Uit de zwert gebrande vensters joegen de vlemmen.

„Het es gedoan,” zei de garde, „Geuzeke, alles es verloren.”

Hij zag er droevig uit en keek Geuzeke aan met ne compassie in de oogen. Hij peinsde aan dienen avond in de keuken, toen hij gezeid had: Ik blijf oe trouw, Geuzeke, oe en het Evangelie.

Tegen zijn herte in had hij Geuzeke alleen loaten stoan... „Geuzeke,” zei hij, „goa met Sophie noar mijn huis. Ik zal veur oe eigendomske zorg droagen!”

Geuzeke hoorde het niette. Hij liep op Sophie toe en legde zijn ermen om heur schokkende schouders. Het onweer trok af. Ne zonnestroalke speelde over het rookend gebalkte, over de waterplekken op den grond. Geuzeke zag den regen druipen van de meubelkens, die dwers over en deur elkander lagen. Hij zag de spetten vuil, die op het bedde kleefden, het spiegelglas, dat gebersten tusschen de potten en pannen lag. Hij kost het niet meer uithouden, en terwijl de tranen hem over het wezen liepen, schreide hij het uit:

„O, God, waarom moede Gij mijn geluk verwoesten, terwijl ik Oe toch zoo geerne zie?”

Iedereen wist het te vertellen in het dorp: Geuzeke zal de smedse niet meer kunnen opbouwen, want d'r was geen verzekeringe geweest.

„De societeit wilde niette verzekeren, omdat de smedse uit hout was opgetrokken,” zei Mathildeke, die het weten kost, want zij had ne broer, die in den stiel zat. „Het zal Geuzeke oan het herte goan,” zei de president van de bolderclub, „t was ne erfenisse van zijn voader en het es aldeure ne goeje smedse geweest.”

„De geuzen zullen hem helpen,” zei ne ander, „gelijk met de kiezinge. Ze zullen oan hulder propaganda peinzen. Hedde gehoord, dat Geuzeke God de schuld heeft gegeven van zijn ongeluk? Het es toch wreed, hé?”

„t Was hemelvier,” zei de president, „het es in ieder geval ne miraculeuse affaire, dat het hemelvier was...”

„Zijn geuzerije heeft hem geen geluk gebrocht,” peinsde Mathildeke hardop. „Gisteroavond heeft hij uren lang in het puin loopen zoeken noar zijn Boek, moar t was niet te vinden, het es ook verbrand. God loat toch Zijn eigen woardekens niet verbranden, zoe ik peinzen.”

„De paster moet ne keer met hem klappen,” zei de president. „Geuzeke es geene stommen mensch!”

De garde kwam „Het Oud Jerusalem” binnen en bracht het accijnsbriefke veur Mathildeke.

„Hedde nog iets over de brand gehoord?” vroeg Mathildeke hem.

„Geuzeke es met zijn familie bij Meerke Anna in huis,” zei hij alleen. „Joa. Het kan veranderen, hé! Meerke Anna had toch aldeure ne goed herte, zulle! En Geuzeke heeft Lowietje zaliger ten groave gedroagen...”

„En den bouw?” vroeg de president.

De garde schokte zijn schoer op, in een niet-weten. „Geuzeke heeft niette meer,” zei hij simpel, „niettes en Fonske es noar de stad, om aldoar werk te zoeken. Geuzeke zelvrs zit ziek in zijnen zetel.”

(Wordt vervolgd.)

Een goede moeder te zijn is een moeilijke maar wel de
 schoonste taak.
 Dat ze een slechte moeder is, is het ergste wat men van een
 vrouw kan zeggen. LUTHER

Geuzeke Dree

31)

XXVII Het Evangelie brandt niette

„Drink ne glazeke melk,” zei Meerke Anna, „of hedde
 liever kaffee?”

Geuzeke schudde het hoofde, keek het steegske in, waar
 de kinders speelden in het licht der zonne. Sophie schel-
 de patatten en moest aldeure de traankens uit heur
 oogen kuischen. Zij peinsde aan heur huizeke, de keu-
 ken, waar het kaske stond, met het Evangelie tusschen
 de taskens en het lepeldooske, het plaatske met het
 kiekenkot, het bankske, waarop grootvader had gezeten
 met den Bijbel op zijn knieën, grootvader, die de eerste
 geus was geweest op de parochie.

„Onze parochiekerke es weg,” zei Geuzeke opeens, „het
 huis van grootvader en voder, en het komt nooit
 weere.”

Sophie keek op. 't Waren de eerste woordekens, die
 Geuzeke sprak, sinds hij gisteravond in het puin was
 gaan zoeken naar het Evangelie en enkel maar ne ver-
 brand brokske had weergevonden, dat gelijk poeder in
 zijn handen was uiteen gevallen.

„Gij zult hier of doar wel cens krijgen, om te her-
 bouwen,” zei Meerke Anna, „oe noame es serieus be-
 kend in het rond. Goa ne keer noar den docteur of noar
 den notaris.”

„Neen,” antwoordde Geuzeke, „ik goa noar God!”

Meerke Anna keek op. In heur herte zat zoo ne stil
 hopeke, dat Geuzeke nog ne keer, gebroken deur smerte,
 noar de kerke zou loopen. Ge kost nooit weten. Heur
 Louwietje zaliger was ne keer ne verstokte vrijdenker
 geweest en toch, toen hij stierf . . .

„De paster zou het oe zeker bezorgen, Geuzeke! Het es
 ne goeje mensch, zulle! En God zal oe vriendelijk gezind
 worden.”

Geuzeke zag Meerke Anna aan en ook Sophie, die nu
 gereed was met patatten schellen.

„Neen, dat heb ik niet van doen,” zei hij. „God es een
 en al vriendelijkheid veur mij.”

„En Hij smeeet het hemelvier op oe neere,” berste Meer-
 ke Anna uit, „noemde dat vriendelijk zijn?”

Justement wilde Geuzeke zijn woordekens bevestigen,
 toen ne automobiël stopte veur het huizeke. Allen
 keken deur het venster, om te zien, wat er doende was.
 Ne heere, met het kraagske van zijn pardessus ¹⁾ hoog
 opgetrokken om zijn kinne, stapte er uit, liep op de
 deure toe.

„Wie of dat wel mag zijn?” vroeg Meerke Anna „'t Lijkt
 wel ne docteur!”

De deure ging open . . .

Met ne roep van vreugde sprong Geuzeke recht uit zijn
 zetel.

„Dag meniere den domino,” zei hij, „gij hier! Het es te
 schoone om waar te zijn. Zet oe! Zet oe! Hoe goaet het
 oe? Wat ziede er nog slecht uit!”

„Ik zij ook nog niet beter, Geuzeke, moar ik heb het
 nieuws gehoord, en ik peinsde subiet aan oe verdriet.
 Ik zij opgestoan, om noar oe te komen zien . . .”

¹⁾ overjas

Hij kuchte, trok zijn jas open, gaf Sophie ne hand en
 ging zitten. Hij zag er bleeker uit dan ooit te voren en
 't was, of er ne koortsvier achter zijn oogen brandde.
 Hij keek Geuzeke en Sophie aan, als wilde hij diep in
 hulder ziele lezen.

„Het es ne groot ongeluk, Geuzeke! Ik verschoot er
 van, als ik het hoorde. Ik zag oe al, in mijn gepeins, bij
 het vlemmende vier stoan, met ne vroage oan God op
 oe herte!”

„Dat hedde goed gepeinsd,” zei Sophie, „en dan moede
 Hem lief hên . . .” Zij liet het hoofd op tafel zinken
 en schreide gelijk ne kind.

Geuzeke klopte heur op de rugge en lag gebogen over
 heur hoofde heen.

„Niet schreien,” zei hij, „courage Sophie! Ik heb doar
 heel den mergen zitten schreien met droge oogskens,
 moar ik heb aldeure geprobeerd, om God te blijven
 zien.”

„De domino zal wel veur cens zorgen,” zei Meerke
 Anna, en gaf heur ne glazeke water te drinken. „Ge
 ziet, diene heere es al gekomen, om met oe te klappen.
 Ze heeft toch zoo ne verdriet, hé! Alles verbrand. Het
 Evangelie ook.”

Anna smeeet het er uit, als een beschuldiging: het Evan-
 gelie ook!

De domino bemerkte dat wel en zei: „Het Evangelie
 brandt niette, vrouwke, het es eeuwig!”

„Joa,” zei Geuzeke, „dat es woar, dat heb ik gevoeld,
 dezen mergen! 't Was of God Zelfers den Boek open
 in mijn herte legde, en de kapittekens oplas. Het es
 zoo schoone, God te hooren klappen in oe ziele.”

Ne glans vlemde op in zijn oogen en de domino zag,
 hoe zij opkeken naar het kruiske, dat boven de schouwe
 hing.

„Meniere den domino,” vervolgde hij, d'r stond aldeure
 nog zoo'n geuzen smedse tusschen God en mij.”

De domino hoestte weer, lang en hevige. Geuzeke zag ne
 rood bloske op zijn wangen.

„Meerke Anna, hedde dat glazeke melk nog?” vroeg
 Geuzeke.

De domino weerde af, greep in zijn zak en haalde er ne
 boekske uit. Het was ne oud Bijbelke met streepkens,
 roode en zwerte inkt onder de woordekens en hier en
 daar waren de hoekskens gescheurd.

„Geuzeke,” zei hij, „ik heb het aldeure gebruikt in mijn
 leven. Het es niet groot, ge kunt het in oe zak steken
 en op oe herte droagen. Ik zij zoo content, ¹⁾ dat ik oe
 gezien heb. Willen wij nog ne keer bidden te goären?”

Zij knielden allen rond de tafel, tusschen de stoelen
 en den emmer met patatten. Meerke Anna vergat de
 geuzerije en met Josephke neffens zich, knielde ook zij
 en sloot de oogen. De domino stortte zijn herte uit veur
 God, totdat hij van het hoesten niet meer klappen kost,
 toen vervolgde Geuzeke, zoo op slag: „Joa, Heere, al-
 leene met Oe willen wij deur het leven goan. De smedse
 was zoo schoone, o Heere, moar d'r zat aldeure zoo'n
 heilig kapelleke van voder op zeune in, zoo ne Bijbel,
 die op ne kaske lag! Oe Koninkrijk es niet van deze
 wereld en ook niet van Lapschure of van de stad, moar
 het es in onze herten en zielen gebouwd, op den brand
 van ons leven . . .”

Tranen schoten in zijn oogen en in zijn stemme, die niet
 meer verder kost bidden. Men hoorde enkel nog het
 tikken van ne klokke en de stemme van Sophie, die
 bad: „Onze Vader, die in den hemelen zijt, Oe konink-
 rijk kome . . . Oe wil geschiede . . .”

(Wordt vervolgd)

¹⁾ blij

Er zijn mensen in de wereld, die de gave bezitten overal vreugde te vinden.

Blijdschap uit geloof geboren is, omdat zij uit de diepte ontspringt, altijd frisch.
E. SNELLEN

Geuzeke Drei

32)

Geuzeke zette den domino in den auto en ging zelvvers neffens hem zitten. „Ik zal oe thuis brengen,” zei hij, „gij zijt te ziek, om alleene te voyageeren. Oe madamme zoe kwoad op Geuzeke zijn, als ik oe zoo alleene liet goan.”

Op de parochie zagen zij den auto over het pleintje zwenken, recht langs het zwert geblakerde plekske van de verbrande smedse, regelrecht den Steenweg op, naar de stad toe.

„Ziede wel,” zei de president, „de domino es er al en hij neemt Geuzeke mee noar de stad. Hij zal de cens wel krijgen, om te bouwen. Pas op, wat ik oe zeg! Den diene wordt nog ne rijke kadee. De geuzen hèn het op Lapschure voorzien.”

„Het es wreed,” zei het kosterke, „als dat moar geen gevoar meebrenge veur Meerke Anna, zoo ne politieke geus in heur huizeke! Dat erme wijveke heeft zes kinders... Ik moet er den paster toch ne keer over klappen, zulle!”

Hij liep op de kerke toe. 't Was er koel en ne beetje duister, als de zoo direct uit de zonne binnenstapte. Het roode lampke brandde boven het altaar, en het beeldeke van Onze Lieve Vrouwe plekte wit op, in ne straalke van de zonne. Hij hief het hoofde op en zag de schoone pilaren oprijzen in de hoogte, te goären vloeien in het koepelke van het dak.

„Heere,” mompelde hij, „ik verstoa er mij niet oan, dat er menschen zijn, die Oe hier niet willen dienen. Het es hier zoo hooge en zoo koel en het es er veilig ook, want d'r zit ne nieuwe bleksemstange op den toren, tegen het hemelvier!”

Hij schudde zijn kop, greep den vierstok en stak de keerskens aan.

XXVIII Ne wonderlijk gebeuren

Dienzelfden avond had er ne wonderlijk gebeuren plaats op Lapschure.

Terwijl heel de familie in de keuken van Meerke Anna aan tafel zat en Fonske over de stad klapte en zijn zoeken naar werk, kwam opeens de garde binnengestapt.

Geuzeke verschoot. Hij peinsde aan vroeger, toen de garde aldeure trommelant in zijn huizeke bracht...

„Es er wat?” vroeg hij.

„Ik zeg: goejen avond! Goeje appetijt, zulle!”

Hij nam zijn mutse af en zette zich op ne stoel, die Prudence veur zijn voeten schoof.

„Es er wat?” vroeg Geuzeke nog ne keer.

De garde schoof ne beetje heen en weer op zijn zetel en Geuzeke peinsde subiet: Wat doede vrend? Mijn kop er af, als de weer niet het een of ander trommelant bij oe draagt!

„Kom er moar mee veur de pinne!” riep hij. „Ik luister!”

„Kijk,” zei de garde, terwijl hij zijn lichaam ne beetje voorover boog en de handen op zijn knieën zette, „ik heb zoo ne gedacht in mijnen kop en dat moet er uit. Ik heb aldeure ne goeje positie op de parochie gehad en de menschen lieten nog al ne keer ne frankske in mijn vingers zakken, als er ne beetje trommelant was met de

kinders of de geburen, hé? Wel, om kort te zijn, ik heb nogal ne vette spoarpot. Het gedacht is nu, om er ne huizeke van te bouwen. Als de nu cens van doen heb veur de smedse!... Verstoa de mij, Geuzeke?”

Hij trok zijn vieze spleetogskens op en zijn halve moustache ne slagske de hoogte in. Meerke Anna, die de heele affaire had aangehoord, zat gelijk ne postuurke zoo stijf van geslagenheid en keek om beurten Sophie en Geuzeke aan. Geuzeke van zijnen kant nam ne slokske kaffee, wreef met de rugge van zijn hand den mond af en zei:

„Merci, garde! Ge kunt ne huizeke bouwen en ne smedse er bij, veur mijn part, moar ik trek er niet meer in. Ik goa nog liever noar het fabriek!”

't Was er uit en Geuzeke Drei verschoot er zelvvers van. „Noar de stad? Noar het fabriek?” vroeg de garde. „Het es toch niet woar, zeker? Wie zal er dan hier op de parochie het Evangelie brengen?”

„Zegde gj datte? Gij zijt zelvvers er uit weggelopen! En gj hadt mij zoo plechtig beloofd...”

Geuzeke wierd nog kwaad, als hij er aan peinsde en sloeg met zijn vuiste op tafel.

De garde zei niette weerom, keek naar het lampke, dat boven de tafel hing en waaromme ne mugske danste.

„Ik zij van oe weggelopen,” zei hij na een momentje, „moar niette van God. Het es mogelijk, dat ik nog ne keer begraven zal worden met ne kruisken op den wagen en ne paster, die het wierookvat zwengelt over mijn graveke, moar peins dan: de garde zijn herte was ne Evangelieherthe en al diene santeboetiek om hem heene moest hij over zijn hout loaten goan, omdat hij de garde van Lapschure was. Uit mijn hert es al het ouwe weg!”

„Uit mijn herte ook,” zei Geuzeke, „het es er deur God Zelvvers uitgebrand.”

„Dan hooren wij te goären,” zei de garde en gaf Geuzeke ne hand, dwers over de tafel heene.

Meerke Anna zat nog aldeure, gelijk ne postuurke zoo stijf, in heur zetel. Heur herte klopte en ne angstige leefde in heur oogen.

„Dat had ik nooit gepeinsd, zulle!” zuchtte zij... „Als den paster zoo ne historie ter oore komt... hier, in mijn keuken...”

(Wordt vervolgd)

„langs het zwert geblakerde plekske van de verbrande smedse...”

Geuzeke Drei

33)

De eene zei, dat Geuzeke het geld van den domino had gekregen en ne andere wist, dat het van den notaris was, maar iedereen was het er over eens, dat Geuzeke geld had.

„En goed cent ook, Mathildeke!” zei de koster, „want d'r es ne bouwer uit de stad overgekomen, om de berekening te moaken! En zoo'n heere komt niet veur ne poar frankskens, in ne automobiel de parochie op! Toen de nieuwe sacristije gebouwd wierd, heeft het hoopkens geld gekost. D'r stonden iedereen dag drei automobielen op het kerkplein.

„Kijk, Mathildeke,” vervolgde hij, „ik verstoat den paster niette in deze historie. Hij kan wijn in bloed veranderen, hij kan met ne messe oe ziele regelrecht den hemel indroagen, hij kan oe ne absolutie geven met ne simpel kruiske, en waarom kan hij die geuzerije nu niet de parochie uitsmijten? Ik heb niette tegen Geuzeke, als ne mensch, verre van doar, het es ne vrije Vloamink, gelijk ik ook zij, moar zijn geloof es verkeerd. Dat geloof moest de paster ne keer met ne misseke uit dienen gast zijn herte bannen.”

Mathildeke knikte met den kop. Zij was niet sterk in geloofsaffaires, en tegen ne kosterke kost zij heel te goar niet op.

„Gij verstoat dat niette, Mathildeke,” klapte hij voors, „doar hedde nu weer die cens van Geuzeke! Kunde gij, als ne goeje Christenvrouwe, duzend frankskens krijgen veur oe affaire? Neen! Kan ik duzend frankskens krijgen voor ne stukske patattenland? Neen! En den diene...? Subiet zulle!”

„Het zal van de geuzen zijn!” zei het wijveke.

„Goed, loat het van de geuzen zijn. Ik klap over ons' menschen. Die geven geen knop oan ne arme sukkeleere. Ik zal oe wat vertellen, moar zwijgen, zulle! Ik had ne maandeke geleden ne nieuw zwert costume van doen, veur de kerkedienst, hé! Ik peinsde zoo: ik zal den paster om ne lappeke vroagen. Weette gij, wat den diene dierf te zeggen? „Kosterke,” zei hij, „ge moet ne keer ne drupelke minder drinken en ne biechte meer doen, dan zal onze Lieve Heere oe goed gedenken in ne costumeke.” Joa, dat heeft hij gezeid!”

„Het es wreed,” zei Mathildeke, „gij drinkt pourtant toch christelijk, zulle!”

De koster schudde zijn hoofde in compassie ¹⁾ met zichzelf en liep toen weer het kerkpleintje op.

Daar stond de president van de bolderclub naar den overkant te kijken, waar de bouwer met Geuzeke tusschen de puinhoopkens stond te raisonneren.

„Het zit er weer oan, hé!” riep hij het kosterke toe en wreef met zijn duimken over zijn wijsvinger. „Enfin, het es ne geluk veur Geuzeke, zulle! Ne sloeber es het nooit geweest. Hij was aldeure ne ordentelijk Lapschureka!” „Die geuzen helpen elkander toch wreed, hé? Zoo ne domino mag dan geen paster zijn, de cens zitten er toch!”

„De domino? De geuzen? Die hèn geen luisken om dood te doen! Als ze hulder domino geen soepken brengen of ne mandeke brood, crepeert hij van den honger, dienen duts!”

„Moar die cens,” hakkelde de koster, „die..... zijn..... toch van hulder?”

De boldereere zette zijn beenen wijd uit op de kasseien, stak zijn duimen tusschen zijn oksels en keek den koster

regelrecht in het wezen. Daarna zei hij, terwijl hij op ieder woordeke den nadruk legde:

„Die — cens — zijn — van — den — garde — Zoo, nu weet oe het!”

Het kosterke kost geen asem halen van het verschieten. Hij zag de huizekens dobbelt van den slag op zijn herte.

„De — garde?” hakkelde hij..... „dienen — viezen — spleetoo? Die mij met nieuwjoar geen frankske drinkgeld wil geven? Och, Heere, och Heere toch..... En den diene geeft ne geus ne heel huizeke cadeau.....?”

„Met ne smedse er bij,” verbeterde de bolderpresident.

„Met ne smedse er bij!” herhaalde het kosterke. „Joa, het es het eigendommeke van den garde en Geuzeke huurt het van hem, hé! Het es zoo simpel, gelijk bonjour.”

Het kosterke bekwam ne beetje, kreeg zijn gedachten weerom, en liep zonder nog ne woordeke te klappen, de kerke in.

De paster stond in de sacristije zijn stoel ¹⁾ aan te doen veur de hoogmesse, en keek op, toen zijn kosterke, gelijk ne zathoofd, de deure binnenwaggelde.

„Meniere den paster,” zei hij, „meniere den paster, hou de toafel vast, zulle, anders sloat het verschieten in oe beenen, houd oe vast, zulle! Houd oe vast... de garde... de garde...”

„Zwijg,” riep de paster, „zwijg zeg ik oe! Gij doet ne mensch verschieten met oe zotte kuren! Goa uit mijn ooggen. Na de hoogmesse zal ik oe ne kapittelke lezen, vriend!”

Hij keerde zich om en liep de kerke in. Het kosterke zakte op ne stoel neer, Hij sloeg ne kruiske op zijn herte en mokkelde in zich zelvvers:

„Het es wreed! Zoo ne stiel! Als de leute hed, es het niet goed, en als de verschiet, zeggen ze, datte ne zathoofd zijt! Moar al krijgen op de parochie nog twintig geuzen van twintig gardes ieder twintig huizekens cadeau, dan zal de paster het van mij niet te weten komen!”

Hij trok zijn zwerte plastron ²⁾ recht om zijn colleke ³⁾ en liep de kerke in, met het koperen geldbakske in zijn handen en iedereen keer, als ne geloovige er zijn stoelkenscens insmeet, peinsde hij aan den garde en den geus... die cens hadden... cens... al deure cens...

(Wordt vervolgd.)

¹⁾ priesterkleed ²⁾ das ³⁾ boordje

Voor de Zieken

In het Johannes-evangelie zijn vele woorden des Heeren bewaard, die beginnen met: Ik ben. Jezus noemt Zichzelf het licht der wereld, het brood des levens, de weg, de waarheid en het leven, de wijnstok, enz. Hij ziet hoe alles op aarde eigenlijk heenwijst naar iets hoogers, naar een hogere vervulling. Alles op aarde wil iets zijn, wat het eigenlijk niet volkomen zijn kan, maar wat in Hem volkomen vervuld is, wat in Hem zijn bestemming bereikt heeft.

Zou' het zoo ook niet zijn met het lijden, met de pijn, die Hij volkomen voelde en droeg, opdat ook door Zijn gedragen lijden uw lijden zijn bestemming bereiken zou?

Als we geen geestelijke menschen worden, zegt Jonker ergens, dan gaan we verloren.

Volkomen waar: verloren; we raken weg, we raken ons zelf kwijt, want we zijn God kwijt. We vermaterialiseeren. Zou soms niet ziekte 'n tijd zijn, waarin God ons zulk een schoone gelegenheid geeft om een geestelijk mensch te worden?

Een gelegenheid, die we mogen gebruiken, om ons door Hem te doen veranderen?

¹⁾ medelijden

Geuzeke Dree

34)

XXIX Steek de drapeau uit!

Geuzeke en Fonske zaten iederen dag op den bouw. 't Was schoon zomerweer en het werkvolk werkte rap. De garde kwam wel twee keer per dag ne kijkske nemen. „Het wordt ne kloeke bouw,” zei hij tot Geuzeke, „het zal onzen tijd wel uitdienen. De paster heeft wel gezeid: garde, het es ne misdoad van oe, zoo ne geuzenhuis te loaten bouwen, moar ik heb hem gezeid: „Meniere den paster, luister ne keer, ne smedse es geen geuzenhuis, het es ne smedse. En ten tweede, d'r zit geen centiem van de kerke bij!

„En de burgemeester klapte nog ne beetje anders. Den diene dierf te zeggen: garde, woar hedde al die cens gehaald? Ik wist niet, datte zoo ne kapitalist woart! Ik heb hem toen mijn gedacht gezeid en goed ook, zulle!” Hij lachte, en ne traanke van leute liep uit zijn spleet-oogskens. „Meerke Anna heeft ook al ruzie met den paster, hoorde ik.”

„Joa,” zei Geuzeke, „zij heeft hem gezeid, dat het Evangelie zeker niet slechter es dan zijn geloof! En het es in ieder geval van Jesuke, heeft ze hem gezeid.”

Zoo stonden ze tegoären, dag aan dag, te klappen tus-schen de steenen en de balken.

Maar het schoonste was gestermergen op den bouw gepasseerd, toen de drapeau wierd uitgestoken, omdat het dakske gereed was. Toen had het werkvolk hulder druppelke verlangd.

„Goed,” had Geuzeke gezeid, „dat es hulder goed recht. Wij goan noar „Het Oud Jerusalem.””

Tien mannekens hadden toen voor den toog gestaan. En Geuzeke was op ne stoel gesprongen en had geklapt over ne huizeke in den hemel, dat heel veel kamer-kens had en Jesuke was er heen gegoan, om ne ploatske te zoeken veur al degenen, die Hem liefhadden. 't Was schoone geweest, zulle! O, zoo schoone.

Zoo tegen Allerheiligen kwam het huizeke gereed en Geuzeke trok met Sophie en Fonske de wonink van Meerke Anna uit en de nieuwe smedse binnen.

Hij had de drapeau uitgestoken en boven de deure ne krone gevlochten van sperretakken. In de keuken stond ne nieuw kaske en Geuzeke legde er zijn Bijbel op en zei: „Wijveke, dat es de ploatsse, zulle! Ge moet hem aldeure kunnen zien en pakken, als oe herte er trek in heeft.”

Sophie stak het vier in de stove aan en zette den waterketel op. Fonske klopte nog ne paar nagelkens in den muur, veur ne spiegelke en ne vogelpikplankske.

Zoo ne uurke nadien, kwam Prudence met Meerke Anna het huizeke binnenstappen. Prudence droeg ne schoone begoniapot in heur handen, eene met wel honderd blommekens er aan.

„Op oe geluk, zulle!” zei zij, „zet hem moar op het vensterbankske.”

Sophie kost heur oogen niet van zoo'n schoone blomme afhouden, vergat er heur kaffeewater deure, zoodat Geuzeke riep: „Hé, wijveke, peins oan oe woater! Diene ketel stoat te schuifelen gelijk ne zotterik.”

Justement wilde hij opstaan, om zelvrs den ketel te grijpen, toen de garde met ne tweede begoniapot binnen-viel.

„Goejen oavond,” zei hij, „ik heb gemeend, oe op dezen

„Wel pieperlapapke . . .”

dag... wat? Hedde er al een? En ook ne rooje? Dat es komiek, zulle!”

„Het es niette,” riep Geuzeke, „ne bloemist moet ook leven, zulle! En Sophie ziet blom-men zoo geerne!”

Het wierd ne schoone avond in de nieuwe keuken. Na de kaffee zong Geuzeke ne Evangelievooiske en las ne kapittelke uit den Boek. Meerke Anna kost heur herte niet bedwingen en d'r lag vraagske na vraagske op heur ziele en Geuzeke probeerde al deure het antwoorde te vinden in zijnen Boek.

„Ik zoe het ook wel weten,” zei hij dan, „moar het es toch beter, datte gij het hoort in de woordkens van den Heiland. Ik kan het alleene nog zoo rap niet vinden, verstoat de mij, de domino es er veel rapper in!”

„Het es toch spijtig, dat den diene nog ziek es,” zei Sophie. „Als hij nu dit huizeke ne keer kost zien!

„Fonske, doe ne keer open. D'r wordt oan de deure geklopt!”

Fonske trok de deur open en Mathildeke gluurde om het hoekske.

„Es er geen belet?” vroeg zij. „Neen? Ik kom oe geluk wenschen, Geuzeke en Sophie ook, zulle! En ik heb ne cadeau veur oe!”

Zij trok het papier los van ne groote bloempot . . .

„Wel, pieperlapapke,” riep Geuzeke, „weer ne begonia! Eene veur Sophie, eene veur Fonske en eene veur mij! Merci, Mathildeke. Het es schoone, datte gij oan ons gedacht hed.”

„Mijn zuster stoat achter den toog,” zei zij, „en ik kost dat gedacht niet kwijt worden, dat ik oe ne keer . . . ne blommeke . . . moest geven. Gij hed aldeure zoo schoone geklapt in het café! Es dat nu de Bijbel, Geuzeke?”

Toen de klokke twaalf uurkens sloeg, sloot Geuzeke de deur van zijn huizeke. Sophie zat neffens de stove en Fonske zette de drei begonia's in de koelte van het schotelhuis.

Geuzeke stond op zijn pantoffels in het midden van de keuken en zei:

„Wijveke, het es gelijk ne Poaschdag in mijn leven! Wat ne dag! Wat ne dag!”

„Het es bijkans Allerheiligen,” zei Sophie, „gij zijt geen beetje verkeerd!”

„Neen, het es gelijk ne Poaschdag in mijn leven! Ik zeg het goed. Peins ne keer! In de oude smedse kost ik met al mijn werken en redenaties geen zes menschen te goären houden. Ze liepen fintoal onder mijn handen weg. En nu, het es, of alles nieuwt es geworden. Meerke Anna, de garde, Mathildeke . . . Ze loopen zoo het Evangelie binnen. En ge doet er niet oan! Ge doet er niet oan! Ge kunt enkel oe deure open doen en zeggen: zet oe, en luister, wat Jesuke heeft gezeid.”

(Wordt vervolgd)

Geuzeke Drei

XXX Ruzie in de bolderclub

35)

De bolderclub had ruzie. En groote ruzie ook! De president zei: „Hij komt er niet in!” En de boldereers zeiden: „Het es ne groot onrecht! Hij moèt er weer in.” Tenslotte zei de president: „Als dan de meerderheid er veur es, mag ik mij er niet tegen verzetten.” En daar de meerderheid er veure was, ging er ne deputatie naar de smedse, om Geuzeke te verzoeken, ne keer op de vergaderinge te willen komen, van de „Zelveren Bolderschijve,” die op dat momentje gehouden werd. „Dat goat niette,” zei Geuzeke en schudde het hoofde. „Ge moet ons geen kwoad herte toedragen,” zei de woordvoerder van de delegatie. „Dat es veurbij, zulle! Wij woaren met de kizinge allemoal ne beetje zot!” „Joa,” lachte Geuzeke, „en ik was de grootste! Moar gelijk gulder zegt, dat es veurbij. Als ik niet meer bolderen wil en kan, dan es datte, omdat ik ne Evangelie-manneke zij!” „Hèn die ne andere sport?” vroeg de boldereer. „Joa,” zei Geuzeke oprecht, „en ne schoone zulle! Zie de diene Boek? De diene moet ik oavond oan oavond bestudeeren. Tijd veur bolderen heb ik niet meer.” De deputatie keek den Boek aan. En ze vonden het ne groote. Zij hadden nooit gepeinsd, dat het Evangelie zoo groot was! Ze meenden, dat het enkel bestond uit ne paar woardekens van onzen lieven Heere. „En moede dat allemoal leeren?” vroeg er eene. „Dat es ne difficiël geloof, zulle!” „Heel mijn geloof zat in zoo'n catechismeke,” zei de andere, „en ik kost het nog niet leeren.” Hij lachte en stak ne cigarette aan en zei: „Alzoo, Geuzeke, komde of komde niet? Ne bolderschijve heeft geen geloof, of ik hem smijt of de gij, es geliek. Goa mee, en klap ne keer met de kameroaden.” Geuzeke Drei peinsde na. Hij bolderde zoo geerne. Hij had het al gedaan, toen hij ne jonk van ne jaarke of tiene was, zoo op de straat met ne paar wielkens. In het kaske van de club hingen en stonden wel twintig prijskens, die hij op het concours had gewonnen . . . Hij keek Sophie aan, maar die zat met heur hoofde over ne stopkouske gebogen . . . „Nee,” zei Geuzeke beslist, „ik doe het niette. Ik heb oavond oan oavond God al bestolen met dat bolderen! 't Wordt tijd, dat ik nu mijn Bijbel serieus goa lezen.” De deputatie schudde de stoere koppen en de woordvoerder probeerde nog ne keer hem te overtuigen van hulder goed herte. „Joa,” zei Geuzeke, „ik weet het, het es allemoal woar, moar luister ne keer. Ik doe het niette. Ik heb nog te veel te studeeren. Watte? Nu, luister! Zeg mij ne keer, Jefke, hoeveel kinders heeft Maria, oe lieve Vrouwe, gehad?” De aangesprokene verschoot, en antwoordde: „Wel, eene natuurlijk, onze lieve Heere!” „Wie zegt datte?” „Wel, de paster, Geuzeke!” „Goed, luister! Maria heeft nog vier zeunen gehad na onzen lieven Heere!” „Dat es niet woar!” riep de boldereer uit. „Wie zegt datte?” „Kijk, deze Boek es het Boek van God. Sinte Mattheüs zegt in kapittelke 13 van zijn evangelie, dat de broeders van Jezus waren: Jakobus, Joses, Simon en Judas. Het stoat er zwert op wit.”

De twee boldereers zaten gelijk geslagen. Geuzeke keek hulder aan met ne triomfke in zijn oogen. „Dat bestudeer ikke! En nog veel meer, zulle! Deze Boek es ne miroakel, doar!”

De deputatie kwam weerom in „het Oud-Jerusalem” . . . „Oef, wat es het hier werm!” zei de woordvoerder. „Of Geuzeke komt? Nee! Hij studeert. Hij heeft geen tijd meer veur bolderen. Hij studeert veur paster, geuzen-paster, wel te verstaan.” „Het es toch nie woar?” riepen allen tegelijk. „Toch! Zóó ne groote Boek ligt op zijn toafel. Doar stoan alle miroakels van onzen Lieven Heere in. Ik zij er koud van geworden. De rillingen loopen over mijn rugge.” „Klap voors!” riep ne stemme. „Klap voors!” „Wel,” vervolgde de woordvoerder, „Geuzeke studeert veur paster, zulle! Mathildeke, wijveke, zeg mij ne keer: Hoeveel kinders heeft onze lieve Vrouwe gehad?” „Wel, eene natuurlijk! Onze lieve Heere.” „Nee, het waren er vijf. vijf., en eene ervan was nog ne Judas ook! Geuzeke heeft mij den Boek loaten zien. Het stoat er in, zwert op wit.” „Dat es niet woar!” riep de president, „Onze Lieve Vrouwe es. es.” Maar het was plotseling ne fel geklap in het café. De eene zei, dat hij aldeure wel gepeinsd had, dat Geuzeke nog ne keer ne paster zou worden, en ne ander zei, dat heel de deputatie stond te liegen. Het wierd zoo ne groot lawijd, dat de garde ne keer om ne hoekske kwam kijken. De president wierd hem gewaar en riep: „Hé, garde! Kom ne keer hier! Zeg ne keer, es dat woar, dat Geuzeke ne paster wordt? Bij zijn geloof?” „Hij blijft ne smed,” zei de garde, „ne paster worden kan niette.” „Hij heeft mij zelveers gezeid, dat het zoo es,” zei de woordvoerder van de deputatie. „Ik heb diene studieboek gezien.” „Het zal het Evangelie wezen,” zei de garde, „de Bijbel!” „Stoat doar in, dat onze Lieve Vrouwe vijf kinders heeft gehad?” vroeg de boldereer. De garde verschoot. Dat wist hij niet, zulle! Dat zoe hij Geuzeke ne keer vragen. Eer er ne minuutje verder was, kost de garde zijn eigen stemme niet meer verstaan van het lawijd. Buiten op straat stonden er ne paar te klappen over de geuzen en hulder Boek, over Maria en over Jezuke, Die nog vier broers had gehad. De koster hoorde het, aan de overkante, toen hij de deure van de kosterije op het nachtslot deed, en verstond er hem niet aan, dat de bolderclub zoo opeens, midden op de straat, over onze Lieve Vrouwe stond te klappen. De garde stond er ook bij en. als de diene er bij stond. Hij zette zijn klakke op en liep het pleintje over op „het Oud Jerusalem” toe. De president van de bolderclub wierd hem gewaar, onder het licht van de lanterne en riep: „Kosterke, kom ne keer hier! Gij komt als geroepen. Zeg ne keer! Zijde gij sterk in oe geloof?” „Ik zij ne kosterke, dat zegt genogt, hé?” „Goed. Hoeveel kinders heeft onze Lieve Vrouwe gehad?” „Wel, eene natuurlijk,” zei hij, na ne momentje. „Hoordet?” zei de president, „eene! De koster zegt het en de diene goat heel den dag met het geloof omme, gelijk ne stiel. De diene weet het, zulle!”

(Wordt vervolgd.)

Geuzeke Drei

36)

XXXI De paster komt op bezoek

Iedereen vond het wreed van Geuzeke, om dat van onze Lieve Vrouwe te zeggen. Zelfs de paster verschoot er van. En de diene was niet rap van zijn apropos te brengen! Hij liet den president van de bolderclub op de pastorie komen en vroeg hem, regelrecht op het herte af, wat er in „het Oud Jerusalem” was voorgevallen, en wat Geuzeke Drei geklapt had. „Dat es in zijn huizeke gebeurd,” zei de president, „dat heb ik niet gehoord. De deputatie zal het beter weten.....”

„Deputatie..... deputatie..... gulder hed geen spetteke courage in het lijf. Tegen den koster zegde, dat de geus het oe zelvvers gezeid heeft, en nu heeft hij het weer tegen de deputatie gezegd. Kazakdraaiers, ¹⁾ dat zijde gulder allemoal! Eerst den geus er uit smijten, dan hem weerom hoalen, eerst hem candidoat stellen veur de kiezinge, dan hem in de moore loaten steken! En met zulke Parochianen moet ik tegen den duvel vechten en zijn trabanten! Het es wreed, zulle! Het es wreed!” De president dief geen wordeke meer te zeggen, zat op zijn stoel, met de beenen wijd uit en zijn mutse draaide gelijk ne meulenske tusschen zijn vingers, zoo nerveus was hij.

De paster liep heen en weere achter zijn tafel en vervolgde: „Dan es de courage van den geus mij liever, zulle! Hij vecht veur ne slecht gedacht, dat es waar, moar hij vecht courageus tegen hulder allemoal. Nog ne keer! Heeft hij dat gezeid, of niet? Over onze Lieve Vrouwe?”

„Menier den paster, geloof mij..... de deputatie alleene heeft hem gesproken. Het kosterke heeft het mis verstaan, dat ik het zelvvers gehoord zoe hèn!”

„Zet oe mutse op,” zei de paster. „en goa mee!” „Ikke?”

„Joa, met mij. Wij goan noar den geus.”

Geuzeke zag hen te goären de smedse binnenstappen, den paster voorop en den president ne paske of twee achter zich aan.

„D'r es wat om 't hande,” peinsde hij, „de paster es nog nooit zoo ferm de smedse binnengelopen. Zijn oogen staan vuil ²⁾ in zijn kop, zulle!”

„Goejen mergen!” zei hij, en zette zijn veurhamer in den hoek. „Komde de nieuwe smedse ne keer bekijken, meniere de paster? Dat es schoone van oe! Het ziet er goed uit, hé? En het werk marcheert ook nog al. Het es ne slechte tijd, hé, moar ik heb geen kloagen, zulle!”

De paster had Geuzeke nog nooit zoo lange in één asem hooren klappen en was er finaal deur overvallen en aleer hij er erg in had, stond hij al veur het nieuwe smedsvier, dat op ne singuliere wijze wierd aangeblazen.

„Volgens ne Amerikoansche uitvindinge,” zei Geuzeke, „ge hed er geen spetteke vuilgheid van.”

„Het es schoone,” zei de paster, „en proper ook.”

Hij hoestte ne keer, schraapte zijn keele en begost toen: „Geuzeke, ik wilde oe ne keer spreken over... over...”

„Dat kan,” zei Geuzeke rap. „Zijde ne sleutel kwijt? Of es er ne slot mankementig? Wat zegde? Over het geloof?”

¹⁾ de huij naar den wind hangen

²⁾ kwaad

... Komde de nieuwe smedse ne keer bekijken, meniere de paster? ...

Geuzeke Drei wierd heel serieus en zei:

„Dan zullen wij in de keuken goan, meniere den paster, het es er gerieflijk en werm.”

Hij liep vooruit en Sophie, die in het schotelhuis de patatten stond te schellen, verschoot er danig van, toen zij de zwerte soutane van den paster zag, die achter Geuzeke aan, de keuken binnenstapte.

„Zet oe!” zei Geuzeke, „en gij ook, Gust! Hier es ne tweede zetel, zulle!”

Zij zaten nu gedreien om de tafel. Vlak veur den paster hing ne schoone spreuke aan den muur.

„Die in den Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven,” (Joh. 3 : 36a.) stond er op gedrukt, zwert op ne groene fond, en daar neffens hing ne tweede: „Onderzoekt de Schriften,” (Joh. 5 : 39.) las de paster.

Hij schartte al zijn courage te goären en zei: „Geuzeke, es het waar, datte gij gezeid hed, gesteravond, dat onze Lieve Vrouwe vijf kinders heeft gehad?”

„Joa,” zei Geuzeke, „het stoat in den Bijbel, in het Woord van God.”

„Dat es ne godslasteringe, Geuzeke! Ge moet dat anders lezen, zulle..... Gij moet mijn parochianen niet ne zotheid leeren!”

„Zwijg ne keer,” zei Geuzeke en stond op.

Hij liep op het kaske toe en lei zijn Bijbel op tafel. Zijn handen lagen gevouwen op den Boek en ne groote liefde vlemde in zijn donkere oogen.

„Meniere den paster,” zei hij, „durfde gij zeggen, dat er in dezen Boek ne zotheid stoat? Ne godslasteringe? In het Woord van God? Dat es wreed, zulle! Gij tert ¹⁾ mij op het herte, joa, dat doede gij.”

Een traan blonk in zijn oogen. De paster ontroerde er van. Zoo had hij nog nooit een parochiaan zien zitten, in ne simpele keuken, met de grove smedshanden over het Evangelie gevouwen.

Hij was ook ne Vloamink, ne ferme boerenzeune, die courageus gesteden had aan den IJzer en daar ne Engelsche of Duitsche Evangelieman had zien sterven met den Bijbel in de bloedbespette handen..... En als priester had hij aldeure het hoofde gebogen over zooveel liefde veur het Woordeke van God.....

(Wordt vervolgd)

¹⁾ trapt

Geuzeke Drei

37)

„Geuzeke,” zei de paster, „ik respecteer oe courage, oe liefde, moar mijn priesterherte schreit over oe goede bedoelingen, die geen weerde hên veur God.”

Toen ontwaakte er iets in Geuzeke.

’t Was, of hij opeens den Heiland zag staan en Hem hoorde zeggen:

„Die den Zoon ongehoorzaam is, die zal het leven niet zien.” (Joh. 3 : 36b.)

Ne sidderinge trilde deur zijn herte. Hij lei zijn hand op den erm van den paster en zei: „Meniere den paster, gij hed gelijk. Goeje bedoelingen hên geen weerde veur God. Ne gebroken herte alleene es van doen. Met oe strijen over het geloof, helpt ook niette. De wordekens van God gebruiken, om elkander ne keer ferm om de ooren te kloppen, es ne groote zonde, veur ne smed gelijk veur ne priester. Moar ge moet de wordekens loaten klappen tot oe herte. Doe dat ne keer, trek oe soutane uit en goa ne keer in oe simpel hemde veur het kruiske van Jezus stoan! Of onze Lieve Vrouwe ééne Zeune heeft gehad of ne half dozijnke, het es geliek, zulle! Moar het es niet geliek, hoe de gij over onzen Heiland peinst en over oe zonde.”

„De geuzen hên ne boekengeloof,” zei de paster. „Ze zuigen de letterkens uit en spuwen elkander dat speeksel in het wezen.”

„Joa,” zei Geuzeke ferm, „dat doen de slechte geuzen. Moar ne Evangeliemanneke doet gelijk onze Lieve Heere. Hij breekt het brood des Levens en eet het. En dan blijven er aldeure nog genogt korfkens brood over veur ne gebuur.”

De paster rees op, de president deed van gelieke.

De diene verstond er hem niet aan, dat de paster niet fermer van leer was getrokken tegen Geuzeke Drei. Hij had ne dispuut verwacht, met ne paar forsche vuistkloppen op de tafel.

„Geuzeke,” zei de paster, „met oe klappen helpt niette. Ik zal veur oe ziele bidden, ne weest gegroeteke en ne onze Vaderke. Courage hedde. Doar zijde ne struiske Vloamink veur. Moar doar es alles mee gezaid, zulle!” Geuzeke glimlachte. Hij zag den paster regelrecht in zijn wezen en zei: „Ik zal ook bidden veur oe. Ik kan het moar slecht, zulle! Het herte klapt niet zoo rap, als ne mond, hé? Moar het klapt wermer, dat es woar.”

Hij zag den paster de straat oversteken en keek hem na. In zijn herte schoot een groot gevoel van onmacht, ne onvoldaanheid over heel dat geklap in de keuken.

„Ne stomme smed zijde en blijfde,” peinsde Geuzeke over zichzelf. „Doar hadde ne schoone occasie gehad, om den paster ne keer het Evangelie uit te leggen en ge klapt enkel oe eigen gedacht! Ge moet nog veel leeren, Geuzeke, veel, zulle!”

Hij liep terug tot aan het blok in de smedse en greep den veurhamer in de forsche handen. Het slag rustte op den ijzeren blok en de steel lag dik en zwaar tusschen zijn vingers.

„Och Heere,” bad hij zoo simpel weg in zijn herte. „Als ik oe Evangelie verkeerd gezaid heb tegen den paster, wil hem dan op Oe eigen blok leggen.....”

XXXII Het Bloed op zijn herte

Geuzeke weet het nog goed.

’t Was op ne Zondag, ne weekske nadat de paster bij hem op bezoek was geweest. Zij zaten ten avond in de keuken: Sophie, Fonske en Prudence, Meerke Anna en

de garde, die veur den eersten keer zijn vrouwe had meegebracht.

Geuzeke las ne kapittelke in het Evangelie van Mattheüs. Het was de gelijkenis van het mosterdzaad en Geuzeke was juist gearriveerd aan ne nieuwe historie; over Jezus, Die den storm stilt. Toen er op de deure wierd geklopt.

Het was ’t jonk van den facteur, ¹⁾ die met ne dépêche in de hand de keuken binnenstapte.

„Van vader,” zei hij, „ne telegrammeke!”

Geuzeke verbleekte. Ne telegrammeke? Dat had hij in heel zijn leven nog nooit gehad.

„Kost het wat?” vroeg hij.

„Neen,” zei het jonk, „het es al betaald. Goejen oavond!”

Hij liep de deure weer uit. Geuzeke draaide het papierke omme, zocht de openinge.....

„Ge moet het zegel verbreken!” zei de garde, „ja, dat vierkantje. Dan valt het van zelvrs open.”

Geuzeke trok het zegel los, vouwde het blaadje open en las.

Alle oogen keken hem aan en Sophie probeerde over zijn schoer de wordekens te lezen.....

„De domino es heel slecht,” zei hij, „en wenscht mij te spreken.....”

’t Was doodstil in de keuken. Gij hoorde alleen den wind, die door de schouwe trok..... en in de verte den kerketoren, die negen uurkens sloeg.

Geuzeke legde zijn brillen neer op den Boek en zei:

„Fonske, pak mijn velo uit de smedse! Sophie, hoal ne keer mijn pardessus, wijveke!”

„Ik goa mee met oe!” zei Fonske.

„Neen,” antwoordde Geuzeke, „loat mij alleene gaan... De weg es wijd, moar dat es goed op dit moment.

Fonske, lees gij onderhand dat kapittelke hier uit...”

Hij trok zijn pardessus aan, riep allen ne goejen oavond toe en liep het plaatske op. ’t Was koud en ne ferme wind joeg hem in het wezen. Hij sprong op zijn zaal en reed de straat op. Het was ne donkere nacht. Geen sterreke pinkelde boven zijn hoofde en op den Steenweg loeide de wind deur het getek der kastanjeboomeh, die eenzaam en kaal achter elkander stonden.

(Wordt vervolgd)

¹⁾ postbode

EEN NIEUWE HOOGLEERAAR EEN NIEUW GELUID

Een belangrijke gebeurtenis aan een Universiteit is de zetelwisseling van den hoogleeraar in de inwendige geneeskunde. Wanneer deze dignitaris in de kracht van zijn jaren zijn nieuw ambt aanvangt, heeft hij kans, een groot deel van zijn a.s. collega's-hoogleeraren nog wel eens van geneeskundigen raad te kunnen dienen. Geen wonder, dat een dusdanig persoon met bijzondere belangstelling zoowel door Graecus en Neerlandicus, als door den filosoof en den historicus wordt aangekeken. Zijn eerste optreden beteekent in zekeren zin reeds hierom een evenement. Boven dit plaatselijk belang stijgt het geluid uit, dat van zijn kathedre tot de laboratoria der geleerden en in de werkkamers der artsen en opvoedkundigen doordringt. Dezer dagen hield Prof. Dr C. D. de Langen te Utrecht zijn openingsrede. Gelukkig bleek het een helder, frisch geluid te zijn, zóó klaar en bezonnen, dat wij onzen lezers deze bijzondere klanken niet willen onthouden.

Wie is Prof De Langen?

Ons antwoord is: een geleerde van internationale betekenis, die reeds een eervolle loopbaan achter zich heeft, en nu in Utrecht de kroon op zijn werk hoopt te zetten.

Geuzeke Drei

38)

Het es gelijk twintig joarkens geleën, peinsde Geuzeke, toen grootvader stierf in het hospitaal... Toen had hij ook gereden dwers tegen den storm in, rap gereden, want hij had grootvader aldeure zoo geerne gezien... En toch was hij toen te laat gekomen. „Het es al gedoan,” had het maseurke *) gezeid, in den corridor.

Nu nog, na twintig joarkens, moest Geuzeke er aan penzen, was het, of zijn herte weer den schok voelde van die wordekens: „Het es al gedoan.”

En nu de domino! Diene arme duts...!

Waarom moest ne paster het zoo rijk hên? Hij, zonder vrouwe en kinders, en ne domino in het schoone Vloanderen, zoo erm? Verleden Zondagmergen na de kerke, had hij nog ne geuzinneke hooren zeggen, zoo en passant: „Geloof mij, het es de teringe... Zoo ne mensch kost er niet van leven met ne vrouwe en ne poar schoapen van kinders.”

Het zweet perelde op zijn wezen van het rappe rijden. Hij avanceerde niette van den wind. In zijn herte zat ne gebedeke tot God, om hem niet te laat te doen komen...

„niet te laat, o Heere... Loat madamke niet zeggen: „Geuzeke, het es al gedoan...” Och, Heere, neen...!

Met dubbelde kracht tertte hij zijn pedalen neer, schoot de eerste straat van de stad deur. Het fletse licht van ne lanteern plekte over de kasseien. Het licht van zijn velolanteerne danste er over heen.

Met ne moe gevoel in zijn beenen, hield hij stil veur den geuzentempel. Hij haalde ne keer diep asem en wreef het zweet van zijn wezen.

Toen, met ne angstige courage, schelde hij aan de deure...

Hij stond in het kleine salonke en achter de deur hoorde hij ne kinderstemmeke, dat tot ne vremde zei: „Tante, es onze Lieve Heer al bij voaderke?”

Toen kwam madamke binnen. Zij zag er bleek uit en heur wezen was gezwollen. Zij gaf Geuzeke ne hand en hij hoorde heur zeggen:

„Het es schoone, dat ge gekomen zijt, en zoo rap. De domino vraagt aldeure noar oe. Geuzeke, trek oe pardessus uit en goa mee noar boven.”

Met ne kloppend herte liep Geuzeke de trappe op, veur madamke uit.

Hij zag de deur van het kamerke en trok die open. Bleek, gelijk ne doode, lag de domino in het bedde en heel groot lagen de oogen in de donkere kassen. Een glimlach trok om zijn mond.

„Geuzeke,” fluisterde hij, „Geuzeke, zijde... doar?”

Zijn hand schoof over het laken, had geen force meer, om zich op te heffen.

Geuzeke Drei lei zijn grove smedshand op de magere vingers en zei:

„Joa, ik zij rap gekomen, domino! Ik zij content, dat... ik... dat... niet te loat zij...”

De dominé knikte, keek zijn vrouwe aan, die neffens het bedde stond, met den neusdoek in heur handen geklemd...

„Het goot hard, Geuzeke,” fluisterde de dominé, „het wegelke loopt onder mijn voeten weg... 't Was ne schoon Vloamsch wegelke, Geuzeke, en... ik kost volop zoad smijten op het land, dat er om heene lag. Twintig

joarkens lang. En nu komt God, om het zakske van mijn schoer te nemen...”

Hij zweeg, snakte naar adem en keek met holle oogen naar den muur...

Madamke liet hem een weinig drinken.

Eindelijk keek hij weer Geuzeke aan en deze hoorde hem fluisteren:

„Geuzeke, ik heb Vloanderen zoo lief in het herte. Het es, of ik de Vloamsche zeunen al hoor zingen in het Paradijs. Joa, Geuzeke, ze stoan er... te zingen voor den troon van het Lam...”

De stervende greep de hand van Geuzeke en de andere zocht die van zijn vrouwe...

„Bidden... Geuzeke...” zuchtte hij, „ik heb twintig joarkens gebeden veur oe en veur Vloanderen, gij... woart... ne harde... ge liep al deure... uit mijn handen weg... bidden... veur mij... Geuzeke... veur mij... ne keer veur mij...”

Geuzeke knielde en madamke ook. Zoo lagen zij ieder aan ne kant van het bedde en hielden ieder ne hand van den stervende vast.

Geuzeke voelde zijn herte gelijk breken in zijn borst. Hij sloeg de oogen op naar het kruiske, dat aan den muur hing en waarop de spreuke stond: „Jezus alleen.”

„Ja, Heere,” zoo bad hij, „Jezus alleene, ook veur den domino. Hij es aldeure Oe wegelke gegoan en nu komt hij op de zulle van Oe deure. O, God, en Gij zult hem het zaaizakske van de schoeren nemen. Hij heeft het leeggestort over Vloanderenland en overal ruischt de terwe van Oe Evangelie al in den wind... En nu komt hij zelf erm tot Oe, o God... Het bloed van Oe Zeune ligt op zijn herte...”

Geuzeke kost niet meer. Hij liet het hoofd op de lakens zakken en zweeg, bad stillekens in zijn herte voors tot God in den hemel, Die als het ware, regelrecht veur zijn oogen stond. Hij voelde een schok door den stervende goan en keek op.

De oogen van den dominé braken reeds.

Nog eenmaal hief hij moeizaam het hoofd op en keek om beurten Madamke aan en Geuzeke, die nog aldeure zijn handen vasthielden.

„De poorte goat wijd open,” fluisterde hij.

Langzaam zakte het hoofd weerom in de kussens...

Een vriendelijke glans trok over de bleeke wangen...

Een groote rust daalde in de diepliggende oogen...

De vingers ontglipten aan de hand van Geuzeke Drei. Hij zag, hoe Madamke heur oogen ten hemel sloeg...

„Goa mee, madamke, God heeft het bloed op zijn herte gezien...”

(Wordt vervolgd.)

... zoo lagen zij ieder aan ne kant...

1) nonnetje

Geuzeke Drei

39)

XXXIII Het „Nieuw Jerusalem” stak zijn kruiskeerskens op

Boven de smedse woei de drapeau halfstoks. Iedereen had het in de gazette gelezen, dat de geuzenpaster uit de stad gestorven was en ze vonden het schoone van Geuzeke, dat hij veur dienen mensch de drapeau uitstak. „De domino mocht Geuzeke geerne,” zei Mathildeke, „Geuzeke es bij zijn sterfbedde geweest, hé? Hij heeft hem nog loaten roepen.”

„Joa, met ne telegrammeke,” zei de president van de bolderclub, die met de leden in vergaderinge zat.....

Hij zweeg, keek opeens heel serieus, terwijl hij zijn hand in de lucht stak. „Moar doar peins ik oan watte,” zei hij. „Dat ik doar niet eerder oan gedacht heb!”

„Wat? Woarvoor?” riep men door elkander.

„Wel, ik peinsde aldeure, waarom moet Geuzeke bij dat sterfbedde komen, zoo heel te goâr uit Lapschure! In de stad zijn er toch geuzen genogt. Moar nu goat mij ne gedacht op. Geuzeke leert veur paster, hé? Gij, Jefke, hebt hem zien studeeren in den Boek? Joa? Nu luister, de paster zal Geuzeke gezegend hên tot zijn opvolger.” Het sloeg in, gelijk ne bommeke. Diene president was toch ne rappe kadee, zulle, om zoo'n affaire regelrecht te bepeinzen! Dat ze daar zelvrs niet aan gedacht hadden!

„Nu verstoa ik, waarom de drapeu uit de smedse hangt,” riep ne boerenknecht. „D'r steekt meer achter dan vriendschap!”

„Dan zal hij goan verhuizen,” zei ne ander, „en zal Fonske wel de smedse overnemen.”

Zij klaptent allemaal wild door elkander. En het eene pinteke na het andere wierd gedronken op den geuzenpaster zaliger en den nieuwen geuzenpaster, Geuzeke van Lapschure.

Het geuzeke was vergeten en de paster zaliger ook en niemand peinsde nog aan de drapeau, die stond te fleepen in den wind, boven op de smedse, in de grauwe winterlocht.

Daar stond Geuzeke buiten, in de deur.

't Was hem te werm in de keuken. Hij wilde de wijde locht zien, de sterrekens, die gelijk kruiskens op het zwert van den avond lagen.

Hij peinsde aldoor aan dat vooiske:

„Boven de starren, daar zal het eens lichten.....”

Dat had hij zoo dikwijls hooren zingen, door het koor in de kerke, boven op het okzaal, ¹⁾ als het orgel er zijn heldere klanken en zijn basstemmen doorheen smeedt.

Boven de starren..... daar was nu de domino. Daar zongen de Vlaamsche geuzen hulder vooiskens veur den troon van het Lam. Hij kost er haast niet aan peinzen, zoo schoone was het.

Aan de overkante, uit „het Oud Jerusalem,” klotste hem het lawijd van schorre stemmen tegen.

Die arme dutsen wisten niet, wat er boven die starren stond, in den zwerten nacht. Die dronken hulder pinteke en sloegen hulder vloeken weg in „het Oud Jerusalem.” En boven hulder kôp, boven de starrekens, stak het Nieuw Jerusalem zijn kruiskeerskens op.

Daar op de bolderbaan had de domino twee keer geklapt over het Nieuw Jerusalem. In de verkiezinge..... De domino... en nu was hij dood, lag op het bedde in het

¹⁾ gaanderij

kleine kamerke met ne schreiend madamke op de knieën er neffens. Nu kost er niemand meer klappen in de kerke, op de bolderbaane over Jesuke en Zijn heil. Het was toch wreed!

Hij liep hoofdschuddend zijn huizeke weer in. Sophie lag al op het bedde, en enkel ne keerske brandde nog in de keuken.

Het licht danste op den muur, lag breed uit over het kaske, waar de tassen stonden en den Boek.

Geuzeke zag den Boek liggen, in het gelig licht der keerse. 't Was, of er ne steen van zijn herte viel, of zijn oogen klaar wakker schoten en heel zijn keuken in het daglicht vlemde. Hij nam den Boek in zijn handen, stak hem hoog boven zijn hoofde uit, gelijk hij ne keer gedaan had op de bolderbaan.....

„Ne domino kunnen ze in ne graveke steken, moar oe niette, zulle! Oe niette! Gij blijft aldeure bij ons.....!”

Hij zette de keersepanne op tafel en met den kop in de handen gebogen, las hij kapittelke na kapittelke, totdat de keerse was weggebrand.

In het donker schoof hij de trappe op, zijn slaapkamer in. Het licht van de sterren plekte door de ruiten. Buiten op straat was alles stil en ook in „het Oud Jerusalem” waren de lampkens gedooft. Alleen de garde liep in zijn zwertblauwen mantel het pleintje over, de Begijnpoorte in. In de poorte zelvrs bleef hij staan, keek met zijn gebogen kop de zwerte locht in, regelrecht naar de sterrekens, die strek op de donkerte stonden te vlemmen.

„Zoe de garde ook oan den domino peinzen?” vroeg Geuzeke zich af. „Ik heb hem nooit anders gekend, alsdat hij omleeg keek, en nu kijken zijn spleetogskens omhooge.....”

D'r was geen begrafenis van den domino in de stad.

„Ze brengen hem noar Holland,” zei Geuzeke tot Sophie. „Ik vind het niet schoone, dat ze hem uit Vloanderen weghalen. Nu kunnen wij nooit ne keer oan zijn graveke stoan..... Ik zou er ne hekske om gesmeed hên, met ne schoon kruis aan den eenen kant en ne Boek oan den anderen; ik had dat al in mijn gedacht, hé!”

„Ze kunnen dat in het Hollandsche ook doen,” zei Sophie.

„Joa, dat es waar, moar ik zou het met mijn herte gesmeed hên, wijveke, met mijn herte.”

Hij schudde het hoofd en liep naar buiten. De klok sloeg drei uurkens.

„Zij zijn de grenzen gepasseerd,” peinsde Geuzeke, „zij zijn Vloanderen uit.”

Zijn hand trok aan het koorde, langzaam zakte de drapeu en viel op den grond.

„Het es gedaan,” zei hij, „moar als de nieuwe domino komt, dan zulde flottereeren in den wind, zulle! Hoog oan den stok, zoo hoog als er nog nooit ne drapeau heeft uitgehangen, voor geenen paster zelvrs.”

Op dit momentje kwam de paster voorbij.

„Zoo Geuzeke, hoalde hem in? Es alles veurbij?”

„Joa, meniere den paster, het es veurbij. Als de nieuwe domino komt, dan hang ik hem uit, heel te goâr oan het topke, zulle!”

„Het es rap goean,” zei de paster, „en zoo zonder berechtinge! ¹⁾”

Hij schudde zijn hoofde en zuchtte.

„Dat es wreed, om zoo oe oogen op te moeten sloan..... Gulder geuzen leeft goed, dat moet ik zeggen, moar hulder sterven es gelijk ne dier zulle!”

Het kwam er niet hatelijk uit, maar verdrietig en Geu-

¹⁾ laatste oliesel.

zeke voelde datte. Hij wierp de drapeau op het blok in de smedse en zei:

„Luister ne keer! Wilde weten, hoe ne geus sterft? Wel, hoor ne keer!”

Toen vertelde hij.....

Het was of hij weer in het kamerke stond en de hand van den domino in de zijne voelde. Het vier van ontroeringe brandde in zijn stemme.....

„Zoo, met ne Vloamsche hand in de zijne, es hij den hemel ingegoan,” zei hij. „Ik zag, als het ware, met mijn ziele het Bloed van onzen Heiland op zijn herte liggen. Dat es de schoonste berechtinge, meniere den paster, en de eenigst goeje, zulle!”

Weer schudde de paster zijn hoofde en liep door.

Geuzeke keek hem na, en zag hem de kerke binnengaan. „Hij wordt oud,” mompelde hij. „Zijn rugge kromt al onder de joarkens, het es, of zijn oogen al ne nacht zien komen. Het wordt tijd, datte gij veur hem bidt, Geuzeke! Gij klapt te veel en dat moede God loaten doen.”

(Wordt vervolgd)

WEEK-OVERPEINZINGEN

Reizen en John Bunyan

Toen Bunyan zijn meesterwerk „De Christenreis naar de eeuwigheid” schreef, dat onsterfelijk boek tusschen sterfelijke geschriften, gebruikte hij voor „reis” een heel ander woord dan onze Nederlandsche vertaling zou doen vermoeden, een woord dat eigenlijk niet zuiver in het Nederlandsch kan worden weergegeven. Zijn titel luidde niet: „The Pilgrim's travel” of iets dergelijks, maar „The Pilgrim's Progress.”

Het is erg jammer dat dit woord „Progress” zoo onvolgende in onze vertalingen is weergegeven en ook eigenlijk niet adaequaat kan worden vertaald. Wij begrijpen allen dat Bunyan met zijn mooi-gekozen uitdrukking „progress” wilde aangeven, dat een Christen op zijn weg naar de eeuwigheid vorderingen maakt. Hij staat niet stil, maar komt vooruit. Hij blijft niet altijd staan op dezelfde plaats. Gij treft hem morgen niet aan waar hij heden stond, en heden niet, waar hij zich gisteren bevond. Er is iets progressiefs in zijn weg. Hij kan zeggen met den apostel: „de zaligheid is ons nu n a d e r b i j dan toen wij eerst geloofden.” Of hij kan spreken met Gezelle:

„Nog tien stappen, drie stappen, één stap,
Nog — driemaal Hosanna! — één stap en één stem....
En 'k vluchtte in uw armen, o Jesu!”

Bunyan wil in de wereld mannen en vrouwen zien die zich, geestelijk gesproken, steeds verder verwijderen van het punt waar ze stonden en steeds dichtër naderen bij het punt waar zij zien het land dat ver weg is en waar zij den Koning, Christus, zullen aanschouwen in Zijn schoonheid.

Is ver reizen noodig?

Als ik deze vraag beantwoorden ga met „neen,” voel ik, eerlijk gesproken, dat ik tegen mijn eigen hart inga. Ik ben een groot liefhebber van groote, verre reizen en als ik kon, zou ik Amerika willen zien, Engelsch-Indië, Canada, en zou ik dolgraag den dienst waarnemen, gedurende een jaar, van een van mijn collega's in Potchefstroom of Pretoria of waar ter wereld ook. Verre reizen doen, ik beken het, ik zou het heerlijk vinden. Ik heb dikwijls een man benijd als mijn collega Campbell Morgan van Londen, die een jaar thuis is om in zijn Westminster Chapel te preeken, maar dan den Oceaan oversteekt en in Amerika gaat preeken en „lectures” houdt. Wat een rijk leven is dat! Maar mijn vraag luidde niet: is ver reizen aangenaam? maar is ver reizen noodig? Ik herinner mij, dat onze „vaders” de gewoonte hadden onderscheid te maken tusschen dingen die aangenaam zijn, dingen die nuttig, en dingen die noodig zijn. „Aangenaam” is bijv. op uw huwelijksdag een mooi bouquet van witte anjers en

orchideeën. „Nuttig” is op dien dag een makkelijke stoel om in te zitten, als u zich een beetje moe voelt. Sommigen nemen dan dienzelfden dag den trein en gaan een verre reis doen. Dat is aangenaam, zeker; maar is het noodig? Is het in het algemeen noodig, verre reizen te doen om iets moois te zien? Ik herinner mij uit mijn gymnasiastentijd een gedicht dat wij vertalen moesten, van een of anderen Latijnschen schrijver. De dichter bezong zijn vrienden en zei, dat, als zij getrouwd waren, hij haar ver weg voeren zou, naar vreemde landen, waar de ijsschotsen de rivieren doen kruien. Waarschijnlijk moest dat helpen om het hart van het meisje sneller te doen kloppen voor haar dichterlijken minnaar. Maar ik geloof niet, dat verre reizen doen, noodig is om een goede vakantie te genieten. In de „Nieuwe Rotterdamsche Courant” stond een tijslang een reisrubriek met het aardige opschrift „Het mooie land, vlak bij de hand.” Ik geloof, dat er een machtig stuk gezonde volksofvoeding schuilt in zulk een titel en dat het verstandig is het volk te wennen aan de gedachte dat de vreugden dikwijls dichtbij zijn te vinden. Sommige menschen reizen dagen lang in stoffige autocars om toch maar iets van de Zwitsersche bergen te zien, maar zij hebben nooit den sterrenhemel boven het dak van hun eigen huis bewonderd. Zij stonden nooit stil bij de roos die in hun eigen tuin bloeit. Er zijn menschen die blind zijn, enkel van verziendheid. Zooals er mannen zijn die in extase kunnen komen over alles en allerlei, maar nog nooit eens bewondering hebben gehad voor hun eigen vrouw, die elken dag hard werkt in haar eigen omgeving. Och, het is heelemaal niet moeilijk, de schoonheid te bewonderen van Rome en Athene, maar het is veel, veel moeilijker, de heerlijkheid van uw eigen tuin achter uw huis te zien, of de heerlijkheid van het land, dat ligt binnen vijf mijlen van de plaats waar ge woont. Dit is het letterlijk wat de wijze man uit het Spreukenboek bedoelt, als hij zegt (ik geef het in een betere vertaling): „de oogen van den zot zijn in het einde der aarde, maar wijsheid (en ik voeg er bij: schoonheid, heerlijkheid) ligt vlakbij voor hem, die verstandig is.”

Wat Chesterton zegt.

Het zou haast een wonder zijn, wanneer Chesterton over dit onderwerp niet iets te zeggen had. Chesterton is voor onzen tijd, wat Carlyle vroeger voor zijn geslacht was, en wat Goethe en Schiller in hun dagen waren. Hij werpt de sprankels van zijn vurigen geest over duizend onderwerpen en wat hij te zeggen heeft is altijd belangwekkend, al was het slechts om den puntigen vorm, waarin hij het giet.

Hij verhaalt het volgende geval: Op een dag toen hij Londen voor een vacantie verlaten zou, kwam een vriend zijn flat in Battersea binnenloopen en trof hem aan temidden van half gepakte koffers. De vriend vroeg aan Chesterton: „Waarheen gaat de reis?” Chesterton antwoordde: „Naar Battersea; over Parijs, Belfort, Heidelberg en Frankfort.”

„Ik vermoed,” antwoordde de vriend, „dat ik je niet behoef te vertellen, dat dit Battersea is.”

Chesterton antwoordde: „Ik kan Battersea hier niet zien, zelfs Londen en Engeland niet. Ik kan die deur en dien stoel niet zien, omdat een nevel van gewoonte voor mijn oogen hangt. De eenige weg, om tot deze dingen terug te komen, is ergens anders heen te gaan. Het doel van reizen is niet, den voet in een vreemd land te zetten, maar om straks weer den voet in eigen land te zetten als in een vreemd land.”

Dat is juist wat ik bedoel. Ik blijf dit jaar in mijn eigen land. Velen zullen hetzelfde lot met mij deelen. Maar er is geen reden om te treuren (ja, mijn hart, zeg dit, en zeg het nog eens!) want het mooie land is zeker vlak bij de hand en, evenals de man uit de bekende gelijkenis, kunnen wij misschien een schat ontdekken, wanneer wij bezig zijn te werken op den eigen, vertrouwden akker, dicht bij ons huis. Ik wensch allen blijvers bij huis dezen zomer toe, dat zij de heerlijkheid van de nabije dingen mogen zien en vroolijk en dankbaar mogen zijn.

A. G. Barkey Wolf

Geuzeke Drei

40)

XXXIV Moeder, zet de telloore op tafel!

Geuzeke verstond er hem niet aan, dat het zoo lang duurde, aleer er ne nieuwe geuzenpaster kwam.

„Het es pourtant ne schoone ploatse,” zei hij tot den garde, „en de menschen zijn er vriendelijk.”

„Ze zullen er in Holland geenen over hên,” zei de garde weerom.

„Geenen over hên? Wel zeker, garde, ze hên er zoo-veel, dat er soms zessen candidoat stoan veur één ploatsken, heb ik nog ne keer hooren vertellen. Dat kunde dan in de gazette lezen.”

De garde schudde zijn hoofde en Meerke Anna, die ook in de keuken zat, sloeg heur handen te gaären van verwonderinge.

„En in ieder huis liggen er zeker twee of drei Bijbels,” zei Geuzeke, „en op de schoole heeft ieder kindeke er eene. Het moet doar toch schoone zijn, om te leven. Peins ne keer, als 's Zondags overal de klokken van oe eigen geloof kleppen.....”

Hij zuchtte, sloeg zijn Bijbel op, om het Zondagavondkapittelke te lezen met Sophie en Fonske, met den garde, Prudence en Meerke Anna.

De garde bracht aldeure zijn accordeon mee en speelde uit ne psalmboekse de vooviskes. Het was moeilijk, want d'r stond maar één notenrotje op den balk, maar hij fantaseerde er de bas zoo ne beetje bij. Iedereen vond het schoone en vooral Meerke Anna, die heel heur leven lang ne zwak had gehouden veur ne trekpiano, wilde aldeure maar zingen. Maar dat wilde Geuzeke niette.

„Het Woord moet de hoofdzake blijven,” zei hij, „dat es regelrechte van God.”

Op de parochie van Lapschure wist men, dat iederen Zondagavond ne geuzensermoen wierd gehouden in de keuken van de smedse. En aldeure stonden er ne paar jongens of meiskens te luisteren achter de blaffeturen. En, op ne regenachtigen avond, toen er bijkans geen mensch de straate op dierf, had ne verliefd paarke den paster zien staan onder het venster van den geus.....

„Hij zal geluisterd hên uit curieusheid,”¹⁾ zei Mathildeke, die het hoorde. „De paster weet geerne alles!”

„Wanneer komt er ne nieuwe domino?” vroeg de president. „Het duurt lang, zulle! Bij ons es er subiet ne nieuwe paster! Zoe Geuzeke geen chance hên?”

„Ze wachten er eene uit het Hollandsche!” zei Mathildeke.

„Hên ze geenen Vloamink veur zoo'n historie? Dat es komiek, zulle!”

„Jefke, es dat geenen stiel veur oe? Gij zijt werkloos en ge kunt goed klappen.”

„Ik zij ne vrijdenker,” riep hij, „en ne syndicalist er bij. Moar..... vraag het ne keer oan het kosterke.....”

Zoo klapte Lapschure.

Maar, op ne vriezenden winterdag, zoo tegen den noen, toen, op eenen keer, zagen ze Geuzeke Drei de smedse uitloopen en met ne fermes zwier de drapeau de locht intrekken, hoog, tot aan het knopke toe. De couleuren flepten wijd uit in den wind en Mathildeke kost zelfs het klappen van den doek hooren tot in heur café. Aleer zij ne woordeke kost zeggen, liep Geuzeke Drei de straat over, regelrecht heur deure binnen. Zijn wezen glom, gelijk ne appelke, en hij riep:

¹⁾ nieuwsgierigheid

„Mathildeke, proficiat zulle, we hên ne nieuwe domino. Rap, wijveke, geef mij ne groote. Ik tracteer hulder allemaal, het kosterke, de president, Jefke en oe zelvres, Mathildeke.”

„Moar ik kan toch niet drinken op oe geuzenpaster,” protesteerde het kosterke. „Als de paster dat hoort.....!”

„Geefde hem er ook één uit mijn noame. Santé zulle!”

„Ge zijt zot van blijdschap!” zei Jefke. „Het es, of de keunink zelvres in oe smedse es gekomen.”

„Joa,” riep Geuzeke uit, „het es misschien niet goed, dat ik er ne pinteke op drink, moar mijn Vloamsch herte moet ne keer dansen van leute. Peins ne keer! Ne domino, ne nieuwe, ne jonk van ne joar of dertig! Zoo ne gezonde jonge kadee; het es niet te gelooven!”

Zijn wezen stond rood van leute. Hij klapte aldeure.

„Sophie es van contentement koeken goan bakken; van die schoone, ronde spekkoecken. Ge moet allen in mijn keuken komen, allemaal, en ne keer zoo ne vetzak proeven. Wat? Te veel? Niette, zulle! Kom mee! Kosterke, geen kuren, zulle! Mee moedel!”

Hij greep het kosterke aan den erm, en gelijk ne cortège wandelde heel het café achter hulder getweën aan, de deure uit, de straat over en de smedse in.

Sophie liet van alteratie heur potlepel in den ketel vallen, toen zij heel diene sliert de keuken zag binnestappen.

„Moeder,” riep Geuzeke, „zet de tellooren op toafel! Het kosterke, de president en Jefke komen koeken eten op het geluk van den nieuwen domino. Niet genog? Smijt er nog wat blomme in, wijveke, en ne poar schijf-kens spek. Fonske, roep den garde en zeg hem, dat hij zijn accordeon moet meebrengen! Wat zegde? Zit hij op het gemeentehuis? Loat hem ne uurke congé vroagen. Loop rap, zulle!”

„Moar,” zei het kosterke, „ik moet noar huis, zulle! Moeder, de vrouwe, wacht met de patatten.”

„Patatten? Patatten, zegde gij? Die kunde nog ne heel joarke eten. Vandoage eette gij koeken, kosterke,” riep Geuzeke hem toe. „Zulke schoone koeken hedde nog nooit gegeten! Es de kaffee ook al gezet, Sophie? Ne sterk potteke, zulle! Jonk, jonk, ik zij toch zoo content, hé! Peins toch ne keer..... ne nieuwe domino.....”

Hij wreef zijn handen rood en peers en zette zich in den zetel aan den kop van de tafel, schuifelde de Vlaamsche Leeuw en sloeg met zijn vingers de maat mee. Van den weeromstuit begost Jefke ook te zingen; en toen ne kwartierke nadien Fonske met den garde de keuken binnestapte, zaten allemaal, het kosterke inclus, den Blauwvoet te schuifelen, terwijl Sophie ne groote schotel vol koeken op de tafel zette. (Wordt vervolgd.)

.... den paster zien staan onder het venster van den geus...

Geuzeke Drei

41)

„Es er ne bruiloft?” vroeg de garde.
 „Ne nieuwe domino,” riep Geuzeke hem toe. „Garde, zet oe, hier neffens mij. Hedde de drapeau gezien? Joa, hé?” Ne traanke schoot in zijn oogen en opeens zei hij: „Het es te schoone! Loaten wij eerst God ne keer danken, het es al goedheid van Hem.”
 Hij stond op en vouwde de handen. Ne groote stilte viel op allen, toen zij Geuzeke zoo rechtop zagen staan met de betraande oogskens naar den hemel gericht.
 „Heere God,” bad hij, „wij danken Oe, het es te schoone en toch es het waar! Geef Oe dienstknecht ne ferm herte en loaten wij hem ontvangen met ne dank in onze ziele. Onze Voader, Die in de hemelen zijt, Oe Noame worde geheiligd..... Amen!”
 „Amen,” zei het kosterke. „Dat es goed, Geuzeke, datte gij er ne „Onze Vaderke” bij gebeden hed! Ik zal het den paster zeggen, als hij mij kapittelt, omdat ik koeken heb gegeten op den nieuwen domino. Wat ne Christenmensch toch in allerhand nesterijen kan komen, hé! Het wijfke zit thuis te wachten met patatten en ik zit bij ne geus spekkoecken te eten. Het es wreed, zulle!”
 „Niet meer klappen,” zei Geuzeke, „eten nu!”
 „Gulder hed toch ne schoon geloof,” zei de president, terwijl hij zijn vierde spekkoeck op de telloore schoof.
 „D'r zit..... d'r zit..... zoo'n courage in. Ge stoat hier alleene op de parochie en het es aldeure, of ik ne heel regiment achter oe zie stoan.....”
 „Dat es God,” zei Geuzeke. „Ik gevoel dat aldeure.”
 „Ik kan nooit gelooven, dat er ne God es,” gromde Jefke. „Ik zoe dat ne keer willen zien.”
 „Gij zijt ne sukkeleere,” riep Geuzeke uit, „gij hed geen verstand!”
 „Ikke? Geen verstand? Gij durft veel te zeggen, zulle!”
 „Hedde dan oe zelve al ne keer gezien?” vroeg Geuzeke serieus.
 „Neen, ik,” zei Jefke, „dat kunde niet! Moar doarom hedde het toch!”
 „Zoo es het ook met God,” zei Geuzeke ferm.
 Hij greep zijn Bijbel, zette zijn brilleke op en las:
 „Niemand heeft ooit God gezien. Indien wij elkander liefhebben, zoo blijft God in ons en Zijn liefde is in ons volmaakt..... En wij hebben gekend en geloofd, de liefde, die God tot ons heeft. God is liefde en die in de liefde blijft, blijft in God en God in hem.” (1 Joh. 4 : 12 en 16.)
 „Dat es schoone,” zei Jefke. „De liefde! De wereld geeft oe haat!”
 Het kosterke stond op.
 „Ik ga voors,” zei hij, „merci, Geuzeke, merci Sophie! Ik goa langs het achterdeurke. Dan ziet de paster mij niet. Saluut, zulle!”
 Geuzeke zag hem verdwijnen, achter het kiekenkot om, zoo de smedse langs.
 „Het es ne lafeerd,” zei Jefke. „Ik lap heel dienen paster aan mijn kloeffen.”
 Hij stond ook op, stak ne sigaretje aan en blies de rookwolkjes de keuken in.
 „Als ik ooit nog ne keer God goa dienen,” zei hij, „dan zoe ik er mijn vuisten voor kapot vechten. Moar aleer ik zoo wijd zij.....”
 Hij lachte en liep de straat op, keek ne keer de hoogte in naar de drapeau, die strek in den wind stond.
 „Geuzeke, Geuzeke,” peinsde hij, „gij hed diene dra-

peau niet uitgehangen veur den nieuwen domino, gij hed hem uitgehangen veur God. God es liefde, dat es schoone, moar of het woar es?”

Ze vroegen het den garde. Ze vroegen het Jefke. Ze vroegen het ook het kosterke:
 „Es het waar, dat Geuzeke oe getrakteerd heeft op den nieuwen domino?”
 „Neen,” zei het kosterke, „ik moest ne nieuw sleutelke hèn veur mijn keukendeure. De menschen klappen zoo rap, hé?”
 „Zwijg,” riep de president, die het hoorde, „ge hed zeven spekkoecken noar binnen gespeeld en oe klakke afgenomen, toen Geuzeke ne „Onze Voader” bad. Ge moest oe schoamen! Ik wil het weten, dat ik er geweest zij, en als er op de parochie nog ne keer ne nieuwe paster komt, dan hoop ik van herte, dat zijn parochianen zulke schoone spekkoecken zullen bakken als Sophie veur heuren domino.”
 Hij spoog op den grond van koleere en schoot „het Oud Jerusalem” in.
 Nog geen uurke nadien liep hij over het pleintje, op zijn winkelke toe. Zijn vrouw wist geen raad met hem, stak hem eindelijk maar in het bedde.
 „Hij wilde aldeure de drapeau uithangen,” zei zij tot ne wijveke, die ne flaske wijn kwam halen. „Diene geus aan de overkante moakt de halve parochie zot. En onze paster zwijgt gelijk ne stommerik!”

(Wordt vervolgd.)

Zomer in Hongarije

Geuzeke Drei

42)

XXXV En ziet . . . het was . . .

Geuzeke kost zijn mond niet houden over den nieuwen domino. „Het es ne jonge kadee,” vertelde hij aldeure, „zoo om en rond de dertig, hé! Gij zult ne keer zien, wat de diene hier zal goan werken veur het Evangelie. De vorige geuzenpaster was ne heele goeje mensch, moar hij was aldeure ziekelijk. Hier in Vloanderen hèn wij ne stoere kadee van doen.”

„Onze paster wordt ook oud,” zei de president, „ge ziet hem moar zelden op bezoek goan bij de menschen. Zoo ne uurke wandelen, doet hij nog wel. D'r moet hier op de parochie ne keer ne struische kapeloan komen. Eene, die met de jonkheid ne koarteke speelt, of die ne partije boldert. In de parochie van Deurne es er eene die gaaischiet en goed ook.”

„Hoe es zijn geloof?” vroeg Geuzeke zoo langs zijn neuske weg,

„Zijn geloof? Wel, goed natuurlijk! Hij zingt ne schoone messe ook!”

Geuzeke hamerde zijn ijzer zwert, zoodat de gensters om zijn kop vlogen.

De president keek toe en peinsde.

„Ik verstoa oe geloof niette,” zei hij. „Als ik noar de kerke goa, kom ik met ne rustig herte weerom, moar, als ik met oe geklapt heb, es er onrust in mijn ziele, en peins ik aldeure: wat mag er toch in dat Evangelie steken, dat Geuzeke er zoo kloek onder blijft? Zoude gij er op durven sterven, Geuzeke, op dat Evangelie alleene? Zoo zonder biechte of berechtinge?”

„Joa ikke, subiet! Het es veel gezeid, hé, moar het es zoo. Kijk, het es met het Evangelie als met mijn ijzer. God steekt oe in het vier en Hij hamert Zijn kruis op oe leven. En dat es genogt. Dat es wat anders, dan ne kruiske op oe kleed of in oe handen!”

De Zondag naderde. De groote Zondag voor Geuzeke, dat de nieuwe domino geïnstalleerd zou worden.

Heel in de vroegte stond hij al in de keuken veur het spiegelkje om zijn baard te scheren en Sophie moest met heur scheere ¹⁾ zijn moustache ne beetje punten.

Fonske schuierde buiten op het plaatske de schoenen. Hij droeg ne blanke-wit hemde en zijn haar glom van de brillantine. Hij peinsde aan Prudence, die ne nieuw kleed zou dragen en aan Meerke Anna, die beloofd had, mee te gaan naar het sermoen in de stad. Het zoe de eerste keer wezen, dat zij ne geuzentempel zag.

„Het es wonderlijk gelooopen,” peinsde hij, „met Meerke Anna. Ze es nu in heur herte nog meer Geuzinneke dan Prudence. Als nu de nieuwe domino ne schoon sermoen houdt, dan zij ik content, ook voor heur.”

Aan tafel bad Geuzeke God, om ne schoone dienste en las ne psalmke veure. Hij keek heel serieus en kost haast niet eten, zoo nerveus was zijn herte.

„Ik zij serieus, wat ne sortiment heere het es.”

„En zijn vrouwe?” voegde Sophie er aan toe. „Hij es toch getrouwd, zeker!”

„Joa, dat es hij, hèn ze mij verteld. De koster had ne briefke gelezen, waarin dat allemoal beschreven was.” Op hulder velo trokken zij er tusschen uit, gingen eerst Meerke Anna en Prudence ophalen en met ne leutig herte reden zij den Steenweg op.

¹⁾ schaartje

Het was vriezend weer, maar schoone. Ne zonneke lag over de Meerschen en glom in de roode daaxkens der boerenhofsteden, op het schaliedak ¹⁾ van de fabriek, die 't halverwege den weg stond.

Heel in de verte klepten de klokskens het volk ter kerke. Het klonk helder op over het land en Geuzeke peinsde, hoe schoon het toch wezen kost, indien dat nu ne keer ne Evangelieklokske kost zijn!

Zij reden twee aan twee de stad in, over den slechten kasseiweg, de veste op. Kerkvolk wandelde al den tempel in, stond te klappen veur de poorte. In het portaal hoorde men het ruischen van het orgel en Meerke Anna, gewend aan ne wijwaterbakske, zocht ne momentje met heur oogen, peinsde toen opeens, dat het Evangelie zoo geen bakske had.

Geuzeke liep voorop, de kerke in. De koster zocht vier plaatskens op en met de klakke veur zijn oogen, bad Geuzeke den zegen van God.

Om den preekstoel strekten ne paar palmboomkens en Meerke Anna vroeg fluisterend, of die aldeure daar stonden . . .

Door de deur van de sacristije liep manvolk heen en weere en Geuzeke zocht met de oogen, ne vremde, die misschien den nieuwen domino kost zijn. Maar daar liepen zoo veel vremden rond, oud volk en jong volk. D'r was zelfs ne manke bij, die ne bult had.

„Wij zijn vroeg,” zei Geuzeke aan het oor van Fonske, „moar we hèn er chance deure ne goed plaatske!”

Hij zocht in zijn psalmboek, zette het Evangelie recht op het plankske.

Boven dat alles uit ruischte het orgel, jubelde ne felle klank af en toe over de hoofden heen, tilde de zware bas, gelijk ne vierslag tegen de muren op.

„Het es bij den tiene,” zei Geuzeke, „hij zal seffens komen. Kijk, doar hedde de domino al, die aldeure hier gesproken heeft.” — Het was ne kloeke gestalte, die met ne fermes stap den kansel opliep.

„Pas op, Meerke Anna,” fluisterde Geuzeke, „nu goat hij den nieuwen domino toespreken. Die moet doar nefens in die banken zitten.”

Hij rekte zijn hals, om beter te kunnen zien. Ne klein manneke rees op, stond recht in ne bank. Hij droeg ne zwert costum en . . . de oogen van Geuzeke Drei wierden al grooter en grooter . . .

Fonske zag het en stak ook den kop boven de hoofden uit. „Het es diene bult,” fluisterde hij Geuzeke toe . . .

„Joa,” zei de diene, „diene manke bulteneere! Och Heere, och Heere!”

Geuzeke dierf bijkans niet opkijken, toen de nieuwe domino op den kansel stond. Ge kost maar ne stukske van zijn postuurke zien, zoo klein was hij, en zijn stemme klonk zoo eigenaardig deur de kerke.

„Dat es niette,” peinsde Geuzeke, „als zoo ne manneke tusschen die struische kadees van Lapschure komt te stoan, dan breken ze hem. O, God, en ik had Oe om ne dienoar gebeden. . . Woarom zende nu ne bulteneere, ne manke, met ne tjeepstemme?”

Hij schudde het hoofde, zong den psalm mee, met ne bitterheid in zijn herte.

Meerke Anna keek ook al zoo vremd Prudence aan, en die zat op heur beurte in het Evangelie te lezen . . .

Buiten op straat, zei Meerke Anna: „Het is moar ne komiek manneke, zulle! Kosten ze geen beteren zenden?”

„Als de diene op de parochie komt,” zei Fonske, „dan es de spot niet uit de lucht.”

¹⁾ leidak

Geuzeke zweeg, sprong op zijn velo, met ne wezen, dat verwrongen onder zijn oogen lag. Eindelijk keerde hij zich omme en zei: „Woar dat noar toe moet met dienen mensch, weet ik niette, moar luister ne keer. Ik peins al deure: God zal er wel ne gedacht mee hèn. En doarbij: of ne bulteneere het Evangelie leest, of ne struische ¹⁾ vent: Evangelie blijft het toch! En de parochie? Joa, dat geeft trammelant, zulle! Zij zullen zich ne bult lachen.”

In de smedskeuken zat Sophie al te wachten met de patatten.

„Hoe es het geweest?” vroeg zij aan Fonske.

„Vroag het voader moar. Hij komt doar achter mij!” zei hij, en liep het kamerke in, om zijn paletot uit te trekken.

„Hoe was het, Geuzeke?”

„Vroag het Fonske moar, wijveke! Zijn gedacht es mijn gedacht!”

„Wel, als de mij nu! Vroag het voader! Vroag het Fonske, en dat, terwijl ik hier aldeure gezeten heb met ne herte vol verwachtinge . . . Geuzeke, geen kuren zulle! Zeg mij regelrecht en oprecht: Hoe was het in de kerke? Hoe ziet hij er uit?”

Geuzeke trok ne vies wezen. En toen: „Hij es drei kloefen hooge, loopt mank, heeft ne bult en ne tjepstemme er bij. Schilder hem nu zelvvers moar uit!”

Sophie zette zich en keek Geuzeke aan. Dat kost niet waar zijn. Zoo ne mensch beliegen, regelrecht na de kerke . . .

„Geloofde het niet?” vroeg Geuzeke. „Toch es het de waarheid! Ik zat geliek gesloagen in de kerke, toen ik het zag. Moar noaderhand peinsde ik: Geuzeke, als God zoo ne mensch noar oe toezendt, dan moede uitkijken, zulle! Dan zit er wat achter . . .”

Sophie zweeg, zette den schotel vleesch op tafel, het groensel en de patatten. Fonske schoof zijn stoel naderbij en keek om beurten vader en moeder aan.

„Loaten wij bidden,” zei Geuzeke, „veur het eten en veur den domino. Doar mogen wij niet mee wachten tot ten oavond, als de garde hier es en Prudence met heur moeder.”

(Wordt vervolgd.)

¹⁾ flink van gestalte

ALBERT BEUMERS STRIJD EN OVERWINNING

Onlangs las ik Van Eerbeeks boek Beumer en Co. De titel zegt u eerst niet veel, maar het is werkelijk een fijn boek, mooi en geestig tegelijk.

Het verhaal speelt in Kampen, en gaat over Albert Beumer, den eigenaar van een klein behangerszaakje, die ploetert en sjouwt om aan zijn broodje te komen. Flink als hij is, pakt hij van alles aan.

Ik kan niet precies zeggen waarom, maar het boek doet me denken aan „Burgers in Nood” van Van Randwijk. In tegenstelling echter met dit laatste, dat juist zoo absoluut troosteloos is en zonder hoop eindigt, gloort er door dit heele verhaal, ondanks alle zorgen en ploeteren zulk een frissche moed, een levenshumor en geloofsblijheid, dat het een mensch bepaald weldadig aandoet.

Het mooiste gedeelte is wel wanneer die tobvende en sjouwende kleine-middenstandsman in een nood-gebed God f 25.— belooft, als Hij hem uit een zeer netelige positie uitredde kan. Het gebed wordt boven verwachting verhoord — maar nu de belofte? Dit stuk is echt menschelijk beschreven, ontroerend in zijn eenvoud en beschamend tegelijk.

Ik zou het hier wel graag willen laten volgen:

„Albert Beumer liep kwiek de straat over toen hij naar de kerke ging.

Het briefje van vijf en twintig had hij in zijn zak gedaan. Dat was zoo vlug niet gegaan: hij had het opgepakt, weer neergelegd. . . . Toen, ineens, had hij het bij zich gestoken. En nu liep hij over de straat, het biljet zat in z'n zak, en het was, of het er niet zat, want hij dacht er geen oogeblik aan. Het leek, of hij zich voorgenomen had, het te vergeten.

Toen hij bij de kerke kwam, speelde het orgel al. De kerke was vol. De predikant ging voor in gebed en men zong.

Albert Beumer was niet een man, die gemakkelijk een belofte zou verbreken. Maar hij had haar kunnen vergeten. Nu kwam echter de diaken met het collectezakje op hem af.

— Zou ik het briefje d'r in doen, dacht hij bij zichzelf. . . . Ik kan 't bij me 'ouwen. . . . ik kan 't altijd nog in de tweede collecte gooien. Dan komt het aan de armen, en ik 'ad het aan de kerke beloofd. . . . Maar dat is niet erg. . . . de armen 'ebben 'et ook noodig.

De gemeente zong toen de collectant aan Albert Beumer toe was. Hij keek toen op uit zijn overleggingen. Hij doopte resoluut de vingers in z'n vestzak, en wierp een dubbeltje in de beurs, die hem werd voorgehouden. Hij knikte den diaken zoo hartelijk toe, dat deze zich vaag verbaasde. Hij was al twee banken verder, toen deze nog eens weer omzag, voorzichtig.

Albert zelf keek niet meer om, maar zong mee. . . . zonder echter zijn gedachten bij de woorden te hebben. Hij stond immers op het punt, aan God vijf en twintig gulden te verdienen — beter kan men het niet zeggen. Zulk een moeilijk karwei vraagt alle aandacht. Welk een sluw koopman is hij!

Hij was de eerste aanslag op z'n bankbiljet te boven.

Maar er kwam nog een collectant. Albert Beumer zag dezen al op zich toekomen, toen de lange elzenstok nog veilig en wel aan de haak hing.

Het was toch ook eigenlijk dwaasheid, om er de volle vijf en twintig gulden in te werpen, piekerde hij. Als ik er tien gulden in deed, zou ik toch ook eigenlijk meer dan genoeg gegeven hebben, overlegde hij verder.

Hij was met het gesjagger om z'n geld. . . . om z'n ziel, kan men zeggen, zoo ver gekomen, toen de diakenen voor de tweede rondgang uit de kerkeraadsbanken opstonden. Toen ze, de zwarte handschoenen nauw om de polsen gesnoerd, naar de wachtende collectezakjes liepen, voelde hij instinctief in z'n vestzak.

— 'n Gulden is ook meer as zat, fluisterde hij gauw. Hij zat nu zoozeer in de geldzaken, dat hij bij een schuldeischer niet onrustiger kon zitten. Wel, hij zat te rijden op z'n bank. . . . Hij hoorde van de preek niets. . . . Het geval wilde, dat hij geen gulden bij zich droeg. Maar hij zou 'n kwartje kunnen geven. . . . Een paar kwartjes bijvoorbeeld. . . .

De collectanten deden hun eigen gave in de roetzwarte beurs aan het eind van de lange elzenstok; dan keerden ze met een handige zwaai het fluweelen buideltje naar de lange rij zingende menschen.

— Ik zou bij voorbeeld al heel wat doen, overlegde Albert Beumer, — as ik 'n kwartje in de collecte deed. 'Et is een slechte tijd, en ik moet 'eel wat ellen traplooper verkoopen, eer ik m'n geld terug 'ewonnen 'eb. Daarbij zou ik wel is willen weten, wat die boer naast me d'r in gooide. De kerel is stinkend-rijk, en toen de koster is 'n keer z'n portemenee onder de banken vond, zat er precies zes cent in. . . . As zoo'n man wist, dat ik 'n zilveren kwartje in 't builtien deed, was ie in staat 'et ding d'r onderweg weer uit te pikken. . . . Hij gaf toch al veel: 'n dubbeltje, dat was z'n geregelde gave. . . .

Het zwarte ballonnetje zweefde boven de hoofden der menschen. . . . het zwiepte van de eene bank in de andere. . . . Toen het bij hém kwam, nam Albert Beumer het met de rechterhand vast, om het aan zijn buurman door te geven. Het waren lange banken daar in dat vak, en de diaken had moeite, de vracht heelemaal naar de laatste offeraars over te reiken. . . . En toen het zakje bij Albert terugkeerde,

Geuzeke Drei

43)

XXXVI Geuzeke had zich vergist

Op Lapschure wist nu iedereen het. De nieuwe dominé had ne bult en liep mank. De garde kost het niet gelooven.

„Gij houdt mij veur den zot,” had hij gezeid. „En dat es niet schoone van hulder.”

Iedereen, die Geuzeke tegenkwam, of die veurbij de smedse liep, vroeg met ne lachske:

„Goejen dag, Geuzeke! Wanneer komt de domino ne keer op de parochie?”

En zotte Cieske, het wezenloos jonk van het dorp, had ne heele mergen veur de smedse heen en weer geloopen, gelijk ne manke en aldeure gezongen: „Hedde het al gehoord, van den bult, van den bult?”

Geuzeke had er de koleere over in het herte. Maar hij zei niette weerom. Hij lachte ook ne keer en begost ne klapske over het weer of over den slechten tijd.

„Het kan ne goeje mensch zijn!” had de garde gezeid, „dat betwijfel ik niette, moar veur het volk moede ne ferme kadee hên!”

„Veur de ziele es dat niette van doen, garde! Doar klapt het herte ne woordeke in mee,” antwoordde Geuzeke ferm.

„Dat es woar, Geuzeke. Moar toch . . . ! Ik zie geerne ne ferme kadee. Ik zij ne grenadier geweest bij den troep. Wilde gelooven, dat ik geen kleinen piot ¹⁾ kost zien?”

Hij stak zijn pijske op en zette zich op zijn gemak, om ne keer rustig te klappen. Als hij het over den troep kreeg, dan kost hij niet uitgekapt komen. Dat was het schoonste jaarke in zijn leven geweest.

„Mensch,” zei Geuzeke, „zwijs over den troep. Ik heb vier joarkens in de moore ²⁾ van den IJzer gelegen. Dat es wat anders, dan grenadierke spelen in ne schoone werme kazerne!”

En nu was het Zondagavond. De toren sloeg acht uurkens en zij stonden te gôaren in de smedsdeure te wachten op Meerke Anna en Fonske met zijn lief, die de Begijnepoorte uitstapten, op de smedse toe. Zij kwamen naar de Bijbellezinge. Geuzeke liep rap zijn keuken in, om de stoelen gereed te zetten.

Hij wilde justement beginnen met ne vooiske en de garde trok al de eerste accoorden uit zijn trekpiano, toen er ferm op de deure wierd geklopt.

„Fonske, goa ne keer kijken,” zei hij.

„Het zal ne zotterik zijn!” zei de garde. „Zoo ne ferme klop! Ik verschoot er van . . . !”

Ze luisterden, hoorden ne stemmegeeruisch aan de deure, zagen Fonske weerom komen, met ne bloske op zijn wezen. Achter hem aan liep het geuzenkosterke uit de stad . . . en . . . daar achter . . . Geuzeke kost zijn oogen niet gelooven . . . daar liep . . . 't was woar, zulle! . . . Daar liep de nieuwe dominé.

„Goejen avond!” lachte die hen toe. „Ik hoorde, dat jullie hier iederen Zondagavond in den Bijbel lezen. Toen heb ik tegen den koster gezegd: Daar gaan wij naar toe. Daar laten we geen week overheen gaan. Dat is juist iets voor mij. Mijn naam is De Lange. Een gekke naam, hé, voor zoo'n klein manneke!”

Hij lachte en stak de hand uit. Geuzeke greep die en wist niet, wat te zeggen. Hij mompelde zoo ne beetje:

„Geuzeke . . . mijn vrouwe . . . zeune . . .” maar verder kwam hij niette.

„Zet oe, meniere den domino,” zei Sophie, die nog het minste verschoten was van allemaal. „Zet oe! Geef oe pardessus moar hier, zulle! Hier es ne schoone zetel veur oe!”

De dominé schoof de stoel bij tafel en ging zitten. Hij keek de keuken eens rond, zag den garde aan en Meerke Anna, Prudence, Geuzeke, die niet wist, wat te zeggen . . .

„Doe maar, of ik er niet ben,” zei de dominé. „Ik zing wel met je mee, hoor!”

„Moar . . .” stamelde Geuzeke, . . . gij zijt de domino, hé!”

„Als je nu niet voortgaat en doet, of ik er niet ben, dan ga ik je huizeke uit en kom nooit meer bij je terug,” lachte de dominé. „Dus nu weet je het!”

„Allez dan!” zuchtte Geuzeke, „garde, begin!”

De tonen zwierden door de keuken. Het zingen vlotte niet. Ze kosten geen van allen de courage vinden . . . Maar plotseling rees de domino op en met ne volle bas zong hij boven al hulder stemmen uit:

Welzalg hij, die al zijn kracht
En hulp alleen van U verwacht . . .

Het dreunde boven de accoorden uit en Geuzeke kost zijn ooren niet gelooven. Was dat dezelfde tjeepstemme van uit de kerke . . . ? Het sloeg gelijk ne trommelslag tegen de muren op.

Zij gaan van kracht tot kracht steeds voort . . .

Het was, of de dominé alles vergat. Zijn oogen vlemden uit de kaskens, en met ne geroerde stemme zei hij na den zang: „Laten wij nu bidden.”

Zij bogen de hoofden. De woorden vloeiden er over heene. Het was, of in hulder herte ne fonteinke opsprong. Zoo'n bidden hadden ze nog nooit gehoord. Geuzeke stond te trillen op zijn beenen. En de garde kost zijn oogen niet meer gesloten houden. Hij moest aldoor kijken naar dat kleine manneke, dat met zijn hoofd naar den hemel gericht, de woordekens uit de ziele bad.

„Wat ne kadee . . . wat ne kadee!” peinsde Geuzeke, na het „Amen.” „Als ik mij ooit vergist hên, es het nu geweest.”

De dominé sprak over den komenden Kerstdag. Toen opeens kost Geuzeke het niet meer houen. Hij stond op en stak den dominé de hand toe en met ne beverige stemme zei hij: „Meniere den domino! Wat zij ik content! Wat zij ik content! De eerste sloeber op de parochie, die zijn vingers noar oe uitsteekt, zal ik op zijn ziele komen, zulle!”

De dominé, die zoo midden in zijn spreken werd gestoord, keek even raar op. Toen verzachtte zich de uitdrukking in zijn oogen en hij zei: „Dat zal wel niet noodig zijn, Geuzeke, maar als ik straatprediking ga houden, mag je mee, hoor!”

„Straatprediking? Oe?”

„Ja. En hier op het dorp, Geuzeke. Iedere week één avond! Daar, onder de lantaarn, op het pleintje, is een goed plaatsje. Dat heb ik al direct gezien, toen ik het dorp binnenkwam.”

„Dat es te koud!” zei Geuzeke Drei beslist. „De bolderboane es beter.”

„Dan in de bolderbaan,” antwoordde de dominé. „Waar is die?”

„Aan de overkante, achter „het Oud Jerusalem,” het café van Mathildeke.”

¹⁾ infanterist ²⁾ modder

Hij vertelde over den vorigen dominé, die daar gesproken had met de kiezinge.

De dominé glimlachte, dronk ne tasseke kaffee, dat Sophie rap had ingeschonken en keek met zijn leutige oogskens Geuzeke aan, die aldeure maar klapte over de parochie en het Evangelie.

En daarna vertelde de dominé over zijn werk in Holland, in de groote stad, over zijn vrouw, die nog in het vaderland woonde en spoedig hoopte over te komen.

„Ik ben gekomen uit liefde tot mijn Heiland,” zei hij, „het was, of God mij naar Vlaanderen riep . . .”

Hij stond op, klein en nietig tusschen den struischen garde in, Fonske en Geuzeke Drei. Hij gaf allen vriendelijk een hand en het was, of zijn oogen dwers deur hulder zielen drongen.

„Tot ziens,” zei hij, „zoo God wil, hoor! Geuzeke, denk er aan: Iederen Dinsdagavond prediking op de bolderbaane en iederen Zondagavond Bijbellezing in je keuken. Goejen avond!”

Hij liep de straat op, ging achter het stuur zitten van de gehuurde taxi. Het licht zwierdeforsch uit de koplantterns, over het pleintje. Met ne rappen draai zwenkte de wagen den hoek om, den Steenweg op.

Geuzeke zag nog ne lichtbundeke wegsterven over de kasseien . . . Hij wilde God danken en kost niette. Het was, of zijn herte zoo vol zat, dat de tranen in zijn

donkere oogen schoten. Hij liep weerom de keuken in. De wijvekes klapten er wild dooreen en Meerke Anna kost niet zwijgen over die schoone oogen van den domino, die gelijk ne zonneke oe tegenlachten . . .

„Garde,” zei Geuzeke, eindelijk, „wie had zoiets gepeinsd! Ik heb aldeure ne gevoel, of ik droom.”

De paster had het ook gehoord, dat de nieuwe domino op de parochie was geweest, in den donker, met ne automobiel. Hij zat ziekelijk in zijn zetel en op zijn tafel lag ne briefke van het Bisschoppelijk Kapittel, dat hij een jaarke rust moest nemen in ne klooster. Ne kapelaan zou binst dienen tijd het officie¹⁾ komen waarnemen.

„Het es beter zoo,” peinsde de paster. „Ik zij te oud, om nog te goan vechten tegen Geuzeke! Loat ne jongere priester zijn force er op probeeren. Och, als de zoo voor de poorte van het Paradijs komt te stoan, goa de alles zoo anders zien.”

Buiten op het pleintje stond het jonkvolk van de parochie en schoot vierwerk af, ne voetzoeker. En ne leutige kadee zong: Hedde het al gehoord, van den bult, van den bult . . . Geuzeke hoorde het ook, keek Fonske ne keer aan, en beiden peinsden hetzelfde . . .

Zoo kwam de Dinsdagavond.

(Wordt vervolgd.)

¹⁾ ambt

DE HYGIËNE ONZER KINDEREN IN DE VACANTIE

Vacantie in bosch of aan zee — De
slaap der leerlingen in vacantielijd

I

Wanneer onze kinderen op de lagere school, op Lyceum of H.B.S. hun gewone dagtaak verrichten, staan zij als het ware onder het beslag van het onderwijs-milieu — vooral in onze dagen — en vinden in de huiselijke omgeving alleen een aangenamen achtergrond. De activiteit der kinderen is op de „school” gericht. Anders is dit in de vacantie, waarin onze kinderen weliswaar „uitspannen,” maar waarbij, wij ouders, toch bepaalde richtsnoeren moeten volgen, opdat onze kinderen het volle profijt van hun vacantie hebben.

Een goede vacantie is een probleem, dat door ouders en kinderen op zorgzame wijze kán en moet worden opgelost. Er moet methode zijn, ook in het vacantie-houden. Een leerling, die zijn geheele vacantie op zijn rug liggende in een grazige bleek, binnen een taxishaag doorbrengt, met een stapel boeken (gelezen of ongelezen), een radiotoestel of gramoffoon naast zich, en met een keeshond of poes tot gezelschap, besteedt zijn vacantie slecht. Hij geeft zich aan een passieve rust over, die naar ledigheid en luiheid riekt. Zijn gemakzucht kweekt vadsigheid en hij zal, zelfs bij een slaap van 16 uren per dag, niet zoo verkwikt in zijn klasse terugkeeren, als zijn medeleerling, die zijn vacantie actief heeft doorgebracht.

Natuurlijk spelen de beurs der ouders, de leeftijd, de verlangens der kinderen en de mogelijkheden in de familie een groote rol, maar in onzen tijd van jeugdherbergen, kampen en goedkope reisgelegenheden, bestaat er bijkans voor elken leerling wel gelegenheid op een of andere wijze aan zijn wensch tot *afwisseling* in de vacantie te voldoen. Opzettelijk noem ik het woord *afwisseling*, omdat dit het karakter van het min of meer zelfstandig gekozen tijdverdrijf aangeeft, dat een ontspan-

nende, verfrisschende sfeer aan de vacantie schenkt. Afwisseling en vermaak verlenen aan de vacantie vaak een inslag van verrassingen, tengevolge waarvan de leerlingen de schooltucht en schoolsfeer geheel vergeten zijn.

Meer en meer wordt door paedagogen en ouders ingezien, dat in de keuze der ontspanningsmiddelen niets kan wedijveren met het contact met de vrije natuur. Daarom is het zoo juist gezien, dat de ouders met hun kinderen een twee tot viertal weken naar buiten trekken en in gezinsverband aan zee, op de bosschige hei, herstellen van de dagelijksche sleur, voordat de volgende arbeid aanvangt. Het voordeel hiervan is, dat het contact tusschen ouders en kinderen den eerstgenoemden de beste gelegenheid geeft, de laatsten, die hun onder de hand groot worden en naar wij hopen „in wijsheid opwassen,” eens zorgvuldig gade te slaan. Met de stijgende leeftijden gaan immers stijgende behoeften en zorgen parallel. En de vacantie biedt een welkome gelegenheid tot rustige en grondige observatie van de zijde der ouders — die vanzelf ook in de vacantie in de eerste plaats de zorg voor hun kinderen op het hart moeten blijven dragen.

Maar ik wil deze beschouwingen niet verder voortzetten want ik wensch vooral over de hygiënische betekenis van den slaap in de vacantie te spreken. Na de inspannende dagen van het al of niet behalen van diploma's of bericht van overgang, late men de kinderen een viertal dagen vrij om hun evenwicht te herstellen; zorg alleen, dat zij niet al te laat ter ruste gaan. Daarna handele men naar omstandigheden; met een overspannen kind wende men zich tot zijn huisarts, met het gezonde kind regele men definitief vacantie- en dagverdeeling. Voor alle leerlingen tot het 18e levensjaar acht ik het van groot belang, dat zij in de vacantie voor of om 22 uur hun nachtrust aanvangen; jongere kinderen natuurlijk het vroegst.

Van alle huisvertrekken acht ik geen belangrijker dan de slaapkamer, omdat wij het grootste aantal uren aanéén er in doorbrengen en wijl zij ons van tijd tot

Foto Van Agtmaal - Baarn

Buurpraatje in den Achterhoek

Geuzeke Drei

44)

XXXVII Komt allen tot Mij, die vermoeid en belast zijt.

Heel den dag had Geuzeke het drok. Het zweet gutste hem van den kop, niet enkel van den arbeid, maar ook van nervositeit.

„Hij wil het niet weten,” zei Sophie tot Fonske, „moar hij es kapot van de zenuwen. Zóó content es hij, dat het Evangelie geklapt zal worden! Nu es hij weere noar Mathildeke gegoan, om te vroagen, of zij de drapeau uitsteekt.”

Fonske knikte. Hij wilde het ook niet weten, maar in zijn herte zat er aldeure zoo 'n vreemd gevoel. Hij was al drei keer bij Prudence binnengeloopen, want heur moeder liep ook al met pijn in d'r buik rond.

„Ik geloof, dat ik de rustigste zij van allemaal,” zei Sophie. „Ik zal ne keer ne eppelteerte bakken veur den domino. Als de diene gesproken heeft, lust hij wel ne brokske.”

Zij greep de casserole, het zakske blom en de boterpanne. Fonske kreeg al weer goesting, ¹⁾ om naar Prudence te gaan, maar d'r stond nog ne werkske in de smedse . . .

Zijn vader stak de straat over. Hij zag er triestig uit en riep hem toe: „Ze doet het niette! Wees content, dat ik courage genogt heb, om oe de bolderboane af te

stoan,” zei Mathildeke. „Ik wil met plezier ne drapeau boven het verhoog spannen, moar uit het venster steken, dat niette, zulle! Ik moet oan mijn affaire ²⁾ peinzen!”

„Gij kunt heur geen ongelijk geven!” zei Fonske, „zij es geen geuzinneke!”

„Moar ik hang hem uit, zulle!” riep Geuzeke, terwijl hij de keuken inliep.

Zijn neuske snoof ne baklocht op . . .

„Wat doede, Sophie?” vroeg hij, „ne appelteerte bakken?”

„Joa, veur den domino. Als hij gesproken heeft, zal hij wel ne schoon brokske lusten. Wat? Ne drapeau? Moet de diene nu weer al uitgehangen worden?”

„Joa wijveke, ééne drapeau, het es niet te veel veur ne domino. Als er ne processie uitgoat, hangen er wel honderd te zwieren.”

Maar tegen den avond werd Geuzeke heel stille . . .

Hij liep zijn slaapkamer op en het duurde lang, eer hij weerom kwam.

Fonske wilde ne keer gaan zien, waar hij bleef.

„Neen,” zei Sophie, „blijf hier, mijn jonk, ik weet, wat oe voader doar doet!”

Zij zat zelf met gevouwen handen in ne zetel bij het venster en keek de straat op. In heur herte zank ne schoon verlangen . . .

De avond viel op het pleintje en het licht van de lanternen plekte op de kasseien. Veur „het Oud Jerusalem” stond ne steekkerre ³⁾ met bankskens en stoelen. „Ma-

¹⁾ lust

²⁾ zaak

³⁾ handwagen

„Goejen avond, meneer de domino,”
zei Geuzeke

thildeke heeft er op gerekend,” peinsde Sophie, „en zij heeft goed gedaan!”

Geuzeke zag het. Het volk gutste en drumde de deure van de bolderbaane in. De garde had moeite, om de orde te handhaven, om de vensters van „het Oud Jerusalem” te beschermen tegen het stuk drukken onder het gedrom.

„Het es nog erger dan met de kiezinge, Sophie!” zei Geuzeke. „Kijk ne keer, wat ne volk!”

Hij had geen tijd, om meer te klappen. Ne automobiel zwenkte den hoek om, reed veur de smedsdeure. 't Licht van de koplanteerns brandde fel op tegen de muren en de vensters, doofde opeens uit, tot ne pekkedonker.

De domino stapte heel alleene uit. Ne klein figuurke in het zwart van den nacht mankte op de keukendeur toe. „Goejen avond, meniere de domino!” zei Geuzeke, „kom binnen, en wermt oe ne beetje.”

De dominé gaf hem ne hand en liep de keuken in. Hij zag er nog kleiner uit, dan de eerste keer en zijn bult-rugske kromde in het licht der lampe.

„Koffie? Neen, dank je,” zei hij, „even stil zitten bij je vuur, dat is goed. Of ik een stuk appeltaart lust? Nu graag; dat zal smaken!”

Hij lachte en nam het bruin gebak van den schotel. Hij zat rustig op zijn stoel en klapte over het weer, over zijn vrouwe, over de eppelteerte, die zoo lekker smaakte. „Hoe kan diene mensch zoo rustig hier zitten!” peinsde Geuzeke. „Over ne minuutje of tien zal het stormen om zen kop.

De dominé zette het schotelke neer op tafel en zei: „Geuzeke, het wordt tijd, hé!”

Zij liepen te gaaren de straat op. Fonske bleef ne paske of twee achter hulder aan. Ge kost ne keer niet weten, hé...

Het volk drumde nu niet meer naar binnen. Het zat al op de bolderbaane. Het was er ne wild geroep en getier en deur al het lawijd heen vlogen appelsienpellen en notendoppen over de hoofden en de balkskens van het dak. Ne jonge gast balanceerde ne stoel op zijn veurhoofde en op het verhoog liep ne andere met den kop omleegge, op zijn handen heen en weere. En boven dat alles uit krijschten ne paar meiskesstemmen: Hedde het al gehoord, van den bult, van den bult...?

Geuzeke zwierde met zijn forsche ermen het volk opzij en maakte ne baan vrij veur den dominé, die achter hem aan liep.

Het geruisch verstomde ne momentje, om subiet daarna aan te zwellen tot ne wild geschuifel.

Nu stond Geuzeke met den dominé op het verhoog. De kopartist dook met zijn beenen omleegge en zette zich

op ne bankske. Geuzeke wilde „stilte” roepen, maar de dominé zei met kalme stem: „Ga hier maar zitten, Geuzeke!”

En toen..... Geuzeke es op den dag van vandaag nog aldeure aan het peinzen..... toen..... zoo op eenen slag, was de heele zaal doodstille. D'r was geen eene meer, die nog ne woordeke dierf te zeggen...

Geuzeke zat gelijk geslagen en peinsde: „Dat hên zijn ooggen gedaan. Hij heeft nog geen woordeke geklapt.” „Goed luisteren nu!” riep de dominé. „Ik goa alleene zingen.

Ga niet alleen door 't leven,
Die last is u te zwaar,
Laat Eén u sterkte geven...

Het zwierde over de menschen, gelijk ne windvlaag. Niemand verstond er hem aan, dat ne bulteneere zoo kost zingen en zoo alleene! (Slot volgt.)

DE HYGIËNE ONZER KINDEREN IN DE VACANTIE

Wandel- en rijwieltochten
Het kampeven der jeugd

II

Er zijn twee vakantie-oorden, die ik met het oog op den slaap nog bespreken moet. In de eerste plaats het verblijf aan zee. Licht het aan de opwekkende ultra-violette straling of aan de door spreiding der zeezouten bezwangerde lucht of aan beide, het staat vast, dat de zee op den in wasdom toenemenden mensch een levenwekkenden invloed uitoefent. Ik vroeg eens aan een jongen van vier jaren, wat hij het mooiste aan de zee vond en kreeg het treffende antwoord: „De zee is zoo mooi, omdat zij leeft!” In deze eenvoudige woorden had het kind een eenvoudige en diepe waarheid uitgesproken. De levende zee laat naar de wet der gelijksoortigheid den levenden mensch niet onbeïnvloed, allermint het levende kind. De zee schenkt bovendien het voorrecht, dat ook het natte element vaker en langer op ons kan inwerken. Haar deining van eb en vloed,

Naar het kamp!

DOOR GOD GELEIDE MANNEN.

„De wereld heeft behoefte aan door God geleide Staatslieden.”

Onze Minister van Buitenlandsche zaken, Zijne Excellentie Patijn, heeft dezer dagen bovenstaande woorden in een onzer dagbladen gepubliceerd.

„De kleinere volken hebben het groote voordeel, dat zij niet onder verdenking staan begeerig te zijn naar de grondgebieden van andere naties, te intrigeeren om macht, of expansie te wenschen. Zij verkeerden in een betere positie dan de grootere volkeren voor de toepassing van de zedelijke beginselen, waarop internationaal vertrouwen berust. . . . Ze hebben ook maar één wensch: vrede. Maar het is niet voldoende, dat ze minnaars van den vrede zijn. Ze moeten ook vredestichters willen worden.”

Daarna spreekt onze Minister dan over de behoefte aan door God geleide staatslieden, mannen van karakter en zedelijke moed, vrij van zelfzuchtige strevingen en vrees voor menschen. „Zedelijke moed is hetgeen de wereld heeft.”

Wanneer we terugblikken in de historie, worden deze woorden bevestigd. Hoe véél hebben door God geleide mannen als Jozef en David voor heel de wereld kunnen doen, omdat ze zich door God lieten leiden. Maar bij hen stond dan ook de vreeze Gods voorop.

Laat ons veel bidden om zulke leidslieden! En óók tot God roepen, dat Hij in deze tijden, vol onzekerheid, de harten van de leiders, die er zijn, bewerkte en bekeere! Want we moeten mannen hebben, die elken morgen naar Boven zien; die van God de leiding verwachten bij het nemen van hun beslissingen; die, door God veranderd, „boven het tumult van het sectarische en nationale” hun stemmen verheffen vóór het recht Gods.

J. N. V.

BEREID UW HUIS!

Er is wel geen tijd geweest als de onze, waarin het zoo noodzakelijk blijkt, elk oogenblik bereid te zijn. Telkens worden we opgeschrikt door berichten van ongevallen door het drukke verkeer. Hoeveel offers eischt niet de versnelling van het leven. Rechtvaardigen en onrechtvaardigen — ze hebben er allen mee te maken. Onze tijd predikt als nooit te voren de onzekerheid van ons leven. Het is alsof elke dag ons toeroept: bereid uw huis!

Laat ons dan naar die roepstem luisteren. Jezus Christus alleen is de veilige vluchtheuvel te midden van al het gejaag van dit leven. Door Gods genade moeten we ons leeren toevertrouwen aan den Heiland, die op aarde nederdaalde en aan het kruishout stierf tot onze redding. Door Gods genade ook moeten wij, die in Jezus gelooven, ons beijveren om altijd bereid gevonden te worden voor Hem. Luthers lievelingslied was Psalm 118. Hij heeft er een uitgebreid, beroemd geworden commentaar over geschreven. Er is een vertaling van verschenen in het Nederlandsch, met een voorrede van Roel Houwink. En het is alsof de groote Hervormer ons met zijn overtuigingskracht toeroept: „O menschen van 1938, die in uw radeloosheid naar alle kanten de bevende handen uitstrekken om hulp, verwacht het toch niet van de mannen van naam, van hen, die wat zijn, of, wat nog vaker voorkomt, van hen, die mééne iets te zijn. Gij zijt er altijd bekaaid afgekomen!”

„Loof den Heere, want Hij is goed. Want Zijne goedertierenheid is in der eeuwigheid. . . . De Heere is bij mij. Ik zal niet vreezen. Het is beter tot den Heere de toevlucht te nemen dan op de menschen te vertrouwen. De Heere is mijn sterkte en psalm, want Hij is mij tot heil geweest.”

A. van Haghe

Geuzeke Drei

(SLOT)

Toen kwam het sermoen, de predikatie. Ge kost ne kloefnagelke hooren vallen, zoo stille was het in de zaale. Geuzeke zelvvers, die ne kriebelinge in zijn keele had, dierf niet te hoesten veur het lawijt. En het ging alles zoo gemakkelijk, zoo zonder stemgeschreeuw, zoo rustig en kalm. Het was, of er in zijn gedacht maar eene mensch in de zaal zat en hij daarmee klapte.

„En nu,” zei hij, „zal ik iedere week hier komen, om in deze zaal te spreken over Jezus, den Verlosser, Die u toeroept: „Komt allen tot Mij, die vermoeid en belast zijt en Ik zal u rust geven.”

„Ergens anders is geen rust. Al zou je een heel jaar in de kerk gaan zitten, recht onder den preekstoel en al de gebedenboeken der wereld om je heen stapelen als een muur, dan zou de onrust nog in je hart blijven. Ja, al zou je den Bijbel zelf op je hart leggen, dan zou de angst er onder blijven wonen. Naar Jezus moet je, naar Hem alleen! Daar is rust!”

Weer zong zijn stem door de zaal:

Mijn voet was moe van 't dolen
Op zelfgekozen pãan . . .
Mijn harte krank van 't jagen
Naar dingen, die vergaan . . .

Geuzeke boog het hoofd. In zijn herte schreide de vreugde op. Hij zag Mathildeke naar voren dringen en den dominé ne hand geven en hij zag ook Jefke, den vrijdenker, die met ne forsche zet van zijn ermen en beenen op het verhoog sprong, en om ne Evangelie vroeg . . .

En aleere Geuzeke met den dominé de bolderbaan kost

558

verlaten, hadden er al zeven menschen om ne boeske gevraagd . . .

„Ik zal ze aan Geuzeke zenden,” zei de dominé, „hij zal ze dan aan jullie geven.”

En dienen nacht, toen Geuzeke in het bedde lag en niet slapen kost, zei hij tegen Sophie, die met groote oogen aldeure naar het plafond keek: „Wijveke, Fonske moest moar goan trouwen. Hij kan de smedse overnemen en op de twee kamerkens wonen, die boven de werkplaatse liggen. Wij begosten met één kamerke, weet te nog?”

„En wij dan?” vroeg Sophie, „wat goade gij dan doen?”

„Ik goa het wegelke wandelen veur God. Ik heb hier aldeure zitten klappen over God en het Evangelie en nooit ne keer gepeinsd, dat in Vloanderen duizenden leven met ne vermoeid herte, die geenens Boek op hulder kaske hên liggen . . .”

XXXVIII. Ik kan het niet helpen, dat God zoo goed veur mij es!

Zij stonden in de smedse, vader en zeune. Ze keken naar de sneeuw, die, gelijk ne donzeke, over het pleintje viel.

„'t Was ne schoone oavond!” zei Fonske, „ik moet aldeure peinzen oan den domino, mank en met ne bult! En wat doet zoo ne mensch niet al veur God! . . .”

Geuzeke keek zijn zeune aan. Hij was niet gewend, dat de diene veel klapte. Het was ne stil jonk geweest, en nu zoo op eenen keer kwam zijn gedacht er uit.

„Ik peins er ook oan!” zei Geuzeke. „Hij had in Holland ne schoone ploatse, en dat heeft hij al loaten voaren veur ons!”

„Dat er ook geen Vloamingen genogt zijn, om het Evangelie te dienen,” zei Fonske. „D'r moet ne schoole zijn in Brussel, waarom goan er geen ferme gasten noar toe?”

Geuzeke zweeg, stak ne pijpke op en blies de toebak de locht in. Ge kost zijn gedachten zien werken achter zijn oogskens. Eindelijk zei hij: „Fonske, wanneer wilde trouwen? Weet het niet? Wel, hoor ne keer. Gij moet de smedse overnemen, ge kunt met Prudence hier boven wonen. Het zijn twee schoone kamerkens en er zit ne goeje boterham in de smedse. Ik goa het wegelke op, met het Evangelie.”

Een doodsche stilte viel in de smedse neer. Het witte vlokkengedons dwerrelde de deur binnen, viel op het zwarte ijzer, dat op den grond lag.

„Fonske,” vervolgde Geuzeke, „peins ne keer! Zeven menschen vroegen gisteravond ne boek. Hoeveel moeten er dan niet in de contarije zijn, die er eene wenschen. Ne domino zij ik niette, ook geene klapper, moar ik heb twee ferme voeten onder mijn beenen, en ne schoer, die forsich genogt es, om ne zakske te droagen. Wat zegde er van, mijn jonk?”

Hij keek Fonske aan en zag ne smertvolle trek in zijn wezen. Het was, of er traankens achter zijn oogen perelden, die hij met alle macht weerhield, om uit te bersten. „Wat es er?” vroeg Geuzeke.

Toen brak het plots uit, met ne vier, waar Geuzeke regelrechte van verschoot.

„Voader, het gedacht zat in mijn herte, om zelverson ne wegelke te goan! Ik heb heel den nacht op mijn knieën gelegen. Het was, of de Heiland neffens mij stond en mij aldeure riep, om te komen. Ik zij direct na den eten noar Prudence geloopt en heb heur alles verteld en zij heeft gezeid: „Fonske, doe het! Ik zal die drei jaar-kens nog wachten op oe. Goa noar Brussel, noar de schoole.”

Het was er uit en hij verschoot er zelverson van, dat het gelijk ne waterke uit zijn ziele was geloopt. Hij stond er zoo jonk en zoo ferm in zijn struischheid en over zijn zwert smedsewezen lag ne levend lichtske van courage. Geuzeke zag het en in zijn herte schoot ne groote liefde op. Hij gaf Fonske ne hand en zei: „Mijn jonk, mijn jonk, dat ik datte moet hooren en ik, die aldeure moar enkel dierf te bidden tot God: Och Heere, loat Fonske ne Geuzeke Vier worden op de smedse! En nu zoo ne historie!”

Hij liep de smedse uit en de keuken in.

„Sophie!” riep hij. „Luister ne keer, wijveke . . . luister ne keer!”

Sophie hoorde het aan. Fonske stond in de deuropeninge en het licht viel in zijn oogen. Zij zag het sprenkelen en vlemmen, en toen kost zij het niet meer uithouden. Zij liep op hem toe en keek hem in die vierige oogen, terwijl heur ermen om zijn hals lagen. „Fonske,” zei ze, „doar heb ik ne leven lank veur gebeden tot God. Ik was er wel ne keer beschoamd onder ne peinsde: „Sophie, Sophie, ge zit aldeure moar in het spreekkamerke van God. Es het niet veur oe zelverson, dan es het veur Geuzeke of veur Fonske. En nu heeft Hij het deurke opengedaan veur ons alle drei . . .”

Op het witbesneeuwde plaatske veur de smedse, stond Geuzeke in de open winterlocht. Hij trok aan de drapeaukoorde en zei tot Fonske, die neffens hem stond: „Ze zullen wel peinzen op de parochie: Diene Geus blijft oan het drapeau-uitsteken! Die heeft aldeure feeste in zijn geloof! Moar, Fonske, ik kan het niet helpen, zulle, dat God aldeure zoo goed veur mij es!”

IN PRAAG

Poppen in de nationale boerendracht van Tsjecho-Slowakije. Links een emmer met schapenkaas, een lekkernij in Slowakije.